ישעיה
ירמיה

ו,3

REFERENCE

ספריה עממית בטורונטו
יידישע פאלקס ביבליאטעק טאראנטא
JEWISH PUBLIC LIBRARY, TORONTO

י. מאטענקא

י. מאטענקא

Digitized by the Internet Archive
in 2026

https://archive.org/details/laterprohets0000vari

נביאים אחרונים

ישַׁעיה
יִרמיָה

ספריה עממית בטורונטו
יידישע פאלקס ביבליאטעק טאראנטא
JEWISH PUBLIC LIBRARY, TORONTO

אידיש פון

יהואָש

י. מאטענקא

פאַרלאַג
„תּנך"
ניו־יאָרק
1929

יידישע פאלקס ביבליאטעק טאראנטא
JEWISH PUBLIC LIBRARY, TORONTO

יידישע
פאלקס ביבליאטעק
טאראנטא
JEWISH PUBLIC LIBRARY, TORONTO

ישעיה

Copyright 1929
by
F. BLOOMGARDEN
אַלע רעכט פאָרבאַהאַלטן

ועצערײ פון דער
„דושאיש פּאָבליקעישאָן סאָסײעטי“

PRINTED IN U.S.A.

ישַׁעיה

דער נביא באַקלאָגט די זינדיקייט פון זיין פאָלק	א	1
שָׁלום און גערעכטיקייט צווישן אַלע פעלקער	ב	1
דער טאָג פון גאטס שטראָף	ב	5
די שטראָף אויף די שטאָלצע ווייבער פון ירושָלַיִם	ג	16
די פראַכט פון גאָט אויפן באַרג צִיוֹן	ד	2
דאָס ליד פון דעם ווייגאָרטן	ה	1
דעם נביאס ווייגעשרייען. דער צאָרן פון גאָט	ה	8
דער נביא ווערט געמאַכט פון גאָט פאַר זיין שליח	ו	1
די נבואה צום מלך אָחָז	ז	1
די מפלה פון דַמֶשֶׂק און שׁוֹמרוֹן	ח	1
די שטראָף פון יהודה	ח	5
דער גערעכטער הערשער פון דעם הויז פון דוד	ט	1
דער צאָרן פון גאָט	ט	7
די שטראָף פון אַשור	י	5
דער אַנטרונענער איבערבלייב פון ישראל	י	20
אַשורס מלחמה־צוג אויף ירושָלַיִם	י	28
די שפּראָצונג פון יִשַׁיס הויז. דער קיניג פון שלום	יא	1
דערלייזונג פון ישראל	יא	11
די נבואה אויף בָּבל	יג	1
אַשורס מפלה אין יהודה	יד	24
צו די פּלִשתּים	יד	28
די נבואה אויף מוֹאָב	טו	1
די נבואה אויף דַמֶשֶׂק	יז	1
דער טומל פון פיל פעלקער	יז	12

גאָטס גרויסקייט אקעגן די נישטיגע געצן	מא	1
דער קנעכט פון גאָט (עבד יהוה)	מב	1
גאָטס גבורות און זיין ליבשאַפט צו ישראל	מג	1
כּורש דער אויסדערוויילטער העלד פון גאָט. דער אונטערגאַנג פון געצנדינסט	מד	1
דאָס פאַל פון די געצן פון בָבל, יהוה אַליין איז גאָט	מו	1
געזאָגט אף בָבלס מפלה	מז	1
רוף צום פאָלק זיך אומצוקערן צו גאָט	מח	1
דער זעגן פון דעם קנעכט פון גאָט	מט	1
די ענג און די שטילע ליידן פון דעם קנעכט פון גאָט	נ	4
די טרייסטונג פון ציון	נא	1
דער גערעכט פון גאָט קומט אָפּ די זינד פון פאָלק	נב	13
די ווייאונג און אויפריכטונג פון ציון	נד	1
רוף גאָטספאָרכטיקייט און גערעכטיקייט	נה	1
די גערעכטע גיין אונטער	נו	1
די ווילדקייט און געצנדינעריי פון פאָלק	נז	3
אָנהייב פון דער אויסלייזונג	נז	14
צוליב דער זינדיקייט פון פאָלק קומט ניט די ישועה	נח	1
שטיי אויף, לייכט אויף, וואָרום דיין הילף איז געקומען!	ס	1
די פרייידיגע בשורה פון דער גאולה	סא	1
ווער איז דער וואָס קומט פון אֶדום?	סג	1
דער נביא דערציילט די גענאָדן פון גאָט, און בעט ביי גאָט ער זאָל אויפריכטן ציון	סג	7
איך האָב זיך געלאָזט דערפרעגן צו די וואָס האָבן ניט געפרעגט	סה	1
די דערפילונג פון גאָטס הַבטָחות און די צוריקקערונג קיין ציון	סו	1

וועגן די שלוחים פון לאַנד כוש	יח	1
די נבואה אויף מִצרַיִם	יט	1
די געפּאַנגענשאַפט פון כוש און מִצרַיִם	כ	1
די מפּלה פון בָבל	כא	1
די נבואה אויף דוּמָה	כא	11
דער אונטערגאַנג פון קֵדָר	כא	16
די נבואה וועגן דעם טאָל פון זעהונג [ירושָלַיִם]	כב	1
די נבואה אויף שֶבנָאן	כב	15
די נבואה אויף צֹר	כג	1
דער גרויסער שטראָפטאָג	כד	1
די ישועה פון ישׂראל	כה	1
אַ תּפלה צו גאָט אויסגעלייזט צו ווערן	כו	7
גאָט שטראָפט ישׂראל אָבער ער היט אים אָפּ און דערלייזט אים	כו	20
דער סָוף פון אפרים. שטראָפרייד איבער ירושָלַיִם	כח	1
די באַלאַגערונג פון ירושָלַיִם און גאָטס ישועה	כט	1
וועגן דעם בונד מיט מִצרַיִם	ל	1
גאָטס גענאָד צו זיין פאָלק	ל	18
גאָטס צאָרן קעגן אַשור	ל	27
גאָט וועט צונישט מאַכן דעם בונד מיט מִצרַיִם	לא	1
די קומעדיקע צייט	לב	1
די שטראָף אויף די פרויען פון ירושָלַיִם	לב	9
די נויט פון ירושָלַיִם און די הילף פון גאָט	לג	1
דער צאָרן פון גאָט אויף די אומות	לד	1
די צוריקקערונג פון ישׂראל קיין צִיוֹן	לה	1
סַנחֵריבס מפּלה	לו	1
חִזקִיָהוּס קראַנקשאַפט	לח	1
די שלוחים פון דעם מלך פון בָבל ביי חיזקִיָהון	לט	1
טרייסט, טרייסט מיין פאָלק	מ	1

יְשַׁעְיָה

א 1 די זעאונג פון יְשַׁעְיָהוּ דעם זון פון אָמוֹצן, וואָס ער האָט
געזען אויף יהודה און ירוּשָׁלַיִם, אין די טעג פון עוּזִיָהוּ,
יוֹתָם, אָחָז, יְחִזְקִיָהוּ, די מלכים פון יהודה.

2 הערט איר הימלען, און פאַרנעם דו ערד,
וואָרום גאָט האָט גערעדט:
קינדער האָב איך דערצויגן און אויפגעבראַכט,
און זיי האָבן געבראָכן אָן מיר.
3 אַן אָקס ווייס זיין באַלעבאָס,
און אַן אייזל די קאָריטע פון זיין האַר;
ישׂראל ווייס ניט,
מיין פאָלק קוקט זיך ניט אום.

4 ווי, זינדיקע אומה,
פאָלק מיט פאַרברעכן באַשווערט,
זאָמען פון שלעכטסטוער,
קינדער פאַרדאָרבענע!
פאַרלאָזט האָבן זיי גאָט,
געלעסטערט דעם הייליקן פון ישׂראל;
אַהינטער זיך אָפּגעקערט.
5 ווו נאָך ווילט איר געשלאָגן ווערן,
וואָס איר קערט אַייך נאָך מער אָפּ?
דער גאַנצער קאָפּ איז קראַנק,
און דאָס גאַנצע האַרץ איז אין ווייטאָק;

ווײל איך ניט האָבן.
12 אַז איר קומט זיך ווײַזן פֿאַר מיר,
ווער בעט דאָס פֿון אײַך מײַנע הויפֿן צו טרעטן?
13 ניט ברענגט מער קרבנות אומזיסט,
אַן אומווערדיקע דעמפֿונג איז דאָס מיר;
ראשחודש און שבת, רופֿן אַ צונויפֿרופֿונג–
אומרעכט מיט אײַנזאַמלונג קען איך ניט לײַדן;
14 אײַערע ראשחודשן און אײַערע יום־טובֿים
האָט פֿײַנט מײַן זעל;
זײ זײַנען מיר צו לאַסט געוואָרן,
איך קען זײ ניט פֿאַרטראָגן.
15 און אַז איר שפּרײט אויס אײַערע הענט,
וועל איך פֿאַרהוילן מײַנע אויגן פֿון אײַך;
און פֿיל איר זאָלט ניט תּפֿילה טאָן,
הער איך ניט צו;
אײַערע הענט זײַנען פֿול מיט בלוט.
16 וואַשט אײַך, רײניקט אײַך,
טוט אָפּ אײַערע שלעכטע מעשׂים
פֿון קעגן מײַנע אויגן,
הערט אויף שלעכטס טאָן;
17 לערנט גוטס טאָן,
זוכט גערעכטיקײט,
שטאַרקט דעם געדריקטן,
טוט רעכט דעם יתום,
נעמט זיך אָן פֿאַר דער אַלמנה.

18 קומט נאָר, און לאָמיר זיך דורכרעדן,
זאָגט גאָט:

6 פון פוסטריט ביזן קאָפּ
איז אין אים קיין גאַנץ גליד ניטאָ,
נאָר אַ ריס און אַ בײַל און אַן אײַטעריק וווּנד;
ניט אויסגעדריקט זײַנען זיי געוואָרן,
און ניט פאַרבונדן, און ניט מיט אײל דערווייכט.
7 אײַער לאַנד איז אַ וויסטעניש,
אײַערע שטעט זײַנען אין פײַער פאַרברענט;
אײַער ערד — פרעמדע פאַרצערן זי אײַך אַנטקעגן,
און וויסט איז זי ווי דער איבערקער פון אַ פליצונג.

8 און געבליבן איז טאָכטער ציון,
ווי אַ בײַדל אין אַ ווײַנגאָרטן,
ווי אַ נאַכטלעג אין אַ פלוצערפעלד,
ווי אַ וואַכבוד פון ריטלאַך.
9 ווען ניט גאָט פון צבָאוֹת
וואָלט אונדז אַ קליין איבערבלײַב געלאָזט,
וואָלטן מיר ווי סדוֹם געוואָרן,
צו עֲמוֹרָה וואָלטן מיר געווען געגליכן.

10 הערט דאָס וואָרט פון יהוה,
איר פירער פון סדוֹם;
פאַרנעמט די לער פון אונדזער גאָט,
איר פאָלק פון עֲמוֹרָה.
11 צו וואָס מיר אײַערע פיל שלאַכטאָפּפער?
זאָגט גאָט,
איך בין זאַט מיט בראַנדאָפּפער פון ווידערס,
און מיט פעטס פון געשטאָפּטע;
און בלוט פון אָקסן און שעפּסן און בעק

25און איך װעל קערן מײַן האַנט אויף דיר,
און לײַטערן װי מיט לויג דײַנע פּסולת,
און אָפּטאָן אַלע דײַנע בלײַען.
26און איך װעל אומקערן דײַנע ריכטער װי צוערשט,
און דײַנע יוֹעצים װי אין אָנהײב;
דערנאָך װעט מען דיך רופֿן
דער כּרך פֿון גערעכטיקײט,
די געטרײַע שטאָט.
27ציון װעט דורך גערעכטיקײט דערלײזט װערן,
און אירע צוריקגעקערטע דורך רעכטפֿאַרטיקײט.
28און אַ בראָך אויף די פֿאַרברעכער און זינדיקע אין אײנעם;
און די װאָס פֿאַרלאָזן גאָט, װעלן פֿאַרלענדט װערן.
29װאָרום מע װעט צו שאַנד װערן
פֿון די אײכנבוימער װאָס איר האָט געגלוסט,
און איר װעט זיך שעמען
מיט די גערטנער װאָס איר האָט אויסדערװײלט.
30װאָרום איר װעט זײַן װי אַ טערעבינט
װאָס זײַן בלאַט װערט פֿאַרװעלקט,
און װי אַ גאָרטן
װאָס האָט ניט קײן װאַסער.
31און דער שטאַרקער װעט װערן װי פֿלאַקסשטרױ,
און זײַן װערק װי אַ פֿונק,
און בײדע אין אײנעם װעלן ברענען,
און קײן לעשער װעט ניט זײַן.

ב 1דאָס װאָרט װאָס ישַעְיָהו דער זון פֿון אָמוֹצן האָט געזען
אויף יהודה און ירושָלַיִם.

אויב אַייערע זינד וועלן ווי קאַרמין זיין,
וועלן זיי ווייס ווי שניי ווערן;
אויב זיי וועלן רויט זיין ווי ווערמילפאַרב,
וועלן זיי ווי וואָל ווערן.
19 אויב איר וועט וועלן און וועט צוהערן,
וועט איר עסן דאָס גוטס פונעם לאַנד;
20 אָבער אַז איר וועט ניט וועלן, און וועט ווידערשפּעניקן,
וועט איר פון דער שווערד געגעסן ווערן;
וואָרום דאָס מויל פון גאָט האָט גערעדט.

21 ווי איז אַ זונה געוואָרן
די געטרייע שטאָט!
געווען פול מיט גערעכטיקייט,
רעכטפאַרטיקייט פלעגט רוען אין איר,
און אַצונדערטאָ—מערדערס.
22 דיין זילבער איז פּסולת געוואָרן,
דיין טראַנק איז מיט וואַסער געמישט.
23 דיינע האַרן זיינען אָפּקערערס[*],
און חברים פון גנבים;
איטלאַכער האָט ליב שוחד,
און יאָגט זיך נאָך געצאָלט;
דעם יתום טוען זיי ניט קיין רעכט,
און דער שטרייט פון דער אַלמנה גייט זיי ניט אָן.

24 דרום זאָגט דער האַר, גאָט פון צבָאות,
דער מאַכטיקער פון ישׂראל:
אָ, איך וועל זיך שטילן אָן מיינע פיינט,
און זיך נוקם זיין אָן מיינע שׂונאים.

[*] וואָרטשפּיל: שָׂרַיִךְ סוֹרְרִים

און ניטאָ קיין שיעור צו זיינע רייטוועגן.
8און אָנגעפילט געוואָרן איז זיין לאַנד מיט אָפּגעטער;
צום ווערק פון זייערע הענט טוען זיי זיך בוקן,
צו וואָס זייערע פינגער האָבן געמאַכט.
9און געבויגן איז דער מענטש,
און נידעריק איז דער מאַן,
און דו קענסט זיי ניט פאַרגעבן.

10גיי אַריין אין פעלז,
און באַהאַלט זיך אין שטויב,
פאַר דער פאָרכטיקייט פון גאָט,
און פאַר דער פּראַכט פון זיין גרויסקייט.
11די האָפערדיקע אויגן פון מענטשן ווערן דערנידערט,
און די הויכקייט פון לייט וועט געבויגן ווערן,
און גאָט אַליין וועט זיין דערהויבן אין יענעם טאָג.

12וואָרום אַ טאָג איז דאָ ביי גאָט פון צבָאוֹת,
אויף אַלעם שטאָלצן און הויכן,
און אויף אַלעם דערהויבענעם,
עס זאָל דערנידערט ווערן;
13און אויף אַלע צעדערן פון לבָנוֹן,
די הויכע און דערהויבענע,
און אויף אַלע אייכנבוימער פון בָשָן;
14און אויף אַלע הויכע בערג,
און אויף אַלע דערהויבענע הייכן;
15און אויף יעטוועדער הויכן טורעם,
און אויף יעטוועדער באַפעסטיקטער מויער;
16און אויף אַלע שיפן פון תַרשיש,

2 און עס וועט זיין אין סוף פון די טעג,
וועט שטיין פעסט דער באַרג פון גאָטס הויז
אויבן אָן פון די בערג,
און דערהויבן איבער די הייכן;
און אַלע פעלקער וועלן צו אים שטראָמען.
3 און פיל אומות וועלן גיין און וועלן זאָגן:
קומט, און לאָמיר אַרויפגיין צום באַרג פון יהוה,
צום הויז פון דעם גאָט פון יעקב;
און ער וועט אונדז לערנען פון זיינע וועגן,
און מיר וועלן גיין אין זיינע שטעגן;
וואָרום פון ציון וועט אַרויסגיין אַ תּורה,
און גאָטס וואָרט פון ירושלים.
4 און ער וועט משפּטן צווישן די פעלקער,
און אַנטשיידן איבער פיל אומות;
און זיי וועלן שמידן זייערע שווערדן אויף אַקעראייזנס,
און זייערע שפּיזן אויף צווייגמעסערס;
אַ פאָלק קעגן אַ פאָלק וועט ניט הייבן אַ שווערד,
און מע וועט ניט מער לערנען מלחמה.

5 הויז פון יעקב, קומט, און לאָמיר גיין
אין דעם ליכט פון גאָט.
6 וואָרום האָסט פאַרלאָזט דיין פאָלק, דאָס הויז פון יעקב,
ווייל זיי זיינען פול מיט [כּישוף פון] מזרח,
און מיט וואָרזאָגער אַזוי ווי די פּלשתּים,
און מיט פרעמדגעבאָרענע זאַכן גיבן זיי זיך אָפּ.
7 און אָנגעפילט געוואָרן איז זיין לאַנד מיט זילבער און גאָלד,
און ניטאָ קיין שיעור צו זיינע אוצרות;
און אָנגעפילט געוואָרן איז זיין לאַנד מיט פערד,

און יעטװעדער אונטערלען פון װאַסער.
2 דעם גיבור און דעם מאַן פון מלחמה,
דעם ריכטער און דעם נביא,
און דעם װאָרזאָגער און דעם עלטסטן;
3 דעם הויפּטמאַן פון פופציק, און דעם אָנגעזעענעם;
און דעם בַּעַל־יוֹעֵץ, און דעם קלוגן צויבערער,
און דעם שפּרוכקענער.
4 און איך װעל מאַכן אינגלאַך פאַר זײערע האַרן,
און קינדער װעלן געװעלטיקן איבער זײ.
5 און דאָס פאָלק װעט זיך דריקן, אײנער דעם אַנדערן,
און איטלאַכער זײן חבר;
אַ אינגל װעט זיך גרײסן קעגן זקן,
און דער נִבזה קעגן נִכבד.
6 אַז עמיצער װעט אָנכאַפּן
זײן ברודער פון זײן פאָטערס הויז:
אַ בגד האָסטו, אַ פירער זאָלסטו אונדז זײן,
און דידאָזיקע שטרויכלעניש זאָל זײן אונטער דײן האַנט,
7 װעט ער שװערן אין יענעם טאָג, אַזוי צו זאָגן:
איך װעל ניט זײן קײן הײלער,
אַז אין מײן הויז איז ניטאָ קײן ברויט און קײן בגד;
איר װעט מיך ניט מאַכן פאַרן פירער פון פאָלק.
8 װאָרום געשטרויכלט איז ירוּשָלַיִם,
און יהודה איז געפאַלן;
װײל זײער צונג און זײערע מעשׂים זײנען קעגן גאָט,
צו װידערשפּעניקן די אויגן פון זײן כּבוד.

9 דער אָנבליק פון זײער פּנים זאָגט עדות אויף זײ;
און זײער זינד זאָגן זײ אויס װי סדום, זײ פאַרלײקענען ניט.

און אויף אַלע גלוסטיקע געמעלן.
17און די האָפּערדיקייט פֿון מענטשן וועט געבויגן ווערן,
און די הויכקייט פֿון לײַט וועט דערנידערט ווערן,
און גאָט אַליין וועט זײַן דערהויבן אין יענעם טאָג.
18און די אָפּגעטער וועלן אין גאַנצן פֿאַרגיין.
19און מע וועט אַרײַנגיין אין היילן פֿון פֿעלזן,
און אין לעכער פֿון דער ערד,
פֿאַר דער פֿאָרכטיקייט פֿון גאָט,
און פֿאַר דער פּראַכט פֿון זײַן גרויסקייט,
ווען ער שטייט אויף די ערד אויפֿצוטרייסלען.

20אין יענעם טאָג וועט אַוועקוואַרפֿן דער מענטש
זײַנע אָפּגעטער פֿון זילבער, און זײַנע אָפּגעטער פֿון גאָלד,
וואָס זיי האָבן זיך געמאַכט, זיך צו בוקן,
פֿאַר די קראָטן און פֿאַר די פֿלעדערמײַז;
21כּדי אַרײַנצוגיין אין לעכער פֿון פֿעלזן,
און אין שפּאַלטן פֿון שטיינער,
פֿאַר דער פֿאָרכטיקייט פֿון גאָט,
און פֿאַר דער פּראַכט פֿון זײַן גרויסקייט,
ווען ער שטייט אויף די ערד אויפֿצוטרייסלען.

22פֿאַרמיידט אײַך פֿונעם מענטשן וואָס אַ הויך איז אין זײַן נאָז,
וואָרום וואָס איז ער גערעכנט?

ג 1וואָרום זע, דער האַר, גאָט פֿון צבֿאות,
טוט אָפּ פֿון ירושָלַיִם און פֿון יהודה
אַן אונטערלען און אַן אָנלען;
יעטוועדער אונטערלען פֿון ברויט,

דעם קאָפּ פון די טעכטער פון ציון,
און גאָט וועט זייער שאַנד אַנטפּלעקן.

[18]אין יענעם טאָג וועט גאָט אָפּטאָן די שיינקייט פון די פוס־
רינגען, און די שטערנבענדער, און די לבָנהלאַך; [19]די
באָמבערלאַך, און די אָרעמבענדער, און די שלייערס; [20]די
קאָפּטיכער, און די טריטקייטלאַך, און די גאַרטלען, און די
לייבלאַך, און די קמיעות; [21]די פינגערלאַך, און די נאָזרינגען;
[22]די פּאַרטיכער, און די מאַנטלען, און די איבערדעקן, און די
בײַטלען; [23]די טולן, און די ליינענע טיכער, און די הויבן, און
די דעקטיכער.

[24]און עס וועט זיין,
אָנשטאָט בשׂמים וועט זיין צעפוילטקייט,
און אָנשטאָט אַ גאַרטל, אַ שטריק,
און אָנשטאָט קרויזן, אַ פּליך,
און אָנשטאָט אַ ברוסטטוך, אַ זאַקגורט;
אַ בראַנד אָנשטאָט שיינקייט.

[25]דיינע מענער וועלן דורכן שווערד פאַלן,
און דיינע גיבורים אין מלחמה.
[26]און קלאָגן און טרויערן וועלן אירע טויערן,
און אויסגעליידיקט וועט זי ווערן,
אויף דער ערד וועט זי זיצן.

ד [1]און זיבן ווייבער וועלן אָנהאַלטן איין מאַן אין יענעם טאָג,
אַזוי צו זאָגן:
אונדזער ברויט וועלן מיר עסן,

חיי צו זייער זעל,
וואָס זיי האָבן זיך אַליין בייז געטאָן.
10זאָגט דעם גערעכטן אַז [אים] וועט זיין גוט,
ווייל די פרוכט פון זייערע מעשׂים וועלן זיי עסן.
11וויי צו דעם רשע, [אים] וועט זיין שלעכט,
וואָרום די טואונג פון זיינע הענט וועט אים געשען.
12מיין פאָלק—זיינע באַצווינגער זיינען קינדער,
און ווייבער געוועלטיקן איבער אים.
מיין פאָלק! דיינע פירער זיינען פאַרפירער,
און דעם וועג פון דיינע שטעגן האָבן זיי צעמישט.
13גאָט שטייט אויף זיך צו קריגן,
און ער שטעלט זיך צו משפּטן די פעלקער.
14גאָט וועט גיין אין אַ משפּט
מיט די עלטסטע פון זיין פאָלק און זיינע האַרן:
דאָס האָט איר אָפּגעגעסן דעם ווייַנגאָרטן,
די גזלה פון אָרעמאַן איז אין אייערע הייזער.
15וואָס מיינט איר, וואָס איר צעדריקט מיין פאָלק,
און דעם פּנים פון די אָרעמע צעמאָלט איר?
זאָגט דער האַר, גאָט פון צבָאוֹת.

16און גאָט האָט געזאָגט:
ווייל די טעכטער פון ציוֹן זיינען האָפערדיק,
און גייען פאַרריסן דעם האַלדז,
און ווינקענדיק מיט די אויגן;
גייען שוועבנדיק גייען זיי,
און מיט זייערע פוסרינגען קלינגען זיי;
17דרום וועט גאָט קרעציק מאַכן

אַ ווײַנגאָרטן האָט מײַן ליבער פרײַנט געהאַט,
אויף אַ בערגל אַ פעטן.
2 און ער האָט אים צעגראָבן און אים אויסגעשטײנט,
און אים באַפלאַנצט מיט טײַערן ווײנשטאָק,
און אויסגעבויט אַ טורעם אין אים,
און אויך אַ קעלטער אויסגעהאַקט דערין;
און ער האָט געהאָפט ער זאָל ווײַנטרויבן ברענגען,
און ער האָט ווילדטרויבן געבראַכט.

3 און אַצונד, איר באַוווינער פון ירושָלַיִם,
און מענער פון יהודה,
משפט, איך בעט אײַך,
צווישן מיר און צווישן מײַן ווײַנגאָרטן.
4 וואָס נאָך איז געווען צו טאָן פאַר מײַן ווײַנגאָרטן,
וואָס איך האָב אין אים ניט געטאָן?
פאַרוואָס, אַז איך האָב געהאָפט ער זאָל ווײַנטרויבן ברענגען,
האָט ער ווילדטרויבן געבראַכט?
5 און אַצונד, לאָמיך אײַך לאָזן וויסן,
וואָס איך וועל טאָן צו מײַן ווײַנגאָרטן:
אָפּטאָן זײַן צאַם,
און ער זאָל אָפּגעגעסן ווערן;
צעברעכן זײַן פלויט,
און ער זאָל צעטרעטן ווערן.
6 און איך וועל אים מאַכן אַ וויסטעניש;
ניט באַשניטן און ניט אַרומגעגראָבן וועט ער ווערן,
און ער וועט פאַרוואַקסן מיט דערנער און ווילדגעוועקס,
און אויך די וואָלקנס וועל איך באַפעלן,
ניט צו רעגענען אויף אים קײן רעגן.

און אונדזער קלייד וועלן מיר אָנטאָן,
נאָר דיין נאָמען זאָל גערופן ווערן אויף אונדז;
טו אָפּ אונדזער שאַנד.

2 אין יענעם טאָג וועט די שפּראָצונג פון גאָט
זיין פאַר אַ שיינקייט און פאַר אַ כבוד,
און די פרוכט פון לאַנד פאַר אַ שטאָלץ און פאַר אַ צירונג,
פאַר די אַנטרונענע פון ישׂראל.
3 און עס וועט זיין,
דער וואָס איז געבליבן אין ציון,
און דער וואָס האט זיך אָפּגעשטעלט אין ירושלים,
וועט „הייליקער" געזאָגט ווערן צו אים —
איטלאַכער וואָס איז פאַרשריבן צום לעבן אין ירושלים;
4 ווען גאָט האָט אָפּגעוואַשן דעם קויט פון די טעכטער פון ציון,
און דאָס בלוט פון ירושלים שווענקט ער אָפּ פון איר מיט,
מיט אַ ווינט פון גערעכטיקייט,
און מיט אַ ווינט פון פאַרטיליגונג.
5 און גאָט וועט באַשאַפן אויפן גאַנצן פּלאַץ פון באַרג ציון,
און אויף אירע זאַמלערטער,
אַ וואָלקן און רויך ביי טאָג,
און אַ שיין פון פלאַמפייער ביי נאַכט;
וואָרום, איבער אַל דער פּראַכטיקייט וועט זיין אַ חופּה.
6 און אַן איבערדעק וועט זיין
פאַר אַ שאָטן פון היץ ביי טאָג,
און פאַר אַ באַשיצונג און פאַר אַ פאַרבאָרגעניש
פון גוס און פון רעגן.

ה 1 לאָמיך זינגען פון מיין ליבן פריינט,
דאָס געזאַנג פון מיין באַליבטן אויף זיין וויינגאָרטן.

פון ניט פֿאַרשטאַנדיקייט;
און זײַנע נִכבּדים ווערן הונגערלײַט,
און זײַן המון פון דאָרשט פֿאַרטריקנט.
14 דרום האָט די אונטערערד אויסגעבּרייט איר שלונד,
און אויפֿגעשפּאַרט איר מויל אָן אַ מאָס;
און נידערן וועט איר[א] פּראַכט, און איר טומל
און איר גערויש, און ווו אַ לוסטיקער אין איר.
15 און געבּויגן ווערט דער מענטש,
און דערנידערט ווערט דער מאַן,
און די אויגן פון די הויכע וועלן דערנידערט ווערן.
16 און יהוה פון צבָאות ווערט דערהייכט
דורך גערעכטיקייט,
און גאָט דער הייליקער ווערט געהייליקט
דורך רעכטפֿאַרטיקייט.
17 און די שאָף וועלן זיך פּיטערן ווי אויף זייער פּיטערפּלאַץ,
און די חורבות פון די פֿעטע וועלן וואַנדערער פֿאַרצערן.

18 וויי, די וואָס שלעפּן דעם פֿאַרבּרעך מיט שנורן פון נישטיקייט,
און ווי מיט אַ וואָגנשטריק די זינד!
19 די וואָס זאָגן: זאָל ער אײַלן וואָס גיכער זײַן ווערק,
כּדי מיר זאָלן זען;
און זאָל גענענען און קומען דער בּאַראָט פון דעם הייליקן
פון ישׂראל,
און לאָמיר געוואָר ווערן.
20 וויי, די וואָס זאָגן אויף שלעכט גוט,
און אויף גוט שלעכט;
וואָס מאַכן פֿינצטערניש פֿאַר ליכטיקייט,
און ליכטיקייט פֿאַר פֿינצטערניש;

[א] ירושלַיִמס

7וואָרום דער ווייַנגאָרטן פון גאָט פון צבָאוֹת,
איז דאָס הויז פון ישׂראל;
און די מענער פון יהודה,
זיין געצערטלטע פלאַנצונג;
און ער האָט געהאָפט אויף גערעכטיקייט,
ערשט עס איז שלעכטיקייט,
אויף רעכטפאַרטיקייט,
ערשט עס איז אַ יאָמערײַא.

8ווײַ, די וואָס רוקן אַ הויז צו אַ הויז,
גענענען אַ פעלד צו אַ פעלד,
ביז ניטאָ מער קיין אָרט,
און איר אַליין בלײַבט זיצן אין לאַנד!
9אין מײַנע אויערן [זאָגט] גאָט פון צבָאוֹת:
אויב פיל הײַזער וועלן ניט צו וויסט ווערן,
גרויסע און שיינע, אָן אַ באַוווינער!
10וואָרום צען אַקער ווייַנגאָרטן וועלן ברענגען איין בַּת,
און אַ חוֹמֶר זאָמען וועט ברענגען אַן אֵיפָה.

11ווײַ, די וואָס פֿעדערן זיך אין דער פרי,
דעם טרונק נאָכצויאָגן,
די וואָס שפּעטיקן זיך בײַ נאַכט,
ביז דער ווײַן צינדט זיי אָן!
12און מיט האַרף און גיטאַר, מיט פּויק און פלײַט,
און מיט ווײַן, איז זייער מאָלצײַט;
און דאָס ווערק פון גאָט קוקן זיי ניט אָן,
און די טואונג פון זײַנע הענט זעען זיי ניט.
13דרום גייט אין גָלות מײַן פאָלק,

א וואָרטשפּיל: לְמִשְׁפָּט וְהִנֵּה מִשְׂפָּח לִצְדָקָה וְהִנֵּה צְעָקָה.

27 ניטאָ קיין מידער און קיין שטרויכלער בײַ אים,
ער שלומערט ניט און שלאָפט ניט,
און ניט אָפּגעבונדן איז דער גאַרטל פון זײַנע לענדן,
און ניט צעריסן אַ בענדל פון זײַנע שיך.
28 וואָס זײַנע פײַלן זײַנען געשאַרפט,
און אַלע זײַנע בויגנס געשפּאַנט;
די קלויען פון זײַנע פערד זײַנען ווי קיזל גערעכנט,
און זײַנע רעדער ווי דער שטורעמווינט.
29 אַ ברויל האָט ער ווי די לײבנטע,
און ער ברילט ווי יונגלײבן,
און ברומט, און כאַפּט רויב,
און טראָגט אַוועק, און ניטאָ ווער זאָל מציל זײַן.
30 און ער וועט ברומען אויף אים אין יענעם טאָג,
אַזוי ווי די ברומונג פון ים;
און מע וועט אַ קוק טאָן צו דער ערד,
ערשט אַן ענגע פינצטערניש,
און דאָס ליכט איז פינצטער אין אירע הימלען.

ו 1 אין דעם יאָר וואָס דער מלך עוזיָהו איז געשטאָרבן, האָב
איך געזען גאָט זיצן אויף אַ הויכן און דערהויבענעם טראָן,
און זײַנע ברעגן האָבן אָנגעפילט דעם הֵיכל. 2 שׂרָפים זײַנען
געשטאַנען איבער אים; צו זעקס פליגלען, צו זעקס פליגלען
האָט איטלאַכער געהאַט: מיט צוויי האָט ער פאַרדעקט זײַן
פּנים, און מיט צוויי האָט ער פאַרדעקט זײַנע פיס, און מיט צוויי
איז ער געפלויגן. 3 און איינער האָט גערופן צום אַנדערן,
און האָט געזאָגט:
הייליק, הייליק, הייליק איז גאָט פון צבָאוֹת,
די גאַנצע ערד איז פול מיט זײַן פּראַכט.

וואָס מאַכן ביטער פאַר זיס,
און זיס פאַר ביטער!
21 ווײ, די וואָס זײַנען חכמים אין זײערע אויגן,
און פאַרשטאַנדיק אין זײער אָנגעזיכט!
22 ווײ, די גיבורים אויף טרינקען ווײַן,
און העלדישע לײַט אויף מישן דעם טרונק;
23 וואָס מאַכן גערעכט דעם שולדיקן אום שוחד,
און דאָס רעכט פון גערעכטן נעמען זײ פון אים אַוועק!

24 דרום, אַזוי ווי די צונג פון פײער פאַרצערט שטרוי,
און שפרײַ צעקריכט אין אַ פלאַם,
אַזוי וועט זײער וואָרצל ווי אַ צעפוילונג ווערן,
און זײער בליאונג וועט ווי שטויב אויפגײן;
ווײַל זײ האָבן פאַראַכט די תּורה פון גאָט פון צבֿאות,
און געלעסטערט דאָס וואָרט פון דעם הײליקן פון ישׂראל.

25 דרום האָט געגרימט דער צאָרן פון גאָט אויף זײַן פאָלק,
און ער האָט אויסגעשטרעקט זײַן האַנט אויף אים,
און האָט אים געשלאָגן,
אַז די בערג האָבן געציטערט;
און זײערע טויטע לײַבער זײַנען געוואָרן
ווי מיסט אין דער מיט פון די גאַסן.
בײַ אַלעם דעם איז ניט אָפּגעקאָנגען זײַן כּעס.
און זײַן האַנט איז נאָך אויסגעשטרעקט.

26 און ער וועט אויפהײבן אַ פאָן צו די פעלקער פון דער ווײַט,
און וועט שמוצערן צו אים פון עק ערד,
און זע, אײַליק פלינק וועט ער קומען;

אוּן ער װעט זיך אומקערן, אוּן געהײלט װערן.
11 האָב איך געזאָגט: בּיז װאַנען, גאָט? אוּן ער האָט געזאָגט:
בּיז אַז שטעט װעלן זײַן װיסט אָן אַ באַװוינער,
אוּן הײַזער אָן אַ מענטשן,
אוּן די ערד װעט פאַרװיסט װערן אין אַ װיסטעניש;
12 אוּן גאָט װעט דערװײַטערן די מענטשן,
אוּן די פאַרלאָזנקײט װעט זײַן גרויס אין לאַנד.
13 אוּן בּלײַבּט נאָך אַ צענט־חלק דרינען,
װעט עס װידער אויסגעראַמט װערן;
װי אַ טערעבּינט אוּן װי אַן אײכנבּוים,
װאָס נאָר זײער שטאַם בּלײַבּט װען בּלעטער צעפאַלן;
דער הײליקער זאָמען װעט זײַן איר שטאַם.

ז 1 אוּן עס איז געװען אין די טעג פוּן אָחָז דעם זוּן פוּן יוֹתָם
דעם זוּן פוּן עוּזִיָהוּן, דעם מלך פוּן יהודה, איז רצין דער
מלך פוּן אַרָם, אוּן פֶּקַח דער זוּן פוּן רמַליָהוּן, דער מלך פוּן
ישׂראל, אַרויפגעגאַנגען אויף ירושָלַיִם, אין מלחמה אויף איר,
אָבּער זײ האָבּן זי ניט געקענט בּײַקומען. 2 אוּן עס איז אָנגעזאָגט
געװאָרן אין הויז פוּן דוד, אַזוי צוּ זאָגן: אַרָם לאַגערט אין
אײנעם מיט אפרים. אוּן זײַן האַרץ אוּן דאָס האַרץ פוּן זײַן
פאָלק האָט זיך געטרײסלט, אַזוי װי עס טרײסלען זיך די
בּוימער פוּן װאַלד פאַרן װינט.
3 האָט גאָט געזאָגט צוּ ישַעְיָהוּן: גײ אַקעגן אַרויס אַנטקעגן
אָחָזן, דוּ אוּן דײַן זוּן שְאָר־יָשוּב[a], בּײַם בּרעג גראָבּן פוּן דעם
אויבּערשטן טײַך, אויף דעם װעג פוּן װעשערפעלד, 4 אוּן זאָלסט
זאָגן צוּ אים:
זײ געזעצט אוּן רוּאיק,
זאָלסט ניט מוֹרא האָבּן,

[a] אַן איבּערבּלײַבּ װעט זיך צוריקקערן. זע י, 21.

4און די בײשטידלאַך פֿון די שװעלן האָבן זיך געטרײסלט
פֿון דעם קָול פֿון די רופֿער, און דאָס הױז איז פֿול געװאָרן מיט
רױך. 5האָב איך געזאָגט:
װײ מיר, װאָרום איך בין פֿאַרשניטן;
װײל אַ מענטש מיט אומרײנע ליפּן בין איך,
און צװישן אַ פֿאָלק מיט אומרײנע ליפּן זיץ איך;
װאָרום דעם קיניג גאָט פֿון צְבָאוֹת
האָבן געזען מײנע אױגן.
6איז צוגעפֿלױגן צו מיר אײנער פֿון די שׂרָפֿים, און אין זײן
האַנט איז געװען אַן אָנגעברענטער שטײן, װאָס ער האָט מיט אַ
פֿײערצװאַנג גענומען פֿון מזבח; 7און ער האָט אים צוגערירט
צו מײן מױל, און האָט געזאָגט:
זע, דאָסדאָזיקע האָט אָנגערירט אױף דײנע ליפּן,
אָפּטאָן װעט זיך דײן פֿאַרברעך,
און דײן זינד װעט פֿאַרגעבן װערן.
8און איך האָב געהערט דעם קָול פֿון גאָט װי ער זאָגט:
װעמען זאָל איך שיקן,
און װער זאָל אונדז גײן?
האָב איך געזאָגט: דאָ בין איך; שיק מיך. 9האָט ער געזאָגט:
גײ און זאָלסט זאָגן צו דעמדאָזיקן פֿאָלק:
הערן זאָלט איר הערן, אָבער ניט פֿאַרשטײן,
און זען זאָלט איר זען, אָבער ניט מערקן.
10מאַך פֿעט דאָס האַרץ פֿון דעמדאָזיקן פֿאָלק,
און זײנע אױערן מאַך שװער,
און זײנע אױגן פֿאַרקלעפּ,
טאָמער װעט ער זען מיט זײנע אױגן,
און מיט זײנע אױערן הערן,
און זײן האַרץ װעט פֿאַרשטײן,

פיינט צו האָבן שלעכטס, און אויסצוקלייבן גוטס.—[16]יאָ, נאָך
איידער דער אינגל וועט וויסן פיינט צו האָבן שלעכטס, און
אויסצוקלייבן גוטס, וועט פאַרלאָזן ווערן די ערד וואָס דו
שרעקסט זיך פאַר אירע צוויי מלכים.—[17]גאָט וועט ברענגען
אויף דיר, און אויף דיין פאָלק, און אויף דיין פאָטערס הויז,
טעג וואָס זיינען ניט געווען פון דעם טאָג וואָס אפרים האָט זיך
אָפּגעקערט פון יהודה—דעם מלך פון אַשור.

[18]און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
וועט גאָט אַ שמועצער טאָן צו דער פליג
וואָס אין עק טייכן פון מִצרַיִם,
און צו דער בין וואָס אין לאַנד אַשור.
[19]און זיי וועלן קומען, און וועלן אַלע רוען
אין די וויסטע טאָלן און אין די שפּאַלטן פון פעלזן,
און אין אַלע דערנער און אין אַלע ווילדע בוימלאַך.
[20]אין יענעם טאָג וועט גאָט אָפּגאָלן
מיט דעם גאָלמעסער געדונגען אויף יענער זייט טייך—
מיט דעם מלך פון אַשור,
דעם קאָפּ און די האָר פון די פיס,
און אויך די באָרד וועט עס אַראָפּנעמען.

[21]און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
אַז אַ מאַן וועט אויפהאָדעווען אַ יונגע קו און צוויי שאָף,
[22]איז, פון פיל מילך וואָס זיי וועלן געבן,
וועט ער עסן שמאַנט;
וואָרום שמאַנט און האָניק וועט עסן
איטלאַכער וואָס איז געבליבן אין לאַנד.
[23]און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,

און דיין האַרץ זאָל ניט שלאַף ווערן,
פאַר דידאָזיקע צוויי רייכערדיקע עקן פייערהעלצער;
איבער דעם גרימצאָרן פון רצין און אַרָם,
און דעם זון פון רמַליָהון.
5 ווייל אַרָם האָט באַראָטן אויף דיר בייז,
אפרים און דער זון פון רמַליָהון, אַזוי צו זאָגן:
6 לאָמיר אַרויפגיין אויף יהודה און זי אַיינשרעקן,
און לאָמיר זי אַיינברעכן פאַר אונדז,
און לאָמיר מאַכן פאַר אַ מלך אין איר
דעם זון פון טָבאַלן—
7 האָט גאָט דער האַר אַזוי געזאָגט:
עס וועט ניט באַשטיין, און וועט ניט געשען.
8 וואָרום דער קאָפּ פון אַרָם איז דַמֶשֶק,
און דער קאָפּ פון דַמֶשֶק איז רצין;
און אין נאָך פינף און זעכציק יאָר
וועט אפרים צעבראָכן ווערן פאַר אויס פאָלק.
9 און דער קאָפּ פון אפרים איז שומרון,
און דער קאָפּ פון שומרון איז דער זון פון רמַליָהון.
אַז איר וועט ניט גלויבן, וועט איר זיכער ניט בלייבן[א].

10 און גאָט האָט ווידער גערעדט צו אָחָזן, אַזוי צו זאָגן:
11 בעט דיר אַ צייכן פון יהוה דיין גאָט; בעט פון דער טיפעניש,
אָדער פון אויבן אין דער הייך. 12 האָט אָחָז געזאָגט: איך וועל
ניט בעטן, און ניט פרוּוון יהוה. 13 האָט ער געזאָגט: הערט
אַקאָרשט, איר הויז פון דוד: איז אַייך ווינציק מיד צו מאַכן
מענטשן, אַז איר ווילט אויך מיין גאָט מיד מאַכן? 14 דרום וועט
יהוה אַליין אַייך געבן אַ צייכן: אָט ווערט די יונגע פרוי
טראָגעדיק, און זי געבערט אַ זון, און וועט רופן זיין נאָמען
עִמָנואֵל[ב]. 15 שמאַנט און האָניק וועט ער עסן, ווען ער וועט וויסן

[א] װאָרטשפּיל: אִם לֹא תַאֲמִינוּ כִּי לֹא תֵאָמֵנוּ. [ב] גאָט מיט אונדז.

און זיך געפרייט מיט רצין און דעם זון פון רמַליָהון,
7 דרומעך זע, גאָט ברענגט אַרויף אויף זיי
די גרויסע און מאַכטיקע וואַסערן פון טייך[א],
דעם מלך פון אַשור מיט זיין גאַנצער מחנה,
און ער וועט איבערלויפן איבער אַלע זיינע גראָבנס,
און אַריבערגיין איבער זיינע אַלע ברעגן;
8 און ער וועט דורכציען דורך יהודה,
פלייצנדיק וועט ער דורכשטראָמען,
ביזן האַלדז וועט ער גרייכן,
און די שפּרייטונגען פון זיינע פליגלען
וועלן אָנפילן די ברייט פון דיין לאַנד, עִמָּנוּאֵל[ב]!

9 ליאַרעמט, איר פעלקער, אָבער איר וועט צעבראָכן ווערן;
יאָ, פאַרנעמט אַלע ווייטענישן פון דער ערד;
גורט אַייך אָן, אָבער איר וועט צעבראָכן ווערן,
גורט אַייך אָן, אָבער איר וועט צעבראָכן ווערן.
10 עצהט אַן עצה, און זי וועט פאַרשטערט ווערן,
רעדט אָפּ אַ זאַך, און זי וועט ניט באַשטיין,
וואָרום גאָט איז מיט אונדז[ג].
11 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט גאָט צו מיר מיט אַ שטאַרקער האַנט,
און ער האָט מיך געוואָרנט, ניט צו גיין אין וועג פון דעמדאָזיקן
פאָלק, אַזוי צו זאָגן:
12 איר זאָלט ניט זאָגן בונט אויף אַלץ
וואָס דאָסדאָזיקע פאָלק זאָגט בונט,
און זיין מורא זאָלט איר ניט מורא האָבן,
און ניט פאַרכטן.
13 גאָט פון צבָאוֹת, אים זאָלט איר הייליקן,
און ער זאָל זיין אַייער מורא, און ער אַייער פאַרכט.

א פּרָת. ב זע ז, 14. ג עִמָּנוּ אֵל.

איז, איטלאַכער אָרט וווּ עס זיינען דאָ
טויזנט ווייַנשטאָקן ווערט טויזנט זילבערשטיק,
וועט פאַר דערנער און ווילדגעוועקס זייַן.
[24]מיט פייַלן און מיט בויגן
וועט מען קומען אַהין,
וואָרום דערנער און ווילדגעוועקס
וועט זייַן דאָס גאַנצע לאַנד.
[25]און אַלע בערג וואָס ווערן
מיט אַ גראָבאַייזן געגראָבן,
וועסטו אַהין ניט קומען אויס מורא
פאַר דערנער און ווילדגעוועקס,
נאָר עס וועט זייַן פאַר אָקסן אַרויסצולאָזן,
און פאַר שאָף צום טרעטן.

ח [1]און גאָט האָט צו מיר געזאָגט: נעם דיר אַ גרויסן טאָוול,
און שרייַב אָן דערויף מיטן שריפט פון פאָלק: דער זאַקרויב
אַיילט, דער רויב קומט גיך. [2]און איך זאָל מיר שטעלן
באַגלויבטע עדות, אוּרִיָה דעם כֹּהן, און זכַריָהוּ דעם זון פון
יבֶרֶכיָהוּן.
[3]און איך האָב גענענט צו דער נביאה, און זי איז טראָגעדיק
געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון. און גאָט האָט צו מיר געזאָגט:
רוף זייַן נאָמען: מַהֵר־שָׁלָל־חָשׁ־בַּז[a]. [4]וואָרום איידער דער
אינגל וועט וויסן צו רופן טאַטע און מאַמע, וועט מען אַוועק־
טראָגן דעם פאַרמעג פון דַמֶשֶׂק, און דעם זאַקרויב פון שוֹמרוֹן,
פאַרויס פאַר דעם מלך פון אַשור.
[5]און גאָט האָט נאָך ווידער צו מיר גערעדט, אַזוי צו זאָגן:
[6]ווייל דאָסדאָזיקע פאָלק האָט פאַראַכט
די וואַסערן פון שִׁלוֹח וואָס גייען פּאַמעלאַך,

[a] דער זאַקרויב אַיילט, דער רויב קומט גיך.

22 און װעט קוקן צו דער ערד,
ערשט נױט און פֿינצטערניש,
אַנגסטיקע טונקלעניש, און חושכניש אױסגעשפּרײט.
23 װאָרום ניטאָ קײן מיד װערן בײַ דעם װאָס דריקט זי;
אַצונד האָט דער ערשטער לײַכט אָנגערירט,
לאַנד זבולון און לאַנד נפתלי,
אָבער דער לעצטער װעט אָנפֿאַלן שװער
אױפֿן װעג פֿון ים, פֿון יענער זײַט יַרדן,
אין דער געגנט פֿון די פֿעלקער.

ט 1 דאָס פֿאָלק װאָס איז געגאַנגען אין פֿינצטערניש,
האָט דערזען אַ גרױס ליכטיקײט;
די װאָס זײַנען געזעסן אין לאַנד פֿון טױטשאָטן,
אױף זײ האָט אַ ליכטיקײט געשײַנט.
2 האָסט געמערט דאָס פֿאָלק,
האָסט געגרײַסט זײַן פֿרײד;
זײ פֿרײען זיך פֿאַר דיר, װי די פֿרײד בײַם שניט,
װי מען קװעלט װען מע טײלט זיך מיט רױב.
3 װאָרום דעם יאָך פֿון זײַן לאַסט,
און דעם שטאַנג פֿון זײַן נאַקן,
די רוט פֿון זײַן דריקער,
האָסטו צעבראָכן װי אין טאָג פֿון מִדיָן.
4 װאָרום יעטװעדער שוך װאָס האָט געשאַרט* מיט רעש,
און יעטװעדער מאַנטל געװעלגערט אין בלוט,
װעט זײַן צו בראַנד,
אַ שפּײַז פֿאַר פֿײַער.
5 װאָרום אַ קינד איז אונדז געבאָרן געװאָרן,
אַ זון איז אונדז געגעבן געװאָרן,

* װאָרטשפּיל: סְאוֹן סֹאֵן.

14 און ער וועט זיין פאַר אַ הייליקטום,
אָבער אויך פאַר אַ שטיין פון אָנשטויסונג,
און פאַר אַ פעלז פון שטרויכלונג,
פאַר ביידע הייזער פון ישׂראל;
פאַר אַ נעץ און פאַר אַ פאַסטקע
פאַר דעם באַוווינער פון ירושָלַיִם.
15 און פיל צווישן זיי וועלן געשטרויכלט ווערן,
און פאַלן און צעבראָכן ווערן,
און געפאַנגען און באַצוווּנגען ווערן.

16 פאַרבינדן די וואָרעניס,
פאַרחַתמען די לערנונג צווישן מיינע לערנער!
17 און איך וועל האַרן אויף גאָט וואָס פאַרבאָרגט זיין פנים
פון דעם הויז פון יעקב, און וועל האָפן צו אים. 18 אָט בין איך
און די קינדער וואָס גאָט האָט מיר געגעבן, פאַר סימנים און
פאַר צייכנס אין ישׂראל פון גאָט פון צבָאוֹת וואָס רוט אויף
באַרג ציוֹן. 19 און אַז זיי וועלן זאָגן צו אייך: פרעגט ביי די
גייסטער און ביי די רוחות וואָס פיפסן און וואָס מורמלען,
[זאָלט איר זאָגן:] דאַרף ניט אַ פאָלק פרעגן ביי זיין גאָט? [צו
וואָס פרעגן] פאַר די לעבעדיקע ביי די טויטע 20 לערנונג
און וואָרעניש? פאַרוואָר, זיי וועלן זאָגן אַזוי ווי דאָסדאָזיקע
וואָרט וואָס האָט ניט קיין זין.
21 און דורכגיין וועט דורך דאַנען
אַ געדריקטער און אַ הונגעריקער;
און עס וועט זיין,
אַז ער וועט הונגערן, וועט ער צערענען,
און וועט שילטן זיין מלך און זיין גאָט;
און ער וועט זיך קערן צו דער הייך,

12אָבער דאָס פֿאָלק קערט זיך ניט צו זײַן שלעגער,
און גאָט פֿון צבֿאָות זוכן זײ ניט.
13און גאָט פֿאַרשנײַדט פֿון ישׂראל קאָפּ און עק,
טײַטלצװײַג און טײַכריטל, אין אײן טאָג.
14דער זקן און דער אָנגעזעענער, דאָס איז דער קאָפּ,
און דער נביא װאָס לערנט ליגן, דאָס איז דער עק.
15און די פֿירער פֿון דעם דאָזיקן פֿאָלק זײַנען פֿאַרפֿירער,
און זײערע געפֿירטע זײַנען צעמישט.
16דרום פֿרײט זיך ניט גאָט מיט זײַנע יונגע לײַט,
און זײַנע יתומים און אַלמנות דערבאַרימט ער ניט;
װאָרום איטלעכער איז זינדיק און טוט שלעכטס,
און איטלעך מויל רעדט שענדלעכקײט.
בײ אַלעם דעם איז ניט אָפּגעקערט זײַן כּעס,
און זײַן האַנט איז נאָך אויסגעשטרעקט.

17װאָרום די שלעכטיקײט ברענט װי אַ פֿײַער,
זי פֿאַרצערט דערנער און װילדגעװעקס,
און צינדט די געצװײַגן פֿון װאַלד,
ביז זײ קרײַלן זיך אין זײַלן פֿון רויך.
18דורך דעם צאָרן פֿון גאָט פֿון צבֿאָות
איז צעפֿלאַקערט דאָס לאַנד,
און דאָס פֿאָלק איז װי שפּײַז פֿאַרן פֿײַער;
זײ דערבאַרימען זיך ניט קײנער אויף זײַן ברודער,
19און מע רײַסט רעכטס, און בלײַבט הונגעריק,
און מע עסט לינקס, און װערט ניט זאַט;
זײ עסן איטלעכער דאָס פֿלײש פֿון זײַן אָרעם:
20מנשה אפֿרימען, און אפֿרים מנשהן,
זײ אין אײנעם אויף יהודה.

און די הערשאַפט איז אויף זיין אַקסל;
און מע רופט זיין נאָמען:
פֶּלֶא־יוֹעֵץ־אֵל־גִּבּוֹר
אֲבִי־עַד־שַׂר־שָׁלוֹם[א];
6 צו מערן די הערשאַפט,
און צו שלום אָן שיעור,
אויף דעם טראָן פון דוד,
און אויף זיין מלוכה;
זי צו פעסטיקן און זי אונטערצושטיצן
מיט רעכט און גערעכטיקייט,
פון אַצונד און ביז אייביק;
דאָס אָננעמען זיך פון גאָט פון צבָאוֹת טוט דאָסדאָזיקע.

7 גאָט האָט אַ וואָרט געשיקט אין יעקב,
און עס איז געפאַלן אין ישׂראל.
8 און וויסן וועט דאָס גאַנצע פאָלק,
אפרים און דער באַוווינער פון שומרון,
וואָס זאָגן מיט גאווה און מיט גדלות פון האַרצן:
9 ציגל זיינען איינגעפאַלן,
און געהאַקטע שטיינער וועלן מיר בויען;
ווילדע פייגנבוימער זיינען אָפּגעהאַקט געוואָרן,
און מיט צעדערן וועלן מיר זיי פאַרבייטן.
10 דרום דערהייבט גאָט די פיינט פון רצין אויף אים,
און זיינע שׂונאים וועט ער אָנרייצן;
11 אַרָם פון פאָרנט, און פּלִשתּים פון הינטן;
און זיי עסן ישׂראל מיטן גאַנצן מויל.
ביי אַלעם דעם איז ניט אָפּגעגאַנגען זיין כּעס,
און זיין האַנט איז נאָך אויסגעשטרעקט.

[א] וואונדער טוט באַראָטן גאָט דער מאַכטיקער, דער אייביקער פאָטער, דער האַר פון פריד.

8וואָרום ער זאָגט:
זיינען ניט מיינע האַרן מלכים אַלע?
9איז ניט ווי כּרכמיש כַּלנוֹ?
צי איז ניט ווי אַרפּד חֲמָת?
צי איז ניט ווי דַמֶשֶׂק שוֹמרוֹן?
10אַזוי ווי מיין האַנט האָט דערגרייכט
די קיניגרייכן פון די אָפּגעטער,
וואָס זייערע געצן זיינען מער געווען
ווי פון ירושָלַיִם און פון שוֹמרוֹן—
11פאַרוואָר, אַזוי ווי איך האָב געטאָן צו שוֹמרוֹן
און צו אירע אָפּגעטער,
אַזוי וועל איך טאָן צו ירושָלַיִם
און צו אירע געצנבילדער.
12אָבער עס וועט זיין, אַז גאָט וועט ענדיקן אַל זיין ווערק
אויף באַרג צִיוֹן און אויף ירושָלַיִם, וועל איך זיך רעכענען פאַר
דער פרוכט פון דעם שטאָלצן האַרצן פון דעם מלך פון אַשור,
און פאַר דער רימערײַ פון זיינע האָפערדיקע אויגן. 13וואָרום
ער האָט געזאָגט:
מיטן כּוֹח פון מיין האַנט האָב איך אויפגעטאָן,
און מיט מיין חכמה, ווייל איך בין פאַרשטאַנדיק;
און איך טו אָפּ די געמאַרקן פון פעלקער,
און זייערע שאַצן האָב איך צערויבט,
און מאַכטיק טו איך נידערן די באַוווינער.
14און מיין האַנט האָט געפונען ווי אַ נעסט
דעם פאַרמעג פון די פעלקער,
און ווי מע קלייבט אויף אייער פאַרלאָזענע,
האָב איך די גאַנצע ערד אויפגעקליבן;

ביי אַלעם דעם איז ניט אָפּגעגאַנגען זיין כּעס,
און זיין האַנט איז נאָך אויסגעשטרעקט.

י 1 וויי, די וואָס קריצן געזעצן פון אומגליק,
און שרייבער וואָס האָבן אומרעכט געשריבן,
2 כּדי אָפּצונייגן פון משפּט די באַדערפטיקע,
און גזלען דאָס רעכט פון די אָרעמע פון מיין פאָלק;
כּדי אַלמנות זאָלן זיין זייער רויב,
און יתומים זאָלן זיי באַראַבעווען!
3 און וואָס וועט איר טאָן אין טאָג פון רעכנשאַפט,
און אין דער פאַרוויסטונג וואָס קומט פון דער ווייט?
צו וועמען וועט איר לויפן נאָך הילף?
און ווו וועט איר איבערלאָזן אייער רייכטום?
4 ניט אַנדערש ווי קניען אונטער געפאַנגענע,
און אונטער הרוגים צו פאַלן.
ביי אַלעם דעם איז ניט אָפּגעגאַנגען זיין כּעס,
און זיין האַנט איז נאָך אויסגעשטרעקט.

5 וויי, אַשור, די רוט פון מיין צאָרן,
וואָס מיין כּעס איז אַ שטעקן אין זייער האַנט!
6 אויף אַ זינדיקן פאָלק טו איך אים שיקן,
און אויף דער אומה פון מיין צאָרן טו איך אים באַפעלן,
צו רויבן זאַקרויב, און צו ראַבעווען רויב,
און זי מאַכן צו טרעטן ווי קויט פון די גאַסן.
7 אָבער ניט אַזוי מיינט ער,
און ניט אַזוי טראַכט זיין האַרץ,
נייערט צו פאַרטיליקן איז אין זיין האַרצן,
און צו פאַרשניידן פעלקער ניט ווינציק.

אַן איבערבלײַב פֿון יעקב, צו גאָט דעם מאַכטיקן.
22 וואָרום אויב דײַן פֿאָלק, ישׂראל, זאָל זײַן ווי זאַמד פֿון ים,
וועט נאָר אַן איבערבלײַב פֿון אים זיך אומקערן;
אַ פֿאַרלענדונג איז נגזר געוואָרן,
זי פֿלײצט מיט גערעכטיקײט.
23 וואָרום אַ פֿאַרלענדעניש און אַ גזר
מאַכט דער האַר, גאָט פֿון צבָאוֹת, אין גאַנצן לאַנד.

24 פֿאַרוואָר, אַזוי האָט געזאָגט דער האַר, גאָט פֿון צבָאוֹת:
זאָלסט ניט מוֹרא האָבן, מײַן פֿאָלק,
באַוווינער פֿון ציון,
פֿאַר אַשור וואָס שלאָגט דיך מיט דער רוט,
און הייבט זײַן שטעקן אויף דיר, אויפֿן שטייגער פֿון מִצרַיִם.
25 וואָרום נאָך אַ קלײן ווײַל, און דער כּעס וועט זיך ענדיקן,
און מײַן צאָרן וועט זײַן צו זייער פֿאַרטיליקונג.
26 און גאָט פֿון צבָאוֹת וועט דערוועקן אויף אים אַ רוט,
אַזוי ווי אין דעם שלאַק פֿון מִדיָן אין צור־עוֹרֵב,
און ווי זײַן שטעקן איבערן ים;
און ער וועט זי אויפֿהייבן אויפֿן שטייגער פֿון מִצרַיִם.
27 און עס וועט זײַן אין יענעם טאָג,
וועט אָפּגעטאָן ווערן זײַן לאַסט פֿון דײַן רוקן,
און זײַן יאָך פֿון דײַן האַלדז,
און דער יאָך וועט צעבראָכן ווערן פֿונעם פֿעטס.

28 ער איז געקומען אויף עַיָת,
ער איז דורכגעגאַנגען מִגרוֹן,
אין מִכמָש לאָזט ער איבער זײַן געפּעק;
29 זיי זײַנען אַריבער דעם איבערפֿאָר,

אוּן ניט געווען ווער זאָל אַ פליגל רירן,
אָדער עפענען אַ מויל אוּן אַ פּיפּס טאָן[א].

15 קען די האַק זיך רימען קעגן דעם וואָס האַקט מיט איר?
קען די זעג זיך גרייסן קעגן דעם וואָס ציט זי?
ווי אַ רוט זאָל פאָכן מיט אירע אויפהייבער,
ווי אַ שטעקן זאָל אויפהייבן דעם וואָס ניט האָלץ!
16 דרום וועט דער האַר, גאָט פוּן צבָאוֹת
אָנשיקן אַ דער אויף זיין פעטקייט;
אוּן אוּנטער זיין פּראַכט וועט זיך צעברענען אַ בראַנד,
ווי די בראַנד פוּן אַ פייער.
17 אוּן דאָס ליכט פוּן ישׂראל וועט זיין אַ פייער,
אוּן זיין הייליקער אַ פלאַם,
אוּן זי וועט ברענען אוּן פאַרצערן זיינע דערנער
אוּן זיין ווילדגעוועקס אין איין טאָג.
18 אוּן די פּראַכט פוּן זיין וואַלד אוּן זיין פרוכטגאָרטן
וועט ער לייב אוּן זעל פאַרלענדן;
אוּן עס וועט זיין ווי דאָס אויסגיין פוּן אַ גוֹסס[ב].
19 אוּן דער רעשט בוימער פוּן זיין וואַלד וועלן זיין געציילטע,
אוּן אַ אינגל וועט זיי קענען אויפשרייבן.

20 אוּן עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
וועט דער איבערבלייב פוּן ישׂראל,
אוּן די אַנטרוּנענע פוּן הויז פוּן יעקב,
זיך מער ניט אָנלענען אויף זייער שלעגער,
נאָר זיך אָנלענען מיט אמת
אויף יהוה, דעם הייליקן פוּן ישׂראל.
21 אַן איבערבלייב וועט זיך אוּמקערן,

א וואָרטשפּיל: וּפֹצֶה פֶה וּמְצַפְצֵף.
ב וואָרטשפּיל: כִּמְסֹס נֹסֵס.

און אַנטשיידן מיט יושר פאַר די געדריקטע פון לאַנד;
און ער וועט שלאָגן דאָס לאַנד מיט דער רוט פון זיין מויל,
און מיטן אָטעם פון זיינע ליפן וועט ער טייטן דעם רשע.
5 און גערעכטיקייט וועט זיין דער אָנגורט פון זיינע לענדן,
און טריישאַפט דער גאַרטל פון זיינע דיכן.
6 און אַ וואָלף וועט הויזן מיט אַ שעפס,
און אַ לעמפערט מיט אַ ציקעלע וועט הויערן,
און אַ קאַלב און אַ יונגלייב און אַ פעט רינד באַנאַנד;
און אַ קליין אינגל וועט זיי פירן.
7 און אַ קו מיט אַ בער וועלן זיך פיטערן,
באַנאַנד וועלן הויערן זייערע יונגע;
און אַ לייב וועט ווי אַ רינד עסן שטרוי.
8 און אַ זויגעדיקער וועט זיך שפילן
אויפן לאָך פון אַ שלאַנג,
און אויף דער נאָרע פון אַ נאָטער
וועט אַן אַנטוווינטער זיין האַנט לייגן.
9 זיי וועלן ניט בייז טאָן און ניט פאַרדאַרבן
אויף מיין גאַנצן הייליקן באַרג;
וואָרום די ערד וועט זיין פול מיט דערקענונג פון גאָט,
ווי די וואַסערן באַדעקן דעם ים.

10 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג:
דער וואָרצל פון יִשַי, וואָס שטייט פאַר אַ פאָן פון די פעלקער—
צו אים וועלן די אומות זיך ווענדן,
און זיין רואונג וועט זיין אַ פראַכטיקייט.

11 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
וועט גאָט ווידער אויסשטרעקן זיין האַנט, אַ צווייט מאָל,

אין גֶבַע האָבן זיי נאַכטלעג געהאַלטן.
רָמָה טוט ציטערן,
גִבעַת־שָאול איז אַנטלאָפן.
30 שריי אויפן קָול, טאָכטער גַלים!
האָרך, לַיִש! אָרעמע עֲנָתוֹת[א]!
31 מַדמֵנָה וואָגלט[ב],
די וווינער פון גֵבִים אַנטרינען.
32 נאָך היינט וועט ער זיך אָפּשטעלן אין נֹב;
ער פאָכט זיין האַנט אויפן באַרג פון טאָכטער צִיוֹן,
אויף דעם הויכן אָרט פון ירושָלַיִם.

33 זע, דער האַר, גאָט פון צבָאוֹת,
ברעכט אָפּ די צווייגן מיט מוֹראדיקייט,
און די הויכגעוואַקסענע ווערן אָפּגעשניטן,
און די דערהויבענע וועלן דערנידערט ווערן.
34 און ער וועט אָפּהאַקן די געצווייגן פון וואַלד מיט אַן אַייזן,
און דער לבָנוֹן וועט דורך אַ מאַכטיקן פאַלן.

יא 1 און אַ ריטל וועט אַרויס פון דעם שטאַם פון יִשַי,
און אַ צווייג פון זיינע וואָרצלען וועט שפּראָצן.
2 און רוען וועט אויף אים דער גייסט פון גאָט,
דער גייסט פון חכמה און פאַרשטאַנדיקייט,
דער גייסט פון עצה און גבורה,
דער גייסט פון דערקענונג און גאָטספאָרכטיקייט.
3 און זיין קוויקונג וועט זיין אין גאָטספאָרכטיקייט;
און ניט נאָך דער זעאונג פון זיינע אויגן וועט ער משפּטן,
און ניט נאָך דער הערונג פון זיינע אויערן וועט ער אַנטשיידן;
4 נאָר ער וועט משפּטן מיט גערעכטיקייט די אָרעמע,

א וואָרטשפּיל: עֲנִיָה עֲנָתוֹת.
ב וואָרטשפּיל: נָדְדָה מַדְמֵנָה

אָפּגעגאַנגען איז דײַן כּעס,
און דו האָסט מיך געטרײסט.
2 זע, גאָט איז מײַן ישועה;
איך בּין זיכער און אַנגסט ניט,
װאָרום מײַן שטאַרקײט און געזאַנג איז יָה יהוה,
און ער איז מיר געװען אַ ישועה.
3 און איר װעט שעפּן װאַסער מיט שׂמחה,
פֿון די קװאַלן פֿון ישועה.
4 און אין יענעם טאָג װעט איר זאָגן:
דאַנקט צו גאָט, רופֿט אױס זײַן נאָמען,
לאָזט װיסן צװישן די פֿעלקער זײַנע טואונגען,
דערצײלט אַז דערהױבּן איז זײַן נאָמען.
5 זינגט צו גאָט װאָרום ער האָט אױפֿגעטאָן גרױס,
באַװוּסט זאָל דאָס זײַן אױף דער גאַנצער ערד.
6 שרײַ אױס און זינג, בּאַװױנערין פֿון צִיוֹן,
װאָרום גרױס צװישן דיר איז דער הײליקער פֿון ישׂראל.

יג 1 די נבואה אױף בָּבל, װאָס ישַׁעְיָהוּ דער זון פֿון אָמוֹצן האָט
געזען:
2 אױף אַ הױכן בּאַרג שטעלט אױף אַ פֿאָן,
הײבּט אױף דעם קָול צו זײ,
פֿאָכט מיט דער האַנט, זײ זאָלן קומען
אין די טױערן פֿון פֿירשטן.
3 איך האָב בּאַפֿױלן מײַנע געהײליקטע,
יאָ, גערופֿן מײַנע גיבּורים פֿאַר מײַן צאָרן,
מײַנע שטאָלצלוסטיקע.

4 האָרך! אַ טומל אױף די בּערג,
גלײַך װי פֿון פֿאָלק אַ סך.

אויסצוקויפן דעם איבערבלייב פון זיין פאָלק,
וואָס וועט בלייבן פון אַשור[א], און פון מִצרַיִם,
און פון פַּתרוס, און פון כוש, און פון עֵילָם,
און פון שִנעָר, און פון חַמָת, און פון די אינזלען פון ים.
12 און ער וועט אויפהייבן אַ פאָן צו די פעלקער,
און וועט אַיינזאַמלען די פאַרשטויסענע פון ישׂראל,
און די צעשפּרייטע פון יהודה וועט ער אויפקלייבן
פון די פיר עקן פון דער ערד.
13 און אָפּגעטאָן וועט ווערן די קנאה פון אפרים,
און די פיינט פון יהודה וועלן פאַרשניטן ווערן;
אפרים וועט ניט מקנא זיין יהודה,
און יהודה וועט ניט פיינטן אפרים.
14 און זיי וועלן אָנפליען באַנאַנד אויף די פּלִשתּים צו מערב,
אין איינעם וועלן זיי רויבן די קינדער פון מזרח,
אויף אֶדום און מואָב וועלן זיי שטרעקן זייער האַנט,
און די קינדער פון עַמון וועלן געהאָרכן צו זיי.
15 און גאָט וועט פאַרוויסטן די צונג פון דעם ים פון מִצרַיִם;
און ער וועט פאָכן זיין האַנט איבערן טייך[ב] מיט זיין הייסן ווינט,
און וועט אים צעשלאָגן אויף זיבן בעכן,
און מאַכן מיט שיך אַריבערצושפּרייזן.
16 און אַ וועג וועט זיין פאַר דעם איבערבלייב פון זיין פאָלק,
וואָס וועט בלייבן פון אַשור[א];
אַזוי ווי עס איז געווען פאַר ישׂראל
אין טאָג פון זיין אַרויסגיין פון לאַנד מִצרַיִם.

יב 1 און וועסט זאָגן אין יענעם טאָג:
איך דאַנק דיר, גאָט,
הגם דו האָסט געצערנט אויף מיר;

[א] וואָרטשפּיל: אֲשֶר יִשָּאֵר מֵאַשּור. [ב] פְּרָת.

און מיט די רשעים פֿאַר זייער זינד;
און איך וועל פֿאַרשטערן דעם שטאָלץ פֿון די מוטוויליקע,
און די גאווה פֿון די מאַכטיקע וועל איך דערנידערן.
12 איך וועל מאַכן אַ מאַן זעלטענער פֿון גינגאָלד,
און אַ מענטשן, פֿון אופֿיר־גאָלד.
13 וועגן דעם וועל איך מאַכן ציטערן די הימלען,
און די ערד וועט אויפֿשטורעמען פֿון איר אָרט,
אין דעם כּעס פֿון גאָט פֿון צבָאוֹת,
און אין דעם טאָג פֿון זיין גרימצאָרן.

14 און עס וועט זיין: אַזוי ווי אַ הירש אַ געיאָגטער,
און אַזוי ווי שאָף אָן אַן איינזאַמלער,
וועלן זיי איטלאַכער צו זיין פֿאָלק זיך קערן,
און איטלאַכער צו זיין לאַנד וועלן זיי אַנטלויפֿן.
15 איטלאַכער וואָס ווערט געפֿונען,
וועט דערשטאָכן ווערן,
און איטלאַכער וואָס ווערט געכאַפּט,
וועט פֿאַלן דורכן שווערד.
16 און זייערע קליינע קינדער וועלן צעהאַקט ווערן
פֿאַר זייערע אויגן;
זייערע הייזער וועלן צערויבט ווערן,
און זייערע ווייבער וועלן געשענדט ווערן.

17 זע, איך דערוועק אויף זיי מָדַי,
וואָס זילבער אַכטן זיי ניט,
און גאָלד, דאָס ווילן זיי ניט.
18 און בויגנס וועלן צעהאַקן אינגלאַך,
און אויף פּרוכט פֿון לייב וועלן זיי ניט רחמנות האָבן,

האָרך! אַ געררויש פון מלוכות,
פון אומות פאַרזאַמלטע.
גאָט פון צבָאות באַפעלט
אַ חיל פון מלחמה.
5 זיי קומען פון אַ לאַנד אַ ווייטן,
פון עק פונעם הימל —
גאָט און די געצייג פון זיין צאָרן,
די גאַנצע ערד צו צעשטערן.

6 יאָמערט, וואָרום נאָנט איז דער טאָג פון גאָט,
ווי אַ בראָך פון אַלמאַכטיקן[א] וועט ער קומען.
7 דרום וועלן אַלע הענט שלאַף ווערן,
און איטלאַך האַרץ פון אַ מענטשן וועט צעגיין.
8 און זיי וועלן דערשראָקן ווערן;
יסורים און ווייען וועלן זיי קריגן,
ווי אַ געווינערן וועלן זיי זיך דרייען;
איינער אויפן אַנדערן וועלן זיי גאַפן,
זייערע פנימער, פנימער פון פלאַמען.

9 זע, דער טאָג פון גאָט קומט
אומדערבאַרימדיק, מיט כעס און גרימצאָרן,
צו מאַכן די ערד פאַר אַ וויסטעניש,
און פאַרטיליקן אירע זינדיקע פון איר.
10 וואָרום די שטערן פון הימל און זיינע מזלות
וועלן ניט שיינען זייער ליכט;
די זון וועט זיין פינצטער אין איר אויפגאַנג,
און די לבָנה וועט ניט שימערן איר ליכט.
11 און איך וועל זיך רעכענען מיט דער וועלט פאַרן בייז,

[א] וואָרטשפיל: כְּשֹׁד מִשַּׁדַּי.

אוּן זײ װעלן װערן די פֿאַנגערס פֿון זײערע פֿאַנגערס,
אוּן װעלן געװעלטיקן איבּער זײערע דריקער.

3 אוּן עס װעט זײַן,
אין דעם טאָג װאָס גאָט בּאַרוּט דיך
פֿון דײַן פּײַן אוּן פֿון דײַן ציטערניש,
אוּן פֿון דער שװערער אַרבּעט
װאָס מע האָט געאַרבּעט מיט דיר,
4 װעסטוּ אוֹיפֿהײבּן דעמדאָזיקן משל
אוֹיפֿן מלך פֿון בָּבל, אוּן זאָגן:
װי האָט אוֹיפֿגעהערט דער דריקער,
אוֹיפֿגעהערט די גאָלדגײציקע!
5 צעבּראָכן האָט גאָט דעם שטעקן פֿון די רשעים,
די רוּט פֿון די געװעלטיקער,
6 װאָס האָט געשלאָגן די פֿעלקער מיט כּעס,
שלעק אָן אַן אוֹיפֿהער,
װאָס האָט געװעלטיקט מיט צאָרן אוֹיף די אוּמות,
גערוֹדפֿט אָן אָפּהאַלט.
7 רוּאיק בּאַרוּט איז די גאַנצע ערד;
זײ בּרעכן אוֹיס אין געזאַנג.
8 אַפֿילוּ די ציפּרעסן פֿרײען זיך איבּער דיר;
די צעדערן פֿון לבָנוֹן:
פֿון זינט דוּ האָסט זיך אַװעקגעלײגט,
קוּמט ניט דער העקער אוֹיף אוּנדז.

9 די אוּנטערערד פֿון אוּנטן ציטערט אוֹיף צוליבּ דיר,
אַנטקעגן דײַן קוּמען;
זי װעקט די טוֹיטע צוליבּ דיר,

אויף קינדער וועט זיך ניט דערבאַרימען זייער אויג.
[19]און בָבל, דאָס שיינדל פון מלוכות,
די שטאָלצע פּראַכט פון די כַשׂדים,
וועט זיין ווי גאָטס איבערקערעניש
פון סדום און עֲמוֹרה.
[20]זי וועט אייביק ניט באַזעצט ווערן,
און ניט באַוווינט זיין אויף דור־דורות;
און קיין אַראַבער וועט דאָרט ניט אויפשטעלן אַ געצעלט,
און קיין פּאַסטוכער וועלן דאָרט ניט מאַכן הויערן.
[21]נאָר ווילדע קעץ וועלן דאָרטן הויערן,
און זייערע הייזער וועלן פול זיין מיט קלאָגחיות;
און שטרויספויגלען וועלן דאָרט רוען,
און שֵדים וועלן דאָרט אומטאַנצן.
[22]און שאַקאַלן וועלן וואָיען אין זייערע פּאַלאַצן,
און מדבר־הינט אין די פּאַלייען פון תענוג;
און נאָנט איז איר צייט צו קומען,
און אירע טעג וועלן זיך ניט פאַרציען.

יד [1]וואָרום גאָט וועט דערבאַרימען יעקב,
און וועט ווידער אויסדערוויילן ישׂראל,
און זיי באַרוען אויף זייער ערד;
און פרעמדע וועלן זיך באַהעפטן צו זיי,
און וועלן צושטיין צום הויז פון יעקב.
[2]און פעלקער וועלן זיי נעמען,
און וועלן זיי ברענגען אויף זייער אָרט,
און דאָס הויז פון ישׂראל וועט זיי אַרבן אויף גאָטס ערד
פאַר קנעכט און פאַר דינסטן;

איז דאָס דער מאַן וואָס האָט געמאַכט ציטערן די ערד,
וואָס האָט אויפגעשטורעמט מלוכות,
17 געמאַכט די וועלט ווי אַ מדבר,
און צעשטערט אירע שטעט;
זײַנע געפֿאַנגענע ניט פֿרײַ געלאָזט אַ היים?
18 אַלע מלכים פֿון די פֿעלקער ליגן אין כּבֿוד אַלע,
איטלאַכער אין זײַן היים.
19 און דו ביסט אַוועקגעוואָרפֿן ווײַט פֿון דײַן קבֿר,
ווי אַן אומווערדיק ריטל,
אַרומגעטאָן מיט הרוגים, פֿון שווערד דערשטאָכענע,
וואָס נידערן צו די שטיינער פֿון גרוב,
ווי אַ פּגר אַ צעטרעטענער.
20 וועסט ניט באַנאַנד זײַן מיט זיי אין קבֿר,
וואָרום דײַן לאַנד האָסטו אומגעבראַכט,
דײַן פֿאָלק האָסטו געהרגעט;
אויף אייביק זאָל ניט אָנגערופֿן ווערן
דער זאָמען פֿון שלעכטסטוער.

21 ברייט אָן אויף זײַנע קינדער אַ שחיטה,
פֿאַר דער זינד פֿון זייערע עלטערן,
זיי זאָלן ניט אויפֿשטיין און ירשענען די ערד,
און אָנפֿילן דאָס געזיכט פֿון דער וועלט מיט שטעט.

22 און איך וועל אויפֿשטיין אויף זיי,
זאָגט גאָט פֿון צבֿאָות,
און וועל פֿאַרשניידן פֿון בּבֿל אַ נאָמען און אַן איבערבלייב,
און אַ קינד און אַ קינדסקינד, זאָגט גאָט.
23 און איך וועל זיי מאַכן צום אַרבּ פֿאַרן זומפּבּושל,

אַלע פירער פון דער ערד;
זי מאַכט אויפשטיין פון זייערע טראָנען
אַלע מלכים פון די פעלקער.
10 זיי אַלע רופן זיך אָפּ,
און זאָגן צו דיר:
דו אויך ביסט אַוועקגעפאַלן ווי מיר,
געגליכן געוואָרן צו אונדז!
11 גענידערט אין אונטערערד איז דיין שטאָלץ,
די ברומונג פון דיינע האַרפן;
אונטער דיר זיינען ווערעם געבעט,
און דיין צודעק איז מאָיל.

12 ווי ביסטו פון הימל געפאַלן,
דו ליכטיקער מאָרגנשטערן!
ווי ביסטו אָפּגעהאַקט געוואָרן צו דער ערד,
דו גורל־וואַרפער אויף פעלקער!
13 און דו האָסט געזאָגט אין דיין האַרצן:
אין הימל וועל איך אַרויפגיין,
איבער די שטערן פון גאָט
וועל איך מיין טראָן דערהייבן;
און איך וועל זיצן אויפן באַרג פון אײַנזאַמלונג,
אין די עקן פון צפון.
14 איך וועל אַרויפגיין איבער די הייכן פון וואָלקן,
איך וועל צום אויבערשטן זיך גלייכן.
15 אָבער אין אונטערערד וועסטו גענידערט ווערן,
אין די עקן פון גרוב.

16 דיינע זעער וועלן דיך באַטראַכטן,
זיי וועלן דיך אָנקוקן:

אוּן איך װעל טייטן מיט הוּנגער דיין װאָרצל,
אוּן דיין איבערבלייב װעט מען אויסהרגען.

31 יאָמער, דוּ טויער, שריי, דוּ שטאָט,
װער צעגאַנגען, גאַנץ פּלֶשֶת,
װאָרוּם פוּן צפוֹן קוּמט אַ רויך,
אוּן ניטאָ קיין אָפּגעשטאַנענער אין זיינע מחנות.
32 אוּן װאָס זאָל מען ענטפערן די שלוּחים פוּן דעם פאָלק?—
אַז גאָט האָט געגרוּנטפעסט צִיוֹן,
אוּן אין איר װעלן זיך שיצן די אָרעמע פוּן זיין פאָלק.

טו 1 די נבוּאה אויף מוֹאָב.
פאַרװאָר, איבער נאַכט איז פאַרװיסט געװאָרן עָר־מוֹאָב,
פאַרשניטן געװאָרן;
פאַרװאָר, איבער נאַכט איז פאַרװיסט געװאָרן קִיר־מוֹאָב,
פאַרשניטן געװאָרן.
2 ער איז אַרויפגעגאַנגען קיין בַּיִת אוּן דיבוֹן,
אויף די בָּמוֹת צוּ װיינען;
אויף נבוֹ אוּן אויף מֵידבָא
טוּט יאָמערן מוֹאָב;
אויף אַלע זיינע קעפּ איז אַ פּליך,
יעטװעדער באָרד איז אָפּגעשניטן.
3 אין זיינע גאַסן גוּרט מען אָן זאַק;
אויף אירע דעכער אוּן אין אירע מערק,
טוּט איטלאַכער יאָמערן,
צעגייט אין געװיין.
4 אוּן קלאָגן טוּט חֶשבּוֹן אוּן אֶלעָלֵה,
ביז יַהַץ װערט געהערט זייער קוֹל;

און געמויזאַכצן וואַסער;
און איך וועל זיי אַוועקבעזעמען מיטן בעזעם פון פאַרטיליגונג,
זאָגט גאָט פון צבָאוֹת.

24 געשוואָרן האָט גאָט פון צבָאוֹת, אַזוי צו זאָגן:
פאַרוואָר, ווי איך האָב געטראַכט, אַזוי וועט געשען,
און ווי איך האָב באַראָטן, דאָס וועט באַשטיין:
25 איך זאָל צעברעכן אַשור אין מיין לאַנד,
און אויף מיינע בערג אים צעטרעטן;
און אָפּגעטאָן זאָל ווערן פון זיי זיין יאָך,
און זיין לאַסט זאָל אָפּגעטאָן ווערן פון זייער רוקן.
26 דאָס איז דער באַראָט וואָס איז באַראָטן
אויף דער גאַנצער ערד,
און דאָס איז די האַנט וואָס איז אויסגעשטרעקט
אויף אַלע פעלקער.
27 וואָרום גאָט פון צבָאוֹת האָט באַראָטן,
און ווער וועט פאַרשטערן?
און זיין האַנט איז אויסגעשטרעקט,
און ווער וועט זי אָפּהאַלטן?

28 אין דעם יאָר וואָס דער מלך אָחָז איז געשטאָרבן, איז
געווען דידאָזיקע נבואה:
29 ניט פריי זיך גאַנץ פּלֶשֶׁת,
וואָס די רוט פון דיין שלעגער איז צעבראָכן;
וואָרום פון וואָרצל פון דער שלאַנג וועט אַרויס אַ גאָטער,
און זיין פרוכט איז אַ פליעדיקער לינדוואָרעם.
30 און די אָרעמסטע פון די אָרעמע וועלן זיך פיטערן,
און די באַדערפטיקע וועלן הויערן אין זיכערקייט;

צום באַרג פון טאָכטער ציון.

2 און עס וועט זיין:
ווי אַ פויגל אַ פאַרוואָגלטער,
ווי אַ נעסט אַ צעטריבענער,
וועלן זיין די טעכטער פון מואָב,
ביי די איבערפאָרן פון אַרנון.

3 „ברענג אַן עצה,
שאַף אַ באַשייד;
מאַך דיין שאָטן ווי די נאַכט,
אין מיטן העלן טאָג;
פאַרבאָרג די פאַרשטויסענע,
דעם פאַרוואָגלטן זאָלסטו ניט אַנטפּלעקן.

4 זאָלן וווינען ביי דיר מיינע–מואָבס–פאַרשטויסענע,
זיי זיי אַ פאַרבאָרגעניש פון דעם רויבער,
ביז אַוועק איז די דריקונג,
געענדיקט דער רויב,
פאַרלענדט די צעטרעטער אויסן לאַנד;

5 וואָרום אויפגעשטעלט אויף גענאָד איז דער טראָן,
און אויף אים זיצט מיט אמת, אין דודס געצעלט,
אַ ריכטער וואָס זוכט רעכט,
און איז גיך אויף גערעכטיקייט".

6 „מיר האָבן געהערט די שטאָלצקייט פון מואָב,
ווי זייער שטאָלץ ער איז;
זיין גאווה און זיין שטאָלצקייט און זיין חוצפּה,
זיינע באַרימערייען אָן אַ האַפּט."

7 דרום וועט יאָמערן מואָב אויף מואָב,
איטלאַכער וועט יאָמערן;

דרום שרייען[א] די באַוואָפנטע פון מואָב;
זיין זעל טוט אים ציטערן[א].
[5] מיין האַרץ אויף מואָב טוט קלאָגן,
אירע אַנטלאָפענע גרייכן ביז צוֹעַר,
דער דרייאָריקער קו;
וואָרום דער אַרויפגאַנג פון לוּחית,
אים גייט מען אַרויף מיט געוויין;
וואָרום אויף דעם וועג פון חוֹרוֹנַיִם
אַ בראָכגעשריי הייבן זיי אויף.
[6] וואָרום די וואַסערן פון נִמרים
וועלן אַ וויסטעניש ווערן;
וואָרום פאַרדאַרט איז דאָס קרייטאַכץ,
פאַרלענדט איז דאָס גראָז,
קיין גרינס איז ניטאָ.
[7] דרום, די שֶפע וואָס זיי האָבן אָנגעזאַמלט,
און דאָס וואָס זיי האָבן באַהאַלטן,
וועלן זיי צום טייך פון די ווערבעס אַוועקטראָגן.
[8] וואָרום דאָס געשריי האָט אַרומגערינגלט
דעם געמאַרק פון מואָב;
ביז אֶגלַיִם גייט איר יללה,
און ביז באֵר־אֵלים איר יללה.
[9] וואָרום די וואַסערן פון דימוֹן זיינען פול מיט בלוט[ב];

וואָרום איך וועל דימוֹן נאָך געבן אַ צולאָג:
אַ לֵייב פאַר די אַנטרונענע פון מואָב,
און פאַר דעם איבערבלייב פון לאַנד.

טז [1] שיקט לעמער צום געוועלטיקער פון לאַנד,
פון די פעלזן וואָס צום מִדבָר,

א וואָרטשפּיל: יָרִיעוּ יָרְעָה.
ב וואָרטשפּיל: דימוֹן־דָם.

גיין אין זיין הייליקטום תּפילה טאָן, אָבער ער וועט גאָרנישט
אויסריכטן.

[13]דאָס איז דאָס וואָרט וואָס גאָט האָט גערעדט אויף מואָב
אַמאָל. [14]אָבער אַצונד האָט גאָט גערעדט, אַזוי צו זאָגן: אין
דריי יאָר, ווי די יאָרן פֿון אַ געדונגענעם, וועט גרינגגעשאַצט
ווערן דער כּבֿוד פֿון מואָב, ביי אַל דעם גרויסן טומל; און דער
איבערבלייב וועט זיין אַ קליין ווינציקייט אָן שטאַרקייט.

יז [1]די נבֿואה אויף דַמֶשֶׂק.
זע, דַמֶשֶׂק ווערט אויס שטאָט,
און וועט ווערן אַ חורבֿהההויפֿן.
[2]פֿאַרלאָזן די שטעט פֿון עֲרוֹעֵר,
פֿאַר סטאַדעס וועלן זיי זיין;
און זיי וועלן הויערן,
און קיינער וועט ניט אָפּשרעקן.
[3]און אָפּגעטאָן וועט ווערן אַ פֿעסטונג פֿון אפֿרים,
און אַ מלוכה פֿון דַמֶשֶׂק;
און דער איבערבלייב פֿון אֲרָם וועט ווערן
ווי די פּראַכט פֿון די קינדער פֿון ישׂראל,
זאָגט גאָט פֿון צבֿאוֹת.

[4]און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
וועט פֿאַראָרעמט ווערן די פּראַכט פֿון יעקבֿ,
און די פֿעטקייט פֿון זיין לייב וועט אָפּגעצערט ווערן.
[5]און עס וועט זיין ווי אַ שניטער זאַמלט תּבֿואה,
און שניידט מיט זיין אָרעם די זאַנגען;
און עס וועט זיין ווי מע קלייבט זאַנגען

נאָך די ראָזינקעקוכנס פון קיר־חרשת
וועט איר זיפצן, אין גאַנצן דערשלאָגענע.
8 וואָרום די פעלדער פון חשבון זיינען פאַרוועלקט,
דער ווײַנשטאָק פון שבמה,
וואָס זיינע רויטטרויבן האָבן פאַרטומלט
די האַרן פון די פעלקער;
ביז יעזר האָבן זיי דערגרייכט,
ביזן מדבר האָבן זיי געוואַנדערט;
אירע צווייגן האָבן זיך צעשפּרייט,
ביז צום ים זיינען זיי אַריבער.
9 דרום באַוויין איך אין דעם געוויין פון יעזר,
דעם ווײַנשטאָק פון שבמה;
איך טרינק דיך אָן מיט מיינע טרערן,
חשבון און אלעלה;
וואָרום אויף דיין האַרבסטונג און אויף דיין שניט
איז אַ קריגגעשריי[א] געפאַלן.

10 און אַיינגעטאָן איז די פרייד און די לוסטיקייט
פון דעם פרוכטגאָרטן;
און אין די ווייַנגערטנער ווערט ניט געזונגען,
ווערט ניט געשאַלט;
קיין ווייַן אין די קעלטערן
טרעט ניט דער טרעטער;
איך האָב געמאַכט אויפהערן „הידד!"
11 דרום ברומען ווי אַ האַרף מיינע געדערים אויף מואָב,
און מיינע אינגעווייד אויף קיר־חרשת.

12 און עס וועט זיין, אַז עס וועט זיך אַרויסווייזן אַז מואָב
האָט זיך [אומזיסט] איינגעמיט אויף דער במה, וועט ער אַרייַנ־

[א] אין טעקסט: הידד.

און די רוישונג פון פעלקער,
וואָס רוישן ווי די רוישונג פון מאַכטיקע וואַסערן!
13 די פעלקער רוישן ווי די רוישונג פון פיל וואַסערן,
אָבער ער וועט אָנשרייען אויף זיי,
און זיי וועלן אַנטלויפן אין דער ווייט,
און געיאָגט ווערן ווי שפּריי פון די בערג פאַרן ווינט,
און ווי אַ שטויבראָד פאַרן שטורעם.
14 צו אָוונטצייט, זע, אַ שרעקעניש!
איידער פרימאָרגן זיינען זיי ניטאָ.
דאָס איז דער חלק פון אונדזערע רויבער,
און דער גורל פאַר אונדזערע אויסרויבער.

יח יאָ, דאָס לאַנד פון פליגלזשומעריי,
וואָס פון יענער זייט טייכן פון כוש;
2 וואָס שיקט איבערן ים שלוחים,
און אין שיפן פון יאַמש אויפן וואַסער!
גייט, שלוחים פלינקע,
צו דער הויכער און גלאַנציקער אומה,
צו אַ פאָלק מוראדיק פון אייביק אָן,
אַן אומה פון מאַכט און צעטרעטונג,
וואָס טייכן שניידן דורך איר לאַנד.
3 איר אַלע וווינער פון דער וועלט,
און איר וואָס רוט אויף דער ערד,
ווען מע הייבט אויף אַ פאָן אויף די בערג, וועט איר זען,
און ווען מע בלאָזט אַ שופר, וועט איר הערן.

4 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט צו מיר:
איך וועל רואיק צוקוקן אין מיין אָרט,

אין טאָל פון רפָאים.
6 נאָר אַ נאָכקלייב וועט בלייבן אויף אים,
ווי ביים אָפּקלאַפּן אַן איילבערטבוים,
צוויי דריי פּערלאַך אויבן ביים שפּיץ,
פיר פינף אויף זיינע צווייגן, אויב פרוכטיק,
זאָגט יהוה, דער גאָט פון ישׂראל.

7 אין יענעם טאָג וועט דער מענטש זיך קערן צו זיין באַשעפער,
און זיינע אויגן וועלן קוקן צום הייליקן פון ישׂראל.
8 און ער וועט זיך ניט קערן צו די מזבחות,
די ווערק פון זיינע הענט,
און ניט אָנקוקן וואָס זיינע פינגער האָבן געמאַכט,
און די געצנבוימער און די זונזיילן.

9 אין יענעם טאָג וועלן זיינע פעסטע שטעט זיין
ווי די פאַרלאָזנקייט פון די וועלדער און די באַרגשפּיצן,
וואָס מע האָט פאַרלאָזן פון וועגן די קינדער פון ישׂראל;
און עס וועט זיין אַ וויסטעניש.
10 וואָרום האָסט פאַרגעסן דעם גאָט פון דיין הילף,
און דעם פעלז פון דיין שטאַרקייט האָסטו ניט דערמאָנט;
דרום האָסטו ליבלאַכע פלאַנצן געפלאַנצט,
און אַ פרעמדן צווייג איינגעזעצט דרינען;
11 אין טאָג פון דיין פלאַנצונג האָסט עס געמאַכט וואַקסן,
און פרימאָרגנס האָסטו דיין זאָמען געמאַכט בליען—
אַ הויפן ריטלאַך אין טאָג פון קראַנקשאַפט
און מסוכּנעם ווייטאָק.

12 וויי, די ברומונג פון פיל אומות,
וואָס ברומען ווי דאָס ברומען פון ימען;

און זיי װעלן מלחמה האַלטן איטלאַכער קעגן זײַן ברודער,
און איטלאַכער קעגן זײַן חבר,
אַ שטאָט קעגן אַ שטאָט,
אַ קיניגרײַך קעגן אַ קיניגרײַך.
3 און אויסגעליידיקט װעט װערן דער גײַסט פֿון מִצרַיִם אין איר,
און איר עצה װעל איך צונישט מאַכן;
און זיי װעלן פֿאָרשן בײַ די אָפּגעטער, און בײַ די פּרעפֿלער,
און בײַ די גײַסטער, און בײַ די רוחות.
4 און איך װעל איבערענטפֿערן מִצרַיִם
אין דער האַנט פֿון אַ האַרטן האַר,
און אַ שטרענגער מלך װעט געװעלטיקן איבער זיי,
זאָגט דער האַר, גאָט פֿון צבָאוֹת.

5 און די װאַסערן װעלן אויסגיין פֿון ים,
און דער טײַך װעט אויסגעטריקנט און טרוקן װערן.
6 און דומפּיק װעלן װערן די טײַכן,
פֿאַרמינערט און אויסגעטריקנט װערן די פֿלוסן פֿון מִצרַיִם;
ראָר און אַאיר װערן פֿאַרװעלקט.
7 הויל װערט בײַם נילוס,
בײַם ראַנד פֿונעם נילוס,
און אַלדאָס פֿאַרזייטע בײַם נילוס
װערט פֿאַרטריקנט, פֿאַרװייט, און ניטאָ.
8 און קלאָגן װעלן די פֿישער,
און טרויערן װעלן אַלע װאָס װאַרפֿן אַ װענטקע אין נילוס,
און די װאָס שפּרייטן אַ נעץ אויפֿן װאַסער װערן פֿאַרשמיסן.
9 און פֿאַרשעמט װעלן װערן
די אַרבעטער פֿון געקעמטן פֿלאַקס,
און די װעבער פֿון װײַסצײַג.

ווי קלאָרע היץ אין זוּנליכט,
ווי אַ טויוואָלקן אין דער היץ פוּן שניט.
ה וואָרוּם פאַרן שניט, ווען געענדיקט די בליאַכץ,
און דער שפּראָץ ווערט אַ ווייַנטרויב וואָס צייַטיקט זיך,
וועט ער אָפּשנייַדן די הענגלאַך מיט צווייַגמעסערס,
און די צווייַגן טוּט ער אָפּ און וואַרפט אַוועק.
ו זיי וועלן איבערגעלאָזט ווערן אין איינעם
פאַרן רויבפויגל פוּן די בערג,
און פאַר דער חיה פוּן דער ערד;
און וועט זוּמערן דערויף דער רויבפויגל,
און איטלאַך חיה פוּן דער ערד וועט דערויף ווינטערן.

ז אין יענער צייַט וועט געבראַכט ווערן
אַ מתּנה צוּ גאָט פוּן צבָאוֹת,
פוּן דער הויכער און גלאַנציקער אוּמה,
פוּן אַן אוּמה מוֹראדיק פוּן אייביק אָן,
אַ פאָלק פוּן מאַכט און צעטרעטוּנג,
וואָס טייַכן שנייַדן דוּרך זייַן לאַנד,
צוּם אָרט פוּן דעם נאָמען פוּן גאָט פוּן צבָאוֹת,
צוּם באַרג צִיוֹן.

יט א די נבוּאה אויף מִצרַיִם.

זע, גאָט רייַט אויף אַ וואָלקן אַ פלינקן,
און ער קוּמט קיין מִצרַיִם;
און די אָפּגעטער פוּן מִצרַיִם וועלן זיך טרייַסלען פאַר אים,
און דאָס האַרץ פוּן מִצרַיִם וועט צעגיין אין אים.
ב און איך וועל אָנרייצן מִצרַיִם אויף מִצרַיִם,

וואָס ער טוט פאָכן אויף אים.
17 און דאָס לאַנד פון יהודה וועט ווערן פאַר מִצרַיִם אַ שרעקעניש;
ווען נאָר מע וועט עס אים דערמאָנען, וועט ער אַנגסטן
פאַר דעם באַראָט פון גאָט פון צבָאוֹת,
וואָס ער טוט באַראָטן אויף אים.

18 אין יענעם טאָג וועלן זיין אין לאַנד מִצרַיִם
פינף שטעט וואָס רעדן די שפּראַך פון כּנַעַן,
און שווערן צו גאָט פון צבָאוֹת;
די שטאָט פון צעשטערונג וועט איינע גערופן ווערן.

19 אין יענעם טאָג
וועט זיין אַ מזבח צו גאָט אין מיטן לאַנד מִצרַיִם,
און אַ זיילשטיין צו גאָט ביי איר געמאַרק.
20 און עס וועט זיין צום צייכן און צום עדות
פאַר גאָט פון צבָאוֹת אין לאַנד מִצרַיִם;
אַז זיי וועלן שרייען צו גאָט פון וועגן דריקער,
וועט ער זיי שיקן אַ העלפער און אַ שטרייטער,
און ער וועט זיי מציל זיין.
21 און גאָט וועט זיך לאָזן דערקענען צו מִצרַיִם,
און די מִצרים וועלן דערקענען גאָט אין יענעם טאָג,
און דינען מיט שלאַכטאָפּפער און שפּייזאָפּפער,
און מנדר זיין אַ נדר צו גאָט און באַצאָלן.
22 און גאָט וועט פּלאָגן מִצרַיִם—
פּלאָגן און היילן;
און אַז זיי וועלן זיך אומקערן צו גאָט,
וועט ער זיך איבערבעטן צו זיי, און זיי היילן.

10 און אירע וואַרשטאַטן וועלן זיין צעקלאַפּט;
אַלע לוינאַרבעטער באַטריבט אין געמיט.

11 לויטער נאַרן זיינען די האַרן פון צוֹעַן,
די קליגסטע יוֹעֲצים פון פַּרעהן
זיינען אַ נאַרישער באַראָט.
ווי קענט איר זאָגן צו פַּרעהן:
אַ זון פון חכמים בין איך,
אַ זון פון מלכים פאַרצייטיקע?
12 ווּ זיינען זיי דען דיינע חכמים?
זאָלן זיי אַקאָרשט דיר זאָגן;
און לאָמען וויסן וואָס גאָט פון צבָאוֹת
האָט באַראָטן אויף מִצרַיִם.
13 פאַרנאַרישט זיינען די האַרן פון מִצרַיִם,
אָפּגענאַרט זיינען די האַרן פון נוֹף;
פאַרפירט האָבן מִצרַיִם
די פּנֵי פון אירע שבָטים.
14 גאָט האָט אַריינגעגאָסן אין איר
אַ גייסט פון פאַרדרייעניש;
און זיי האָבן געמאַכט מִצרַיִם זיך וואַקלען אין אַל זיין טואונג
ווי אַ שיכּור טוט זיך וואַקלען ביי זיין ברעכן.
15 און אין מִצרַיִם וועט ניט זיין אַן אויפטו
וואָס אַ קאָפּ אָדער אַן עק,
אַ טייטלצווייג אָדער אַ טייכריטל[א] זאָל אויפטאָן.

16 אין יענעם טאָג וועט מִצרַיִם זיין אַזוי ווי ווייבער,
און ער וועט ציטערן און אַנגסטן
פאַרן פּאַך פון דער האַנט פון גאָט פון צבָאוֹת,

א זע ט, 13—14.

5און זיי וועלן זיין צעבראָכן און פֿאַרשעמט
פֿון וועגן כּוש, זייער אויסקוק,
און פֿון וועגן מִצרַיִם, זייער באַרימונג.
6און דער באַוווינער פֿון דאָזיקן ברעגלאַנד
וועט זאָגן אין יענעם טאָג:
זע, אַזוי איז געוואָרן פֿון אונדזער אויסקוק,
וואָס מיר זיינען אַהין געלאָפֿן נאָך הילף,
ניצול צו ווערן פֿון מלך פֿון אַשור,
און ווי וועלן מיר אַנטרונען ווערן?

כא 1די נבואה אויף דעם מדבר ביים ים.
ווי שטורעמס אין דָרום וועט עס דורכגיין;
פֿון מדבר קומט עס, פֿון אַ מוֹראדיקן לאַנד.
2אַ שווערע זעאונג איז מיר אָנגעזאָגט געוואָרן:
דער פֿעלשער פֿעלשט, און דער רויבער רויבט.
גיי, אַרויף עֵילָם! באַלעגער, מָדַי!
אַלע זיפֿצן וואָס דורך איר מאַך איך אויפֿהערן.

3דרום זיינען מיינע לענדן פֿול מיט ציטערניש,
ווייען האָבן מיך אָנגענומען
ווי ווייען פֿון אַ געווינערן;
איך בין צעקרימט און קען ניט הערן,
איך בין צעטומלט און קען ניט זען.
4צעדולט איז מיין האַרץ,
אַן אַנגסט האָט מיך צעגרוילט;
מיין גלוסטיקן אָוונט
האָט מען מיר צו שוידער געמאַכט.

23 אין יענעם טאָג וועט זיין אַ וועג פון מִצרַיִם קיין אַשור,
און אַשור וועט קומען אין מִצרַיִם,
און מִצרַיִם אין אַשור,
און מִצרַיִם וועט דינען (גאָט) מיט אַשור.

24 אין יענעם טאָג וועט ישׂראל זיין
אַ דריטער צו מִצרַיִם און צו אַשור,
אַ בּענטשונג אין מיטן פון דער ערד;
25 ווייל גאָט פון צבָאוֹת האָט אים געבּענטשט, אַזוי צו זאָגן:
געבּענטשט זאָל זיין מיין פאָלק מִצרַיִם,
און דאָס ווערק פון מיינע הענט, אַשור,
און מיין אַרבּונג, ישׂראל.

כ 1 אין דעם יאָר וואָס תַּרתָּן איז געקומען קיין אַשדוֹד, ווען
סַרגוֹן דער מלך פון אַשור האָט אים געשיקט, און ער האָט
מלחמה געהאַלטן מיט אַשדוֹד, און האָט זי בּאַצוווּנגען; 2 אין
יענער צייט האָט גאָט גערעדט דורך ישַעְיָהו דעם זון פון אָמוֹצן,
אַזוי צו זאָגן: גיי, און זאָלסט אָפּבינדן דאָס זאַק פון דיינע לענדן,
און דיין שוך זאָלסטו אַראָפּציִען פון דיין פוס. האָט ער אַזוי
געטאָן: אַרומגעגאַנגען נאַקעט און בּאָרוועס.
3 און גאָט האָט געזאָגט:
אַזוי ווי מיין קנעכט ישַעְיָהו איז אַרומגעגאַנגען
נאַקעט און בּאָרוועס דריי יאָר,
פאַר אַ סימן און אַ צייכן אויף מִצרַיִם און אויף כּוּש,
4 אַזוי וועט דער מלך פון אַשור אַוועקפירן
די געפאַנגענע פון מִצרַיִם, און די פאַרטריבּענע פון כּוּש,
יונגע און אַלטע, נאַקעט און בּאָרוועס,
מיט אָפּגעדעקטן הינטערלייב, צו דער שאַנד פון מִצרַיִם.

10 דו געדראָשענע מײַנע,
אוּן קינד פוּן מײַן שײַער,
װאָס איך האָב געהערט פוּן יהוה פוּן צבָאוֹת
דעם גאָט פוּן ישׂראל,
אַײַך האָב איך דערצײַלט.

11 די נבואה אױף דוּמָה.
צוּ מיר רוּפט מען פוּן שֵׂעיר:
װעכטער, װאָס פוּן דער נאַכט?
װעכטער, װאָס פוּן דער נאַכט?
12 זאָגט דער װעכטער:
געקוּמען פרימאָרגן אוּן אױך נאַכט;
אױב איר װילט פרעגן, פרעגט,
קוּמט װידער צוּ גײן.

13 די נבואה אױף עֲרָב.
װי אין װאַלד װעט איר נעכטיקן אין עֲרָב,
קאַראַװאַנען פוּן דדָנים.
14 ברענגט װאַסער אַנטקעגן דעם דאָרשטיקן;
די באַװױנער פוּן לאַנד תֵּימָא
זאָלן באַגעגענען מיט ברױט פאַר אים דעם פאַרװאָגלטן.
15 װאָרוּם פוּן שװערדן זײַנען זײ אַנטלאָפן,
פוּן דער געצױגענער שװערד,
אוּן פוּן דעם געשפאַנטן בױגן,
אוּן פוּן דער שװערער מלחמה.

16 װאָרוּם אַזױ האָט צוּ מיר גאָט געזאָגט:
אין נאָך אַ יאָר, װי די יאָרן פוּן אַ געדוּנגענעם,

5 מע גרייט דעם טיש,
מע דעקט די דעקע,
מע עסט, מע טרינקט—
„שטייט אויף, איר האַרן,
באַזאַלבט דעם שילד!"

6 וואָרום אַזוי האָט צו מיר גאָט געזאָגט:
גיי שטעל אַ וועכטער;
וואָס ער וועט זען זאָל ער זאָגן.
7 און אַז ער וועט זען אַ גערייט,
געשפּאַנען פערד,
אַ גערייט אייזלען,
אַ גערייט קעמלען,
זאָל ער האָרכן אַ האָרכונג,
אַ האָרכונג אַ גרויסע.

8 האָט ער אויסגעשריען ווי אַ לייב:
אויפן וואַכטורעם, גאָט,
שטיי איך תּמיד בײַ טאָג,
און אויף מײַן היטונג
בין איך געשטעלט אַלע נעכט.

9 און זע, אָט איז געקומען
אַ גערייט מענטשן, געשפּאַנען פערד;
און ער האָט אויסגערופן און געזאָגט:
געפאַלן, געפאַלן איז בָּבל,
און אַלע אירע שניצגעטער
האָט מען צעבראָכן צו דער ערד.

אַז דײַנע בעסטע טאָלן זײַנען פול געװאָרן מיט רײַטװעגן,
און די רײַטער האָבן שטעלן זיך אױסגעשטעלט קעגן טױער,
8 און דעם צודעק פון יהודה האָט מען אָפּגעדעקט,
אין יענעם טאָג האָסטו אױסגעקוקט אױפן װאָפן פון װאַלדהױז.
9 און די שפּאַלטן פון דודס־שטאָט האָט איר געזען
אַז זײ זײַנען פיל;
און איר האָט אַײַנגעזאַמלט דאָס װאַסער פון אונטערשטן טײַך.
10 און די הײַזער פון ירושָלַיִם האָט איר פאַרצײַכנט,
און אַײַנגעװאָרפן די הײַזער צו באַפעסטיקן די מױער.
11 און אַ זאַמלאָרט צװישן די צװײ מױערן האָט איר געמאַכט,
פאַר דעם װאַסער פון אַלטן טײַך.
און איר האָט ניט געקוקט צו דעם װאָס האָט עס געטאָן,
און דעם װאָס האָט עס באַשערט פון לאַנג אָן
האָט איר ניט געזען.
12 און דער האַר, גאָט פון צבָאוֹת,
האָט גערופן אין יענעם טאָג,
צו געװײן און צו קלאָג און צו פּליכעניש,
און צום אָנגורטן זאַק;
13 ערשט עס איז ששׂוֹן־ושׂמחה,
קױלען רינדער און שעכטן שאָף,
עסן פלײש, און טרינקען װײַן;
„עסן און טרינקען,
װאָרום מאָרגן װעלן מיר שטאַרבן".
14 און גאָט פון צבָאוֹת האָט זיך אַנטפּלעקט אין מײַנע אױערן:
אױב דידאָזיקע זינד װעט אײַך פאַרגעבן װערן
ביז איר װעט שטאַרבן!
האָט געזאָגט דער האַר, גאָט פון צבָאוֹת.

װעט פֿאַרלענדט װערן די גאַנצע פּראַכט פֿון קֵדָר.
17 און די געבליבענע צאָל בויגנלײט,
די גִבּוֹרים פֿון די קינדער פֿון קֵדָר,
װעלן זײַן װיניק,
װאָרום יהוה דער גאָט פֿון ישׂראל האָט גערעדט.

כב

1 די נבֿואה אויף דעם טאָל פֿון זעאונג.
װאָס איז דיר דען
װאָס דו ביסט אין גאַנצן אויף די דעכער אַרויף,
2 דו פֿולע מיט טומל, דו רוישיקע שטאָט,
דו לוסטיקער כּרך?
דײַנע דערשלאָגענע זײַנען ניט פֿון שװערד דערשלאָגן,
און ניט אין מלחמה געטײטע.
3 אַלע דײַנע פֿירער זײַנען אין אײנעם אַנטלאָפֿן,
אָן אַ בויגן זײַנען זײ געפֿאַנגען געװאָרן;
אַלע דײַנע געפֿונענע זײַנען אין אײנעם געפֿאַנגען געװאָרן–
די װאָס זײַנען אין דער װײַט אַנטלאָפֿן.
4 דרום האָב איך געזאָגט: קערט אַײך אָפּ פֿון מיר,
לאָמיך ביטערלאַך װײנען;
איר זאָלט ניט צושטײן מיך צו טרײסטן,
אויף דעם בראָך פֿון דער טאָכטער מײַן פֿאָלק.
5 װאָרום אַ טאָג פֿון טומל און טרעטונג און צעטומלטקײט
איז בײַ דעם האַר, גאָט פֿון צבֿאוֹת, אין טאָל פֿון זעאונג;
מע ברעכט מויערן[א], און אַ געשרײַ ביזן באַרג.
6 און עֵילָם טראָגט דעם פֿײַלבײטל,
מיט אַ מחנה מענטשן רײַטער,
און קיר האָט אַנטבלײזט דעם שילד.
7 און עס איז געװען,

[א] װאָרטשפּיל: מְקַרְקַר.קר.

און ער וועט זיין אַ טראָן פון כבוד פאַר זיין פאָטערס הויז.
24 און דאָס גאַנצע געזעמל פון זיין פאָטערס הויז,
קינד און קייט,
וועלן אָנהענגען אויף אים אַלע קליינע געפעסן,
פון די בעקנגעפעסן און ביז אַלע קרוגגעפעסן.
25 אין יענעם טאָג, זאָגט גאָט פון צבָאוֹת,
וועט אָפּגעטאָן ווערן דאָס פלעקל
וואָס איז באַפעסטיקט אין אַ זיכערן אָרט,
און וועט אָפּגעהאַקט ווערן און אַראָפּפאַלן,
און די משׂא וואָס אויף אים וועט פאַרשניטן ווערן;
וואָרום גאָט האָט גערעדט.

כג
די נבואה אויף צוֹר.
יאָמערט איר שיפן פון תּרשיש;
וואָרום זי איז פאַרוויסט, אָן אַ הויז, אָן אַן אַיינגאַנג;
פון לאַנד פון די כּתּים
איז דאָס זיי אַנטפּלעקט געוואָרן.
2 זייט שטיל, איר באַוווינער פון ברעג;
דו וואָס די סוחרים פון צידוֹן,
די ים־פאָרער, האָבן דיך אָנגעפילט.
3 און איבער גרויסע וואַסערן איז דער זאָמען פון שיחוֹר,
דער שניט פון נילוס, איר אַיינקום געווען;
און זי איז געווען דער מאַרק פון די פעלקער.
4 שעם זיך צידוֹן, וואָרום דער ים האָט געזאָגט,
די פעסטונג פון ים, אַזוי צו זאָגן:
ווי איך וואָלט גאָר ניט געווייטאָקט און ניט געבאָרן,
און קיין בחורים ניט דערצויגן,
אָדער יונגפרויען אויפגעבראַכט.

15אַזוי האָט געזאָגט דער האַר, גאָט פון צבָאות:
גיי קום צו דעמדאָזיקן אויפזעער,
צו שֶבנָא וואָס איבערן פּאַלאַץ:
16וואָס האָסטו דאָ, און וועמען האָסטו דאָ,
וואָס דו האָסט דיר דאָ אַ קבר אויסגעהאַקט,
דו וואָס האָסט אויסגעהאַקט אין דער הייך דיין קבר,
זיך אויסגעשניטן אין פעלז אַ וווינונג?
17זע, גאָט שליידערט דיך אַ מאַכטיקן שליידער,
און דרייט דיך אום דרייענדיק;
18קוליען אין אַ קויל וועט ער דיך אַוועקקוליען,
ווי אַ באַל, אין אַ ברייטרוימיק לאַנד.
דאָרטן וועסטו שטאַרבן,
און דאָרטן וועלן זיין דיינע פּראַכטיקע רייטוועגן,
דו שאַנד פון דעם הויז פון דיין האַר!
19און איך וועל דיך אַראָפּשטויסן פון דיין שטאַנד,
און פון דיין שטעל וועט מען דיך אַראָפּוואַרפן.
20און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
וועל איך רופן מיין קנעכט אֶליָקים דעם זון פון חִלקִיָהון.
21און איך וועל אים אָנטאָן דיין העמדל,
און דיין גאַרטל וועל איך אים אַרומבינדן,
און דיין ממשלה וועל איך געבן אין זיין האַנט;
און ער וועט זיין פאַר אַ פאָטער צום באַוווינער פון ירושָלַיִם,
און צום הויז פון יהודה.
22און איך וועל געבן דעם שליסל פון דודס הויז אויף זיין אקסל,
און ער וועט עפענען, און קיינער וועט ניט פאַרשליסן,
און ער וועט פאַרשליסן, און קיינער וועט ניט עפענען.
23און איך וועל אים באַפעסטיקן ווי אַ פלעקל
אין אַ זיכערן אָרט;

זיי האָבן אויפגעשטעלט זייערע באַלעגערטורעמס,
זיי האָבן אײַנגעוואָרפן אירע פּאַלאַצן;
מע האָט זי געמאַכט פאַר אַ חורבה.
14 יאָמערט איר שיפן פון תּרשיש,
וואָרום פאַרוויסט געוואָרן איז אײַער פעסטונג.

15 און עס וועט זײַן אין יענעם טאָג:
וועט צור זײַן פאַרגעסן זיבעציק יאָר,
אַזוי ווי די טעג פון איין מלך;
צום סוף פון זיבעציק יאָר וועט געשען מיט צור
אַזוי ווי אין געזאַנג פון דער זונה:

16 נעם אַ האַרף,
גיי אום אין שטאָט,
פאַרגעסענע זונה;
שפּיל שיין,
זינג פיל,
כּדי זאָלסט דערמאָנט ווערן.

17 און עס וועט זײַן צום סוף פון זיבעציק יאָר,
וועט גאָט זיך דערמאָנען אָן צור,
און זי וועט זיך אומקערן צו איר זונה־לוין,
און וועט ווידער פאַרקערן מיט אַלע קיניגרײַכן פון דער וועלט
אויפן געזיכט פון דער ערד.
18 אָבער איר פאַרדינסט און איר זונה־לוין
וועט זײַן הייליק צו גאָט;
ער וועט ניט באַהאַלטן און ניט אײַנגעשלאָסן ווערן;
נײַערט פאַר די וואָס זיצן פאַר גאָט וועט זײַן איר פאַרדינסט,
צו עסן צו זאַט, און פאַר אַ צודעק אַ שיינעם.

5אַז מע װעט הערן אין מִצרַיִם,
װעט מען ציטערן בײַ דער הערונג פֿון צוֹר.

6גײט אַריבער קײן תּרשיש,
יאָמערט, איר באַװױנער פֿון ברעג.
7איז דאָס אײַך די לוסטיקע,
װאָס פֿון פֿריע פֿאַרצײַטיקע טעג
פֿלעגן זי פֿירן אירע פֿיס
אין דער װײַטן צו װױנען?
8װער האָט דאָס באַראָטן אױף צוֹר דער באַקרױנטער,
װאָס אירע סוֹחרים זײַנען געװען שׂררות,
אירע האַנדלסלײַט די נכבדים פֿון דער ערד?
9גאָט פֿון צבָאוֹת האָט דאָס באַראָטן,
צו פֿאַרשװעכן דעם שטאָלץ פֿון אַלדער שײַנקײט,
צו מאַכן גרינגעשאַצט אַלע נכבדים פֿון דער ערד.
10איבערפֿלײץ דײַן לאַנד װי דער נילוס,
טאָכטער תּרשיש, ניטאָ מער קײן אײַנצאַם.
11ער האָט אױסגעשטרעקט זײַן האַנט איבערן ים,
ער האָט געמאַכט ציטערן מלוכות;
גאָט האָט באַפֿױלן װעגן כּנַעַן,
צו פֿאַרטיליקן אירע פֿעסטונגען.
12און ער האָט געזאָגט: װעסט ניט מער לוסטיק זײַן,
געשענדטע יונגפֿרױ טאָכטער צידוֹן.
שטײ אױף, גײ אַריבער קײן כּתּים;
אױך דאָרט װעסטו קײן מנוחה ניט האָבן.
13זע, דאָס לאַנד פֿון די כַּשׂדים—
די דאָזיקע אומה איז נאָך ניט געװען
װען אַשור האָט עס געגרונטפֿעסט פֿאַר מדבר־לײַט—

אויפגעהערט האָט די פרייד פון דער האַרף.
9 מע טרינקט ניט קיין ווײַן מיט געזאַנג,
ביטער איז דער טרונק זײַנע טרינקער.
10 צעבראָכן איז די נישטיקע שטאָט,
פאַרשלאָסן איטלאַך הויז ניט אַרײַנצוגיין.
11 אַ ווייגעשריי אין די גאַסן בײַם ווײַן;
פאַרפינצטערט איז איטלעכע שׂמחה,
פאַרוואָגלט די פרייד פונעם לאַנד.
12 געבליבן איז אַ וויסטקייט אין שטאָט,
און צעהאַקט אין אַ חורבה איז דער טויער.
13 וואָרום אַזוי וועט עס זײַן אין מיטן פון דער ערד,
צווישן די פעלקער;
ווי בײַם אָפּקלאַפּן אַן אײלבערטבוים,
ווי אַ נאָכקלײַב ווען די לעז איז געענדיקט.
14 די דאָזיקע וועלן אויפהייבן זייער קול אין געזאַנג,
וועגן דער גרויסקייט פון יהוה טוען זיי שאַלן פון ים.
15 דרום טוט ערלאַכן יהוה
אין די לענדער פון ליכט,
אויף די אינזלען פון ים,
דעם נאָמען פון יהוה דעם גאָט פון ישׂראל.

16 פון עק ערד האָבן מיר געזאַנגען געהערט:
„פּראַכט צו דעם גערעכטן!"
אָבער איך זאָג:
איך גיי אײַן, איך גיי אײַן, וויי איז מיר!
די פעלשער טוען פעלשן,
יאָ, אַ פעלשונג פעלשן די פעלשער.
17 אַ גרויל און אַ גרוב און אַ נעץ* אויף דיר,

* וואָרטשפּיל: פַּחַד וָפַחַת וָפָח.

כד 1זע, גאָט ליידיקט אויס די ערד און פֿאַרוויסט זי[א],
און וועט צעדרייען איר פּנים,
און צעשפּרייטן אירע באַוווינער.
2און עס וועט זיין,
אַזוי דאָס פֿאָלק אַזוי דער כּהן,
אַזוי דער קנעכט אַזוי זיין האַר,
אַזוי די דינסט אַזוי איר האַרניטע,
אַזוי דער קויפֿער אַזוי דער פֿאַרקויפֿער,
אַזוי דער מַלוֶה אַזוי דער לייער,
אַזוי דער מאָנער אַזוי דער וואָס מע מאָנט פֿון אים.
3אויסגעליידיקט וועט אויסגעליידיקט ווערן[ב] די ערד,
און צערויבט וועט זי צערויבט ווערן[ב];
וואָרום גאָט האָט גערעדט דאָסדאָזיקע וואָרט.
4פֿאַראָבלט, פֿאַרוועלקט[ג] איז די ערד,
פֿאַרשניטן, פֿאַרוועלקט איז די וועלט,
פֿאַרשניטן די הויכע לייט פֿון דער ערד.
5און די ערד איז זינדיק אונטער אירע באַוווינער,
וואָרום זיי האָבן עובֿר געווען אויף די לערנונגען,
איבערגעטרעטן דאָס געזעץ,
פֿאַרשטערט דעם אייביקן בונד.
6דרום עסט אויף אַ קללה די ערד,
און פֿאַרשולדיקט זיינען די וווינער דערין;
דרום גייען אַיין די באַוווינער פֿון דער ערד,
און מענטשן בלייבן ווינציק.
7עס טרויערט דער וויין, פֿאַרוועלקט איז דער ווייַנשטאָק,
עס זיפֿצן אַלע פֿריילאַכע הערצער.
8אויפֿגעהערט האָט די פֿרייד פֿון די פּויקן,
פֿאַרמיטן איז דער ליאַרעם פֿון די לוסטיקע,

[א] וואָרטשפּיל: בּוֹקֵק וּבוֹלְקָה. [ב] וואָרטשפּיל: הִבּוֹק תִּבּוֹק-וְהִבּוֹז תִּבּוֹז.
[ג] וואָרטשפּיל: אָבְלָה נָבְלָה.

אויף באַרג ציון, און אין ירושָלַיִם;
און אַנטקעגן זײַנע עלטסטע װעט זײַן אַ פּראַכטיקײט.

כה ¹יהוה, דו ביסט מײַן גאָט,
איך װעל דיך דערהײבן,
איך װעל לויבן דײַן נאָמען,
װאָרום האָסט אויפגעטאָן װוּנדער;
די באַראָטן פון לאַנג אָן–
מיט טרײַער געטרײַשאַפט.
²װאָרום האָסט געמאַכט פון אַ שטאָט אַ הויפן,
אַ באַפעסטיקטן כּרך פאַר אַ חורבה,
די פּאַלאַצן פון פרעמדע פאַר אויס שטאָט,
זײ זאָלן אײביק ניט אָפּגעבויט װערן.
³דרום װעט דיך ערלאַכן די שטאַרקע אומה,
דער כּרך פון מאַכטיקע פעלקער װעט דיך פאָרכטן.
⁴װאָרום ביסט געװען אַ פעסטונג דעם אָרעמאַן,
אַ פעסטונג דעם באַדערפטיקן אין זײַן נויט,
אַ שוץ פון גוסרעגן, אַ שאָטן פון היץ;
װאָרום דער צאָרן פון די מאַכטיקע
איז װי אַ גוסרעגן אויף אַ װאַנט.
⁵אַזוי װי היץ אין אַ טרוקענעם לאַנד,
דאָס געררויש פון די פרעמדע אונטערטעניקסטו;
װי היץ דורך אַ װאָלקנשאָטן,
װערט דאָס געזאַנג פון די מאַכטיקע פאַרדריקט.

⁶און גאָט פון צבָאוֹת װעט מאַכן
פאַר אַלע פעלקער אויף דעמדאָזיקן באַרג,
אַ מאָלצײַט פון פעטשפּײַזן[א],
אַ מאָלצײַט פון הײַוונװײַנען[ב],

א–ב װאָרטשפּיל: שְׁמָנִים–שְׁמָרִים.

באַוווינער פון דער ערד.
[18] און עס וועט זיין,
דער וואָס אַנטלויפט פון דעם קָול פון גרויל,
וועט אַריינפאַלן אין גרוב,
און דער וואָס קומט אַרויף פון גרוב,
וועט געפאַנגען ווערן אין נעץ;
וואָרום די פענצטער פון דער הייך האָבן זיך געעפנט,
און עס שטורעמען די גרונטפעסטן פון דער ערד.
[19] ברעכן צעברעכט זיך די ערד,
ברעקלען צעברעלקט זיך די ערד,
וואַקלען טוט זיך וואַקלען די ערד.
[20] שאָקלען ווי אַ שיכורער וועט זיך שאָקלען די ערד,
און וועט זיך טרייסלען ווי אַ נאַכטביידל;
און שווער וועט זיין איר פאַרברעך אויף איר,
און זי וועט פאַלן, און מער ניט אויפשטיין.

[21] און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
וועט גאָט זיך רעכענען מיט דעם חיל פון דער הייך
אין דער הייך,
און מיט די מלכים פון דער ערד
אויף דער ערד.
[22] און זיי וועלן אַיינגעזאַמלט ווערן
ווי מע זאַמלט געפאַנגענע אין תּפיסה,
און זיי וועלן אַיינגעשלאָסן ווערן אין פעסטונג,
און ערשט נאָך פיל טעג וועלן זיי דערמאָנט ווערן.
[23] און די לבנה וועט זיך שעמען,
און די זון וועט פאַרשעמט ווערן,
וואָרום גאָט פון צבָאות טוט קיניגן

כו 1אין יענעם טאָג וועט געזונגען ווערן
דאָסדאָזיקע געזאַנג אין לאַנד יהודה:
אַ שטאַרקע שטאָט האָבן מיר;
מויערן און פעסטונגען מאַכט ער פאַר הילף.
2עפנט די טויערן,
און זאָל אַרײַנגיין דאָס גערעכטע פאָלק,
וואָס היט אָפּ געטרײַשאַפט.
3דאָס געמיט וואָס פאַרלאָזט זיך
באַהיטסטו אין שלום;
אין שלום, ווײַל עס פאַרזיכערט זיך אויף דיר.
4פאַרזיכערט אײַך אויף יהוה ביז אײביק,
וואָרום אין יָה יהוה איז אַן אײביקער פעלז.
5וואָרום ער האָט געבייגט די וואָס זיצן אין דער הייך,
די דערהויבענע שטאָט;
ער דערנידערט זי, ער דערנידערט זי ביז דער ערד,
ער ברענגט זי ביזן שטויב.
6דער פוס וועט זי צעטרעטן,
די פיס פון דעם אָרעמען,
די טריט פון באַדערפטיקע.

7דער וועג פון גערעכטן איז גלייך;
דו רעכטפאַרטיקער, מאַכסט גלאַט דעם שטעג פון גערעכטן;
8יאָ, אויף דעם וועג פון דײַנע משפּטים
האָבן מיר געהאָפט אויף דיר, גאָט;
צו דײַן נאָמען און צו דײַן געדעכעניש
איז די גלוסטונג פון דער זעל.
9מיט מײַן זעל האָב איך דיך געגלוסט בײַ נאַכט,
יאָ, מיט מײַן גייסט אין מיר האָב איך דיך געזוכט,

פעטשפּייזן מאַרכיקע,
הייוונוויינען געלייטערטע.
7 און ער וועט פֿאַרטיליקן אויף דעמדאָזיקן באַרג
דעם צודעק וואָס דעקט צו אַלע פֿעלקער,
און דעם שלייער וואָס איז געשלייערט אויף אַלע אומות.
8 ער וועט פֿאַרטיליקן דעם טויט אויף אייביק;
און גאָט דער האַר וועט אָפּווישן
די טרער פֿון איטלאַכן פּנים,
און די שאַנד פֿון זיין פֿאָלק
וועט ער אָפּטאָן פֿון דער גאַנצער ערד;
וואָרום גאָט האָט גערעדט.

9 און מע וועט זאָגן אין יענעם טאָג:
זע, דאָס איז אונדזער גאָט,
וואָס מיר האָבן געהאָפֿט צו אים ער זאָל אונדז העלפֿן,
דאָס איז יהוה וואָס מיר האָבן געהאָפֿט צו אים,
לאָמיר לוסטיק זיין און זיך פֿרייען מיט זיין הילף.
10 וואָרום די האַנט פֿון גאָט וועט רוען אויף דעמדאָזיקן באַרג,
און מואָב וועט צעטרעטן ווערן אויף זיין אָרט,
ווי שטרוי ווערט צעטרעטן אין מיסטהויפֿן.
11 און ער וועט אויסשפּרייטן דערין זיינע הענט,
ווי אַ שווימער שפּרייט אויס צום שווימען;
אָבער מע וועט דערנידערן זיין גאווה
מיט די קונצן פֿון זיינע הענט:
12 און די הויכע פֿעסטונג פֿון דיינע מויערן
בייגט ער, דערנידערט ער,
ברענגט ער צו דער ערד ביזן שטויב.

װען דײַן שטראָף איז געװען אויף זײ.
17 װי אַ טראָגעדיקע װאָס גײט צו קינד,
דרײט זיך, שרײט אין אירע װײען,
אַזוי זײַנען מיר געװען פֿאַר דיר, גאָט.
18 מיר האָבן געטראָגן, מיר האָבן געװײטאָקט,
און אַזוי װי מיר װאָלטן װינט געבאָרן;
קײן ישועות האָבן מיר ניט אויסגעװירקט אין לאַנד,
און ניט אויפגעלעבט האָבן די באַװוינער פֿון דער װעלט.
19 זאָלן אויפלעבן דײַנע מתים,
מײַנע טויטע לײַבער זאָלן אויפשטײן!
װאַכט אויף און זינגט, איר װאָס רוט אין שטויב;
װאָרום אַ טוי פֿון ליכטיקײט איז דײַן טוי,
און די ערד װעט די טויטע אַרויסגעבן.

20 קום, מײַן פֿאָלק, גײ אַרײַן אין דײַנע קאַמערן,
און פֿאַרשליס דײַן טיר הינטער דיר;
באַהאַלט זיך אויף אַ קלײן װײלע,
ביז דער צאָרן װעט אַריבער.
21 װאָרום זע, גאָט גײט אַרויס פֿון זײַן אָרט,
צו באַשטראָפֿן די באַװוינער פֿון דער ערד פֿאַר זײער זינד,
און די ערד װעט אַנטפּלעקן איר בלוט,
און װעט מער ניט פֿאַרדעקן אירע הרוגים.

כז 1 אין יענעם טאָג װעט גאָט באַשטראָפֿן
מיט זײַן האַרטער און גרויסער און שטאַרקער שװערד,
דעם לִוְיָתן, די לויפֿיקע שלאַנג,
און דעם לִוְיָתן, די געדרײטע שלאַנג;
און ער װעט טײטן דעם קראָקאָדיל װאָס אין ים.

וואָרום אַז דיינע משפּטים זיינען אויף דער ערד,
לערנען גערעכטיקייט די באַוווינער פון דער וועלט.
10 ווערט דער רשע געלייטזעליקט,
לערנט ער ניט גערעכטיקייט;
אין לאַנד פון ערלאַכקייט טוט ער אומרעכט,
און ער זעט ניט די גרויסקייט פון גאָט.

11 גאָט, אויפגעהויבן איז דיין האַנט,
אָבער זיי זעען ניט;
זאָלן זיי זען און זיך שעמען
דיין אָנגעמען זיך פאַרן פאָלק;
יאָ, אַ פייער זאָל דיינע פיינט פאַרצערן.
12 גאָט, באַשער אונדז שלום,
וואָרום אויך אַלע אונדזערע אויפטוען
האָסט דו אויסגעפירט פאַר אונדז.
13 יהוה אונדזער גאָט,
האַרן אַחוץ דיר האָבן געהערשט איבער אונדז.
אָבער נאָר דיך האָבן מיר דערמאָנט--דיין נאָמען.
14 די מתים וועלן ניט לעבעדיק ווערן,
די טויטע וועלן ניט אויפשטיין;
פאַרוואָר האָסט געשטראָפט און זיי פאַרטיליגט,
און אונטערגעבראַכט יעטוועדער זכר פון זיי.
15 האָסט געמערט ביי די פעלקער, גאָט,
האָסט געמערט ביי די פעלקער דיין כּבוד;
האָסט דערגרייכט אַלע ווייטע עקן פון דער ערד.

16 גאָט, אין נויט האָבן זיי דיך דערמאָנט,
זיי האָבן אויסגעגאָסן אַ שטיל געבעט,

קיין געצנבוימער און קיין זונזײלן.
10ווָארום די באַפעסטיקטע שטאָט איז אַליין,
אַ וווינונג אָװעקגעוואָרפן און פאַרלאָזט ווי אַ מדבר;
דאָרט וועט זיך פיטערן אַ קאַלב, און דאָרט וועט עס הויערן,
און פאַרלענדן אירע צווייגן.
11ווען אירע ריטלאַך זײנען פאַרדאַרט,
וועלן זיי אָפּגעבראָכן ווערן;
ווײַבער קומען און צינדן זי אָן.
ווָארום אַ פאָלק אָן פאַרשטאַנדיקייט איז דאָס;
דרום וועט אים ניט דערבאַרימען זיין בורא,
און זיין באַשעפער וועט אים ניט לייטזעליקן.

12און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
וועט גאָט אָפּקלאַפּן [זיין פרוכט]
פון שטראָם פון דעם טייך[א],
ביז דעם טייך פון מִצרַיִם,
און איר וועט אויפגעקליבן ווערן איינציקאיינציקווייז,
קינדער פון ישׂראל.

13און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
וועט געבלאָזן ווערן אין אַ גרויסן שופר,
און עס וועלן קומען די פאַרלאָרענע אין לאַנד אַשור,
און די פאַרשטויסענע אין לאַנד מִצרַיִם,
און זיי וועלן זיך בוקן צו גאָט
אויפן הייליקן באַרג אין ירושָלַיִם.

כח 1יוי, די שטאָלצע קרוין
פון די שיכּורים פון אפרים,
און די וועלקעדיקע בליאַכץ

[א] פּרָת.

י. מאַמעבקא

2איך יענעם טאָג זינגט צו איר:
ווייַנגאָרטן פון שוימיקן וויין!
3איך גאָט בין זיין היטער,
אַלע רגע באַוועסער איך אים;
טאָמער וועט מען אים בייז טאָן,
אים היט איך ביי נאַכט און ביי טאָג.
4קיין צאָרן איז ניטאָ אין מיר;
ווען דאָס איז מיר דערנער און ווילדגעוועקס!
איך וואָלט אין מלחמה געטרעטן דערויף;
איך וואָלט עס פאַרברענט מיטאַנאַנדער.
5ווען ערא זאָל זיך נאָר האַלטן אָן מיין שטאַרקייט,
מאַכן שלום מיט מיר,
מיט מיר שלום מאַכן!

6אין די קומעדיקע טעג וועט זיך איינוואָרצלען יעקב,
שפּראָצן און בליען וועט ישראל,
און דאָס געזיכט פון דער וועלט וועט פול זיין מיט פרוכט.

7האָט ער אים געשלאָגן ווי ער האָט זיין שלעגער געשלאָגן?
אָדער איז ער ווי די טייטונג פון זיינע געטייטע געטייט געוואָרן?
8ווען פול די מאָס, באַשטראָפסטו זי מיט אַוועקשיקן;
ער האָט זי פאַרטריבן אין זיין שווער געמיט
אין טאָג פון מזרח־ווינט.
9דרום וועט דערמיט פאַרגעבן ווערן די זינד פון יעקב,
און דאָס איז אַלדער אָפּצאָל פאַר אָפּטאָן זיין חטא:
ווען ער וועט מאַכן אַלע מזבח־שטיינער
ווי קאַלכשטיינער צעהאַקטע,
אַז מער זאָלן ניט אויפשטיין

א ישראל.

זיי שאָקלען זיך פון טרונק,
זיי וואַקלען זיך אין דער זעאונג,
זיי ווערן געשטרויכלט ביים משפּט.
8 וואָרום אַלע טישן זיינען פול מיט שמוציקער מייקאַכץ,
ביז ניטאָ אַן אָרט [אַ ריינער].

9 וועמען זאָל מען לערנען וויסן?
און וועמען געבן צו פאַרשטיין די הערונג?
פון מילך אָנטווינטע?
פון ברוסט אַוועקגענומענע?
10 וואָרום עס איז אַ געבאָט צו אַ געבאָט, אַ געבאָט צו אַ געבאָט,
אַ שטריך צו אַ שטריך, אַ שטריך צו אַ שטריך,
אַ ביסל דאָ, אַ ביסל דאָרט.
11 וואָרום מיט אַ שטאַמלדיקער ליפּ, און מיט אַ פרעמדן לשון,
מוז מען רעדן צו דעמדאָזיקן פאָלק,
12 וואָס מע האָט צו זיי געזאָגט: דאָס איז די רואונג,
מאַכט רוען דעם מידן;
און דאָס איז די מנוחה;
אָבער זיי האָבן ניט געוואָלט הערן.
13 און דאָס וואָרט פון גאָט איז ביי זיי
אַ געבאָט צו אַ געבאָט, אַ געבאָט צו אַ געבאָט,
אַ שטריך צו אַ שטריך, אַ שטריך צו אַ שטריך,
אַ ביסל דאָ, אַ ביסל דאָרט;
כדי זיי זאָלן גיין און געשטרויכלט ווערן אַהינטער,
און צעבראָכן און געפאַנגען און באַצוווּנגען ווערן.

14 דרום הערט דאָס וואָרט פון גאָט, איר לייט פון געשפּעט,
איר ווערטלזאָגער פון דאָזיקן פאָלק וואָס אין ירושָלַיִם:

פון זיין פּראַכטיקער שיינקייט,
וואָס אויפן שטאָלצבאַזאַלבטן קאָפּ
פון די ווײנפאַרטומלטע!
2 זע, גאָט האָט אַ שטאַרקן און אַ מאַכטיקן,
ווי אַ האָגלגעוויטער, אַ שטורעם פון צעשטערונג,
ווי אַ שטראָם פון שטאַרקע, פלייציקע וואַסערן,
וואָס לייגט צו דער ערד מיט געוואַלט.
3 מיט די פיס וועט צעטרעטן ווערן
די שטאָלצע קרוין פון די שיכּורים פון אפרים.
4 און די וועלקעדיקע בליאַכץ פון זיין פּראַכטיקער שיינקייט,
וואָס אויפן שטאָלצבאַזאַלבטן קאָפּ,
וועט זיין ווי אַן ערשטפּרוכט פאַר זומער,
וואָס אַז דער זעער דערזעט זי,
שלינגט ער זי אַיין ווען זי איז נאָך אין זיין האַנט.

5 אין יענעם טאָג וועט גאָט פון צבֿאָות זיין
פאַר אַ קרוין פון שיינקייט,
און פאַר אַ קראַנץ פון פּראַכטיקייט,
פאַר דעם איבערבלייב פון זיין פאָלק,
6 און פאַר אַ גייסט פון משפּט
פאַר דעם וואָס זיצט איבערן משפּט,
און פאַר גבורה
צו די וואָס שלאָגן צוריק די מלחמה בײַם טויער.

7 און אויך די דאָזיקע וואַקלען זיך פון ווײן,
און שאָקלען זיך פון טרונק;
דער כּהן און דער נביא וואַקלען זיך פון טרונק,
זיי זיינען צעמישט פון ווײן,

און צו ווערקן זיין ווערק—אויסטערליש איז זיין ווערק.
22 און אַצונד זאָלט איר ניט שפּעטן,
כדי אײַערע בינדשטריק זאָלן ניט פעסטער ווערן;
וואָרום אַ פאַרלענדונג און אַ גזר
האָב איך געהערט פון דעם האַר, גאָט פון צבֿאָות,
אויפן גאַנצן לאַנד.

23 לייגט צו דאָס אויער, און הערט מיין קול,
פאַרנעמט און הערט מיין וואָרט;
24 אַקערט דען נאָכאַנאַנד דער אַקערער אויף צו זייען,
און עפנט און צעהאַקט זיין ערד?
25 פאַרוואָר, אַז ער האָט אויסגעגליכן איר אויבערפלעך,
צעשפּרייט ער שוואַרצקימל, און קימל וואַרפט ער אויס,
און טוט אַריין ווייץ אין שורות,
און גערשט אויפן אָנגעצייכנטן אָרט,
און טונקלווייץ ביים ראַנד דערפון.
26 וואָרום אים האָט ריכטיק געלערנט,
אים טוט ווייזן זיין גאָט.
27 יאָ, ניט מיט אַ דרעששליטן ווערט שוואַרצקימל געדראָשן,
און אַ ראָד פון אַ וואָגן ווערט ניט אויף קימל געדרייט;
נייערט מיט אַ שטעקן ווערט שוואַרצקימל געקלאַפּט,
און קימל מיט אַ רוט.
28 ווערט ברויטקאָרן צעדריקט?
פאַרוואָר, ניט אייביק דרעשן דרעשט ער עס;
הגם עס רַעשט דער וואַלץ פון זיין וואָגן מיט זיינע צאַקן—
צעדריקן וועט ער עס ניט.
29 דאָס אויך איז אַרויס פון גאָט פון צבֿאָות;
וווּנדערלאַך איז ער אין באַראָט, גרויס איז ער אין חכמה.

15וייל איר האָט געזאָגט:
מיר האָבן געשלאָסן אַ בונד מיטן טויט,
און מיט דער אונטערערד האָבן מיר אַן אָפּמאַך געמאַכט;
אַז די פלייציקע רוט[א] וועט דורכגיין,
וועט זי צו אונדז ניט קומען,
וואָרום מיר האָבן ליגן געמאַכט אונדזער באַשיצונג,
און אין פאַלשקייט האָבן מיר זיך פאַרבאָרגן;
16דרום האָט גאָט דער האַר אַזוי געזאָגט:
זע, איך גרונטפעסט אין ציון אַ שטיין,
אַ געפּרוווטן שטיין, אַ טייערן ווינקל, אַ פעסטן גרונטפעסט;
דער וואָס גלויבט, זאָל ניט איילן.
17און איך וועל מאַכן גערעכטיקייט פאַר אַ מעסטשנור,
און רעכטפאַרטיקייט פאַר אַ בויגעוויכט;
און אַ האָגל וועט אַוועקקערן די באַשיצונג פון ליגן,
און די פאַרבאָרגעניש וועלן וואַסערן אַוועקפלייצן.
18און אָפּגעמעקט וועט ווערן אייער בונד מיטן טויט,
און אייער אָפּמאַך מיט דער אונטערערד וועט ניט באַשטיין.
אַז די פלייציקע רוט וועט דורכגיין,
וועט איר פון איר צעטרעטן ווערן.
19ווי אָפט זי גייט דורך וועט זי אייך נעמען;
וואָרום פרימאָרגן אין פרימאָרגן וועט זי דורכגיין,
ביי טאָג און ביי נאַכט;
און אַ הוילע שרעק וועט זיין צו באַנעמען די הערונג.
20וואָרום דאָס בעט איז צו קורץ זיך אויסצוציען,
און דער צודעק צו שמאָל אַז מע דרייט זיך צונויף.
21וואָרום אַזוי ווי אויף באַרג פּרָצִים[ב] וועט גאָט אויפשטיין,
אַזוי ווי אין טאָל פון גִבְעוֹן[ג] וועט ער צערענען,
צו טאָן זיין טואונג—פרעמד איז זיין טואונג,

א וואָרטשפּיל: שוט שׁטֵף. ב זע שמואל ב' ה, 20. ג זע דִבְרֵי הַיָמִים א' י"ד, 16.

און ער כאַפּט זיך אויף, און זיין לייב איז ליידיק,
און אַזוי ווי אַ דאָרשטיקן חלומט זיך, ערשט ער טרינקט,
און ער כאַפּט זיך אויף, ערשט ער איז שלאַף,
און זיין זעל איז פאַרשמאַכט,
אַזוי וועט זיין דער המון פון אַלע פעלקער,
וואָס האַלטן מלחמה אויף באַרג ציון.

9 פאַרדולט אייך און זייט צעדולט!
פאַרבלענדט אייך און זייט בלינד!
איר וואָס זייט שיכור און ניט פון וויין;
וואָס שאָקלט זיך און ניט פון טרונק.
10 וואָרום גאָט האָט אויסגעגאָסן אויף אייך
אַ גייסט פון הינערפלעט,
און האָט צוגעמאַכט אייערע אויגן, די נביאים,
און אייערע קעפּ, די זעערס, האָט ער פאַרדעקט.
11 און די זעאונג פון אַלצדינג איז פאַר אייך אַזוי ווי ווערטער
פון אַ פאַרחתמעטן געשריפט, וואָס אַז מע גיט עס צו דעם וואָס
קען געשריפט, אַזוי צו זאָגן: לייען דאָס, איך בעט דיך, זאָגט
ער: איך קען ניט, וואָרום עס איז פאַרחתמעט. 12 און אַז דאָס
געשריפט ווערט געגעבן צו דעם וואָס קען ניט קיין געשריפט,
אַזוי צו זאָגן: לייען דאָס, איך בעט דיך, זאָגט ער: איך קען ניט
קיין געשריפט.

13 און גאָט האָט געזאָגט:
ווייל דאָסדאָזיקע פאָלק האָט גענענט מיט זייז מויל,
און מיט זיינע ליפּן מיך געערלאַכט,
אָבער זיין האַרץ האָט ער דערווייטערט פון מיר,
און זייער מורא פאַר מיר

כט וויי, אַריאֵל, אַריאֵל[א],
שטאָט וווּ דוד האָט גערוט!
מערט אַ יאָר אויף אַ יאָר,
זאָלן די יָום־טוֹבים זיך אַרומדרייען,
2 און איך וועל דריקן אַריאֵל,
און עס וועט זיין אַ קלאָג און אַ קלאָגעניש,
און ער וועט מיר זיין אַזוי ווי אַן אַריאֵל.
3 און איך וועל לאַגערן אַרום דיר ווי אַ ראָד,
און וועל דיך באַלעגערן מיט אַן ערדוואַל,
און אויפשטעלן אויף דיר באַלעגערווערק.
4 און נידעריק פון דער ערד וועסטו רעדן,
און טיף פון שטויב וועט קומען דיין וואָרט;
און ווי אַ גייסט פון דער ערד וועט זיין דיין קָול,
און פון שטויב וועט פּיפּסן דיין וואָרט.
5 אָבער ווי דינע שטויב וועט ווערן דער המון פון דיינע פיינט,
און ווי שפּריי וואָס פאַרגייט דער המון פון די מאַכטיקע;
און פּלוצים־פּלוצלינג וועט עס געשען.
6 פון גאָט פון צבָאוֹת וועט קומען די שטראָף,
מיט דונער און מיט ערדציטערניש און גרויס געפּילדער,
שטורעם און געוויטער און פלאַמפייער וואָס פאַרצערט.
7 און אַזוי ווי אַ חלום, אַ זעאונג פון דער נאַכט,
וועט זיין דער המון פון אַלע פעלקער
וואָס האַלטן מלחמה אויף אַריאֵל—
אי אַלע וואָס האַלטן מלחמה אויף איר,
אי די באַלעגערפעסטונג אַרום איר,
אי די וואָס דריקן זי.
8 און עס וועט זיין:
אַזוי ווי אַ הונגעריקן חלומט זיך, ערשט ער עסט,

[א] פייעראָרט פון גאָט ־צונאָמען פון ירושלים.

20 וואָרום אַוועק דער מאַכטיקער,
און פאַרלענדט וועט זיין דער שפעטער,
און פאַרשניטן אַלע וואָס לויערן אויף אומרעכט;
21 די וואָס מאַכן שולדיק אַ מענטשן מיט אַ וואָרט,
און דעם שטראָפזאָגער לייגן זיי אַ שטרויכלונג אין טויער,
און פאַרדרייען מיט נישט דעם גערעכטן.

22 דרום האָט גאָט, וואָס האָט אויסגעלייזט אַברהמען,
אַזוי געזאָגט אויפן הויז פון יעקב:
אַצונד וועט ניט פאַרשעמט ווערן יעקב,
און אַצונד וועט זיין פנים ניט בלאַס ווערן;
23 יאָ, אַז ער וועט זען זיינע קינדער,
דאָס ווערק פון מיינע הענט, אין זיין מיט,
ווי זיי הייליקן מיין נאָמען;
וואָרום זיי וועלן הייליקן דעם הייליקן פון יעקב,
און דעם גאָט פון ישראל וועלן זיי פאָרכטן.
24 און די פאַרפירטע אין גייסט וועלן וויסן צו פאַרשטיין,
און די מורמלער וועלן לערנען אַ מוסר.

ל וויי, קינדער אָפקערער, זאָגט גאָט,
צו מאַכן עצות וואָס ניט פון מיר,
און צו וועבן געוועבן וואָס ניט מיין גייסט,
כדי צו מערן זינד אויף זינד!
2 די וואָס גייען נידערן קיין מִצרַיִם,
און מיין מויל האָבן זיי ניט געפרעגט;
זיך צו שיצן אין דער באַשיצונג פון פַּרעהן,
און זיך צו באַשירעמען אין שאָטן פון מִצרַיִם.
3 אָבער די באַשיצונג פון פַּרעהן וועט אייך ווערן צו בושה,

איז ווי אַן אײַנגעלערנט געבאָט פֿון מענטשן,
14דרום זע, איך טו נאָך מער פֿאַרוווּנדערן דאָסדאָזיקע פֿאָלק,
חוונדערלאַך פֿאַרוווּנדערן;
און פֿאַרלאָרן ווערן וועט די חכמה פֿון זײַנע חכמים,
און די פֿאַרשטאַנדיקייט פֿון זײַנע פֿאַרשטאַנדיקע
וועט פֿאַרהוילן ווערן.

15ווײ, די וואָס פֿאַרהוילן טיף זייער באַראָט פֿון גאָט,
און אין דער פֿינצטער זײַנען זייערע מעשׂים,
און זיי זאָגן: ווער זעט אונדז? און ווער ווייס אונדז?
16די פֿאַרקערטקייט אײַערע!
צי איז דער טעפּער ווי ליים גערעכנט,
אַז דאָס ווערק זאָל זאָגן אויף זײַן מײַנסטער:
ער האָט מיך ניט געמאַכט?
און דער באַשאַף זאָל זאָגן אויף זײַן באַשעפֿער:
ער פֿאַרשטייט ניט?

17פֿאַרוואָר, אין נאָך אַ קליין ווײַלע,
וועט דער לבֿנון פֿאַרקערט ווערן אין אַ פּרוכטגאָרטן,
און דער פּרוכטגאָרטן וועט פֿאַר אַ וואַלד גערעכנט ווערן.
18און די טויבע אין יענעם טאָג
וועלן הערן די ווערטער פֿון אַ בוך,
און פֿון חושך און פֿינצטערניש
וועלן זען די אויגן פֿון בלינדע.
19און די פֿאַרליטענע וועלן מערן
זייער שׂמחה אין גאָט,
און די באַדערפֿטיקע צווישן מענטשן
וועלן מיטן הייליקן פֿון ישׂראל זיך פֿרייען.

איר זאָלט אונדז ניט זען די ריכטיקייט;
רעדט אונדז גלאַטע רייד,
זעט גענאַרענישן.
[11]קערט אַייך אָפּ פון וועג,
נייגט אַייך אָפּ פון שטעג,
טוט אָפּ פון אונדזער פּנים
דעם הייליקן פון ישׂראל!
[12]דרום האָט דער הייליקער פון ישׂראל אַזוי געזאָגט:
ווייל איר פאַראַכט דאָסדאָזיקע וואָרט,
און איר האָט אַייך פאַרזיכערט אויף רויב און באַטרוג,
און אַייך אָנגעלענט דערויף,
[13]דרום וועט אַייך זיין דידאָזיקע זינד
אַזוי ווי אַן אָנקרייטיגער בראָך
אַנטפּלעקט אין אַ הויכער מויער,
וואָס פּלוצים־פּלוצלינג וועט קומען איר צעבּרעכעניש.
[14]און ער וועט זי צעבּרעכן ווי מע צעבּרעכט אַ טעפּערגעפעס,
צעהאַקן און ניט שוינען;
און אין אירע שטיקער וועט זיך ניט געפינען אַ שאַרבן
אויף אַרויסשאַרן פייער פון אויוון,
אָדער אָנשעפּן וואַסער פון גרוב.
[15]וואָרום אַזוי האָט געזאָגט גאָט דער האַר,
דער הייליקער פון ישׂראל:
אין שטילקייט און מנוחה וועט איר געהאָלפן ווערן,
אין רו און זיכערקייט וועט זיין אַייער גבורה;
אָבער איר האָט ניט געוואָלט.
[16]און איר האָט געזאָגט:
ניין, נייערט אויף פערד וועלן מיר לויפן*;
דרום וועט איר לויפן;

* וואָרטשפּיל: סוס נָוס.

און די באַשירעמונג אין שאָטן פון מִצרַיִם צו שאַנד.
4 וואָרום אין צוֹעַן זיינען זיינע האַרן,
און זיינע שלוחים טוען קיין חָנֵס דערגרייכן.
5 אַלע וועלן זיי זיך שעמען
איבער דעם פאָלק וואָס קען זיי ניט נוצן,
וואָס זיינען ניט צו הילף און ניט צו נוץ,
נאָר צו בושה און צו חרפה.

6 די נבואה אויפן וואַסערפערד פון דָרום.
דורך אַ לאַנד פון נויט און אַנגסט,
וואָס די לייבנטע און דער לייב איז פון דאָרטן,
דער פיפּערנאָטער און דער פליעדיקער לינדוואָרעם,
פירן זיי אויפן רוקן פון יונגאייזלען זייערע פאַרמעגנס,
און אויפן הויקער פון קעמלען זייערע אוצרות,
צו אַ פאָלק וואָס קען ניט נוצן.
7 וואָרום נישטיק און אָן האַפט העלפט מִצרַיִם;
דרום רוף איך דאָס: שטאָלץ זיינען זיי אויף ליידיק צו זיצן.
8 אַצונד קום פאַרשרייב עס אויף אַ טאָוול ביי זיי,
און אין אַ בוך פאַרצייכן עס,
און זאָל עס זיין ביזן לעצטן טאָג,
אויף אייביק און שטענדיק.
9 וואָרום אַ ווידערשפּעניק פאָלק איז דאָס,
קינדער לייקענער,
קינדער וואָס ווילן ניט הערן
די לערנונג פון גאָט;
10 וואָס זאָגן צו די נביאים:
איר זאָלט ניט נביאות זאָגן;
און צו די זעערס:

23און ער וועט געבן רעגן פֿאַר דײַן זריעה
וואָס דו וועסט זײען אין דער ערד,
און דאָס ברויט פֿון דער תּבֿואה פֿון דער ערד
וועט זײַן פֿעט און זאַפֿטיק.
דײַן פֿי וועט זיך פֿיטערן אין יענעם טאָג
אויף אַ לאָנקע אַ ברייטער.
24און די רינדער און די יונגאײזלען
וואָס באַאַרבעטן די ערד,
וועלן עסן געשמאַקע פֿוטער,
וואָס מע ווינטשופֿלט מיט אַ ווײער און מיט אַ ווינטשופֿל.
25און אויף יעטוועדער הויכן באַרג,
און אויף יעטוועדער דערהויבענעם בערגל,
וועלן זײַן בעכן, שטראָמען וואַסער,
אין דעם טאָג פֿון גרויס טייטונג, ווען טורעמס טוען פֿאַלן.
26און דאָס ליכט פֿון דער לבֿנה
וועט זײַן ווי דאָס ליכט פֿון דער זון,
און דאָס ליכט פֿון דער זון
וועט זײַן זיבנפֿאַך—ווי דאָס ליכט פֿון זיבן טעג,
אין דעם טאָג וואָס גאָט פֿאַרבינדט דעם בראָך פֿון זײַן פֿאָלק,
און דעם ריס פֿון זײַן וווּנד טוט ער היילן.

27זע, דער נאָמען פֿון גאָט קומט אָן פֿון דער ווײַט,
זײַן צאָרן ברענט, און אַ שווערער רויך הייבט זיך אויף;
זײַנע ליפּן זײַנען פֿול מיט צאָרן,
און זײַן צונג ווי אַ פֿײַער וואָס פֿאַרצערט;
28און זײַן אָטעם ווי אַ פֿלייציקער שטראָם,
וואָס גרייכט ביז צום האַלדז;
צו זיפּן די פֿעלקער אין אַ זיפּ פֿון פֿאַרוויסטונג,

און: אויף פלינקע ווען מיר רייטן;
דרום וועלן פלינק זיין אײַערע נאָכיאָגערס.
[17] אַ טויזנט פאַר דעם אָנגעשריי פון איינעם,
פאַר דעם אָנגעשריי פון פינף וועט איר [אַלע] אַנטלויפן;
ביז וואַנען איר וועט בלייבן ווי אַ שטאַנג אויף אַ שפּיץ באַרג,
און ווי אַ פאָן אויף אַ הויכן אָרט.
[18] אָבער פון דעסטוועגן טוט גאָט האַרן אײַך צו לייטזעליקן,
און פון דעסטוועגן טוט ער גאַרן אײַך צו דערבאַרימען;
וואָרום אַ גאָט פון גערעכטיקייט איז יהוה,
ווויל צו די וואָס האַרן אויף אים.

[19] וואָרום דו פאָלק וואָס זיצסט אין ציון, אין ירושָלַיִם,
וויינען וועסטו מער ניט וויינען;
לייטזעליקן וועט ער דיך לייטזעליקן
אויף דעם קָול פון דיין געשריי,
ווי ער וועט הערן, טוט ער דיר ענטפערן.
[20] און גאָט וועט אײַך געבן קאַרג ברויט און קנאַפּ וואַסער,
אָבער דיין לערער וועט מער ניט זיין פאַרהוילן,
און דיינע אויגן וועלן זען דיין לערער.
[21] און דיינע אויערן וועלן הערן אַ וואָרט הינטער דיר,
אַזוי צו זאָגן: „דאָס איז דער וועג, גייט אויף אים",
סיי איר וועט זיך קערן רעכטס,
און סיי איר וועט זיך קערן לינקס.
[22] און איר וועט פאַראומריייניקן
דעם איבערצוג פון דיינע זילבערגעצן,
און דעם באַקלייד פון דיין געגאָסענעם גאָלדגעץ.
אַוועקוואַרפן וועסטו זיי אַזוי ווי אומריינס;
„אַרויס!" וועסטו זאָגן דערצו.

אוּן זיי קערן זיך ניט צו דעם הײליקן פוּן ישׂראל,
אוּן גאָט טוּען זיי ניט זוּכן!
2אָבער פאַרוואָר, ער איז קלוּג, אוּן ער ברענגט דאָס בײז,
אוּן זײַנע ווערטער טוּט ער ניט אָפּ.
אוּן ער וועט אוּיפשטײן קעגן הויז פוּן די שלעכטסטוּער,
אוּן קעגן דער הילף פוּן די וואָס ווערקן אוּמרעכט.
3אוּן די מִצרים זײַנען מענטשן, אוּן ניט גאָט,
אוּן זײערע פערד זײַנען פלײש, אוּן ניט גײַסט;
אוּן גאָט וועט אוּיסשטרעקן זײַן האַנט,
אוּן שטרויכלען וועט דער העלפער,
אוּן פאַלן וועט דער געהאָלפענער,
אוּן אַלע אין אײנעם וועלן זיי פאַרלענדט ווערן.
4וואָרוּם אַזוי האָט געזאָגט גאָט צוּ מיר:
אַזוי ווי דער לײב אוּן דער יוּנגלײב בּרוּמט איבּער זײַן רויב,
הגם אַ פוּלע פאַסטוּכער זײַנען אײַנגעזאַמלט אַרוּם אים;
פאַר זײער קָול דערשרעקט ער זיך ניט,
אוּן פאַר זײער ליאַרעם בּײגט ער זיך ניט;
אַזוי וועט גאָט פוּן צבָאוֹת נידערן,
צוּ האַלטן מלחמה אוּיפן באַרג פוּן צִיוֹן
אוּן אוּיף איר הויכן אָרט.
5ווי פוֹיגלען פלאַטערנדיק,
אַזוי וועט גאָט פוּן צבָאוֹת באַשירעמען ירוּשָׁלַיִם,
באַשירעמען אוּן מציל זײַן,
פאַרשוינען אוּן ראַטעווען.

6קערט אײַך אוּם צוּ וועמען איר האָט טיף ווידערשפּעניקט,
קינדער פוּן ישׂראל.
7פאַרוואָר, אין יענעם טאָג וועלן זיי פאַראַכטן

מיט אַ פֿאַרפּיריקער צאַם אויף די באַקן פֿון די אומות.
29 אַ געזאַנג וועט בײַ אײַך זײַן,
ווי אין דער נאַכט וואָס אַ יום־טוב ווערט געהייליקט,
און אַ האַרציקע שׂמחה,
ווי בײַ דעם וואָס גייט מיט אַ פֿלייט,
צו קומען אויפֿן באַרג פֿון גאָט,
צום פֿעלז פֿון ישׂראל.
30 און גאָט וועט לאָזן הערן דעם הילך פֿון זײַן קָול,
און וועט ווײַזן דעם אַראָפּלאָז פֿון זײַן אָרעם,
מיט גרימצאָרן און פֿלאַמפֿײַער וואָס פֿאַרצערט,
מיט וואָלקנבראָך און פֿלייצונג און האָגלשטיין.
31 וואָרום פֿון דעם קָול פֿון גאָט וועט צעבראָכן ווערן אַשור,
די רוט מיט וואָס ער פֿלעגט שלאָגן.
32 און ווו נאָר עס גייט דורך דער שטעקן פֿון באַשערונג,
וואָס גאָט וועט אַראָפּלאָזן אויף אים,
וועט עס זײַן מיט פּויקן און מיט האַרפֿן;
און מיט מלחמות פֿון פֿעכטונג וועט ער מלחמה האַלטן אויף זיי.
33 וואָרום אָנגעגרייט פֿון נעכטן איז דער פֿײַעראָרט,
יאָ, פֿאַרן מלך איז ער צוגעגרייט,
טיף איז ער, ברייט איז ער;
זײַן הויפֿן האָט פֿײַער און האָלץ אַ סך,
גאָטס אָטעם טוט ברענען
ווי אַ טײַך שוועבל דערין.

לא 1 וויי, די וואָס נידערן קיין מִצרַיִם נאָך הילף,
און אויף פֿערד פֿאַרלאָזן זיי זיך;
און זיי פֿאַרזיכערן זיך אויף רײַטוועגן, ווײַל זיי זײַנען פֿיל,
און אויף רײַטער, ווײַל זיי זײַנען מאַכטיק זייער;

צו טאָן פאַלשקייט,
און צו רעדן וועגן גאָט מיט געניאַר;
צו לאָזן ליידיק דעם לייב פון דעם הונגעריקן,
און דעם טראַנק פון דעם דאָרשטיקן צו מינערן.
7און דער גייציקער, זיינע געצייגן[א] זיינען שלעכט,
בייזע מחשבות באַראָט ער,
אומצובּרענגען דעם אָרעמאַן מיט רייד פון ליגן,
אַפילו ווען דער אביון טענהט גערעכט.
8אָבער דער אַדלמאַן באַראָט אַדלקייט,
און אויף אַדלקייט וועט ער באַשטיין.

9איר רואיקע ווייבער,
שטייט אויף, הערט מיין קול;
איר זיכערע טעכטער,
פאַרנעמט מיין זאָג.
10טעג און יאָרן וועט איר ציטערן,
איר זיכערע,
וואָרום די לעז איז פאַרלענדט,
קיין איינזאַמלונג וועט ניט קומען.
11שוידערט, איר רואיקע,
ציטערט, איר זיכערע;
טוט אַייך אויס און אַנטבלייזט אַייך,
און גורט [זאַק] אויף די לענדן,
12אויף די בריסט זיך שלאָגנדיק,
איבער די גלוסטיקע פעלדער,
איבערן פרוכטיקן ווייַנשטאָק;
13איבער דער ערד פון מיין פאָלק,
פאַרוואַקסן מיט דערנער און ווילדגעוועקס;

[א] האָרטשפּיל: וְכֵלַי כֵּלָיו.

איטלאַכער זיינע אָפּגעטער פון זילבער,
און זיינע אָפּגעטער פון גאָלד,
וואָס אײַערע הענט האָבן אײַך געמאַכט צו זינד.
8און אַשור וועט פאַלן דורך דער שווערד פון ניט אַ מאַן,
און די שווערד פון ניט אַ מענטשן וועט אים פאַרצערן;
און ער וועט אַנטלויפן פאַרן שווערד,
און זיינע יונגע לייט וועלן צו צינז ווערן.
9און זיין פעלז וועט פון מורא פאַרגיין,
און אַנגסטן פאַר דער פאָן וועלן זיינע האַרן,
זאָגט גאָט, וואָס זיין פייער איז אין ציון,
און זיין אויוון אין ירושָלַיִם.

לב 1זע, מיט רעכטפאַרטיקייט וועט קיניגן דער קיניג,
און האַרן–זיי וועלן הערשן מיט גערעכטיקייט.
2און איטלאַכער וועט זיין
ווי אַ באַהעלטעניש פון ווינט,
און אַ פאַרבאָרגעניש פון גוסרעגן;
ווי בעכן וואַסער אין אַ טריקעניש,
ווי דער שאָטן פון אַ שווערן פעלז
אין אַ פאַרשמאַכטן לאַנד.
3און ניט פאַרקלעפּט זיין וועלן די אויגן פון די זעער,
און די אויערן פון די הערער וועלן פאַרנעמען.
4און דאָס האַרץ פון די איבעראײַלטע וועט פאַרשטיין צו וויסן,
און די צונג פון די שטאַמלער וועט רעדן געלויפיק קלאָר.
5און דעם געמיינעם וועט מען ניט רופן מער אַדלמאַן,
און אויפן גײַציקן וועט מען ניט זאָגן מער נדבן.
6וואָרום דער געמיינער רעדט געמיין,
און זיין האַרץ אַרבעט אומרעכט,

2 גאָט לייטזעליק אונדז,
צו דיר האָבן מיר געהאָפט;
זיי זייער אָרעם אַלע פרימאָרגן,
און אונדזער הילף אין צייט פון נויט.

3 פון קָול פון דעם טומל זיינען די אומות אַנטלאָפן,
פון דיין אויפהייבן זיך ווערן די פעלקער צעשפּרייט.
4 און אויפגעקליבן וועט ווערן אַייער רויב
ווי דער היישעריק קלייבט אויף,
ווי גרילן שפּרינגען,
טוט מען שפּרינגען דערויף.

5 דערהויבן איז גאָט, וואָרום ער רוט אין דער הייך;
ער פילט אָן ציון מיט רעכט און גערעכטיקייט.
6 און די זיכערקייט פון דיינע צייטן וועט זיין
אַ שאַץ מיט ישועות: חכמה און דערקענונג;
מורא פאַר גאָט, דאָס וועט זיין זיין אוצר.

7 זע, זייערע העלדן קלאָגן דרויסן,
די שלוחים פון שלום טוען ביטער וויינען.
8 פאַרוויסט זיינען די וועגן,
אויפגעהערט דער וועגפאָרער;
ער האָט פאַרשטערט דעם בונד,
ער האָט פאַראַכט די שטעט,
ער אַכט ניט אויף קיין מענטשן.
9 פאַרטרויערט, פאַרשניטן איז דאָס לאַנד,
פאַרשעמט איז דער לבָנון, פאַרוועלקט;
דער שָרון איז ווי אַ מדבר געוואָרן,
און אָפּגעטרייסלט איז בָשָן און כַרמֶל.

יאָ, איבער אַלע הייזער פון לוסטיקייט,
איבערן פריילאַכן כּרך.
14וואָרום דער פּאַלאַץ איז פאַרלאָזט,
דער טומל פון שטאָט האָט אויפגעהערט;
דער ערדוואַל און דער טורעם
זיינען פאַר היילן אויף אייביק,
אַ פרייד פאַר וואַלדאייזלען,
אַ פּיטערונג פאַר סטאַדעס.
15ביז אויסגעגאָסן וועט ווערן אויף אונדז
אַ גייסט פון דער הייך,
און דער מדבר וועט ווערן אַ פרוכטגאָרטן,
און דער פרוכטגאָרטן וועט פאַר אַ וואַלד גערעכנט ווערן.
16און אין מדבר וועט רוען גערעכטיקייט,
און רעכטפאַרטיקייט וועט וווינען אין פרוכטגאָרטן.
17און דאָס ווערק פון רעכטפאַרטיקייט וועט זיין שלום,
און דער אויפטו פון רעכטפאַרטיקייט—
רו און זיכערקייט אויף אייביק.
18און מיין פאָלק וועט זיצן אין אַ וווינונג פון שלום,
און אין וווינערטער זיכערע, און אין רואונגען שטילע.
19און מע וועט זיך צעשפּרייטן אויף דעם אַראָפּגאַנגא פון וואַלד,
און ביז אין דער נידערונג וועט נידערן די שטאָט.
20וווּל צו אייך וואָס זייט ביי אַלע וואַסערן,
וואָס לאָזט אַרויס פריי דעם פוס פון דעם אָקס און דעם אייזל.

לג יוויי, דו פאַרוויסטער וואָס ווערסט ניט פאַרוויסט,
און דו פעלשער וואָס מע פעלשט ניט אָן דיר!
אַז דו וועסט אויפהערן פאַרוויסטן, וועסטו פאַרוויסט ווערן,
אַז דו וועסט ענדיקן פעלשן, וועט מען פעלשן אָן דיר.

א וואָרטשפּיל: וּבָרַד בְּרֶדֶת.

19 דאָס פאַרשייטע פאָלק וועסטו מער ניט זען,
דאָס פאָלק מיט אַ טונקעלער שפּראַך, ניט צו פאַרשטיין,
מיט אַ שטאַמלדיקן לשון, ניט קלוג צו ווערן.
20 קוק אָן ציון, די שטאָט פון אונדזער אַיינזאַמלונג;
דיינע אויגן וועלן זען ירושָלַיִם,
אַ חוינונג אַ רואיקע,
אַ געצעלט וואָס וועט ניט אַוועקגערוקט ווערן,
וואָס זיינע פלעקלאַך וועלן אייביק ניט אַרויסגעצויגן ווערן,
און אַלע זיינע שטריק וועלן ניט אָפּגעריסן ווערן.
21 נאָר דאָרטן וועט גאָט אונדז זיין מאַכטיק,
ווי אַן אָרט פון טייכן, שטראָמען ברייטרוימיקע,
וואָס קיין רודערשיף קען אויף אים ניט גיין,
און קיין שטאַרקער אָקרענט קען אים ניט איבערפאָרן.
22 וואָרום גאָט איז אונדזער ריכטער,
גאָט איז אונדזער געזעצגעבער,
גאָט איז אונדזער מלך;
ער וועט אונדז העלפן.
23 לויז געוואָרן זיינען דיינע שטריק,
זיי האַלטן ניט פעסט זייער מאַסט,
זיי שפּרייטן דעם זעגל ניט אויס.
דענסמאָל ווערט פאַנג פון פיל זאַקרויב צעטיילט,
הינקעדיקע רויבן רויב.
24 און קיין אַיינוווינער וועט ניט זאָגן: איך בין קראַנק;
דעם פאָלק וואָס זיצט דערין איז פאַרגעבן די זינד.

לד 1 גענענט, איר פעלקער, צו הערן,
און איר אומות, פאַרנעמט;
זאָל הערן די ערד און איר פולקייט,

10 אַצונד וועל איך אויפשטײן, זאָגט גאָט,
אַצונד וועל איך זיך דערהײכן,
אַצונד וועל איך זיך אויפהײבן.
11 איר טראָגט שפּרײ, וועט איר געבערן שטרוי;
אײער אָטעם—אַ פײער וואָס וועט אײך פאַרצערן.
12 און די פעלקער וועלן זײן ווי קאַלך פאַרברענטע,
ווי דערנער אָפּגעהאַקטע וואָס ווערן אין פײער געצונדן.
13 הערט, איר ווײטע, וואָס איך האָב געטאָן,
און ווײסט, איר נאָנטע, מײן גבורה.
14 עס אַנגסטן אין ציון די זינדיקע,
אַ ציטערניש האָט אָנגענומען די פאַלשע:
ווער פון אונדז קען ווײלן אין דעם פײער וואָס פאַרצערט?
ווער פון אונדז קען ווײלן אין די אײביקע בראַנדן?
15 דער וואָס גײט אין רעכטפאַרטיקײט, און רעדט ערלאַך,
דער וואָס פאַראַכט דעם געווין פון רויב,
דער וואָס שאָקלט אָפּ זײנע הענט פון אָננעמען שוחד,
דער וואָס פאַרשטאָפּט זײן אויער פון הערן וועגן בלוט,
און פאַרדריקט זײנע אויגן פון קוקן אויף שלעכטס.
16 ער וועט רוען אין דער הײך;
פעסטונגען פון פעלזן וועלן זײן זײן באַשיצונג;
זײן ברויט איז געגעבן, זײן וואַסער איז זיכער.

17 דעם מלך אין זײן שײנקײט וועלן אָנקוקן דײנע אויגן;
זײ וועלן זען אַ לאַנד פון ווײטענישן.
18 דײן האַרץ וועט טראַכטן אָן דער אימה:
וווּ איז דער וואָס האָט געצײלט?
וווּ דער וואָס האָט געוווֹיגן?
וווּ דער וואָס האָט די טורעמס געצײלט?

9 און פֿאַרקערט ווערן אין פּעך וועלן אירע שטראָמען,
און איר שטויב אין שוועבל,
און איר ערד וועט ווערן ברענענדיקע פּעך.
10 טאָג און נאַכט וועט זי ניט פֿאַרלאָשן ווערן,
אויף אייביק וועט אויפֿגיין איר רויך;
פֿון דור צו דור וועט זי וויסט זײַן,
אויף אייביקאייביקייטן וועט קיינער ניט דורכגיין דורך איר.
11 און יַרשען וועלן זי דער פּעליקאַן און דער זומפּבושל,
און די אַײל און דער ראָב וועלן רוען אין איר;
און ער וועט ציִען אויף איר אַ שנור פֿון וויסטקייט,
און אַ גרונטוואָג פֿון ליידיקייט.
12 פֿון אירע אַדליי(ט) וועט ניט זײַן דאָרט
ווער עס זאָל אַ מלוכה אויסרופֿן;
און אַלע אירע שׂררות וועלן ווערן צו נישט.
13 און אויפֿגיין וועלן דערנער אין אירע פּאַלאַצן,
און קראָפּיווע און שטעכגעוועקס אין אירע פֿעסטונגען;
און זי וועט זײַן אַ וווינונג פֿון שאַקאַלן,
אַ געהעפֿט פֿאַר שטרויספֿויגלען.
14 און ווילדע קעץ וועלן אָנטרעפֿן מדבר־הינט,
און אַ שד וועט רופֿן צו זײַן חבר;
יאָ, דאָרטן טוט לילית רוען,
און געפֿינט איר מנוחה.
15 דאָרט מאַכט די פֿײַלשלאַנג איר נעסט, און לייגט,
און בריט און וואַרעמט אין איר שאָטן;
יאָ, דאָרט זאַמלען זיך האַביכפֿויגלען
איינער צום אַנדערן.
16 פֿאָרשט אין גאָטס בוך, און לייענט;
קיינס פֿון דידאָזיקע איז ניט געמינערט,

די וועלט און אַלע אירע שפּראָצונגען.
2וואָרום גאָט האָט אַ כּעס אויף אַלע פעלקער,
און אַ גרימצאָרן אויף זייער גאַנצן חיל;
ער האָט זיי צו חרם געמאַכט,
זיי איבערגעגעבן צו דער שחיטה.
3און זייערע דערשלאָגענע וועלן זיך וואַלגערן,
און פון זייערע פּגרים וועט אויפגיין אַ געשטאַנק,
און די בערג וועלן צעגיין פון זייער בלוט.
4און דער גאַנצער חיל פון הימל וועט צעקריכן,
און די הימלען וועלן ווי אַ מגילה זיך אויפוויקלען,
און זייער גאַנץ חיל וועט אַראָפּוועלקן,
ווי אַ בלאַט וועלקט פון וויינשטאָק,
און ווי פאַרוועלקטס פון אַ פייגנבוים.
5וואָרום אָנגעטרונקען אין הימל האָט זיך מיין שווערד,
אָט וועט זי אויף אֶדום אַראָפּנידערן,
און אויף דעם פאָלק פון מיין חרם, צום משפּט.
6גאָטס שווערד איז פול מיט בלוט,
געזעפטיקט מיט פעטס,
מיט בלוט פון לעמער און בעק,
מיט נירנפעטס פון ווידערס;
וואָרום גאָט האָט אַ שלאַכטונג אין בָּצְרָה,
און אַ גרויסע שעכטונג אין לאַנד אֶדום.
7און נידערן וועלן ווילדע אָקסן מיט זיי,
און בולן מיט אָקסן;
און אָנטרינקען וועט זיך זייער ערד מיט בלוט,
און זייער שטויב וועט זיך זעפטיקן מיט פעטס.
8וואָרום אַ טאָג פון נקמה איז ביי גאָט,
אַ יאָר פון באַצאָלונג פאַר דעם קריג פון צִיוֹן.

און די צונג פון אַ שטומען וועט זינגען;
וואָרום אין מדבר ברעכן אויס וואַסערן,
און בעכן אין דער וויסטע.
7 און דאָס הייסע געזעמד וועט ווערן צום געמויזאַכץ,
און אַ דאָרשטעניש צו קוואַלן וואַסער;
אין וווינאָרט פון שאַקאַלן וועט זיין אַ הויערונג [פון שאָף],
אַ געהעפּט פאַר ראָר און יאַמש.
8 און דאָרט וועט זיין אַ שטעג און אַ וועג,
און דער הייליקער וועג וועט מען אים רופן;
ניט דורכגיין וועט אים אַן אומריינער,
נייערט פאַר זיי וועט ער זיין;
וועגגייער אַפילו אומגעניטע וועלן ניט בלאָנדזשען.
9 דאָרט וועט ניט זיין קיין לייב,
און קיין ווילדע חיה וועט ניט אַרויפגיין אויף אים—
זיי וועלן זיך דאָרט ניט געפינען.
און די אויסגעלייזטע וועלן גיין,
10 און די דערלייזטע פון גאָט וועלן צוריקקערן,
און וועלן קומען קיין ציון מיט געזאַנג,
און אַ אייביקע שׂמחה וועט זיין אויף זייער קאָפּ;
ששׂון־ושׂמחה וועט זיי אָניאָגן,
און אַנטלויפן וועלן טרויער און זיפצעניש.

לו 1 און עס איז געווען אין פערצנטן יאָר פון מלך חִזקִיָהון,
איז אַרויפגעגאַנגען סַנחֵריב דער מלך פון אַשור אויף אַלע
באַפעסטיקטע שטעט פון יהודה, און האָט זיי אַיינגענומען. 2 און
דער מלך פון אַשור האָט געשיקט רַבשָקֵהן פון לָכיש קיין
ירושָלַיִם צום מלך חִזקִיָהון מיט אַ גרויסן חיל. און ער האָט
זיך געשטעלט ביי דעם גראָבן פון דעם אויבערשטן טייך אויפן

קיינס פעלט ניט צום אַנדערן.
וואָרום מיין מויל האָט באַפוילן,
און זיין אָטעם האָט זיי איינגעזאַמלט.
17און ער האָט זיי געוואָרפן אַ גורל,
און זיין האַנט האָט עס זיי צעטיילט מיט אַ שנור;
ביז אייביק וועלן זיי עס יַרשענען,
אויף דור־דורות וועלן זיי רוען דערין.

לה 1לוסטיק זיין וועלן דער מדבר און די טריקעניש,
און פרייען וועט זיך די וויסטע,
און בליען ווי אַ רויז.
2בליען וועט זי בליען, און זיך פרייען,
יאָ, מיט פרייד און געזאַנג;
די פּראַכט פון לבָנון איז איר געגעבן,
די שיינקייט פון כַּרמֶל און שָרון;
זיי וועלן זען די פּראַכט פון יהוה,
די שיינקייט פון אונדזער גאָט.
3שטאַרקט די שלאַפע הענט,
און די שטרויכלדיקע קני טוט פעסטיקן.
4זאָגט צו די אומרואיקע הערצער:
זייט שטאַרק, האָט ניט מורא;
אָט איז אײַער גאָט,
ער וועט קומען מיט נקמה,
מיט פאַרגעלטונג פון גאָט
וועט ער קומען און אײַך העלפן.
5דענסמאָל וועלן אויפגעמאַכט ווערן די אויגן פון בלינדע,
און די אויערן פון טויבע וועלן געעפנט ווערן.
6דענסמאָל וועט אַ הינקעדיקער שפרינגען ווי אַ הינד,

פאַרשטייען עס, און רעד ניט צו אונדז יהודיש אין די אויערן
פון דעמדאָזיקן פאָלק וואָס אויף דער מויער.
[12]האָט רַבשָקֵה געזאָגט: האָט דען צו דיין האַר און צו דיר
מיך געשיקט מיין האַר צו רעדן דידאָזיקע ווערטער, און ניט
צו די מענטשן וואָס זיצן אויף דער מויער, צו עסן זייער קויט,
און צו טרינקען זייער לייבוואַסער, ביי אייך?
[13]און רַבשָקֵה האָט זיך געשטעלט, און האָט אויסגערופן
אויף אַ הויכן קָול, אויף יהודיש, און האָט געזאָגט: הערט די
ווערטער פון דעם גרויסן מלך, דעם מלך פון אַשור: [14]אַזוי
האָט געזאָגט דער מלך: זאָל אייך חִזקִיָהו ניט נאַרן, וואָרום
ער קען אייך ניט מציל זיין. [15]און זאָל אייך חִזקִיָהו ניט
פאַרזיכערן אויף יהוה, אַזוי צו זאָגן: מציל זיין וועט אונדז מציל
זיין יהוה; דידאָזיקע שטאָט וועט ניט איבערגעגעבן ווערן אין
דער האַנט פון דעם מלך פון אַשור. [16]איר זאָלט זיך ניט
צוהערן צו חִזקִיָהון, וואָרום אַזוי האָט געזאָגט דער מלך פון
אַשור: מאַכט מיט מיר שלום, און קומט אַרויס צו מיר, און עסט
איטלאַכער פון זיין ווייַנשטאָק און איטלאַכער פון זיין פייגנבוים,
און טרינקט איטלאַכער דאָס וואַסער פון זיין ברונעם; [17]ביז
איך קום, און וועל אייך נעמען אין אַ לאַנד אַזוי ווי אייער לאַנד,
אַ לאַנד פון תּבואה און וויין, אַ לאַנד פון ברויט און וויינ־
גערטנער. [18]זאָל אייך נאָר חִזקִיָהו ניט איינרעדן, אַזוי צו זאָגן:
יהוה וועט אונדז מציל זיין. האָבן דען מציל געווען די געטער
פון די פעלקער איטלאַכער זיין לאַנד פון דער האַנט פון דעם
מלך פון אַשור? [19]וווּ זיינען די געטער פון חֲמָת און אַרפַּד? וווּ
זיינען די געטער פון ספרוַיִם? און האָבן זיי דען מציל געווען
שומרון פון מיין האַנט? [20]ווער זיינען צווישן אַלע געטער פון
דידאָזיקע לענדער, וואָס האָבן מציל געווען זייער לאַנד פון
מיין האַנט, אַז יהוה זאָל מציל זיין ירושָלַים פון מיין האַנט?

וועג פון וועשערפעלד. 3איז אַרויסגעגאַנגען צו אים אֶליָקים
דער זון פון חִלקִיָהון, וואָס איבערן פּאַלאַץ, און שֶבנאָ דער
שרייבער, און יוֹאָח דער זון פון אָסָפן, דער דערמאָנער.
4און רַבשָקֵה האָט צו זיי געזאָגט: זאָגט אַקאָרשט צו חִזקִיָהון:
אַזוי האָט געזאָגט דער גרויסער מלך, דער מלך פון אַשור:
וואָס איז דידאָזיקע פאַרזיכערונג וואָס דו פאַרזיכערסט זיך?
5איך זאָג: דאָס איז נאָר ליפּגערייד; אַן עצה און גבורה דאַרף
מען פאַר מלחמה. אַצונד, אויף וועמען פאַרזיכערסטו זיך,
וואָס דו האָסט ווידערשפּעניקט אָן מיר? 6זע, דו פאַרזיכערסט
זיך אויף דעם שטעקן פון דעמדאָזיקן צעבראָכענעם ראָר—
אויף מִצרַיִם—וואָס אַז אַ מענטש לענט זיך אויף אים אָן, גייט ער
אים אַריין אין דער האַנט, און לעכערט זי דורך; אַזוי איז פַּרעה
דער מלך פון מִצרַיִם פאַר אַלע וואָס פאַרזיכערן זיך אויף
אים. 7און אַז דו וועסט מיר זאָגן: מיר פאַרזיכערן זיך אויף
יהוה אונדזער גאָט; איז דאָס ניט דער וואָס חִזקִיָהו האָט אָפּ־
געטאָן זיינע בָמות און זיינע מזבחות, און האָט געזאָגט צו יהודה
און צו ירושָלַיִם: פאַר דעמדאָזיקן מזבח זאָלט איר זיך בוקן?
8און אַצונד, פאַרוועט זיך אַקאָרשט מיט מיין האַר דעם מלך
פון אַשור, און איך וועל דיר געבן צוויי טויזנט פערד,
אויב דו קענסט דיר אַרויפזעצן רייטער אויף זיי. 9היינט ווי
קענסטו אָפּשטויסן דעם פּנים פון אַ הויפּטמאַן, איינעם פון די
קלענסטע קנעכט פון מיין האַר? פון דעסטוועגן פאַרזיכערסטו
זיך אויף מִצרַיִם וועגן רייטוועגן און רייטער. 10און אַצונד,
בין איך דען אָן יהוה אַרויפגעקומען אויף דעמדאָזיקן לאַנד,
עס צו פאַרוויסטן? יהוה האָט צו מיר געזאָגט: גיי אַרויף אויף
דעמדאָזיקן לאַנד, און פאַרוויסט עס.
11האָט אֶליָקים און שֶבנאָ און יוֹאָח געזאָגט צו רַבשָקֵהן:
רעד, איך בעט דיך, צו דיינע קנעכט אַראַמיש, וואָרום מיר

זיין לאַנד; און איך וועל אים מאַכן פֿאַלן דורכן שווערד אין
זיין לאַנד.
8און רַבשָקֵה האָט זיך אומגעקערט, און האָט געפֿונען דעם
מלך פֿון אַשור מלחמה האַלטנדיק אויף לִבנָה; וואָרום ער האָט
געהאַט געהערט אַז ער האָט אַוועקגעצויגן פֿון לָכִיש.
9און [סַנחֵריב] האָט געהערט אויף תִּרהָקָה דעם מלך פֿון
כּוּש, אַזוי צו זאָגן: ער איז אַרויסגעגאַנגען מלחמה צו האַלטן
מיט דיר. און ווי ער האָט דאָס געהערט, האָט ער געשיקט
שלוחים צו חִזקִיָהון, אַזוי צו זאָגן: 10אַזוי זאָלט איר זאָגן צו חִזקִיָהו
דעם מלך פֿון יהודה, אַזוי צו זאָגן: זאָל דיר ניט נאַרן דיין גאָט
וואָס דו פֿאַרזיכערסט זיך אויף אים, אַזוי צו זאָגן: ירושָלַיִם
וועט ניט איבערגעגעבן ווערן אין דער האַנט פֿון דעם מלך פֿון
אַשור. 11אָט האָסטו געהערט וואָס די מלכים פֿון אַשור האָבן
געטאָן צו אַלע לענדער, זיי צו פֿאַרוויסטן, און דו ווילסט ניצול
ווערן? 12האָבן די געטער פֿון די פֿעלקער מציל געווען די וואָס
מיינע עלטערן האָבן צעשטערט, גוֹזָן, און חָרָן, און רֶצֶף, און
די קינדער פֿון עֵדֶן וואָס אין תְּלַשָּׂר? 13ווּ איז דער מלך פֿון חֲמָת,
און דער מלך פֿון אַרפַּד, און דער מלך פֿון דער שטאָט ספַרוַיִם,
פֿון הֵנַע, און עִוָה?
14האָט חִזקִיָהו צוגענומען דעם בריוו פֿון דער האַנט פֿון די
שלוחים, און האָט אים איבערגעלייענט, און ער איז אַרויפֿ־
געגאַנגען אין הויז פֿון גאָט. און חִזקִיָהו האָט אים אויסגעשפּרייט
פֿאַר גאָט. 15און חִזקִיָהו האָט מתפּלל געווען צו גאָט, אַזוי צו
זאָגן: 16יהוה פֿון צבָאוֹת, גאָט פֿון ישׂראל וואָס זיצסט איבער
די כּרובים; דו אַליין ביסט דער גאָט איבער אַלע קיניגרייכן
פֿון דער ערד; דו האָסט געמאַכט די הימלען און די ערד.
17נייג, יהוה, דיין אויער, און הער; עפֿן, יהוה, דיינע אויגן, און
זע; און הער די אַלע ווערטער פֿון סַנחֵריבן, וואָס האָט געשיקט

21האָבן זיי געשוויגן, און האָבן אים אַ וואָרט ניט געענטפערט,
וואָרום דער באַפעל פון מלך איז געווען, אַזוי צו זאָגן: איר
זאָלט אים ניט ענטפערן.
22איז געקומען אֶליָקים דער זון פון חִלקִיָהון, וואָס איבערן
פּאַלאַץ, און שֶבנאָ דער שרייבער, און יוֹאָח דער זון פון אָסָפן,
דער דערמאָנער, צו חִזקִיָהון, מיט צעריסענע קליידער, און
זיי האָבן אים דערציילט די ווערטער פון רַבשָקֵהן.
לז 1און עס איז געווען, ווי דער מלך חִזקִיָהו האָט עס געהערט,
אַזוי האָט ער צעריסן זיינע קליידער, און זיך צוגעדעקט
מיט זאַק, און ער איז געקומען אין הויז פון גאָט. 2און ער
האָט געשיקט אֶליָקימען וואָס איבערן פּאַלאַץ, און שֶבנאָ דעם
שרייבער, און די עלטסטע פון די כֹּהנים, צוגעדעקטע מיט
זאַקקליידער, צו ישַעיָהו הַנָביא דעם זון פון אָמוֹצן. 3און זיי
האָבן צו אים געזאָגט: אַזוי האָט געזאָגט חִזקִיָהו: אַ טאָג פון נויט
און שטראָף און שמאַך איז דער הייַנטיקער טאָג; וואָרום די
קינדער זיינען געקומען צום מוטערמויל, און ניטאָ קיין כּוח צו
געבערן. 4אפשר וועט יהוה דיין גאָט הערן די ווערטער פון
רַבשָקֵהן, וואָס זיין האַר דער מלך פון אַשור האָט אים געשיקט
צו לעסטערן דעם לעבעדיקן גאָט, און ער וועט שטראָפן פאַר
די רייד וואָס יהוה דיין גאָט האָט געהערט; דרום זאָלסטו אויפ־
הייבן אַ תּפילה פאַר דעם איבערבלייב וואָס געפינט זיך דאָ.
5און ווי די קנעכט פון חִזקִיָהון זיינען געקומען צו ישַעיָהון,
6האָט ישַעיָהו צו זיי געזאָגט: אַזוי זאָלט איר זאָגן צו אייער האַר:
אַזוי האָט גאָט געזאָגט: זאָלסט ניט מוֹרא האָבן פאַר די ווערטער
וואָס דו האָסט געהערט, מיט וואָס די יונגען פון דעם מלך פון
אַשור האָבן מיך געשענדט. 7זע, איך גיב אַריין אין אים אַ
גייסט, און ער וועט הערן אַ הערונג, און וועט זיך אומקערן צו

25איך האָב געגראָבן און געטרונקען וואַסער,
און טריקן אויס מיט מײַנע פּוסטריט
אַלע טײַכן פֿון מִצרַיִם.

26האָסטו דען ניט געהערט?
פֿון לאַנג אָן האָב איך עס צוגעגרייט,
פֿון אַלטע טעג האָב איך עס געפֿורעמט;
אַצונד האָב איך עס געבראַכט עס זאָל געשען,
צו פֿאַרוויסטן אויף חורבה־הויפֿנס
באַפֿעסטיקטע שטעט.
27דרום זײַנען זייערע באַוווינער קורצמאַכטיק,
זיי זײַנען צעבראָכן און פֿאַרשעמט;
זיי זײַנען געוואָרן גראָז פֿון פֿעלד,
און קרײַטאַכץ גרינע,
מאָך פֿון די דעכער,
און אַ פֿעלד איידער אויפֿגעוואַקסן.

28אָבער איך ווייס דײַן זיצן
און דײַן גיין און דײַן קומען,
און דײַן שטורעמען קעגן מיר.
29ווײַל דײַן שטורעמען קעגן מיר
און דײַן ליאַרעם איז אַרויף אין מײַנע אויערן,
דרום וועל איך אַרײַנטאָן מײַן רינג אין דײַן נאָז,
און מײַן צאַם אין דײַנע ליפּן,
און איך וועל דיך אומקערן אויף דעם וועג
וואָס דו ביסט געקומען אויף אים.

30און דאָס וועט דיר זײַן דער צייכן:
איר וועט עסן הײַיאָר נאָכוווקס,

צו לעסטערן דעם לעבעדיקן גאָט. 18 אמת, יהוה, די מלכים
פון אַשור האָבן חרב געמאַכט די אַלע מדינות מיט זייער לאַנד,
19 און זיי האָבן איבערגעגעבן זייערע געטער צום פייער; וואָרום
זיי זיינען קיין געטער ניט געווען, נאָר בלויז דאָס ווערק פון אַ
מענטשנס הענט, האָלץ און שטיין; דרום האָבן זיי זיי אונטער־
געבראַכט. 20 און אַצונד, יהוה אונדזער גאָט, העלף אונדז פון
זיין האַנט, און זאָלן אַלע קיניגרייכן פון דער ערד וויסן אַז דו
אַליין ביסט יהוה.

21 האָט ישַעְיָהו דער זון פון אָמוֹצן געשיקט צו חִזקִיָהון, אַזוי
צו זאָגן: אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל: וואָס דו
האָסט מתפלל געווען צו מיר וועגן סַנחֵריב דעם מלך פון
אַשור — 22 איז דאָס דאָס וואָרט וואָס גאָט האָט וועגן אים גערעדט:

עס פאַראַכט דיך, עס שפּאָט פון דיר
די יונגפרוי טאָכטער צִיוֹן;
עס שאָקלט דעם קאָפּ הינטער דיר
די טאָכטער ירושָלַיִם.
23 וועמען האָסטו געלעסטערט און געשענדט?
און אויף וועמען האָסטו דיין קָול אויפגעהויבן?
יאָ, האָסט געהויבן דיינע אויגן אין דער הייך,
אַקעגן דעם הייליקן פון ישׂראל.
24 דורך דיינע קנעכט האָסטו געלעסטערט גאָט,
און געזאָגט: מיט מיינע פיל רייטוועגן
בין איך צו דער הייך פון די בערג אַרויף,
צו די ווינקלען פון לבָנוֹן;
און איך האַק אָפּ זיינע הויכע צעדערן,
זיינע געקליבענע ציפּרעסבוימער;
און איך קום צו זיין העכסטן שפּיץ,
צום וואַלד פון זיין פרוכטגאָרטן.

[38]און עס איז געווען, ווי ער בוקט זיך אין הויז פון זיין גאָט
נִסרוֹך, אַזוי האָבן זיינע זין אַדרַמֶלֶך און שַׂראֶצֶר אים דערשלאָגן
מיטן שווערד; און זיי זיינען אַנטרונען געוואָרן אין לאַנד אֲרָרַט.
און זיין זון אֵסַר־חַדוֹן איז געוואָרן מלך אויף זיין אָרט.

לח

[1]אין יענער צייט איז חִזקִיָהוּ קראַנק געוואָרן צו שטאַרבן;
איז צו אים געקומען יְשַעְיָהוּ הַנָביא דער זון פון אָמוֹצן,
און האָט צו אים געזאָגט: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: מאַך דיין צוָואה
וועגן דיין הויזגעזינט, וואָרום דו שטאַרבסט, און וועסט ניט
גענעזן ווערן.
[2]האָט חִזקִיָהוּ אומגעדרייט זיין פנים צו דער וואַנט, און
האָט מתפלל געווען צו גאָט, [3]און האָט געזאָגט: איך בעט דיך,
גאָט, געדענק ווי איך בין געגאַנגען פאַר דיר מיט אמת און מיט
אַ גאַנצן האַרצן, און וואָס איז גוט אין דיינע אויגן האָב איך
געטאָן.
און חִזקִיָהוּ האָט געוויינט אַ גרויס געוויין.
[4]איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו יְשַעְיָהוּן, אַזוי צו זאָגן:
[5]גיי און זאָלסט זאָגן צו חִזקִיָהוּן: אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט
פון דיין פאָטער דודן: איך האָב געהערט דיין תפילה, איך האָב
געזען דיין טרער; זע, איך לייג־צו צו דיינע טעג פופצן יאָר.
[6]און פון דער האַנט פון דעם מלך פון אַשור וועל איך דיך און
דידאָזיקע שטאָט מציל זיין, און איך וועל באַשירעמען די־
דאָזיקע שטאָט. [7]און דאָס וועט דיר זיין אַ צייכן פון גאָט, אַז
גאָט וועט טאָן דידאָזיקע זאַך וואָס ער האָט גערעדט: [8]זע, איך
קער אום דעם שאָטן פון די שטאַפלען וואָס האָט אַראָפּ־
גענידערט אויף די זונשטאַפלען פון אָחָזן, צוריק צען שטאַפלען.
און די זון האָט זיך אומגעקערט צען שטאַפלען, אויף די
שטאַפלען וואָס זי האָט אַראָפּגענידערט.

און אויפן צווייטן יאָר ווידערוווקס;
און אויפן דריטן יאָר זייט און שניידט,
און פלאַנצט וויינגערטנער, און עסט זייער פרוכט.
31 און דער אַנטרונענער איבערבלייב פון דעם הויז פון יהודה
וועט ווידער וואָרצלען אונטן, און טראָגן פרוכט אויבן.
32 וואָרום פון ירושָלַיִם וועט אַרויסקומען אַן איבערבלייב,
און אַן אַנטרינונג פון באַרג צִיוֹן;
דאָס אָנגעמען זיך פון גאָט פון צבָאוֹת וועט דאָס טאָן.

33 פאַרוואָר, אַזוי האָט גאָט געזאָגט אויף דעם מלך פון אַשור:
ער וועט ניט אַריינקומען אין דערדאָזיקער שטאָט,
און ניט אַריינשיסן אַהין אַ פייל,
און ניט קומען פאַר איר מיט אַ שילד,
און ניט אָנשיטן אַרום איר אַן ערדוואַל.
34 אויף דעם וועג וואָס ער איז געקומען,
אויף אים וועט ער זיך אומקערן,
און אין דערדאָזיקער שטאָט
וועט ער ניט אַריינקומען, זאָגט גאָט.
35 און איך וועל באַשירעמען דידאָזיקע שטאָט, זי צו העלפן,
פון מיינעטוועגן און פון מיין קנעכט דודס וועגן.

36 און אַ מלאַך פון גאָט איז אַרויסגעגאַנגען, און האָט
געשלאָגן אין דעם לאַגער פון אַשור הונדערט און פינף און
אַכציק טויזנט; און אַז מע איז אויפגעשטאַנען אין דער פרי,
ערשט זיי זיינען אַלע טויטע פגרים.
37 און סַנחֵריב דער מלך פון אַשור האָט אַוועקגעצויגן, און
איז געגאַנגען און האָט זיך אומגעקערט; און ער איז געבליבן
אין נינוֵה

און אין גאַנצן דערין איז דאָס לעבן פון מײַן גײַסט;
דרום שטאַרק מיך, און לאָז מיך לעבן.
17זע, צום גוטן איז מיר פאַרביטן געוואָרן די ביטערניש[א];
און דו האָסט געגלוסט מײַן זעל
פון דער גרוב פון אונטערגאַנג;
וואָרום האָסט אַוועקגעוואָרפן הינטער דײַן רוקן
אַלע מײַנע זינד.
18וואָרום ניט די אונטערערד טוט דיך לויבן,
ניט דער טויט טוט דיך רימען;
עס האָפן ניט אויף דײַן אמת
די וואָס נידערן אין גרוב.
19דער לעבעדיקער, דער לעבעדיקער,
ער טוט דיך לויבן, אַזוי ווי איך הײַנט;
אַ פאָטער מאַכט וויסן די קינדער דײַן אמת.
20גאָט איז דאָ מיך צו העלפן;
און מײַנע געזאַנגען וועלן מיר זינגען,
אַלע טעג פון אונדזער לעבן אין הויז פון גאָט.

21און ישעיָהו האָט געזאָגט: זאָל מען נעמען געפרעסטע
פײַגן, און אָנרײַבן אויף דעם אויסשלאָג, און ער וועט געזונט
ווערן. 22האָט חזקיָהו געזאָגט: וואָס איז דער צײכן אַז איך
וועל אַרויפגיין אין הויז פון גאָט?[ב]

לט 1אין יענער צײַט האָט מראָדך־בלאָדן דער זון פון
בלאַדנען, דער מלך פון בבל, געשיקט אַ בריוו און אַ
מתנה צו חזקיָהון; וואָרום ער האָט געהערט אַז ער איז געווען
קראַנק, און איז געזונט געוואָרן. 2האָט חזקיָהו זיך דערפרײט
מיט זײ, און ער האָט זײ געוויזן זײַן שאַצהויז, דאָס זילבער, און

א וואָרטשפיל: מַר לִי מָר. ב פאַרבינדט זיך מיט פסוק 7. פאַרגלײַך מלכים ב', כ, 7–9.

9 אַ געשריפֿץ פון חִזקִיָהו דעם מלך פון יהודה, ווען ער
איז קראַנק געווען, און איז גענעזן געוואָרן פון זײַן קראַנקשאַפט.

10 איך האָב געוועסט געזאָגט:
אין מיטן פון מײַנע טעג וועל איך אַוועקגיין
אין די טויערן פון אונטערערד;
איך ווער געמִינערט דעם רעשט פון מײַנע יאָרן.
11 איך האָב געזאָגט: איך וועל ניט זען גאָט,
גאָט אין לאַנד פון די לעבעדיקע;
איך וועל מער אַ מענטשן ניט אָנקוקן
מיט די באַוווינער פון דער וועלט.
12 מײַן וווינונג איז אַוועקגערוקט און אָפּגעטאָן פון מיר,
אַזוי ווי אַ פּאַסטוכגעצעלט;
איך האָב אויפגעוויקלט ווי אַ וועבער מײַן לעבן;
פון דער צויט וועט ער מיך אָפּרײַסן;
פון טאָג ביז נאַכט וועסטו מיך ענדיקן.
13 איך האָב געטראַכט: ביז פרימאָרגן,
ווי אַ לײב, אַזוי וועט ער אַלע מײַנע ביינער צעברעכן;
פון טאָג ביז נאַכט וועסטו מיך ענדיקן.
14 ווי אַ שוואַלב, ווי אַ בושל, אַזוי האָב איך געפּיפּסט,
איך האָב געברומט ווי אַ טויב;
מײַנע אויגן זײַנען אויסגעגאַנגען צו דער הייך:
גאָט, געדריקט בין איך, שטעל זיך אײַן פאַר מיר.

15 וואָס זאָל איך רעדן?
אַז ער האָט מיר געזאָגט, און ער האָט געטאָן;
זאַכט וועל איך גיין אַלע מײַנע יאָרן,
איבער דער ביטערניש פון מײַן זעל.
16 גאָט, דערויף לעבט מען,

אַז זי האָט געקריגן פון גאָטס האַנט
טאָפּל פאַר אַלע אירע זינד.

3 אַ קָול רופט:
ראַמט אָפּ אין מדבר דעם וועג פון יהוה,
גלייכט אויס אין דער וויסטע
אַ שטעג פאַר אונדזער גאָט.
4 יעטוועדער טאָל זאָל דערהויבן ווערן,
און יעטוועדער באַרג און הייך זאָל דערנידערט ווערן;
און דאָס קרומע זאָל ווערן גלייך,
און די באַרגקייטן אַ פּלוין.
5 און דער כבוד פון גאָט וועט אַנטפּלעקט ווערן,
און אַלע לייבער אין איינעם וועלן זען;
וואָרום דאָס מויל פון גאָט האָט גערעדט.

6 אַ קָול זאָגט: רוף!
און ער זאָגט: וואָס זאָל איך רופן?
אַלע לייבער זיינען גראָז,
און אַל זייער חן ווי אַ בלום פון פעלד;
7 פאַרטריקנט ווערט דאָס גראָז,
פאַרוועלקט ווערט די בלום,
אַז דער אָטעם פון גאָט בלאָזט דערויף;
פאַרוואָר, גראָז איז דאָס פאָלק.
8 פאַרטריקנט ווערט דאָס גראָז,
פאַרוועלקט ווערט די בלום,
אָבער דאָס וואָרט פון אונדזער גאָט
וועט אויף אייביק באַשטיין.

דאָס גאָלד, און די בשָׂמים, און דאָס גוטע אייל, און דאָס גאַנצע
הויז פון זיינע וואָפן, און אַלץ וואָס האָט זיך געפונען אין זיינע
שאַצקאַמערן; ניט געווען אַ זאַך אין זיין הויז, און אין זיין גאַנצער
געוועלטיקייט, וואָס חִזקִיָהו האָט זיי ניט געוויזן. 3איז ישַעְיָהו
הַנָביא געקומען צום מלך חִזקִיָהון, און האָט צו אים געזאָגט:
וואָס האָבן דידאָזיקע מענער געזאָגט? און פון וואַנען קומען זיי
צו דיר? האָט חִזקִיָהו געזאָגט: פון אַ ווייטן לאַנד זיינען זיי צו
מיר געקומען, פון בָבל. 4האָט ער געזאָגט: וואָס האָבן זיי געזען
אין דיין הויז? האָט חִזקִיָהו געזאָגט: אַלץ וואָס אין מיין הויז האָבן
זיי געזען; ניט געווען אַ זאַך אין מיינע שאַצקאַמערן וואָס איך
האָב זיי ניט געוויזן. 5האָט ישַעְיָהו געזאָגט צו חִזקִיָהון: הער
דאָס וואָרט פון גאָט פון צבָאוֹת: זע, טעג קומען, און אַלץ וואָס
אין דיין הויז, און וואָס דיינע עלטערן האָבן אָנגעקליבן ביז
היינטיקן טאָג, וועט אַוועקגעטראָגן ווערן קיין בָבל; קיין זאַך
וועט ניט איבערבלייבן, זאָגט גאָט. 6און פון דיינע זין וואָס
וועלן אַרויסגיין פון דיר, וואָס דו וועסט געבערן, וועט מען
נעמען, און זיי וועלן זיין הויפדינער אין פּאַלאַץ פון דעם מלך
פון בָבל.

7האָט חִזקִיָהו געזאָגט צו ישַעְיָהון: גוט איז דאָס וואָרט פון
גאָט וואָס דו האָסט גערעדט. און ער האָט געזאָגט: אויב שלום
און זיכערקייט וועט זיין אין מיינע טעג!

מ 1טרייסט, טרייסט מיין פאָלק,
זאָגט אײַער גאָט.
2רעדט צום האַרצן פון ירושָלַיִם,
און רופט צו איר,
אַז זי האָט דערפילט איר צייט,
אַז אָפּגעצאָלט איז איר פאַרברעך;

און אים געלערנט קענשאַפט,
און דעם וועג פון פאַרשטאַנדיקייט אים געמאַכט וויסן?
15 זע, פעלקער זיינען ווי אַ טריף פון אַן עמער,
און ווי שטויב פון וואָגשאָלן זיינען זיי גערעכנט;
זע, אינזלען הייבט ער אויף ווי אַ זעמדל.
16 און דער לבָנון איז ניט גענוג ברענוואַרג,
און זיינע חיות ניט גענוג בראַנדאָפּפער.
17 אַלע פעלקער זיינען ווי גאָרניט קעגן אים,
פון נישט און גאָרנישט זיינען זיי גערעכנט ביי אים.
18 און צו וועמען קענט איר צוגלייכן גאָט?
און וואָסער געשטאַלט קענט איר אים גלייך שטעלן?
19 דעם געץ וואָס אַ מייַנסטער האָט אויסגעגאָסן,
און אַ שמעלצער ציט אים איבער מיט גאָלד,
און שמעלצט צו קייטלאַך פון זילבער?
20 אַ שטיינדעמבּ ווערט אויסגעקליבן,
האָלץ וואָס פוילט ניט ווילט מען אויס;
אַ קלוגן מייַנסטער זוכט מען זיך,
אויפצושטעלן אַ געץ וואָס זאָל זיך ניט וואַקלען.

21 ווייסט איר דען ניט?
הערט איר דען ניט?
איז אַייך פון אָנהייב אָן ניט דערציילט געוואָרן?
פאַרשטייט איר ניט די גרונטפעסטן פון דער ערד?
22 ער איז דער וואָס זיצט איבער דעם צירקל פון דער ערד,
און אירע באַוווינער זיינען ווי היישעריקן;
דער וואָס שפּרייט ווי אַ טול די הימלען,
און ציט זיי אויס ווי אַ געצעלט צום וווינען;
23 דער וואָס פאַרקערט פירשטן צו ניוועץ,

9 אויף אַ הויכן באַרג גיי דיר אַרויף,
אָנזאָגערן פון ציון;
הייב אויף מיט כּוח דיין קָול,
אָנזאָגערן פון ירושָלַיִם;
הייב אויף, האָב ניט מורא,
זאָג צו די שטעט פון יהודה:
אָט איז אַייער גאָט!

10 זע, גאָט דער האַר קומט אַ מאַכטיקער,
און זיין אָרעם געוועלטיקט פאַר אים;
זע, זיין שׂכר איז מיט אים,
און זיין לוין אים פאַרויס;
11 ווי אַ פּאַסטוך וואָס פיטערט זיין סטאַדע;
אין זיין אָרעם קלייבט ער אויף די לעמער,
און טראָגט אין זיין בוזעם;
די זייגעדיקע פירט ער פּאַמעלאַך.

12 ווער האָט געמאָסטן מיט זיין הויפן די וואַסערן,
און די הימלען מיט אַ שפּאַן מאַרקירט,
און פאַרנומען אין אַ מאָס דעם שטויב פון דער ערד,
און געוויגן די בערג אויפן וואָג,
און די הייכן אויף וואָגשאָלן?

13 ווער האָט דערפאָרשט דעם גייסט פון גאָט?
און ווער איז זיין בעל־עצה וואָס האָט אים צוגעוויזן?
14 מיט וועמען האָט ער זיך געעצהט,
וואָס האָט אים געגעבן צו פאַרשטיין,
און אים געלערנט דעם וועג פון גערעכטיקייט,

און יונגען וועלן שטרויכלען געשטרויכלט ווערן;
31אָבער די וואָס האָפן אויף גאָט וועלן באַנייען דעם כּוח,
זיי וועלן אויפהייבן פליגלען ווי די אָדלערס;
זיי וועלן לויפן און ניט מיד ווערן,
זיי וועלן גיין און ניט מאַט ווערן.

מא ישווייגט פאַר מיר, איר אינזלען,
און זאָלן די פעלקער באַנייען דעם כּוח;
זאָלן זיי זיך נענטערן, דענסמאָל זאָלן זיי רעדן;
באַנאַנד לאָמיר צום משפּט גענענען.
2ווער האָט דערוועקט פון מזרח
דעם וואָס זיג באַגעגנט אויף זיין טריט?
ער גיט די פעלקער פאַר אים,
און מאַכט אים געוועלטיקן איבער מלכים;
ווי שטויב מאַכט זיי זיין שווערד,
ווי געטריבענעם שטרוי זיין בויגן[א].
3ער יאָגט זיי נאָך, ער גייט בשלום אַריבער
אַ וועג וואָס ער האָט מיט זיינע פיס ניט באַטרעטן.
4ווער האָט דאָס געמאַכט און געטאָן?
דער וואָס רופט אויס די דורות פון אָנהייב.
איך יהוה בין דער ערשטער,
און מיט די לעצטע בין איך דער אייגענער.
5די אינזלען האָבן געזען, און האָבן מורא,
די עקן פון דער ערד טוען ציטערן;
זיי האָבן גענענט און זיינען געקומען.

6איינער העלפט דעם אַנדערן,
און ער זאָגט צו זיין ברודער: זיי שטאַרק;

א האָרטשפּיל: כְּקַשׁ־קַשְׁתּוֹ.

וואָס מאַכט ווי גאָרניט די ריכטער פון דער ערד.
24נאָך צומאָל ניט אַײנגעפלאַנצט זײנען זײ,
נאָך צומאָל ניט פאַרזײט זײנען זײ,
נאָך צומאָל ניט אַײנגעוואָרצלט אין דער ערד זײער שטאַם,
און שוין טוט ער אַ בלאָז אויף זײ, און זײ ווערן פאַרטריקנט,
און אַ שטורעם טראָגט זײ ווי שטרוי אַוועק.
25און צו וועמען קענט איר מיך צוגלײכן, איך זאָל גלײך זײן?
זאָגט דער הײליקער.
26הײבט אויף אין דער הײך אײַערע אויגן,
און זעט: ווער האָט באַשאַפן דידאָזיקע?
ער, וואָס פירט אַרויס מיט אַ צאָל זײער חיל,
זײ אַלע רופט ער מיטן נאָמען;
דורך גרויס מאַכט, און ווײל ער איז שטאַרק אין כּוח,
איז קײנער ניט געמינערט.

27פאַרוואָס זאָלסטו זאָגן, יעקב,
און זאָלסטו רעדן, ישׂראל:
פאַרבאָרגן איז מײן וועג פון יהוה,
און פון מײן גאָט איז מײן משפּט אַוועק.
28ווײסטו דען ניט?
צי האָסטו ניט געהערט?
יהוה איז דער אײביקער גאָט,
דער באַשעפער פון די עקן פון דער ערד.
ער ווערט ניט מיד און ניט מאַט;
ניט צו דערפאָרשן אין זײן פאַרשטאַנדיקײט.
29ער גיט דעם מידן כּוח,
און דעם אוממאַכטיקן מערט ער שטאַרקײט.
30און יונגע לײט וועלן מיד און מאַט ווערן,

וואָס האַלט דײַן רעכטע האַנט,
דער וואָס זאָגט צו דיר:
זאָלסט ניט מורא האָבן איך העלף דיך.

14 זאָלסט ניט מורא האָבן, וואָרעם יעקב,
הײפעלע ישׂראל;
איך העלף דיך, זאָגט גאָט,
און דײַן אויסלײזער איז דער הייליקער פון ישׂראל.
15 זע, איך מאַך דיך פאַר אַ דרעששליטן אַ נײעם,
מיט שפּיצן אַ סך;
וועסט דרעשן בערג און צעמאָלן,
און הײכן וועסטו ווי שפּרײ מאַכן.
16 וועסט זיי ווינטשופלען, און אַ ווינט וועט זיי אַוועקטראָגן,
און אַ שטורעם וועט זיי צעשפּרייטן;
און דו וועסט זיך פרייען מיט גאָט,
מיט דעם הייליקן פון ישׂראל וועסטו זיך רימען.

17 די אָרעמע און באַדערפטיקע זוכן וואַסער און ניטאָ,
זייער צונג איז פאַרטריקנט פון דאָרשט;
איך, יהוה, וועל זיי ענטפערן,
איך, גאָט פון ישׂראל, וועל זיי ניט פאַרלאָזן.
18 איך וועל עפענען שטראָמען אויף הויכע ערטער,
און קוואַלן אין מיטן פון טאָלן;
איך וועל מאַכן דעם מדבר פאַר אַ געמויזאַכץ וואַסער,
און טרוקן לאַנד פאַר אויסגאַנגען וואַסער.
19 איך וועל געבן אין מדבר צעדער,
אַקאַציע, און מירט, און אײלבוים;
איך וועל אײַנזעצן אין דער וויסטע ציפּרעס,

7און דער טישלער שטאַרקט דעם שמעלצער,
דער װאָס גלעט מיטן האַמער,
דעם װאָס קלאַפּט אויפן אַמבאָס;
ער זאָגט אויפן צונױפּלײט: ער איז גוט;
און באַפעסטיקט עס מיט נעגל,
עס זאָל זיך ניט װאַקלען.א

8און דו ישׂראל מײַן קנעכט,
יעקב, װאָס איך האָב דיך אויסדערװײלט,
דער זאָמען פון אַברהם מײַן ליבהאָבער,
9װאָס איך האָב דיך אָנגענומען פון די עקן ערד,
און פון אירע ברעגן דיך גערופן,
און געזאָגט צו דיר: מײַן קנעכט ביסטו,
איך האָב דיך אויסדערװײלט און דיך ניט פאַראַכט;
10זאָלסט ניט מורא האָבן, װאָרום איך בין מיט דיר,
זאָלסט זיך ניט אומקוקן, װאָרום איך בין דײַן גאָט;
איך שטאַרק דיך און איך העלף דיך,
און איך לען דיך אונטער
מיט דער רעכטער האַנט פון מײַן גערעכטיקײט.
11זע, פאַרשעמט און צו שאַנד װעלן װערן
אַלע װאָס זײַנען אָנגעצונדן אויף דיר;
װי נישט װעלן װערן און אונטערגײן
די מענטשן אין קריג מיט דיר;
12װעסט זײ זוכן און זײ ניט געפינען,
די מענטשן אין שטרײַט מיט דיר;
װי נישט און װי גאָרנישט װעלן װערן
די מענטשן אין מלחמה מיט דיר.
13װאָרום איך בין יהוה דײַן גאָט

א פּסוקים 6–7 פאַרבינדן זיך מיט מ, 20.

קיינער צומאָל האָט ניט אָנגעזאָגט,
קיינער צומאָל האָט ניט געלאָזט הערן,
קיינער צומאָל האָט ניט געהערט אײַערע ווערטער.
27 אַן ערשטער [וועט קומען] קיין צִיוֹן: זע, אָן זיינען זיי!
און ירושָלַיִם וועל איך געבן אַן אָנזאָגער.
28 אָבער איך קוק, און קיינער איז ניטאָ,
און פון דידאָזיקע איז ניטאָ קיין יוֹעץ,
וואָס איך זאָל זיי פרעגן,
און זיי זאָלן ענטפערן אַ וואָרט.
29 זע, זיי אַלע זיינען גאָרנישט,
נישטיק זיינען זייערע ווערק,
ווינט און וויסטקייט זייערע געצן.

מב יאָט איז מיין קנעכט וואָס איך לען אים אונטער,
מיין אויסדערוויילטער וואָס מיין זעל באַגערט;
איך האָב אַרויפגעטאָן מיין גייסט אויף אים,
אַ משפּט צו די פעלקער וועט ער אַרויסלאָזן.
2 ער וועט ניט שרייען, און ניט הילכן,
און ניט לאָזן הערן אין גאַס זיין קָול.
3 אַן איינגעבראָכן שטעקל וועט ער ניט צעברעכן,
און אַ טונקעלן קנויט וועט ער ניט פאַרלעשן;
לויטן אמת וועט ער אַרויסלאָזן אַ משפּט.
4 ער וועט ניט מאַט ווערן און ניט געבראָכן ווערן,
ביז ער וועט טאָן אויף דער ערד גערעכטיקייט;
און אינזלען וועלן וואַרטן אויף זיין תּוֹרה.

5 אַזוי האָט געזאָגט גאָט דער האַר,
וואָס האָט באַשאַפן די הימלען און זיי אויסגעצויגן,

טענענבוים און בוקסנבוים אין איינעם;
20 כדי זיי זאָלן זען און וויסן,
און באַטראַכטן און פאַרשטיין צוגלייך,
אַז די האַנט פון גאָט האָט דאָס געטאָן,
און דער הייליקער פון ישׂראל האָט עס געשאַפן.

21 ברענגט אַהער אײַער קריג, זאָגט גאָט,
גענענט אײַערע טענות, זאָגט דער קיניג פון יעקב.
22 זאָלן זיי גענענען און אונדז זאָגן
די זאַכן וואָס געשעען;
די פריערדיקע—וואָס זיינען זיי?
זאָגט, כדי מיר זאָלן צולייגן אונדזער האַרץ,
און דערקענען זייער אויסלאָז;
אָדער די קומעדיקע לאָזט אונדז הערן.
23 דערציילט אונדז וואָס וועט קומען שפּעטער,
און מיר וועלן וויסן אַז איר זייט געטער;
יאָ, טוט גוטס אָדער טוט שלעכטס,
און מיר וועלן זיך אומקוקן און זען צוגלייך.
24 זעט, איר זייט פון נישט,
און אײַער ווערק פון גאָרנישט;
אומווערדיק איז דער וואָס טוט אײַך אויסוויילן.

25 איך האָב דערוועקט פון צפון, און ער איז געקומען,
פון זונאויפגאַנג דעם וואָס רופט מיין נאָמען;
און ער גייט אויף פירשטן ווי אויף קויט,
און ווי אַ טעפּער טרעט ליים.
26 ווער האָט אָנגעזאָגט פון אָנהייב, אַז מיר זאָלן וויסן,
און פון פריער, אַז מיר זאָלן זאָגן: ער איז גערעכט?

13גאָט וועט אַרויסגיין ווי אַ גיבור,
ווי אַ קריגסמאַן וועט ער וועקן זײַן צאָרן;
ער וועט שאַלן און וועט שרײַען,
איבער די פֿײַנט זײַנע וועט ער זיך שטאַרקן.

14איך האָב געשוויגן פֿון לאַנג אָן,
איך פֿלעג שטיל זײַן, זיך אײַנהאַלטן;
אַצונד וועל איך שרײַען ווי אַ געווינערין,
איך וועל העשען און סאָפּען אין אײנעם.
15איך וועל פֿאַרוויסטן די בערג און די הײכן,
און אַל זײער גראָז וועל איך פֿאַרדאַרן;
און איך וועל מאַכן טײַכן פֿאַר אינזלען,
און געמויזאַכצן וועל איך פֿאַרטריקענען.
16און איך וועל מאַכן גײן בלינדע
אויף אַ וועג וואָס זײ האָבן ניט געוווּסט,
אויף שטעגן וואָס זײ האָבן ניט געוווּסט
וועל איך זײ פֿירן;
איך וועל מאַכן זײ פֿאַרויס פֿינצטערניש צו ליכט,
און קרומענישן פֿאַר אַ פּלוין.
דידאָזיקע זאַכן, זײ טו איך,
און לאָז זײ ניט אויס.
17אָפּטרעטן אַהינטער, שעמען וועלן זיך שעמען,
די וואָס פֿאַרזיכערן זיך אויפֿן געשניצטן בילד,
די וואָס זאָגן צו געגאָסענע געצן:
איר זײַט אונדזערע געטער.

18איר טויבע הערט,
און איר בלינדע, קוקט זעט.

וואָס האָט אויסגעשפּרייט די ערד מיט אירע שפּראָצונגען,
וואָס גיט אָטעם דעם פֿאָלק אויף איר,
און אַ גייסט די וואָס גייען אויף איר:
6איך גאָט האָב דיך גערופֿן אין גערעכטיקייט,
און איך וועל אָנגעמען דיין האַנט, און דיך היטן,
און דיך מאַכן פֿאַר אַ בונד מיט די פֿעלקער,
פֿאַר אַ ליכט פֿון די אומות;
7צו עפֿענען בלינדע אויגן,
אַרויסצוציען פֿון געפֿענקעניש דעם געפֿאַנגענעם,
פֿון תּפֿיסה די וואָס זיצן אין פֿינצטערניש.
8איך בין יהוה, דאָס איז מיין נאָמען;
און מיין כּבֿוד וועל איך צו קיין אַנדערן ניט געבן,
און מיין לויב—צו קיין געצן.
9דאָס פֿריערדיקע, זע, איז אָנגעקומען,
און נייס וועל איך אָנזאָגן;
איידער עס שפּראָצט אַרויס
וועל איך עס אײַך מאַכן הערן.

10זינגט צו גאָט אַ ניי געזאַנג,
זיין לויב פֿון עק פֿון דער ערד,
איר וואָס נידערט אויפֿן ים און זיין פֿולקייט,
אינזלען און זייערע באַוווינער.
11זאָלן הילכן דער מדבּר און זיינע שטעט,
די דערפֿער וואָס קֵדָר באַוווינט;
זאָלן זינגען די באַוווינער פֿון פֿעלז,
פֿון שפּיץ בערג זאָלן זיי שרייען.
12זאָלן זיי טאָן כּבֿוד צו גאָט,
און זיין לויב אין די אינזלען דערציילן.

מג א און אַצונד האָט אַזוי געזאָגט גאָט דײַן בוֹרא, יעקב,
און דײַן באַשעפער, ישׂראל;
זאָלסט ניט מוֹרא האָבן, וואָרום איך לײז דיך אויס;
איך רוף דיך בײַם נאָמען, מײַנער ביסטו.
ב אַז דו וועסט גײן דורך וואַסער, בין איך מיט דיר,
און אַז דורך טײַכן, וועלן זײ דיך ניט פאַרפלײצן;
און דו וועסט גײן דורך פײַער, וועסטו ניט אָנגעבּרענט ווערן,
און קײן פלאַם וועט דיך ניט אָנצינדן.
ג וואָרום איך בין יהוה דײַן גאָט,
דער הײליקער פון ישׂראל, דײַן העלפער;
איך גיב מִצרַיִם פאַר דײַן אויסלײז,
כּוש און סבאָ אַנשטאָט דיר.
ד ווײַל טײַער ביסטו אין מײַנע אויגן,
געאַכט, און איך האָב דיך ליב;
דרום גיב איך מענטשן אָנשטאָט דיר,
און פעלקער אָנשטאָט דײַן לעבן.
ה זאָלסט ניט מוֹרא האָבן,
וואָרום איך בין מיט דיר;
פון מזרח וועל איך ברענגען דײַן זאָמען,
און פון מערב וועל איך דיך אײַנזאַמלען;
ו איך וועל זאָגן צו צפון: גיב אַהער!
און צו דָרום: זאָלסט ניט צוריקהאַלטן!
ברענג מײַנע זין פון דער ווײַט,
און מײַנע טעכטער פון עק ערד;
ז איטלעכן וואָס ווערט גערופן מיט מײַן נאָמען,
און וואָס איך האָב אים פאַר מײַן כּבוד באַשאַפן,
אים געפורעמט און אים געמאַכט.

[19]װער איז בלינד אויב ניט מײַן קנעכט?
אָדער טויב װי מײַן שליח װאָס איך שיק?
װער איז בלינד װי דער איבערגעבענער,
און בלינד װי דער קנעכט פֿון גאָט?
[20]געזען פֿיל, אָבער דו מערקסט ניט;
אָפֿן די אויערן, אָבער ער הערט ניט.
[21]גאָט האָט באַװיליקט פֿון װעגן זײַן גערעכטיקײט,
ער זאָל גרײסן די תּורה און פּראַכטיקן.
[22]אָבער עס איז אַ באַרויבט און באַראַבעװעט פֿאָלק,
געפֿאַנגען אין לעכער האָט מען זײ אַלע,
און אין תּפֿיסות זײנען זײ באַהאַלטן;
זײ זײנען געװאָרן צו רויב, און ניטאָ װער זאָל מציל זײַן,
צו אויסרויבונג, און ניטאָ װער זאָל זאָגן: קער אום!
[23]װער צװישן אײַך װיל פֿאַרנעמען דאָסדאָזיקע,
האָרכן און פֿאַרשטײן פֿאַרויס?
[24]װער האָט געגעבן צו אויסרויבונג יעקבֿ,
און ישׂראל צו רויבער?
איז דאָס ניט גאָט, װאָס מיר האָבן געזינדיקט צו אים,
און אין זײַנע װעגן האָט מען ניט געװאָלט גײן,
און זײַן תּורה האָט מען ניט צוגעהערט?
[25]דרום האָט ער אויסגעגאָסן אויף אים דעם גרים פֿון זײַן צאָרן,
און די שטאַרקײט פֿון מלחמה;
און זי האָט אים אָנגעצונדן רונד אַרום,
און ער האָט ניט געמערקט,
און זי האָט אים געבערענט,
און ער נעמט ניט צום האַרצן.

פון אײַערטװעגן שיק איך קײן בָּבל,
און װעל זײ אַלע מאַכן נידערן אַנטלאָפענע,
און די כַּשׂדים—אין זײערע לוסטיקע שיפן.
15 איך בין יהוה, אײַער הײליקער,
דער באַשעפער פון ישׂראל, אײַער קיניג.

16 אַזױ האָט גאָט געזאָגט,
דער װאָס האָט געגעבן דורכן ים אַ װעג,
און דורך מאַכטיקע װאַסערן אַ שטעג;
17 װאָס האָט געלאָזט אַרױסציען רײַטװעגן און פערד[א],
חיל און שטאַרקײט,
זײ זאָלן ליגן אין אײנעם, זײ זאָלן ניט אױפשטײן—
זײ האָבן געצאַנקט,
זײ האָבן װי אַ קנױט זיך אױסגעלאָשן:
18 איר זאָלט ניט דערמאָנען דאָס פריערדיקע,
און דאָס אַמאָליקע זאָלט איר ניט באַטראַכטן.
19 אָט טו איך אַ נײַס;
אַצונד שפּראָצט עס; דערקענט איר עס ניט?
יאָ, איך װעל מאַכן אין מדבר אַ װעג,
אין דער װיסטעניש טײַכן.
20 ערלאַכן װעט מיך די חיה פון פעלד,
שאַקאַלן און שטרױספױגלען,
װײַל איך גיב אין מדבר װאַסער,
טײַכן אין דער װיסטעניש,
אָנצוטרינקען מײַן פאָלק, מײַן אױסדערװײלטס;
21 דאָס פאָלק װאָס איך האָב מיר באַשאַפן,
זײ זאָלן דערצײלן מײַן לויב.

א זע שמות יד.

8ציט אַרויס דאָס פֿאָלק װאָס איז בלינד, און האָט אויגן,
און די װאָס זײַנען טויב, און האָבן אויערן.

9אַלע פֿעלקער זאָלן זיך אײַנזאַמלען אין אײנעם,
און לאָזן זיך אויפֿקלײַבן די אומות;
װער צװישן זײ קען דאָס זאָגן,
און פֿאַרויסגעזאָגטס אונדז לאָזן הערן?
זאָלן זײ ברענגען זײערע עדות, און גערעכט זײַן,
און זאָל מען הערן און זאָגן: עס איז אמת.
10איר זײַט מײַנע עדות, זאָגט גאָט,
און מײַן קנעכט װאָס איך האָב אויסדערװײלט,
כּדי איר זאָלט װיסן, און גלויבן אין מיר,
און פֿאַרשטײן אַז איך בין דאָס;
פֿאַר מיר איז ניט געשאַפֿן געװאָרן קײן גאָט,
און נאָך מיר װעט ניט זײַן.
11איך, איך בין יהוה,
און חוץ מיר איז קײן העלפֿער ניטאָ.
12איך האָב אָנגעזאָגט און געהאָלפֿן,
און איך האָב געמאַכט הערן,
און ניט אַ פֿרעמדער איז געװען צװישן אײַך;
און איר זײַט מײַנע עדות, זאָגט יהוה,
אַז איך בין גאָט.
13אויך הײַנט בין איך דער אײגענער,
און ניטאָ װער זאָל מציל זײַן פֿון מײַן האַנט;
איך טו, און װער קען עס אָפּהאַלטן?

14אַזוי האָט געזאָגט אײַער אויסלײזער,
דער הײליקער פֿון ישׂראל:

און פֿלוסן אויף טריקעניש;
איך װעל אויסגיסן מיין גייסט אויף דיין זאָמען,
און מיין ברכה אויף דיינע שפּראָצן.
ד און זיי װעלן שפּראָצן װי צװישן גראָז,
װי װערבעס ביי בעכן װאַסער.
ה דער װעט זאָגן: איך געהער צו יהוה;
און דער װעט זיך רופֿן מיטן נאָמען פֿון יעקב,
און דער װעט אויפֿשרייבן אויף זיין האַנט „צו יהוה",
און מיטן נאָמען ישׂראל זיך טיטלען.

ו אַזוי האָט געזאָגט יהוה, דער קיניג פֿון ישׂראל,
און זיין אויסלייזער, יהוה פֿון צבָאוֹת:
איך בין דער ערשטער, און איך בין דער לעצטער,
און חוץ מיר איז ניטאָ קיין גאָט.
ז און װער װי איך קען פֿאַרויסרופֿן—
זאָל ער עס זאָגן און אויסלייגן פֿאַר מיר—
פֿון זינט איך האָב באַשאַפֿן דאָס עלטסטע פֿאָלק?
און דאָס קומעדיקע און װאָס װעט געשען
זאָלן זיי דערציילן.
ח איר זאָלט ניט אַנגסטן און ניט פֿאָרכטן;
פֿאַרװאָר, פֿון לאַנג אָן
האָב איך דיך געלאָזט הערן און דערציילט,
און איר זייט מיינע עדות.
איז דען דאָ אַ גאָט אַחוץ מיר,
אַז ניטאָ אַ באַשיץ איך זאָל ניט װיסן?

ט די פֿורעמער פֿון אַ געץ זיינען נישטיק אַלע,
און זייערע גלוסטיקע בילדער נוצן ניט;

22 און מיך האָסטו ניט גערופן, יעקב,
אַז דו זאָלסט זיין מיד פון מיר, ישׂראל;
23 האָסט מיר ניט געבראַכט דאָס לאַם פון דיינע בראַנדאָפּפער,
און מיט דיינע שלאַכטאָפּפער האָסטו מיך ניט געערלאַכט;
איך האָב דיך ניט באַשווערט מיט שפּייזאָפּפער,
און דיך ניט מיד געמאַכט מיט ווייררויך.
24 האָסט מיר ניט געקויפט פאַר געלט געווירצראָר[א],
און מיט פעטס פון דיינע שלאַכטאָפּפער מיך ניט געזעט;
נייערט האָסט מיך באַשווערט מיט דיינע חטאים,
מיך מיד געמאַכט מיט דיינע זינד.
25 איך, איך בין דער וואָס מעק אויס
דיינע פאַרברעכן פון מיינעטוועגן,
און דיינע חטאים וועל איך ניט דערמאָנען.
26 דערמאָן מיר, לאָמיר זיך משפּטן מיטאַנאַנדער;
דערצייל דו, כּדי זאָלסט גערעכט זיין.
27 דיין ערשטער פאָטער האָט געזינדיקט,
און דיינע פירשפּרעכער האָבן געבראָכן אָן מיר.
28 דרום האָב איך פאַרשוועכט די האַרן פון הייליקטום,
און געגעבן צו פאַרוויסטונג יעקב,
און ישׂראל צו לעסטערונג.

מד 1 און אַצונד, הער, יעקב מיין קנעכט,
און ישׂראל, וועמען איך האָב אויסדערוויילט;
2 אַזוי האָט געזאָגט גאָט דיין באַשאַפער,
און דיין פורעמער פון מוטערלייב, וואָס העלפט דיך:
זאָלסט ניט מורא האָבן, מיין קנעכט יעקב,
און ישורון, וועמען איך האָב אויסדערוויילט.
3 וואָרום איך וועל גיסן וואַסער אויף דאָרשטיק לאַנד,

א וואָרטשפּיל: קָנִיתָ-קָנֶה.

15 און עס איז פֿאַר דעם מענטשן אויף צו ברענען;
און ער נעמט דערפֿון, און וואַרעמט זיך,
אויך הייצט ער, און באַקט ברויט;
דערצו מאַכט ער אַ גאָט, און בוקט זיך;
מאַכט עס צום געץ, און קניט דערצו.
16 טייל דערפֿון האָט ער פֿאַרברענט אין פֿייער,
אויף טייל דערפֿון עסט ער פֿלייש—
בראָט בראָטן און זעטיקט זיך,
אויך וואַרעמט ער זיך, און זאָגט: אַה!
מיר איז וואַרעם, איך שפּיר דאָס פֿייער;
17 און דעם איבערבלייב דערפֿון
מאַכט ער פֿאַר אַ גאָט—פֿאַר זיין געץ;
קניט צו אים און בוקט זיך און טוט תּפֿילה צו אים,
און זאָגט: ראַטעווע מיך, וואָרום מיין גאָט ביסטו.

18 זיי ווייסן ניט, און זיי פֿאַרשטייען ניט,
וואָרום פֿאַרקלעפּט פֿון צו זען זיינען זייערע אויגן,
פֿון צו פֿאַרשטיין—זייערע הערצער.
19 און קיינער איבערלייגט ניט אין זיין האַרצן,
און ניטאָ קיין דערקענונג און קיין שׂכל צו זאָגן:
טייל דערפֿון האָב איך פֿאַרברענט אין פֿייער,
און אויך געבאַקן אויף זיינע קוילן ברויט,
געבראָטן פֿלייש און געגעסן;
און דעם רעשט דערפֿון
זאָל איך פֿאַר אַן אומווערדיקייט מאַכן?
צו אַ שייט האָלץ זאָל איך קניען?
20 ער יאָגט זיך נאָך אַש,
אַ פֿאַרנאַרט האַרץ האָט אים אַראָפּגעפֿירט,

און זיי אַליין זיינען זייערע עדות,
אַז זיי הערן ניט און ווייסן ניט;
דרום וועלן זיי פֿאַרשעמט ווערן.
10 ווער פֿורעמט עס אַ גאָט,
און גיסט אויס אַ געץ וואָס נוצט ניט!
11 זע, אַלע באַהעפֿטע אָן אים וועלן זיך שעמען,
און די מײַנסטערס—זיי מער פֿון אַלע מענטשן;
זאָלן זיי אַלע זיך אײַנזאַמלען, זאָלן זיי זיך שטעלן,
זיי וועלן אַנגסטן, זיך שעמען, אין איינעם.

12 דער אײַזנשמיד [מאַכט] אַ האַק,
און אַרבײַט אויף קוילן,
און מיט האַמערס טוט ער זי פֿורעמען,
און אַרבעט זי אויס מיט זײַן שטאַרקן אָרעם;
אויך ווערט ער הונגעריק, און איז אָן כּוח,
ער טרינקט ניט קיין וואַסער, און ווערט פֿאַרשמאַכט.
13 דער האָלצמײַנסטער ציט אויס אַ שנור;
ער צייכנט עס מיט אַ שטיפֿט,
ער מאַכט עס מיט הובלען צורעכט,
און מיט אַ צירקל צייכנט ער עס אַרום,
און ער מאַכט עס לויט דער געשטאַלט פֿון אַ מאַן,
לויט דער שיינקייט פֿון אַ מענטשן,
אויף צו וווינען אין אַ הויז.

14 ער האַקט זיך אויס צעדערן,
און נעמט אַ האַרטדעמב אָדער אַן אייכנבוים,
און ווײַלט זיך אויס צווישן די ביימער פֿון וואַלד;
ער פֿלאַנצט אַ פֿיכטבוים, און דער רעגן מאַכט וואַקסן.

26וואָס איז מקיים דאָס וואָרט פון זיין קנעכט,
און דעם באַראָט פון זיינע שלוחים פירט ער אויס;
וואָס זאָגט אויף ירושָלַיִם: זי זאָל באַזעצט ווערן;
און אויף די שטעט פון יהודה: זיי זאָלן אָפּגעבויט ווערן,
און אירע חורבות וועל איך אויפריכטן;
27וואָס זאָגט צו דער טיפעניש: ווער טרוקן,
און דיינע טייכן וועל איך אויסטריקענען;
וואָס זאָגט אויף כּוֹרֶשן: ער איז מיין פּאַסטוך,
און אַל מיין באַגער וועט ער אויספירן,
צו זאָגן אויף ירושָלַיִם: זי זאָל געבויט ווערן,
און צום טעמפּל: זאָלסט געגרונטפעסט ווערן.

מה 1אַזוי האָט געזאָגט גאָט צו זיין געזאַלבטן,
צו כּוֹרֶשן וואָס איך האַלט זיין רעכטע האַנט,
צו מאַכן אונטערטעניק פאַר אים פעלקער,
און איך זאָל לויז מאַכן די לענדן פון מלכים;
צו עפענען פאַר אים טירן,
און טויערן זאָלן ניט פאַרשלאָסן זיין:
2איך וועל גיין דיר פאַרויס,
און קרומע ערטער וועל איך אויסגלייכן;
קופּערנע טירן וועל איך צעברעכן,
און אַייזערנע ריגלען וועל איך צעהאַקן.
3און איך וועל דיר געבן די אוֹצרות פון דער פינצטערניש,
און די שאַצן פון פאַרבאָרגענישן,
כּדי זאָלסט וויסן אַז איך בין יהוה,
וואָס רופט דיך ביים נאָמען, דער גאָט פון ישׂראל.
4פון וועגן דעם קנעכט מיינעם יעקבֿ,
און ישׂראל מיין אויסדערוויילטן,

און ער איז ניט מציל זיין נפש, און זאגט ניט:
פֿאַרוואָר, ליגן איז אין מיין רעכטער האַנט.

21 געדענק דאָסדאָזיקע, יעקב,
און ישׂראל, אַז מיין קנעכט ביסטו;
איך האָב דיך געפֿורעמט, אַ קנעכט ביסטו מיר;
ישׂראל, זאָלסט מיך ניט פֿאַרגעסן.
22 איך האָב אָפּגעמעקט ווי אַ כמאַרע דיינע פֿאַרברעכן,
און ווי אַ וואָלקן דיינע זינד;
קער זיך אום צו מיר,
וואָרום איך האָב דיך אויסגעלייזט.

23 זינגט איר הימלען, וואָרום גאָט האָט אויפֿגעטאָן;
שאַלט, איר טיפֿענישן פֿון דער ערד,
ברעכט אויס, איר בערג, אין געזאַנג,
דער וואַלד און יעטוועדער בוים אין אים;
וואָרום גאָט האָט אויסגעלייזט יעקב,
און מיט ישׂראל טוט ער זיך רימען.

24 אַזוי האָט געזאָגט גאָט דיין אויסלייזער,
און דיין פֿורעמער פֿון מוטערלייב:
איך בין יהוה וואָס האָב אַלצדינג געמאַכט,
וואָס האָב אויסגעצויגן די הימלען אַליין,
וואָס האָב אויסגעשפּרייט די ערד פֿון מיר זעלבערט;
25 וואָס פֿאַרשטערט די צייכנס פֿון די ליגנערס,
און די וואָרזאָגער מאַכט ער צעדולט;
וואָס קערט די חכמים אַהינטער,
און זייער שׂכל באַנאַרישט ער;

11 אַזוי האָט גאָט געזאָגט,
דער הייליקער פון ישׂראל און זיין באַשעפער:
פרעגט מיך דאָס קומעדיקע,
באַפעלט מיר וועגן מיינע קינדער
און וועגן דעם ווערק פון מיינע הענט.
12 איך האָב געמאַכט די ערד,
און דעם מענטשן אויף איר באַשאַפן;
איך—מיינע הענט האָבן אויסגעצויגן די הימלען,
און זייער גאַנצן חיל האָב איך באַפוילן.
13 איך האָב אים דערוועקט מיט גערעכטיקייט,
און אַלע זיינע וועגן וועל איך אויסגלייכן;
ער וועט בויען מיין שטאָט,
און מיינע פאַרטריבענע וועט ער אַרויסלאָזן,
ניט אום געצאָלט, און ניט אום שוחד,
זאָגט גאָט פון צבָאות.

14 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
די מי פון מִצרַיִם, און דער מסחר פון כּוש,
און די סבָאים, די הויכע לייט,
וועלן איבערגיין צו דיר, און דיינע וועלן זיי ווערן;
הינטער דיר וועלן זיי גיין,
אין קייטן וועלן זיי אַריבערקומען,
און בוקן וועלן זיי זיך צו דיר;
בעטן וועלן זיי זיך ביי דיר:
נאָר ביי דיר איז גאָט, און מער איז ניטאָ;
ניט פאַראַן נאָך אַ גאָט.

15 פאַרוואָר, ביסט אַ גאָט וואָס פאַרבאָרגט זיך,
גאָט פון ישׂראל, דו העלפער.

האָב איך דיך גערופֿן בײַ דײַן נאָמען,
דיך באַטיטלט, הגם דו האָסט מיך ניט געקענט.
5איך בין יהוה, און מער איז ניטאָ,
חוץ מיר איז קיין גאָט ניט פֿאַראַן;
איך האָב דיך באַגורט, הגם דו האָסט מיך ניט געקענט;
6כּדי מע זאָל װיסן פֿון אויפֿגאַנג פֿון זון
און פֿון איר אונטערגאַנג,
אַז ניטאָ אויסער מיר;
איך בין יהוה, און מער איז ניטאָ;
7דער װאָס פֿורעמט ליכט, און באַשאַפֿט פֿינצטערניש,
מאַכט פֿריד, און באַשאַפֿט בײז;
איך יהוה מאַך אַלדידאָזיקע.

8טריפֿט, איר הימלען, פֿון אויבן,
און די װאָלקנס זאָלן רינען גערעכטיקײט;
זאָל די ערד זיך עפֿענען,
און ישועות זאָלן זיך פֿרוכפּערן,
און רעכטפֿאַרטיקײט זאָל זײ מאַכן שפּראָצן באַגלײַך;
איך יהוה האָב דאָס באַשאַפֿן.

9װײ, דער װאָס קריגט זיך מיט זײַן באַשעפֿער—
אַ שערבל צװישן שערבלאַך פֿון דער ערד!
װעט דען זאָגן דער לײם צו זײַן פֿורעמער: װאָס טוסטו?
אָדער: דײַן אַרבעט איז אָן הענט?
10װײ, דער װאָס זאָגט צו דעם פֿאָטער:
נאָך װאָס מאַכסטו געבערן?
און צו דער פֿרוי:
נאָך װאָס האָסטו װײען?

פֿאַרוואָר, איך יהוה,
און ניטאָ מער קיין גאָט אַחוץ מיר,
אַ גאָט אַ גערעכטער און אַ העלפֿער;
ניטאָ אויסער מיר.
22 קערט אײַך צו מיר, און ווערט געהאָלפֿן,
אַלע עקן פֿון דער ערד;
וואָרום איך בין גאָט, און מער איז ניטאָ.
23 איך האָב געשוואָרן בײַ מיר:
אַ וואָרט איז אַרויס פֿון מײַן מויל אין גערעכטיקייט,
און וועט זיך ניט אומקערן,
אַז צו מיר זאָל זיך בײגן יעטוועדער קני,
זאָל שווערן יעטוועדער צונג.
24 נאָר אין יהוה—וועט מען זאָגן—
איז מיר גערעכטיקייט און שטאַרקייט;
צו אים וועלן קומען און זיך שעמען
אַלע וואָס זײַנען אָנגעצונדן אויף אים.
25 דורך גאָט וועט גערעכט ווערן און זיך רימען
דער גאַנצער זאָמען פֿון ישׂראל.

מו 1 געקניט איז בל, געבויגן איז נבֿו;
זײערע געצן זײַנען אויף בהמות און אויף לאַסטפֿי;
די וואָס איר פֿלעגט זיך אומטראָגן מיט זײ,
זײַנען אויפֿגעלאָדן, אַ משׂא אויף מידע בהמות.
2 זײ זײַנען געבויגן, געקניט אין אײנעם;
זײ[א] האָבן ניט געקענט ראַטעווען די משׂא,
און זײ אַלײן זײַנען אין געפֿאַנגענשאַפֿט אַוועק.

3 הערט מיר צו, איר הויז פֿון יעקב,
און דער גאַנצער איבערבלײַב פֿון הויז ישׂראל,

[א] די דינער פֿון די אָפּגעטער.

16פאַרשעמט און אויך צו שאַנד ווערן זיי אַלע,
מיט שאַנד גייען אַוועק אין איינעם
אַלע מייִנסטערס פון געצנבילדער.
17ייִשׂראל ווערט געהאָלפן פון גאָט
אַן אייביקע הילף;
איר וועט ניט פאַרשעמט און ניט צו שאַנד ווערן
ביז אייביקאייביקייטן.

18וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער באַשעפער פון די הימלען,
ער, גאָט, וואָס האָט געפורעמט די ערד און זי געמאַכט;
ער וואָס האָט זי אויפגעשטעלט,
ניט פאַר אַ וויסטעניש זי באַשאַפן,
נאָר צום וווינען זי געפורעמט:
איך בין יהוה, און מער איז ניטאָ.
19ניט אין פאַרבאָרגעניש האָב איך גערעדט,
אין אַן אָרט פון פינצטערלאַנד;
איך האָב ניט געזאָגט צו דעם זאָמען פון יעקב:
אין וויסטעניש זוכט מיך;
איך יהוה רעד גערעכטיקייט,
זאָג אָן די ריכטיקייט.
20זאַמלט אייך אַיין און קומט, גענענט אין איינעם,
איר אַנטרונענע פון די פעלקער;
אָן פאַרשטאַנד זיינען די וואָס טראָגן זייער האָלצגעשניץ,
און טוען תּפילה צו אַ גאָט וואָס העלפט ניט.
21זאָגט אָן, און מאַכט זיי גענענען,
און לאָמען האַלטן אַן עצה אין איינעם:
ווער האָט דאָס געלאָזט הערן פון פאַרצייטן,
פון לאַנג אָן דאָס אָנגעזאָגט?

11איך רוף פון מזרח דעם רויבפויגל,
פון אַ ווייטן לאַנד דעם מאַן פון מיין באַראָט;
יאָ, איך האָב גערעדט, און איך וועל עס ברענגען,
איך האָב באַשערט, און איך וועל עס טאָן.

12הערט מיר צו, איר שטאַרקהאַרציקע,
וואָס שפּירט זיך ווייט פון גערעכטיקייט:
13איך דערנען מיין גערעכטיקייט, זי איז ניט ווייט,
און מיין ישועה וועט ניט זאַמען;
און איך וועל געבן אין ציון אַ ישועה
פֿאַר ישׂראל מיין צירונג.

מז 1נידער אַראָפּ און זיץ אין שטויב
יונגפרוי טאָכטער בָבל;
זיץ אויף דער ערד אָן אַ טראָן,
טאָכטער פון כַשׂדים;
וואָרום מער וועט מען דיך ניט רופן
איידעלע און פאַרצערטלטע.
2נעם אַ זשאָרנע, און מאָל מעל;
דעק אָפּ דיין שלייער,
הייב אויף די שלעפּ,
אַנטפּלעק די היפּט,
גיי טייכן אַריבער.
3אָפּגעדעקט וועט ווערן דיין נאַקעטקייט,
אויך געזען ווערן וועט דיין שאַנד;
נקמה וועל איך נעמען,
און ניט לאָזן אַ מענטשן זיך אָפּבעטן.
4אונדזער אויסלייזער–יהוה פון צבָאות איז זיין נאָמען,

איר געפעסטעטע פון מוטערלייב,
איר געטראָגענע פון געבערמוטער:
4 אַפילו ביז עלטער בין איך דער אייגענער,
און ביז גראָע האָר וועל איך טראָגן;
איך האָב געמאַכט, און איך וועל טראָגן,
און איך וועל אויף זיך נעמען און וועל ראַטעווען.

5 צו וועמען ווילט איר מיך צוגלייכן און גלייכשטעלן,
און מיך פאַרגלייכן, אַז מיר זאָלן גלייך זיין?
6 איר וואָס שיט גאָלד פון בייטל,
און וועגט זילבער אויפן וואָגשטאַנג;
וואָס דינגט אַ שמעלצער ער זאָל דערפון מאַכן אַ גאָט,
מע זאָל זיך קניען און בוקן.
7 מע נעמט אים אויפן אַקסל, מע טראָגט אים,
און מע שטעלט אים אַוועק אויף זיין פּלאַץ,
און ער שטייט, ער רירט זיך ניט פון זיין אָרט;
אַפילו עמיצער שרייט צו אים, ענטפערט ער ניט,
פון זיין נויט טוט ער אים ניט העלפן.

8 געדענקט דאָס, און מינטערט אייך אויף,
נעמט, איר פאַרברעכער, צום האַרצן.
9 געדענקט דאָס פריערדיקע פון אייביק אָן:
אַז איך בין גאָט, און מער איז ניטאָ,
גאָט, און נישטאָ מיין גלייכן.
10 איך זאָג אָן פון אָנהייב דעם סוף,
און פון פאַרצייטן, וואָס איז נאָך ניט געשען;
איך זאָג: מיין באַראָט זאָל באַשטיין,
און אַל מיין באַגער וועל איך טאָן.

10 און ביסט געווען זיכער אין דיין שלעכטיקייט,
האָסט געזאָגט: קיינער זעט מיך ניט;
דיין חכמה און דיין קענשאַפט,
זי האָט דיך פאַרפירט;
און האָסט געזאָגט אין דיין האַרצן:
איך, און חוץ מיר איז ניטאָ מער.
11 אָבער קומען וועט אויף דיר אַ בייז
וואָס דו וועסט ניט וויסן ווי עס אָפּצושפּרעכן,
און אָנפאַלן וועט אויף דיר אַ בראָך
וואָס דו וועסט אים ניט קענען אָפּטאָן,
און קומען וועט אויף דיר פּלוצלינג אַ פאַרוויסטונג,
אַז דו וועסט גאָר ניט מערקן.

12 שטיי אַקאָרשט אויף מיט דיינע שפּרוכן,
און מיט דיינע פיל כישופן,
אויף וואָס דו האָסט זיך געמיט פון דיין יוגנט אָן;
אפשר וועסטו קענען נוצן,
אפשר וועסטו אָנשרעקן.
13 ביסט מיד פון דיינע פיל עצות;
זאָלן די הימלקוקער, די שטערנזעער,
די פאַרויסזאָגער פון די חדשים,
אַקאָרשט אויפשטיין און דיך העלפן
פון די וואָס וועלן קומען אויף דיר.
14 זע, זיי ווערן אַזוי ווי שטרוי,
אַ פייער טוט זיי פאַרברענען,
זיי וועלן זיך אַליין ניט מציל זיין
פון דער מאַכט פון דער פלאַם;
ניט אַ קויל זיך צו וואַרעמען וועט עס זיין—

דער הייליקער פון ישׂראל.
5 זיץ שטיל, און גיי אַריין אין פינצטערניש,
טאָכטער פון כּשׂדים,
וואָרום מער וועט מען דיך ניט רופן
האַרנטע פון קיניגרייכן.
6 איך האָב געצערנט אויף מיין פאָלק,
איך האָב פאַרשוועכט מיין אַרבּ[א],
און זיי געגעבן אין דיין האַנט;
האָסטו זיי קיין רחמנות ניט געשענקט,
אויף אַ זקן האָסטו באַשווערט דיין יאָך ביז גאָר.
7 און האָסט געזאָגט:
אויף אייביק וועל איך אַ האַרנטע זיין;
אַזוי אַז דו האָסט דאָס ניט גענומען צום האַרצן,
ניט געדאַכט אָן דעם סוף דערפון.

8 און אַצונד הער דאָס צו, דו ווילטאָגערן,
וואָס זיצט אין זיכערקייט,
וואָס זאָגט אין איר האַרצן:
איך, און חוץ מיר איז ניטאָ מער.
איך וועל ניט זיצן אַן אַלמנה,
און ניט וויסן פון בּלייבּן אָן קינדער:
9 אָבער דידאָזיקע בּיידע וועלן קומען אויף דיר
אין אַ רגע אין איין טאָג:
בּלייבּן אָן קינדער און אַלמנהשאַפט;
אין זייער פולער מאָס קומען זיי אויף דיר,
בּיי אַל דיינע פיל כּישופן,
בּיי אַלדער גרויס שטאַרקייט פון דיינע שפּרוכן.

א וואָרטשפּיל: חִלַּלְתִּי נַחֲלָתִי.

און איר װעט עס דאָך צוגעבן;
איך האָב דיך געלאָזט הערן נײַסן אַצונד,
און פֿאַרבאָרגנס װאָס דו האָסט ניט געװוּסט.
7אַצונד איז עס באַשאַפֿן געװאָרן, און ניט פֿון אַמאָל,
און אַ טאָג פֿריִער האָסטו פֿון דעם ניט געהערט;
כּדי זאָלסט ניט זאָגן: זע, איך האָב עס געװוּסט.
8ניט צומאָל געהערט האָסטו, ניט צומאָל געװוּסט האָסטו,
ניט צומאָל געעפֿנט האָט זיך דײַן אויער פֿון אַמאָל;
װאָרום איך האָב געװוּסט אַז פֿעלשן װעסטו פֿעלשן,
און פֿאַרברעכער פֿון מוטערלײַב האָט מען דיך גערופֿן.
9פֿון מײַן נאָמען װעגן װעל איך אײַנהאַלטן מײַן צאָרן,
פֿון מײַן לויב װעגן װעל איך מיך צאַמען קעגן דיר,
כּדי דיך ניט צו פֿאַרשנײַדן.
10זע, איך האָב דיך געלײַטערט, אָבער ניט װי זילבער,
איך האָב דיך געפּרוּװט אין שמעלצאויװן פֿון פּײַן.
11פֿון מײַנעטװעגן, פֿון מײַנעטװעגן װעל איך טאָן;
װאָרום װי זאָל [מײַן נאָמען] פֿאַרשװעכט װערן?
און מײַן כּבוד װעל איך קײַן אַנדערן ניט געבן.

12הער מיר צו, יעקבֿ,
און ישׂראל מײַן גערופֿענער:
איך בין דאָס; איך בין דער ערשטער,
איך בין אויך דער לעצטער.
13יאָ, מײַן האַנט האָט געגרונטפֿעסט די ערד,
און מײַן רעכטע האָט אויסגעשפּרײט די הימלען;
איך רוף צו זײ,
שטעלן זײ זיך אויף אין אײנעם.
14זאַמלט אײַך אַײַן, איר אַלע, און הערט:

אַ פּייער צו זיצן פֿאַר אים.
[15] אַזוי װערן צו דיר
די װאָס דו האָסט זיך געמיט אום זיי;
די װאָס האָבן געהאַנדלט מיט דיר פֿון דיין יוגנט אָן,
װאַנדערן איטלאַכער אין זיין זייט,
קיינער העלפֿט דיך ניט.

מח יהערט דאָס צו, איר הויז פֿון יעקב,
די װאָס װערן גערופֿן מיטן נאָמען ישׂראל,
און פֿון קװאַל פֿון יהודה זיינען זיי אַרויס;
װאָס שװערן ביים נאָמען יהוה,
און דעם גאָט פֿון ישׂראל דערמאָנען זיי—
ניט מיט אמת, און ניט מיט גערעכטיקייט.
[2] װאָרום אויף דער הייליקער שטאָט רופֿן זיי זיך,
און אויף דעם גאָטפֿון ישׂראל לענען זיי זיך,
װאָס יהוה פֿון צבָאוֹת איז זיין נאָמען.
[3] דאָס פֿריערדיקע האָב איך פֿון אַמאָל אָנגעזאָגט,
און פֿון מיין מויל איז עס אַרויס,
און איך האָב עס געלאָזט הערן;
פּלוצים האָב איך געטאָן, און עס איז געשען.
[4] װייל איך האָב געװוּסט אַז האַרט ביסטו,
און אַן אײַזערנער אָדער איז דיין נאַקן,
און דיין שטערן איז קופּער;
[5] דרום האָב איך דיר אָנגעזאָגט פֿון אַמאָל,
איידער עס איז געקומען, האָב איך דיך געלאָזט הערן;
כּדי זאָלסט ניט זאָגן: מיין געץ האָט עס געטאָן,
און מיין געשניצט און מיין געגאָסן בילד האָט עס באַפֿוילן.
[6] האָסט געהערט, זע, אַלדאָסדאָזיקע,

וואָגט: גאָט האָט אויסגעלייזט
יעקב זיין קנעכט.
21 און זיי האָבן ניט געדאָרשט
ווען ער האָט זיי דורך וויסטענישן געפירט;
וואַסער פון פעלז
האָט ער געמאַכט רינען פאַר זיי;
יאָ, אַ פעלז האָט ער געשפּאָלטן,
און וואַסער האָט געפלאָסן.

22 ניטאָ קיין שלום, זאָגט גאָט,
פאַר די רשעים.

מט 1 הערט מיר צו, איר אינזלען,
און פאַרנעמט, איר פעלקער פון דער ווייט:
גאָט האָט מיך פון טראַכט גערופן,
פון מיין מוטערס לייב האָט ער מיין נאָמען דערמאָנט.
2 און ער האָט געמאַכט מיין מויל ווי אַ שאַרפע שווערד,
אין שאָטן פון זיין האַנט האָט ער מיך באַהאַלטן;
און ער האָט מיך געמאַכט פאַר אַ בלאַנקער פייל,
אין זיין פיילבייטל האָט ער מיך פאַרבאָרגן.
3 און ער האָט צו מיר געזאָגט: מיין קנעכט ביסטו,
ישׂראל, וואָס איך רים זיך מיט דיר.
און איך האָב געוועסט געזאָגט: אומנישט האָב איך מיך געמיט,
4 אויף נישט און ניוועץ האָב איך מיין כּוח פאַרלענדט;
אָבער מיין משפּט איז ביי יהוה,
און מיין לוין ביי מיין גאָט.
5 און אַצונד האָט גאָט געזאָגט—
דער וואָס האָט מיך געפורעמט פון טראַכט

װער צװישן זיי האָט פֿאַרױסגעזאָגט דאָסדאָזיקע?
דער װאָס גאָט האָט אים ליב, װעט טאָן זײַן באַגער אין בָבל,
און זײַן אָרעם װעט זײַן אויף די כַשׂדים.
15 איך, איך האָב גערעדט, און האָב אים גערופֿן,
אים געבראַכט, און ער װעט באַגליקן אויף זײַן װעג.

16 גענענט צו מיר, הערט דאָס צו:
פֿון אָנהייב אָן האָב איך ניט אין פֿאַרבאָרגעניש גערעדט,
פֿון זינט עס געשעט בין איך דערבײַ;
און אַצונד האָט גאָט דער האַר מיך געשיקט מיט זײַן גײַסט.
17 אַזױ האָט געזאָגט גאָט דײַן אויסלייזער,
דער הייליקער פֿון ישׂראל:
איך, יהוה דײַן גאָט, לערן דיך צו נוץ,
פֿיר דיך אויף דעם װעג װאָס דו זאָלסט גיין.
18 הלװאַי װאָלסטו פֿאַרנומען מײַנע געבאָט,
װאָלט געװען װי אַ טײַך דײַן פֿרייד,
און דײַן הילף װי די אינדן פֿון ים;
19 און געװען װי זאַמד װאָלט דײַן זאָמען,
און די שפּראָצן פֿון דײַן לײַב װי זײַנע קערנער[א];
ניט פֿאַרשניטן און ניט פֿאַרטיליגט
װאָלט װערן זײַן נאָמען פֿון פֿאַר מיר.

20 גייט אַרויס פֿון בָבל,
אַנטלויפֿט פֿון די כַשׂדים,
מיט אַ קָול פֿון געזאַנג;
זאָגט אָן, מאַכט דאָס הערן,
טראָגט עס פֿאַנאַנדער
ביז צום עק פֿון דער ערד;

[א] װאָרטשפּיל: מֵעָיו כִּמְעוֹתָיו.

צו מאַכן אַרבן נחלות פאַרוויסטע;
9 צו זאָגן צו די געפאַנגענע: גייט אַרויס!
צו די וואָס אין פינצטערניש: אַנטפּלעקט אייך!
ביי די וועגן וועלן זיי זיך פיטערן,
און אויף אַלע הויכע ערטער וועט זיין זייער פיטערונג.
10 זיי וועלן ניט הונגערן און ניט דאָרשטן,
און ניט פּלאָגן וועט זיי היץ און זון,
וואָרום זייער דערבאַרימער וועט זיי באַלייטן,
און ביי קוואַלן וואַסער וועט ער זיי פירן.
11 און איך וועל מאַכן אַלע מיינע בערג פאַר אַ וועג,
און מיינע שטעגן וועלן דערהייכט ווערן.
12 זע, די וועלן קומען פון דער ווייט,
און דיאָ וועלן קומען פון צפון און פון מערב,
און די, פון לאַנד סינים.

13 זינגט, איר הימלען, און פריי זיך, דו ערד,
און ברעכט אויס, איר בערג, אין געזאַנג,
וואָרום גאָט האָט געטרייסט זיין פאָלק,
און זיינע אָרעמע טוט ער דערבאַרימען.
14 און ציון האָט געזאָגט: פאַרלאָזן האָט מיך יהוה,
און גאָט האָט פאַרגעסן אָן מיר.
15 קען אַ פרוי פאַרגעסן איר ברוסטקינד,
ניט צו דערבאַרימען דעם זון פון איר לייב?
אַפילו דידאָזיקע זאָלן פאַרגעסן,
וועל איך אָן דיר ניט פאַרגעסן.
16 זע, אויף די האַנטפלעכן האָב איך דיך אויסגעקריצט,
דיינע מויערן זיינען תמיד פאַר מיר.
17 אַייליק קומען דיינע קינדער;

פאַר אַ קנעכט צו אים–
אומצוקערן צו זיך יעקב,
און ישׂראל זאָל אײַנגעזאַמלט װערן צו אים;
און איך בין געאַכט אין די אױגן פון יהוה,
און מײַן גאָט איז מײַן שטאַרקײט.
6און ער האָט געזאָגט:
קנאַפּ איז–װײַל דו ביסט מײַן קנעכט–
אױפצורichten די שטאַמען פון יעקב,
און די צװײַגן פון ישׂראל אומצוקערן;
נאָר איך װעל דיך מאַכן פאַר אַ ליכט פון די פעלקער.
אַז מײַן הילף זאָל זײַן ביז צום עק פון דער ערד.

7אַזױ האָט גאָט געזאָגט,
דער אױסלײזער פון ישׂראל, און זײַן הײליקער,
צו דעם פאַראַכטן פון מענטשן,
צו דעם פאַראומװערדיקטן פון פעלקער,
צו דעם קנעכט פון געװעלטיקער:
מלכים װעלן זען און װעלן אױפשטײן,
שׂררות–און װעלן זיך בוקן,
פון װעגן גאָט װאָס איז געטרײַ,
דעם הײליקן פון ישׂראל װאָס האָט דיך אױסדערװײלט.

8אַזױ האָט גאָט געזאָגט:
אין צײַט פון באַװיליקונג טו איך דיר ענטפערן,
און אין טאָג פון ישועה טו איך דיך העלפן;
און איך װעל דיך היטן, און דיך מאַכן
פאַר אַ בונד מיט די אומות,
כדי אױפצוריכטן דאָס לאַנד,

23און מלכים וועלן זיין דיינע דערציער,
און זייערע שׂררותטעס דיינע אַמען;
מיטן פּנים צו דער ערד וועלן זיי זיך בוקן צו דיר,
און דעם שטויב פון דיינע פיס וועלן זיי לעקן;
און וועסט וויסן אַז איך בין יהוה,
וואָס ניט פאַרשעמט ווערן די וואָס האָפן צו מיר.

24ווערט אַוועקגענומען פון דעם גיבור דער רויב,
צי ווערט דער פאַנג פון דעם זיגער אַנטרונען?
25פאַרוואָר, אַזוי זאָגט גאָט דער האַר:
אַפילו דער פאַנג פון דעם גיבור זאָל אַוועקגענומען ווערן,
און דער רויב פון דעם שטאַרקן זאָל אַנטרונען ווערן,
אָבער מיט דיינע קריגער וועל איך קריגן,
און דיינע קינדער וועל איך העלפן.
26און איך וועל מאַכן עסן דיינע דריקער זייער פלייש,
און ווי טרויבנזאַפט וועלן זיי זייער בלוט שיכּורן;
און אַלע לייבער וועלן וויסן אַז איך יהוה בין דיין העלפער,
און דיין אויסלייזער איז דער מאַכטיקער פון יעקב.

נ 1אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
ווו איז דער גט פון אַייער מוטער,
אַז איך האָב זי אַוועקגעשיקט?
אָדער ווער איז פון מיינע מאָנער,
וואָס איך האָב אַייך פאַרקויפט צו אים?
זעט, איבער אַייערע זינד
זייט איר פאַרקויפט געוואָרן,
און איבער אַייערע פאַרברעכן
איז אַייער מוטער אַוועקגעשיקט געוואָרן.

דײַנע צעשטערער און דײַנע פֿאַרװיסטער
װעלן אַרױס פֿון דיר.
18הײב אױף רונד אַרום דײַנע אױגן, און זע:
זײ אַלע זײַנען אײַנגעזאַמלט, און קומען צו דיר.
אַזױ װי איך לעב, זאָגט גאָט,
אַז זײ אַלע װעסטו װי אַ צירונג אָנטאָן,
און װעסט זײ אָנקניפּן אַזױ װי אַ כּלה;
19װאָרום דײַנע חורבות און דײַנע װיסטעניש,
און דײַן לאַנד דאָס צעשטערטע—
פֿאַרװאָר, װעסט אַצונד ענג זײַן פֿון װױנער,
און דערװײַטערט װעלן זײַן דײַנע אומברענגער.
20װאָגן װעלן נאָך אין דײַנע אױערן
דײַנע אָנגעװאָרענע קינדער:
ענג איז מיר דער אָרט,
טרעט מיר אָפּ, איך זאָל קענען װױנען.
21און װעסט זאָגן אין דײַן האַרצן:
װער האָט מיר דידאָזיקע געבאָרן?
איך בין געװען אָן קינדער און עלנד,
פֿאַרטריבן און פֿאַרװאָגלט;
און דידאָזיקע װער האָט אױפֿגעצױגן?
זע, איך בין דאָך געבליבן אַלײן,
דידאָזיקע װוּ זײַנען געװען?

22אַזױ האָט געזאָגט גאָט דער האַר:
זע, איך װעל אױפֿהײבן צו די פֿעלקער מײַן האַנט,
און צו די אומות װעל איך אױפֿשטעלן מײַן פֿאָן,
און זײ װעלן ברענגען דײַנע זין אין בוזעם,
און דײַנע טעכטער װעלן אױפֿן אַקסל געטראָגן װערן.

8נאָנט איז מײַן גערעכטמאַכער;
װער װיל זיך לאָדן מיט מיר?
לאָמיר זיך שטעלן באַנאַנד;
װער איז מײַן בעל־דין?
זאָל ער גענענען צו מיר.
9זע, גאָט דער האַר װעט מיר העלפֿן;
װער איז דער װאָס װעט מיך אומגערעכט מאַכן?
זע, זײ אַלע װעלן װי אַ בגד צעפֿאַלן,
מאָיל װעט זײ אויפֿעסן.

10װער איז צװישן אײַך װאָס האָט מורא פֿאַר גאָט,
װאָס הערט צו דעם קול פֿון זײַן קנעכט?
װאָס איז געגאַנגען אין פֿינצטערניש,
און האָט קײן ליכט ניט געהאַט?
זאָל ער זיך פֿאַרזיכערן אויף דעם נאָמען פֿון יהוה,
און זיך אָנלענען אויף זײַן גאָט.
11אָט איר אַלע װאָס צינדט אָן אַ פֿײַער,
װאָס גורט אָן פֿונקען—
גײט אין דער פֿלאַם פֿון אײַער פֿײַער,
און אין די פֿונקען װאָס איר האָט אָנגעצונדן!
פֿון מײַן האַנט געשעט דאָס אײַך,
אין װײטאָק װעט איר ליגן.

נא 1הערט מיר צו, איר װאָס יאָגט זיך נאָך גערעכטיקײט,
איר װאָס זוכט גאָט:
קוקט אויף דעם פֿעלז פֿון װאַנען איר זײט אויסגעהאַקט,
און אויף דער ברונעמגרוב פֿון װאַנען איר זײט אויסגעגראָבן;
2קוקט אויף אַברהם אײַער פֿאָטער,

2 פאַרוואָס בין איך געקומען, און קיין מענטש איז ניט געווען?
גערופן, און קיינער האָט ניט געענטפערט?
איז דען קורץ קורץ מיין האַנט אויסצולייזן,
צי ניטאָ קיין כּוח אין מיר, אַייך מציל צו זיין?
זעט, מיט מיין אָנגעשריי טריקן איך אויס דעם ים.
איך מאַך פון טייכן אַ מדבר;
זייערע פיש ווערן דומפּיק אָן וואַסער,
און שטאַרבן פון דאָרשטיקייט.
3 איך קלייד די הימלען אין שוואַרצקייט,
און מאַך זאַק זייער צודעק.

4 גאָט דער האַר האָט מיר געגעבן
אַ צונג פון געלערנטע,
צו וויסן צו העלפן דעם מידן מיט אַ וואָרט;
ער וועקט פרימאָרגן אין פרימאָרגן,
ער וועקט מיר דאָס אויער,
צו הערן אַזוי ווי די געלערנטע.
5 גאָט דער האַר האָט מיר געעפנט דאָס אויער,
און איך האָב ניטווידערשפּעניקט,
ניט אָפּגעטרעטן אַהינטער.
6 מיין רוקן האָב איך געגעבן צו די שלעגער,
און מיינע באַקן צו די פליקער;
איך האָב ניט פאַרבאָרגן מיין פּנים
פון שאַנדן און שפּייאַכץ.
7 אָבער גאָט דער האַר וועט מיר העלפן,
דרום ווער איך ניט פאַרשעמט;
דרום האָב איך געמאַכט מיין פּנים ווי קיזל,
און איך ווייס אַז איך וועל ניט אין בּיוש בלייבּן.

7 הערט מיר צו, איר וואָס ווייסט גערעכטיקייט,
דאָס פאָלק וואָס מיין תּורה איז אין זייער האַרצן:
איר זאָלט ניט מורא האָבן פאַרן שמאַך פון מענטשן,
און פאַר זייערע לעסטערונגען זאָלט איר ניט אַנגסטן.
8 וואָרום אַזוי ווי אַ בגד וועט זיי מאָיל אויפעסן,
און אַזוי ווי וואָל וועט זיי דער וואָרעם אויפעסן,
אָבער מיין גערעכטיקייט וועט זיין אייביק,
און מיין הילף אויף דור־דורות.

9 דערוועק דיך, דערוועק דיך,
באַקלייד דיך מיט שטאַרקייט,
דו אָרעם פון גאָט;
דערוועק דיך ווי אין די טעג פון אַמאָל,
אין די דורות פון פאַרצייטן.
ביסטו ניט דער וואָס האָט צעהאַקט רַהַב,
וואָס האָט דערשטאָכן די שלאַנג?
10 ביסטו ניט דער וואָס האָט אויסגעטריקנט דעם ים,
די וואַסערן פון דעם תּהום דעם גרויסן;
וואָס האָט געמאַכט די טיפענישן פון ים פאַר אַ וועג,
פאַר די אויסגעלייזטע אַריבערצוגיין?
11 און די דערלייזטע פון גאָט זאָלן זיך אומקערן,
און קומען קיין ציון מיט געזאַנג,
און אַן אייביקע שׂמחה זאָל זיין אויף זייער קאָפּ;
שׂשׂון־ושׂמחה זאָל זיי אָניאָגן,
אַנטלויפן זאָלן טרויער און זיפצעניש.

12 איך, איך בין אַייער טרייסטער;
ווער ביסטו, זאָלסט מורא האָבן

און אויף שׂרהן וואָס האָט אײַך געבאָרן;
הגם אײנער, האָב איך אים גערופֿן,
כּדי איך זאָל אים בענטשן, און זאָל אים מערן.
3 פֿאַרוואָר, גאָט טוט טרייסטן ציון,
ער טרייסט אַלע אירע חורבות;
און ער מאַכט איר מדבר ווי עֵדֶן,
און איר וויסטע ווי דער גאָרטן פֿון גאָט;
שָׂשׂון־ושׂמחה וועט זיך געפֿינען אין איר,
אַ לויב און אַ קָול פֿון געזאַנג.

4 הערכט צו מיר, מײַן פֿאָלק,
און פֿאַרנעמט צו מיר, מײַן אומה,
וואָרום אַ תּוֹרה וועט אַרויסגיין פֿון מיר,
און מײַן משפּט וועל איך צום ליכט פֿון די פֿעלקער
אַרויסלאָזן.
5 נאָנט איז מײַן גערעכטיקייט,
אַרויס איז מײַן הילף,
און מײַנע אָרעמס וועלן משפּטן די פֿעלקער;
די אינזלען וועלן האָפֿן אויף מיר,
און אויף מײַן אָרעם וועלן זיי האַרן.
6 הייבט אויף צו די הימלען אײַערע אויגן,
און קוקט אויף דער ערד פֿון אונטן,
וואָרום די הימלען וועלן ווי רויך צעקראָכן,
און די ערד וועט ווי אַ בגד צעפֿאַלן,
און אירע באַוווינער וועלן ווי אומגעציפֿער שטאַרבן;
אָבער מײַן הילף וועט זײַן אײביק,
און מײַן גערעכטיקייט וועט ניט אָפּגעבראָכן ווערן.

און ניטאָ ווער זאָל האַלטן איר האַנט,
פון אַלע זין וואָס זי האָט אויפגעצויגן.
19די ביידע האָבן דיך געטראָפן—
ווער קען דיך באַקלאָגן?
פאַרוויסטונג און בראָך, און הונגער און שווערד—
ווי קען איך דיך טרייסטן?
20דיינע זין ליגן געחלשטע אין אַלע עק גאַסן,
ווי אַ ווילדציג אין נעץ;
פול מיט דעם גרימצאָרן פון יהוה,
מיט דעם אָנגעשריי פון דיין גאָט.

21דרום הער נאָר צו דאָס דאָזיקע, דו אָרעמע,
און פאַרשיכורטע, אָבער ניט פון וויין;
22אַזוי האָט געזאָגט דיין האַר יהוה,
און דיין גאָט וואָס נעמט זיך אָן פאַר זיין פאָלק:
זע, איך האָב אַוועקגענומען פון דיין האַנט
דעם כּוס פון פאַרטומלעניש,
דעם בעכער, דעם כּוס פון מיין גרימצאָרן;
וועסט אים מער ווידער ניט טרינקען.
23און איך וועל אים אַריינטאָן אין דער האַנט פון דיינע ווייטוער,
וואָס האָבן געזאָגט צו דיין זעל:
בייג זיך איין, מיר זאָלן אַריבערגיין;
און האָסט געמאַכט ווי די ערד דיין רוקן,
און ווי די גאַס פאַר אַריבערגייער.

נב 1דערוועק דיך, דערוועק דיך,
טו אָן דיין שטאַרקייט, צִיוֹן;
טו אָן דיינע פּראַכטיקע בגדים,

פֿאַר אַ מענטשן װאָס שטאַרבט,
און פֿאַר אַ מענטשנקינד װאָס װערט צו גראָז געמאַכט?
13 און האָסט פֿאַרגעסן אָן גאָט דײַן באַשעפֿער,
װאָס האָט אױסגעשפּרײט די הימלען,
און געגרונטפֿעסט די ערד;
און האָסט געאַנגסט נאָכאַנאַנד אַ גאַנצן טאָג
פֿאַרן גרימצאָרן פֿון דעם דריקער,
װי ער האָט זיך אָנגעבּרײט אומצובּרענגען;
אָבּער װוּ איז דער גרימצאָרן פֿון דעם דריקער?
14 גיך װערט דער געבּױגענער אָפּגעבּונדן,
און ער װעט ניט שטאַרבּן אין גרוב,
און ניט געמינערט װערן װעט זײַן בּרױט.
15 װאָרום איך בּין יהוה דײַן גאָט,
װאָס צערודערט דעם ים, און זײַנע אינדן בּרומען,
װאָס יהוה פֿון צבָאוֹת איז זײַן נאָמען.
16 און איך האָבּ אַרײַנגעטאָן מײַנע װערטער אין דײַן מױל,
און מיטן שאָטן פֿון מײַן האַנט האָבּ איך דיך צוגעדעקט,
כּדי צו פּלאַנצן די הימלען, און צו גרונטפֿעסטן די ערד,
און זאָגן צו צִיוֹן: מײַן פֿאָלק בּיסטו.

17 דערװעק דיך, דערװעק דיך,
שטײ אױף, ירוּשָלַיִם,
דו װאָס האָסט געטרונקען פֿון גאָטס האַנט
דעם כּוס פֿון זײַן גרימצאָרן;
דעם בּעכער, דעם כּוס פֿון פֿאַרטומלעניש,
געטרונקען און אױסגעזױגן.
18 ניטאָ װער זאָל זי פֿירן,
פֿון אַלע זין װאָס זי האָט געבּאָרן,

וואָס זאָגט צו ציון:
דיין גאָט טוט קיניגן.
8 האָרך! דיינע וועכטער הייבן אויף זייער קָול,
זיי זינגען אין איינעם,
וואָרום אויג אין אויג זעען זיי
ווי גאָט קערט זיך אום קיין ציון.
9 ברעכט אויס, זינגט אין איינעם,
איר חורבות פון ירושָלַיִם,
וואָרום גאָט האָט געטרייסט זיין פאָלק,
ער האָט אויסגעלייזט ירושָלַיִם.
10 גאָט האָט אַנטבלייזט זיין הייליקן אָרעם
פאַר די אויגן פון אַלע פעלקער,
און אַלע עקן פון דער ערד וועלן זען
די ישועה פון אונדזער גאָט.

11 טוט אייך אָפּ, טוט אַייך אָפּ, גייט אַרויס פון דאָרטן,
אומריינס זאָלט איר ניט אָנרירן;
גייט אַרויס פון איר מיט, רייניקט אַייך,
איר טרעגער פון די כלים פון גאָט!
12 פאַרוואָר, ניט אין איילעניש וועט איר אַרויס,
און ניט אין געלאַף וועט איר גיין;
וואָרום אַייך פאַרויס גייט יהוה,
און אַייך נאָכבאַלייט דער גאָט פון ישׂראל.

13 זע, באַגליקן וועט מיין קנעכט,
ער וועט דערהייכט און דערהויבן ווערן און זיין זייער הויך.
14 אַזוי ווי פיל האָבן געגאפט אויף דיר–
אַזוי פאַרקריפּלט, ניט פון אַ מענטשן איז געווען זיין אויסזען,

ירושָלַיִם, דו הײליקע שטאָט;
וואָרום מער װידער װעט ניט קומען אין דיר
אַן אומבאַשניטענער און אומרײנער.
2 שאָקל דיך אָפּ פון שטויב,
הײב דיך אויף, זעץ דיך, ירושָלַיִם;
מאַך דיר לויז די בינדשטריק פון דײן האַלדז,
געפאַנגענע טאָכטער ציון.

3 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אומזיסט זײט איר פאַרקויפט געוואָרן,
און ניט פאַר געלט װעט איר אויסגעלײזט װערן.
4 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט גאָט דער האַר:
קײן מִצרַיִם האָט גענידערט מײן פאָלק צוערשט,
דאָרטן צו װוינען,
און אַשור האָט אים פאַר גאָרנישט געדריקט.
5 און אַצונד, װאָס האָב איך דאָ, זאָגט גאָט,
װען מײן פאָלק איז אַװעקגענומען געװאָרן פאַר אומזיסט?
זײנע געװעלטיקער רימען זיך, זאָגט גאָט,
און תָּמיד אַ גאַנצן טאָג װערט מײן נאָמען געלעסטערט.
6 דרום װעט מײן פאָלק געװואָר װערן מײן נאָמען;
פאַרװאָר, אין יענעם טאָג —
אַז איך בין דער װאָס רעדט; דאָ בין איך.

7 װי שײן זײנען אויף די בערג
די פיס פון דעם אָנזאָגער
װאָס לאָזט הערן שלום,
װאָס זאָגט אָן גוטס,
װאָס לאָזט הערן הילף:

6מיר אַלע האָבן ווי שאָף געבלאָנדזשעט,
איטלאַכער צו זיין וועג זיך געקערט;
און גאָט האָט אויסגעלאָזט אויף אים
די זינד פון אונדז אַלעמען.
7ער איז געדריקט געוואָרן,
אָבער ער האָט זיך געבויגן,
און פלעגט זיין מויל ניט עפענען,
ווי אַ לאַם וואָס ווערט צו דער שחיטה געפירט,
און ווי אַ שעפּס וואָס איז שטום פאַר אירע שערער;
יאָ, ער פלעגט זיין מויל ניט עפענען.
8דורך דריקונג און דורך שטראָף איז ער אַוועקגענומען געוואָרן,
און מיט זיין דור ווער האָט אַיינגעטענהט?
וואָרום ער איז פאַרשניטן געוואָרן פון לאַנד פון די לעבעדיקע,
פאַר דעם פאַרברעך פון מיין פאָלק
וואָס די פּלאָג האָט זיי געקומט.
9און מע האָט געמאַכט מיט רשעים זיין קבר,
און מיטן תּקיף זיין בערגל,
הגם ער האָט קיין אומרעכט ניט געטאָן,
און קיין באַטרוג איז ניט געווען אין זיין מויל.
10אָבער גאָט האָט אים געוואָלט צעדריקן מיט קראַנקשאַפט,
צו זען אויב זיין זעל וועט זיך מאַכן פאַר אַ קרבן;
כדי ער זאָל זען זאָמען, דערלענגערן זיינע טעג,
און דער רצון פון גאָט דורך זיין האַנט זאָל געלינגען.
11מאַטערניש פון זיין זעל וועט ער זיך אָנזען צו זאַט;
מיט זיין דערקענונג וועט מיין קנעכט דער גערעכטער
גערעכט מאַכן פיל,
און זייערע זינד וועט ער טראָגן.
12דרום וועל איך אים אַיינטיילן צווישן די גרויסע,

און זײַן געשטאַלט ניט פון מענטשנקינדער—
15 אַזוי וועט ער מאַכן אויפשפּרינגען פיל פעלקער,
מלכים וועלן צומאַכן זייער מויל פאַר אים;
וואָרום וואָס זיי איז ניט דערציילט געוואָרן,
וועלן זיי זען,
און וואָס זיי האָבן ניט געהערט,
וועלן זיי אָנקוקן.

נג

1 ווער וואָלט געגלויבט אונדזער הערונג?
און דער אָרעם פון גאָט האָט זיך אויף וועמען אַנטפּלעקט?
2 וואָרום ער איז אויפגעגאַנגען ווי אַ שפּראָץ גלייך אַרויף,
און ווי אַ וואָרצל פון טרוקענער ערד;
ער האָט קיין געשטאַלט ניט געהאַט און קיין שיינקייט,
אַז מיר זאָלן אים אָנקוקן,
און קיין אויסזען,
אַז מיר זאָלן אים גלוסטן.
3 ער איז געווען פאַראַכט, און אויסגעמיטן פון מענטשן,
אַ מענטש מיט ווייטאָקן און צו קראַנקשאַפט געוווינט,
און ווי איינער וואָס מע פאַרבאָרגט דעם פּנים פון אים;
פאַראַכט, און מיר האָבן אים גערעכנט פאַר גאָרנישט.
4 אָבער דאָס האָט ער אונדזער קראַנקשאַפט געליטן,
און אונדזערע ווייטאָקן, זיי האָט ער געטראָגן,
בעת מיר האָבן אים גערעכנט פאַר אַ געפּלאָגטן,
פאַר אַ געשלאָגענעם פון גאָט און געפּייניקטן.
5 און ער איז פאַרוווּנדט געווען איבער אונדזערע פאַרברעכן,
צעדריקט איבער אונדזערע זינד;
די אָפּקומעניש פאַר אונדזער גליק איז געווען אויף אים,
און דורך זיינע בײַלן זיינען מיר געהיילט געוואָרן.

גאָט פון דער גאַנצער ערד ווערט ער גערופן.
6וואָרום ווי אַ ווייב פאַרלאָזן און פאַראומערט אין געמיט
טוט דיך צוריקרופן יהוה;
און אַ יוגנטווייב, קען זי דען נמאס ווערן?
זאָגט דיין גאָט.
7אויף אַ קליין רגע האָב איך דיך פאַרלאָזן,
אָבער מיט גרויס דערבאַרימונג וועל איך דיך איינזאַמלען.
8אין אויסגוס פון כּעס[א]
האָב איך אַ רגע פאַרבאָרגן מיין פּנים פון דיר,
אָבער מיט אייביקער גענאָד
טו איך דיך דערבאַרימען,
זאָגט דיין אויסלייזער, גאָט.
9וואָרום דאָס געוויסער פון נח איז דאָס מיר:
אַזוי ווי איך האָב געשוואָרן אַז דאָס געוויסער פון נח
זאָל מער ניט אַריבערגיין איבער דער ערד,
אַזוי האָב איך געשוואָרן ניט צו צערענען אויף דיר,
און ניט אָנצושרייען אויף דיר.
10וואָרום די בערג מעגן זיך אָפּטאָן,
און די הייכן מעגן זיך וואַקלען,
אָבער מיין גענאָד וועט זיך פון דיר ניט אָפּטאָן,
און מיין בונד פון שלום וועט זיך ניט וואַקלען,
זאָגט דיין דערבאַרימער, גאָט.

11דו אָרעמע, פון שטורעם געטריבענע,
דו ניט געטרייסטע,
זע, איך לייג אויס דיינע שטיינער אין פאַרבן,
און וועל דיך גרונטפעסטן מיט סאַפּירשטיינער.
12און איך וועל מאַכן דיינע טורעמשפּיצן פון רובין,

א וואָרטשפּיל: בְּשֶׁצֶף קֶצֶף.

און מיט מאַכטיקע וועט ער טײלן רויב;
דערפֿאַר וואָס ער האָט אַנטבלייזט צום טויט זײַן זעל,
און איז מיט פֿאַרברעכער געצײלט געוואָרן,
בעת דעם חטא פֿון פֿיל האָט ער געטראָגן,
און פֿלעגט פֿאַר פֿאַרברעכער זיך אײַנשטעלן.

נד 1 זינג, דו עֲקָרָה,
וואָס האָט ניט געבאָרן,
ברעך אויס אין געזאַנג און שרײַ אויס,
דו וואָס האָסט ניט געווײטאָקט;
וואָרום מער זײַנען די קינדער פֿון דער וויסטער,
ווי די קינדער פֿון דער באַמאַנטער, זאָגט גאָט.
2 ברייט אויס דעם אָרט פֿון דײַן געצעלט,
און די אומהאַנגען פֿון דײַנע וווינונגען זאָל מען אויסשטרעקן;
ניט שפּאָר, מאַך לאַנג דײַנע שטריק,
און דײַנע פּלעקלאַך באַפֿעסטיק.
3 וואָרום רעכטס און לינקס וועסטו זיך שפּרייטן,
און דײַן זאָמען וועט אַרבן די פֿעלקער,
און שטעט פֿאַרוויסטע וועלן זיי באַזעצן.
4 זאָלסט ניט מורא האָבן,
וואָרום וועסט ניט אין בּיוש בלײַבן,
און זאָלסט ניט פֿאַרשעמט זײַן,
וואָרום וועסט ניט צו שאַנד ווערן.
וואָרום דעם בּיוש פֿון דײַן יוגנט וועסטו פֿאַרגעסן,
און די חרפּה פֿון דײַן אַלמנהשאַפֿט וועסטו מער ניט דערמאָנען.
5 וואָרום דײַן באַשעפֿער איז דײַן מאַן,
יהוה פֿון צבָאוֹת איז זײַן נאָמען;
און דײַן אויסלייזער איז דער הייליקער פֿון ישׂראל,

אוּן אײַער זעל װעט זיך קװיקן מיט פעטס.
3 נײגט אײַער אויער, אוּן קומט צוּ מיר,
הערט, אוּן אײַער זעל װעט לעבן;
אוּן איך װעל אײַך שליסן אַן אײביקן בוּנד,
חי די געטרײַע חסדים צוּ דודן.
4 זע, אַן עדות צוּ די פעלקער האָב איך אים געמאַכט,
אַ פירשט אוּן באַפעלער פוּן די אוּמות.
5 זע, אַ פאָלק װאָס דוּ קענסט ניט, װעסטוּ רוּפן,
אוּן אַ פאָלק װאָס קען דיך ניט, װעט לויפן צוּ דיר,
פוּן װעגן יהוה דײַן גאָט,
אוּן צוּליב דעם הײליקן פוּן ישׂראל,
חײל ער האָט דיך באַשײנט.

6 זוּכט גאָט װען ער קען געפוּנען װערן,
רוּפט אים װען ער איז נאָנט.
7 זאָל דער רשע פאַרלאָזן זײַן װעג,
אוּן דער מאַן פוּן אוּמרעכט זײַנע טראַכטוּנגען;
אוּן זאָל ער זיך אוּמקערן צוּ יהוה,
אוּן ער װעט אים דערבאַרימען,
אוּן צוּ אוּנדזער גאָט,
חאָרוּם ער פאַרגיט אַ סך.
8 װאָרוּם ניט מײַנע טראַכטוּנגען זײַנען אײַערע טראַכטוּנגען,
אוּן ניט אײַערע װעגן זײַנען מײַנע װעגן, זאָגט גאָט.
9 װאָרוּם װי דער הימל איז העכער פוּן דער ערד,
אַזוי זײַנען מײַנע װעגן העכער פוּן אײַערע װעגן,
אוּן מײַנע טראַכטוּנגען פוּן אײַערע טראַכטוּנגען.
10 װאָרוּם אַזוי װי עס נידערט פוּן הימל
דער רעגן אוּן דער שנײ,

און דיינע טויערן פֿון גאַרפֿונקלשטיינער,
און דיין גאַנצן געמאַרק פֿון גלוסטיקע שטיינער.
13 און אַלע דיינע קינדער וועלן זיין געלערנטע פֿון גאָט;
און גרויס וועט זיין דער שלום פֿון דיינע קינדער.
14 אויף גערעכטיקייט וועסטו אויפֿגעשטעלט ווערן;
זיי ווייט פֿון דריקונג[א], וואָרום דאַרפֿסט ניט מורא האָבן,
און פֿון אַ בראָך, וואָרום ער וועט ניט גענענען צו דיר.
15 זע, זאַמלען מעג מען זיך זאַמלען, אָבער אָן מיין ווילן;
ווער עס זאַמלט זיך אויף דיר, וועט פֿאַלן פֿון וועגן דיר.
16 זע, איך האָב באַשאַפֿן דעם מיינסטער,
וואָס בלאָזט אין דעם קוילפֿייער,
און ברענגט אַרויס אַ געצייג פֿאַר זיין אַרבעט;
און איך האָב באַשאַפֿן דעם פֿאַרוויסטער צו צעשטערן.
17 איטלאַך געצייג וואָס וועט געפֿורעמט ווערן קעגן דיר,
וועט ניט געלינגען,
און איטלאַך צונג וואָס וועט זיך שטעלן אין משפּט מיט דיר,
וועסטו שולדיק מאַכן.
דאָס איז די אַרב פֿון די קנעכט פֿון גאָט,
און זייער גערעכטער לוין פֿון מיר, זאָגט גאָט.

נה 1 העי, אַלע דאָרשטיקע, קומט נאָך וואַסער,
צומאָל דער וואָס האָט ניט קיין געלט;
קומט שאַפֿט אייך איין און עסט,
און קומט שאַפֿט אייך איין אָן געלט
און אָן געצאָלט ויין און מילך.
2 נאָך וואָס זאָלט איר געלט צאָלן פֿאַר ניט־ברויט?
און אייער מי פֿאַר וואָס זעטיקט ניט?
הערן הערט מיר צו, און עסט גוטס,

[א] ד. ה. פֿון אנגסט פֿאַר דריקונג.

3און ניט זאָגן זאָל דער פרעמדגעבאָרענער,
וואָס באַהעפּט זיך צו גאָט, אַזוי צו זאָגן:
אָפּזונדערן וועט מיך אָפּזונדערן
גאָט פון זיין פאָלק;
און ניט זאָגן זאָל דער סָריס:
זע, איך בין אַ טרוקענער בוים.
4וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט
אויף די סָריסים וואָס היטן מיינע שבתים,
און ווילן אויס דאָס וואָס איך וויל,
און האַלטן זיך אָן מיין בונד:
5זיי וועל איך געבן אין מיין הויז
און אין מיינע מויערן
אַן אָנדענק און אַ נאָמען,
בעסער פון זין און פון טעכטער;
אַן אייביקן נאָמען וועל איך זיי געבן,
וואָס וועט ניט פאַרשניטן ווערן.
6און די פרעמדגעבאָרענע וואָס באַהעפטן זיך צו גאָט,
אים צו טאָן דינסט,
און ליב צו האָבן דעם נאָמען פון גאָט,
אים צו זיין פאַר קנעכט;
איטלאַכער וואָס היט שבת אים ניט צו פאַרשוועכן,
און האַלט זיך אָן מיין בונד,
7זיי וועל איך ברענגען צו מיין הייליקן באַרג,
און וועל זיי דערפרייען אין מיין הויז פון געבעט;
זייערע בראַנדאָפּפער און זייערע שלאַכטאָפּפער
וועלן זיין צו באַוויליקונג אויף מיין מזבח;
וואָרום מיין הויז וועט גערופן ווערן
דאָס הויז פון געבעט פאַר אַלע פעלקער.

אוּן קערט זיך אַהינצוּ ניט אוּם,
נייערט ער טרינקט אָן די ערד,
אוּן באַפרוּכט זי אוּן באַשפּראָצט זי,
אוּן גיט זריעה צוּ דעם זייער,
אוּן בּרויט צוּ דעם עסער;
11 אַזוי וועט זיין מיין וואָרט וואָס גייט אַרויס פוּן מיין מויל:
עס וועט זיך ניט אוּמקערן צוּ מיר ליידיק,
נייערט עס וועט טאָן וואָס איך האָב געוואָלט,
אוּן באַגליקן אוּם וואָס איך האָב עס געשיקט.
12 וואָרוּם מיט שׂמחה וועט איר אַרויסגיין,
אוּן בשלום וועט איר געפירט ווערן;
די בּערג אוּן די הייכן
וועלן אויסבּרעכן פאַר אײַך אין געזאַנג,
אוּן אַלע בּוימער פוּן פעלד
וועלן קלאַפּן די הענט.
13 אָנשטאָטן דאָרן וועט אויפגיין אַ ציפּרעס,
אוּן אָנשטאָטן ווילדגעוועקס וועט אויפגיין אַ מירט;
אוּן עס וועט זיין פאַר אַ נאָמען צוּ גאָט,
פאַר אַן אייבּיקן צייכן וואָס וועט ניט פאַרשניטן ווערן.

נו 1 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
היט רעכט, אוּן טוּט גערעכטיקייט,
וואָרוּם נאָנט איז מיין הילף צוּ קוּמען,
אוּן מיין גערעכטיקייט זיך צוּ אַנטפּלעקן.
2 וואויל צוּ דעם מאַן וואָס טוּט דאָס דאָזיקע,
אוּן דעם מענטשנקינד וואָס האַלט זיך דראָן!
וואָס היט שבת, אים ניט צוּ פאַרשוועכן,
אוּן היט זיין האַנט פוּן צוּ טאָן אַ שוּם בּייז.

אַז פֿון װעגן דער שלעכטיקײט
איז אַװעקגענומען געװאָרן דער גערעכטער.
2 ער גײט צו זײַן פֿריד;
אויף זײערע קבר־געלעגערס רוען
די װאָס זײַנען געגאַנגען אין זײער ערלאַכקײט.

3 און איר גענענט אַהער,
זין פֿון אַ כּישופֿמאַכערן,
זאָמען פֿון אַ נואף און אַ זונה.
4 אויף װעמען מאַכט איר אײַך לוסטיק?
אויף װעמען רײַסט איר אויף דאָס מויל,
שטעקט איר אַרויס אַ צונג?
פֿאַרװאָר, איר זײַט קינדער פֿון פֿאַרברעך,
זאָמען פֿון ליגן,
5 איר װאָס דערהיצט אײַך צװישן די אײכנבוימער,
אונטער יעטװעדער צװײַגהאַפֿטיקן בוים;
װאָס שעכט די קינדער אין די טאָלן,
אונטער די שפּאַלטן פֿון די פֿעלזן.
6 צװישן די גלאַטע שטײנער פֿון טאָל איז דײַן טײל[א];
זײ, זײ זײַנען דײַן גורל;
צו זײ אויך האָסטו געגאָסן גיסאָפּפֿער,
האָסטו אויפֿגעבראַכט שפּײַזאָפּפֿער.
זאָל איך װעגן דעם זיך באַרויקן?
7 אויף אַ הויכן און דערהויבענעם באַרג
האָסטו דײַן געלעגער געמאַכט;
אַהין אויך ביסטו אַרויפֿגעגאַנגען
שלאַכטאָפּפֿער צו שלאַכטן.
8 און הינטער דער טיר און דעם בײַשטידל

[א] װאָרטשפּיל: בְּחַלְּקֵי נַחַל חֶלְקֵךְ.

8 אַזוי זאָגט גאָט דער האַר,
דער וואָס זאַמלט אײַן די פאַרשטויסענע פון ישׂראל:
איך וועל נאָך אײַנזאַמלען צו אים,
די וואָס פלעגן זיך אײַנזאַמלען קעגן אים.

9 אַלע חיות פון פעלד, קומט אַהער עסן,
אַלע חיות אין וואַלד!
10 זיינע וועכטער זיינען בלינדע אַלע,
זיי ווייסן גאָרניט;
שטומע הינט זיינען זיי אַלע,
זיי קענען ניט בילן;
זיי ליגן און חלומען,
זיי האָבן ליב שלאָפן.
11 און די הינט זיינען ווילד זשעדנע,
זיי ווייסן ניט פון זעט;
און יענע זיינען פאַסטוכער
וואָס ווייסן ניט אַכט צו געבן;
זיי אַלע קערן זיך צו זייער וועג,
איטלאַכער צו זיין גייציקייט, פון עק צו עק.
12 „קומט, איך וועל ברענגען וויין,
און לאָמיר זויפן דעם טרונק;
און ווי דער אַזוי זאָל זיין מאָרגעדיקער טאָג,
און גרעסער נאָך פיל".

נז 1 דער גערעכטער גייט אונטער,
און קיין מענטש נעמט ניט צום האַרצן,
און פרומע לייט ווערן אַוועקגענומען,
און קיינער באַטראַכט ניט,

14און ער וועט זאָגן:
טרעט אויס, טרעט אויס, ראַמט אָפּ דעם וועג,
הייבט אויף די שטרויכלונג
פון דעם וועג פון מיין פאָלק.
15וואָרום אַזוי זאָגט דער הויכער און דערהויבענער,
דער וואָס רוט אייביק, און הייליק איז זיין נאָמען:
אין הויכקייט און הייליקייט טו איך רוען,
אָבער אויך ביים דערשלאָגענעם און געפּאַלענעם אין געמיט,
אויפצולעבן דאָס געמיט פון געפּאַלענע,
און אויפצולעבן דאָס האַרץ פון דערשלאָגענע.
16וואָרום ניט אייביק טו איך קריגן,
און ניט תמיד טו איך צערענען;
וואָרום דער גייסט וואָס באַקליידט זיך, איז פון מיר,
און די נשמות האָב איך געמאַכט.
17פאַר דער זינד פון זיין גייציקייט
האָב איך געצערנט, און אים געשלאָגן,
מיך פאַרבאָרגן און געצערנט,
ווייל ער איז אָפּקערעריש געגאַנגען
אין וועג פון זיין האַרצן.
18איך האָב געזען זיינע וועגן,
אָבער איך וועל אים היילן, און וועל אים פירן,
און וועל באַצאָלן נחמות
אים און זיינע טרויערער.
19איך באַשאַף אַ ליפּנפרוכט:
„שלום, שלום צום נאָנטן און צום ווייטן!"
זאָגט גאָט,
און איך וועל אים היילן.
20אָבער די רשעים זיינען ווי אַ ים אַ געטריבענער,

האָסטו אַרויפגעטאָן דיין דערמאָנצייכן,
וואָרום פון מיר ביסטו אָפּן אַוועקגעגאַנגען;
האָסט ברייט געמאַכט דיין געלעגער,
און האָסט דיר אויסגעקליבן פון די
וואָס דו האָסט זייער געלעגער ליב געהאַט,
זייער האַנט געזען.
9און ביסט געגאַנגען צום מלך מיט זאַלב,
און האָסט געמערט דיינע בשׂמים;
און האָסט געשיקט דיינע שלוחים ביז אין דער וויט,
און ביז אין אונטערערד געמאַכט נידערן.
10פון דיינע פיל וועגן ביסטו מיד געוואָרן,
אָבער האָסט ניט געזאָגט: פאַרפאַלן!
שטאַרקייט אין דיין האַנט האָסטו געפונען,
דרום האָסטו זיך ניט געקימערט.
11און פאַר וועמען האָסטו זיך געשראָקן און מורא געהאַט,
אַז דו זאָלסט זיך פאַרשטעלן?
אַז אָן מיר האָסטו ניט געדאַכט,
ניט גענומען זיך צום האַרצן;
פאַרוואָר, איך שווייג, און פון אייביק אָן,
דרום האָסטו ניט מורא פאַר מיר.
12וועל איך דערציילן דיין „גערעכטיקייט",
און דיינע מעשׂים, זיי וועלן דיר ניט גוטס טאָן.
13אַז דו שרייסט, זאָלן דיינע געזעמלען דיך מציל זיין;
אָבער זיי אַלעמען וועט דער ווינט אַוועקטראָגן,
וועט אַ הויך אַוועקנעמען;
און דער וואָס באַשיצט זיך אין מיר
וועט אַרבן דאָס לאַנד,
און יַרשען מיין הייליקן באַרג.

און אַ טאָג פון באַוויליקונג צו גאָט?
6איז ניט דאָס דאָס פאַסטן וואָס איך האָב אויסגעוויילט:
לויז מאַכן די קייטן פון אומרעכט,
אָפּבינדן די בינדשטריק פון יאָך,
און אַרויסלאָזן פריי די געדריקטע,
און יעטוועדער יאָך זאָלט איר צעבּרעכן?
7איז עס ניט, אָפּצובּרעכן פון דיין ברויט דעם הונגעריקן,
און פאַרוואָגלטע אָרעמע זאָלסטו אַריינבּרענגען אין הויז?
אַז דו זעסט אַ נאַקעטן, זאָלסטו אים באַדעקן,
און פון דיין אייגן פלייש זאָלסטו זיך ניט פאַרהוילן?
8דענסמאָל וועט אויסבּרעכן ווי דער פרימאָרגן דיין ליכט,
און דיין היילונג וועט אַרויסשפּראָצן גיך;
און דיר פאַרויס וועט גיין דיין גערעכטיקייט,
און די פּראַכט פון גאָט וועט דיך נאָכבּאַלייטן.
9דענסמאָל וועסטו רופן, און גאָט וועט ענטפערן;
וועסט שרייען, און ער וועט זאָגן: דאָ בין איך!
אַז דו וועסט אָפּטאָן פון צווישן דיר פאַריאָכונג,
טייטלען מיטן פינגער, און רעדן אומרעכט;
10און וועסט אויסשטרעקן צום הונגעריקן דיין זעל,
און די געדריקטע זעל וועסטו זעטן;
דענסמאָל וועט אויפשיינען אין חושך דיין ליכט,
און דיין פינצטערקייט ווי מיטן טאָג.
11און גאָט וועט דיך פירן תָּמיד,
און וועט זעטן אין טריקענישן דיין זעל,
און דיינע ביינער וועט ער שטאַרקן;
און וועסט זיין ווי אַ גאָרטן אַן אָנגעטרונקענער,
און ווי אַן אויסגאַנג וואַסער
וואָס זיינע וואַסערן טוען ניט פעלשן.

וואָס קען זיך ניט אײַנשטילן,
און זײַנע וואַסערן טרײַבן קויט און ליים.
21 ניטאָ קיין שלום, זאָגט מײַן גאָט,
פֿאַר די רשעים.

נח ירוף מיט קעל, זאָלסט ניט צוריקהאַלטן,
אַזוי ווי אַ שופֿר הייב אויף דײַן קול,
און זאָג מײַן פֿאָלק זייער פֿאַרברעך,
און דעם הויז פֿון יעקב זייערע זינד.
2 און זיי זוכן מיך טאָג נאָך טאָג פֿאַר טאָג,
און וויסן מײַנע וועגן באַגערן זיי!
אַזוי ווי אַ פֿאָלק וואָס טוט גערעכטיקייט,
און פֿאַרלאָזט ניט דאָס געזעץ פֿון זײַן גאָט,
פֿאַרלאַנגען זיי פֿון מיר משפּטים גערעכטע,
די נאָנטקייט פֿון גאָט באַגערן זיי.
3 „פֿאַרוואָס פֿאַסטן מיר, און דו זעסט ניט?
פּײַניקן מיר אונדזער זעל, און דו מערקסט ניט?"
זעט, אין טאָג פֿון אײַער פֿאַסטן געפֿינט איר אַן עסק,
און אַלע אײַערע אַרבעטער טוט איר דריקן.
4 איר פֿאַסט דאָך נאָר פֿאַר קריג און שטרייט,
און צו שלאָגן מיטן פֿויסט פֿון אומרעכט;
איר פֿאַסט ניט אין אַזאַ טאָג
צו מאַכן הערן אין דער הייך אײַער קול.
5 איז אַזאַ דאָס פֿאַסטן וואָס איך האָב אויסגעקליבן?
אַ טאָג פֿאַר אַ מענטשן צו פּײַניקן זײַן זעל?
צו בייגן ווי אַ וואַסעררײַטל זײַן קאָפּ,
און זאַק און אַש זאָל ער זיך אויסבעטן?
צי דאָס רופֿסטו פֿאַסטן,

מע טראָגט אומגליק, און מע געבערט אומרעכט.
ה אייער פון אַ שלאַנג בריען זיי אויס,
און שפּינוועבס טוען זיי וועבן;
דער וואָס עסט פון זייערע אייער שטאַרבט,
און דאָס צעדריקטע ברעכט אויס אין אַ נאָטערשלאַנג.
ו זייערע געוועבן זיינען ניט אויף אַ בגד,
און מע קען זיך ניט צודעקן מיט זייערע אַרבעט;
זייערע אַרבעט איז אַרבעט פון אומרעכט,
און אויפטו פון רויב איז אין זייערע הענט.
ז זייערע פיס לויפן צו שלעכטס,
און זיי איילן צו פאַרגיסן אומשולדיק בלוט;
זייערע טראַכטונגען זיינען טראַכטונגען פון אומרעכט,
פאַרוויסטונג און בראָך זיינען אין זייערע שליאַכן.
ח דעם וועג פון שלום ווייסן זיי ניט,
און ניטאָ קיין גערעכטיקייט אין זייערע געגנ;
זיי האָבן פאַרקרימט זייערע שטעגן,
קיינער וואָס טרעט דערויף ווייס ניט פון שלום.

ט דרום איז גערעכטיקייט ווייט פון אונדז,
און אונדז דערגרייכט ניט קיין הילף;
מיר האָפן אויף ליכט, ערשט עס איז חושך,
אויף שיין, און מיר גייען אין פינצטערניש.
י מיר טאַפּן ווי בלינדע אָן דער וואַנט,
און אַזוי ווי אָן אויגן טאַפּן מיר אַרום;
מיר שטרויכלען אין מיטן טאָג, ווי אין אָוונט,
מיר זיינען אין חושכנישן אַזוי ווי די מתים.
יא מיר ברומען ווי די בערן אַלע,
און קלאָגן ווי די טויבן קלאָגן מיר;

12 און מע וועט אָפּבויען בײַ דיר אייביקע חורבות,
גרונטפעסטן פון דור־דורות וועסטו אויפשטעלן;
און מע וועט דיך רופן פאַרמויערער פון בראָכן,
באַנייער פון וועגן צום וווינען.
13 אַז דו וועסט אָפּהאַלטן צוליב שבת דיין פוס,
פון טאָן דיינע עסקים אין מיין הייליקן טאָג;
און וועסט רופן שבת אַ תענוג,
דעם הייליקן [טאָג] פון גאָט, געערלאַכט;
און וועסט אים ערלאַכן, ניט צו טאָן דיינע גאַנגען,
ניט צו געפינען דיר אַן עסק, אָדער אָפּרעדן אַ זאַך;
14 דענסמאָל וועסטו זיך קוויקן מיט גאָט,
און איך וועל דיך אַרויפזועצן אויף די הייכן פון דער ערד,
און דיך מאַכן עסן די אַרב פון דיין פאָטער יעקב;
וואָרום דאָס מויל פון גאָט האָט גערעדט.

נט 1 זעט, די האַנט פון גאָט איז ניט קורץ צו העלפן,
און זיין אויער איז ניט שווער צו הערן;
2 נאָר אַייערע זינד פלעגן צעשיידן
צווישן אַייך און אַייער גאָט,
און אַייערע חטאים האָבן פאַרבאָרגן זיין פנים פון אַייך,
ניט צוצוהערן.
3 וואָרום אַייערע הענט זיינען באַפלעקט מיט בלוט,
און אַייערע פינגער מיט זינד;
אַייערע ליפּן זאָגן ליגן,
אַייער צונג רעדט אומרעכט.
4 קיינער לאָדט ניט מיט גערעכטיקייט,
און קיינער טענהט ניט מיט אמת;
מע פאַרזיכערט זיך אויף נישט, און מע רעדט פאַלש,

און זיך אײַנגעװיקלט װי אין אַ מאַנטל אין צאָרן.
18 אַזױ װי נאָך די טואונגען, אַזױערנאָך װעט ער באַצאָלן,
גרימצאָרן צו זײַנע פײַנט, פאַרגעלטונג צו זײַנע שׂונאים;
צו די אינזלען װעט ער פאַרגעלטונג באַצאָלן.
19 און מע װעט מורא האָבן פאַרן נאָמען יהוה פון מערב,
און פון אױפגאַנג פון זון פאַר זײַן פּראַכט;
װאָרום דער פײַנט װעט קומען װי אַ שטראָם,
װאָס דער אָטעם פון גאָט טרײַבט אים אָן.

20 און קומען װעט אַן אױסלײזער פאַר ציון,
און פאַר די אָפּגעקערטע פון זינד אין יעקב,
זאָגט גאָט.
21 און איך—דאָס איז מײַן בונד מיט זײ,
זאָגט גאָט:
מײַן גײַסט װאָס אױף דיר,
און מײַנע װערטער װאָס איך האָב אַרײַנגעטאָן אין דײַן מױל,
װעלן זיך ניט אָפּטאָן פון דײַן מױל,
און פון דעם מױל פון דײַנע קינדער,
און פון דעם מױל פון דײַנע קינדסקינדער,
זאָגט גאָט,
פון אַצונד און ביז אײביק.

ס 1 שטײ אױף, לײַכט אױף, װאָרום דײַן ליכט איז געקומען,
און די פּראַכט פון גאָט שײַנט אױף איבער דיר.
2 װאָרום זע, פינצטערניש װעט באַדעקן די ערד,
און אַ נעבל די פעלקער,
אָבער אױף דיר װעט אױפשײַנען גאָט,
און זײַן פּראַכט װעט זיך װײַזן אױף דיר.

מיר האָפן אויף גערעכטיקייט, און ניטאָ,
אויף אַ ישועה, און זי איז ווייט פון אונדז.
12 וואָרום פיל זיינען אונדזערע פאַרברעכן פאַר דיר,
און אונדזערע חטאים זאָגן עדות קעגן אונדז;
וואָרום אונדזערע פאַרברעכן זיינען ביי אונדז,
און אונדזערע זינד–זיי ווייסן מיר וויל:
13 ברעכן און לייקענען אָן יהוה,
און זיך אָפּקערן פון הינטער אונדזער גאָט,
רעדן רויב און אָפּקערונג,
טראָגן און אַרויסברענגען פון האַרצן פאַלשע רייד.
14 און אָפּגעטרעטן אַהינטער איז גערעכטיקייט,
און רעכטפאַרטיקייט שטייט פון דער ווייטן,
וואָרום געשטרויכלט אין גאַס איז דער אמת,
און ערלאַכקייט קען ניט אַריינקומען.
15 און דער אמת פעלט,
און דער וואָס קערט זיך אָפּ פון בייז,
ווערט פאַר משוגע געהאַלטן.

און גאָט האָט געזען,
און עס איז געווען שלעכט אין זיינע אויגן,
וואָס קיין גערעכטיקייט איז ניטאָ.
16 און ער האָט געזען, אַז קיין מענטש איז ניטאָ,
און זיך פאַרוווּנדערט, וואָס קיינער שטעלט זיך ניט אַיין;
האָט אים זיין אָרעם געהאָלפן,
און זיין גערעכטיקייט, זי האָט אים אונטערגעלענט.
17 און ער האָט אָנגעטאָן גערעכטיקייט ווי אַ פאַנצער,
און אַ קיווער פון הילף אויף זיין קאָפּ;
און ער האָט אָנגעטאָן קליידער פון נקמה צום מלבוש,

אוּן צוּם הייליקן פוּן ישׂראל,
ווײַל ער האָט דיך באַשיינט.
10 אוּן פרעמדגעבאָרענע װעלן בויען דײַנע מויערן,
אוּן זייערע מלכים װעלן דיך באַדינען;
װאָרוּם אין מיין צאָרן האָב איך דיך געשלאָגן,
אוּן אין מיין באַװיליקוּנג האָב איך דיך דערבאַרימט.
11 אוּן אָפן װעלן זיין דײַנע טויערן תּמיד,
טאָג אוּן נאַכט װעלן זיי ניט פאַרשלאָסן װערן,
כּדי צו ברענגען דעם פאַרמעג פוּן די פעלקער צו דיר;
אוּן זייערע מלכים װעלן מיטפאָרן.
12 װאָרוּם דאָס פאָלק אוּן דאָס קיניגרייך,
װאָס װעלן דיר ניט דינען, װעלן אוּנטערגיין;
אוּן די פעלקער װעלן װיסט פאַרװיסט װערן.

13 די פראַכט פוּן לבנון װעט קוּמען צו דיר;
ציפּרעס, טענענבוים, אוּן בוּקסנבוים אין איינעם;
צו באַשיינען דעם אָרט פוּן מיין הייליקטוּם;
אוּן דעם אָרט פוּן מיינע פיס װעל איך ערלאַכן.
14 אוּן געבויגן װעלן קוּמען צו דיר
די זין פוּן דײַנע פּייניקער,
אוּן בוּקן זיך צו דײַנע פוּסטריט
װעלן אַלע דײַנע לעסטערער;
אוּן זיי װעלן דיך רופן די שטאָט פוּן גאָט,
ציון פוּן דעם הייליקן פוּן ישׂראל.

15 אָנשטאָט דיין זיין פאַרלאָזט אוּן פאַרהאַסט,
אוּן אָן אַ דוּרכגייער,
װעל איך דיך מאַכן צוּם אייביקן שטאָלץ,

3און פעלקער וועלן גיין פאַר דיין ליכט,
און מלכים פאַר דער העלקייט פון דיין שיין.

4הייב אויף רונד אַרום דיינע אויגן, און זע:
זיי אַלע זיינען אייַנגעזאַמלט, זיי קומען צו דיר;
דיינע זין קומען אָן פון דער ווייט,
און דיינע טעכטער ווערן אויפן זייט געטראָגן.
5דענסמאָל וועסטו זען און וועסט לייכטן,
און ציטערן און ברייט ווערן וועט דיין האַרץ;
וואָרום איבערגיין צו דיר וועט די רייכקייט פון ים,
דער פאַרמעג פון די פעלקער וועט קומען צו דיר.
6אַ שפע פון קעמלען וועט דיך באַדעקן,
יונגקעמלען פון מִדיָן און עֵיפָה,
אַלע פון שבאָ געקומען;
גאָלד און ווייַרויך וועלן זיי טראָגן,
און די לויבן פון גאָט וועלן זיי אָנזאָגן.
7אַלע שאָף פון קֵדָר וועלן אייַנגעזאַמלט ווערן צו דיר,
די ווידערס פון נְבָיוֹת וועלן זיין דיר צו דינסט;
זיי וועלן אויפגיין מיט באַוויליקונג אויף מיין מזבח;
און מיין הויז פון שיינקייט וועל איך באַשיינען.

8ווער זיינען דידאָזיקע וואָס פליען ווי אַ וואָלקן,
און ווי די טויבן צו זייערע שלאָגן?
9פאַרוואָר, צו מיר וועלן די אינזלען זיך זאַמלען,
און די שיפן פון תַּרשיש צוערשט,
צו ברענגען דיינע קינדער פון דער ווייט,
זייער גאָלד און זייער זילבער מיט זיי,
צום נאָמען פון יהוה דיין גאָט,

דער צווייג פון מיין פלאַנצונג,
דאָס ווערק פון מיינע הענט זיך צום רימען.
22 דער קלענסטער וועט ווערן צו טויזנט,
און דער מינדסטער צום מאַכטיקן פאָלק;
איך גאָט וועל דאָס אײַלן אין זיין צייט.

סא 1 דער גייסט פון גאָט דעם האַר איז אויף מיר,
ווייל גאָט האָט מיך געזאַלבט
צו ברענגען אַ בשׂורה צו די פאַרליטענע;
מיך געשיקט צו פאַרבינדן די צעבראָכענע הערצער,
אויסצורופן פרייִשאַפט צו די געפאַנגענע,
און לויזלאָזונג צו די געבונדענע;
2 אויסצורופן אַ יאָר פון באַווילִיקונג פון יהוה,
און אַ טאָג פון נקמה פון אונדזער גאָט;
צו טרייסטן אַלע טרויערער;
3 צו באַשערן די טרויערער פון ציון,
זיי צו געבן אַ הויב אָנשטאָט שטויבא,
אייל פון פרייד אָנשטאָט טרויער,
אַ מאַנטל פון לויב אָנשטאָט אַ באַטריבט געמיט;
און מע וועט זיי רופן די אייכנבוימער פון גערעכטיקייט,
די פלאַנצונג פון גאָט זיך צום רימען.
4 און זיי וועלן אָפּבויען אייביקע חורבות,
וויסטענישן פון פאַרצייטן וועלן זיי אויפריכטן,
און זיי וועלן באַנייען חרבע שטעט,
וויסטענישן פון דור־דורות.
5 און פרעמדע וועלן שטיין
און פיטערן אײַערע שאָף,
און פרעמדגעבאָרענע וועלן זיין

א ווערטשפּיל: פּאֵר תַּחַת אֵפֶר.

אַ פרייד אויף דור־דורות.
16 און וועסט זויגן דאָס מילך פון די פעלקער,
און די ברוסט פון מלכים וועסטו זויגן;
און וועסט וויסן אַז איך יהוה בין דיין העלפער,
און דיין אויסלייזער איז דער מאַכטיקער פון יעקב.

17 אָנשטאָטן קופּער וועל איך ברענגען גאָלד,
און אָנשטאָטן אַייזן וועל איך ברענגען זילבער,
און אָנשטאָט די האָלצן, קופּער,
און אָנשטאָט די שטיינער, אַייזן;
און איך וועל מאַכן פאַר דיין אויפזועער שלום,
און פאַר דיינע הערשער גערעכטיקייט.
18 מער וועט ניט געהערט ווערן רויב אין דיין לאַנד
פאַרוויסטונג און בראָך אין דיינע געמאַרקן;
און וועסט רופן דיינע מויערן „ישועה",
און דיינע טויערן „לויב".

19 די זון וועט דיר מער ניט זיין פאַר ליכט ביי טאָג,
און פאַר העלקייט וועט דיר ניט שיינען די לבָנה,
נאָר יהוה וועט דיר זיין פאַר אַן אייביקן ליכט,
און דיין גאָט פאַר דיין שיינקייט.
20 ניט אונטערגיין וועט דיין זון מער,
און דיין לבָנה וועט ניט אַיינגעטאָן ווערן,
וואָרום גאָט וועט דיר זיין פאַר אַן אייביקן ליכט,
און געענדיקט וועלן זיין די טעג פון דיין טרויער.

21 און דיין פאָלק וועלן זיין אַלע גערעכטע,
אויף אייביק וועלן זיי אַרבן דאָס לאַנד–

אַזוי וועט גאָט דער האַר מאַכן שפּראָצן זיג און לויב,
אַנטקעגן פאַר אַלע פעלקער.

סב 1פון וועגן ציון וועל איך ניט שווייגן,
און פון וועגן ירושלַיִם וועל איך ניט רוען,
ביז אַרויס ווי דער שיין וועט איר גערעכטיקייט,
און איר הילף ווי אַ פלאַם וואָס ברענט.
2און די פעלקער וועלן זען דיין גערעכטיקייט,
און אַלע מלכים דיין כבוד;
און מע וועט דיך רופן אַ נייעם נאָמען,
וואָס דאָס מויל פון גאָט וועט אים אָנרופן.
3און וועסט זיין אַ קרוין פון שיינקייט
אין דער האַנט פון יהוה,
און אַ מלכותדיקע הויב
אין דער האַנטפלעך פון דיין גאָט.
4אויף דיר וועט מער ניט געזאָגט ווערן „פאַרלאָזטע",
און אויף דיין לאַנד וועט מער ניט געזאָגט ווערן „וויסטעניש",
נאָר דיך וועט מען רופן „מיין־גלוסט־צו־איר"[א],
און דאָס לאַנד דיינס „באַמאַנטע"[ב];
וואָרום גאָט טוט דיך גלוסטן,
און דיין לאַנד וועט באַמאַנט ווערן.
5וואָרום ווי אַ בחור באַמאַנט אַ יונגפרוי,
וועלן דיך באַמאַנען דיינע קינדער;
און ווי די פרייד פון אַ חתן מיט דער כלה,
וועט זיך פרייען מיט דיר דיין גאָט.

6אויף דיינע מויערן, ירושלַיִם,
האָב איך אויפגעשטעלט שומרים,

א חֶפְצִי־בָהּ. ב בְּעוּלָה.

אַייערע אַקערלײַט און אַייערע װײַנגערטעניִרער.
6און איר װעט כּהנים פֿון יהוה גערופֿן װערן,
דינער פֿון אונדזער גאָט װעט געזאָגט װערן אויף אַייך.
דעם פֿאַרמעג פֿון די פֿעלקער װעט איר עסן,
און זייער פּראַכט װעט איר איבערנעמען.
7פֿאַר אַייער טאָפּעלער בושה,
און װײַל מע פֿלעגט זינגען: „שאַנד איז זייער חלק",
דרום װעלן זיי יַרשענען טאָפּל אין זייער לאַנד;
אַן אײביקע פֿרייד װעט בײַ זיי זײַן.

8װאָרום איך גאָט האָב ליב גערעכטיקייט;
איך האָב פֿײַנט גזלה מיט אומרעכט,
און איך װעל געבן װאָרהאַפֿטיק זייער לוין,
און אַן אײביקן בונד װעל איך זיי שליסן.
9און באַװוּסט בײַ די פֿעלקער װעט זײַן זייער זאָמען,
און זייערע שפּראָצן צװישן די אומות;
אַלע װאָס זעען זיי װעלן זיי דערקענען,
אַז זיי זײַנען דער זאָמען װאָס גאָט האָט געבענטשט.

10פֿרייען פֿרײַ איך זיך מיט יהוה,
לוסטיק איז מײַן זעל מיט מײַן גאָט,
װאָרום ער האָט מיך אָנגעטאָן קליידער פֿון הילף,
אַ מאַנטל פֿון זיג מיר אַרומגעװיקלט,
װי אַ חתן טוט אָן אַ כּהן־הויב,
און װי אַ כּלה ציִרט זיך אָן מיט אירע תּכשיטין.
11װאָרום װי די ערד לאָזט אַרויס איר שפּראָצונג,
און װי אַ גאָרטן מאַכט שפּראָצן זײַנע זאָמען,

זע, זיין לוין איז מיט אים,
און זיין פאַרגעלטונג אים פאַרויס.
13 און מע וועט זיי רופן דאָס הייליקע פאָלק,
די אויסדערלייזטע פון גאָט;
און דיך וועט מען רופן „געזוכטע",
„ניט פאַרלאָזענע שטאָט".

סג 1 ווער איז דער וואָס קומט פון אֶדוֹם,
אין געררויטיקטע בגדים פון בָּצְרָה?
דער וואָס איז פּראַכטיק אין זיין מלבוש,
אויסגעבויגן אין זיין גרויס שטאַרקייט?
איך וואָס רעד מיט גערעכטיקייט,
וואָס בין מאַכטיק צו העלפן.
2 פאַרוואָס איז רויט אויף דיין קלייד,
און דיינע בגדים ווי ביים טרעטער אין אַ קעלטער?
3 איך האָב געטרעטן אַ קעלטער אַליין,
און פון די פעלקער איז קיינער מיט מיר ניט געווען;
און איך האָב זיי געטרעטן אין מיין כּעס,
און זיי געטראַמפּלט אין מיין גרימצאָרן;
האָט געשפּריצט זייער זאַפט אויף מיינע בגדים,
און אַלע מיינע קליידער האָב איך באַפלעקט.
4 וואָרום אַ טאָג פון נקמה איז אין מיין האַרצן,
און מיין יאָר פון דערלייזונג איז געקומען.
5 און איך האָב מיך אומגעקוקט,
און ניט געווען קיין העלפער,
און איך האָב מיך געוווּנדערט,
און ניט געווען קיין אונטערלענער;
האָט מיך מיין אָרעם געהאָלפן,

אַ גאַנצן טאָג און אַ גאַנצע נאַכט,
זיי זאָלן תָּמיד ניט שווייגן.
איר דערמאָנער פון גאָט,
קיין רו ניט צו אײַך!
7און איר זאָלט ניט געבן קיין רו צו אים,
ביז ער וועט אויפריכטן,
און ביז ער וועט מאַכן ירושָלַיִם
אַ לויב אויף דער ערד.
8גאָט האָט געשוואָרן ביי זיין רעכטער האַנט,
און ביי זיין מאַכטיקן אָרעם:
אויב איך וועל מער געבן דיין תּבואה
פאַר שפּייז צו דיינע פיינט!
און אויב פרעמדגעבאָרענע וועלן טרינקען דיין וויין
וואָס דו האָסט זיך געמיט אויף אים!
9נייערט אירע אַריינזאַמלער וועלן זי עסן,
און וועלן לויבן גאָט;
און זיינע אַיינזאַמלער וועלן אים טרינקען
אין די הויפן פון מיין הייליקטום.

10גייט דורך, גייט דורך דורך די טויערן,
ראַמט אָפּ דעם וועג פון דעם פאָלק!
טרעט אויס, טרעט אויס דעם שטעג,
רייניקט אָפּ פון שטיינער!
הייבט אויף אַ פאָן צו די פעלקער!
11זע, גאָט האָט געמאַכט הערן
ביז צום עק פון דער ערד:
זאָגט צו טאָכטער צִיוֹן:
זע, דיין הילף איז געקומען;

װוּ איז דער װאָס האָט אַרײַנגעטאָן אין אים
זײַן הײליקן גײַסט?
[12]װאָס האָט באַלײט די רעכטע האַנט פֿון משהן
מיט דעם אָרעם פֿון זײַן פּראַכט?
װאָס האָט געשפּאָלטן די װאַסערן פֿון פֿאַר זײ,
זיך צוּ מאַכן אַן אײביקן נאָמען?
[13]װאָס האָט זײ געפֿירט דורך תּהומען
װי אַ פֿערד דורך אַ סטעפּ,
זײ זאָלן ניט געשטרויכלט װערן?
[14]װי פֿי װאָס טוט נידערן אין טאָל,
האָט דער גײַסט פֿון גאָט זײ באַרוט;
אַזוי האָסטוּ געפֿירט דײַן פֿאָלק,
דיר צוּ מאַכן אַ פּראַכטיקן נאָמען.

[15]לוּג פֿון הימל און זע,
פֿון דײַן הײליקער און פּראַכטיקער װוינוּנג;
װוּ איז דײַן אָנגעמען זיך און דײַנע גבֿורות?
די ברומוּנג פֿון דײַנע אינגעװײד און דײַן באַרימהאַרציקײט
האַלטן זיך אײַן קעגן מיר.
[16]פֿאַרװאָר, דוּ ביסט אונדזער פֿאָטער;
װאָרום אַבֿרהם װײס אונדז ניט,
און ישׂראל קען אונדז ניט;
דוּ, גאָט, ביסט אונדזער פֿאָטער,
אונדזער אויסלײזער איז דײַן נאָמען פֿון אײביק אָן.
[17]פֿאַרװאָס, גאָט, לאָזטוּ אונדז בלאָנדזשען פֿון דײַנע װעגן,
מאַכסט האַרט אונדזער האַרץ, ניט מורא צוּ האָבן פֿאַר דיר?
קער זיך אום פֿון װעגן דײַנע קנעכט,
די שבֿטים פֿון דײַן אַרבֿ.

און מײַן גרימצאָרן, ער האָט מיך אונטערגעלענט.
6און איך האָב געטרעטן די פעלקער אין מײַן כּעס,
און זײ פאַרשיכּורט מיט מײַן גרימצאָרן,
און געמאַכט נידערן צו דער ערד זײער זאַפט.

7די חסדים פון יהוה וועל איך דערמאָנען,
די לויבונגען פון גאָט,
װעדליק אַלץ װאָס גאָט האָט אונדז געטאָן,
און די פיל טובֿות צום הויז פון ישׂראל,
װאָס ער האָט געטאָן צו זײ לויט זײַן באַרימהאַרציקײט,
און לויט זײַנע פיל חסדים.
8װאָרום ער האָט געזאָגט: זײ זײַנען פאָרט מײַן פאָלק,
קינדער װאָס װעלן ניט פעלשן;
און ער איז זײ געװען פאַר אַ העלפער.
9אין אַל זײער לײַד האָט ער געליטן,
און דער מלאך פון זײַן פּנים האָט זײ געהאָלפן;
אין זײַן ליבשאַפט און אין זײַן דערבאַרימונג
האָט ער זײ אויסגעלײזט,
און זײ געהויבן און זײ געטראָגן
אַלע טעג פון פאַרצײַטן.
10אָבער זײ האָבן װידערשפּעניקט
און באַטריבט זײַן הײליקן גײַסט,
און ער איז זײ פאַרקערט געװאָרן אין אַ פײַנט;
ער האָט מלחמה געהאַלטן אויף זײ.
11און זײַן פאָלק האָט געדאַכט
אָן די טעג פון פאַרצײַטן, פון משהן:
װוּ איז דער װאָס האָט זײ אויפגעבראַכט פון ים,
דורך דעם פּאַסטוך פון זײַנע שאָף?

6און ניטאָ ווער זאָל רופֿן דײַן נאָמען,
ווער זאָל זיך דערוועקן זיך צו האַלטן אָן דיר;
וואָרום האָסט פֿאַרבאָרגן דײַן פּנים צו אונדז,
און אונדז געמאַכט צעגיין דורך אונדזערע זינד.

7און אַצונד, גאָט, דו ביסט אונדזער פֿאָטער,
מיר זײַנען דער ליים, און דו ביסט אונדזער טעפּער,
און דאָס ווערק פֿון דײַנע הענט זײַנען מיר אַלע.
8ניט צערענען זאָלסטו, גאָט, ביז גאָר,
און ניט אויף אייביק געדענקען די זינד;
זע, לוג, איך בעט דיך, דײַן פֿאָלק זײַנען מיר אַלע.
9דײַנע הייליקע שטעט זײַנען געוואָרן אַ מדבר,
ציון איז אַ מדבר געוואָרן,
ירושָלַיִם אַ וויסטעניש;
10אונדזער הייליק און אונדזער פּראַכטיק הויז,
וווּ אונדזערע עלטערן האָבן דיך געלויבט,
איז אַוועק אין בראַנדפֿייער,
און אַלע אונדזערע גלוסטיקייטן זײַנען געוואָרן צו וויסט.
11ווילסטו אויף דעם זיך אײַנהאַלטן, גאָט?
ווילסטו שווײַגן און אונדז פּײַניקן ביז גאָר?

סה 1איך בין געווען צו דערבעטן
פֿאַר די וואָס האָבן ניט געפֿרעגט;
איך בין געווען צו געפֿינען
פֿאַר די וואָס האָבן מיך ניט געזוכט;
איך האָב געזאָגט: דאָ בין איך, דאָ בין איך!
צו אַ פֿאָלק וואָס רופֿט זיך ניט אויף מײַן נאָמען.
2איך האָב אויסגעשפּרייט מײַנע הענט אַ גאַנצן טאָג

18כמעט פאַרטריבן האָבן זיי דײַן הייליק פֿאָלק;
אונדזערע פֿײַנט האָבן צעטרעטן דײַן הייליקטום.
19מיר זײַנען געוואָרן ווי די
וואָס דו האָסט קיינמאָל ניט געהערשט איבער זיי,
וואָס דײַן נאָמען איז ניט גערופֿן געוואָרן אויף זיי.

הלוואַי צערײַסטו די הימלען און נידערסט אַראָפּ,
די בערג זאָלן זיך טרייסלען פֿאַר דיר;
סד 1אַזוי ווי פֿײַער צינדט אָן טרוקענע צווײַגן,
ווי פֿײַער טוט וואַסער צעבלעזלען—
כּדי צו מאַכן וויסן דײַן נאָמען צו דײַנע פֿײַנט;
די פֿעלקער זאָלן ציטערן פֿאַר דיר,
2ווען דו טוסט פֿאָרכטיקע זאַכן
וואָס מיר האָבן צומאָל ניט געהאָפֿט—
הלוואַי נידערסטו אַראָפּ,
די בערג זאָלן זיך טרייסלען פֿאַר דיר!—
3און וואָס זיי האָבן קיינמאָל ניט געהערט, ניט פֿאַרנומען,
וואָס קיין אויג האָט ניט געזען,
אַז אַ גאָט אַחוץ דיר זאָל טאָן
פֿאַר דעם וואָס טוט האַרן אויף אים.
4האָסט געשלאָגן דעם וואָס האָט זיך געפֿרייט צו טאָן רעכט,
די וואָס האָבן געדאַכט אָן דיר מיט דײַנע וועגן;
זע, דו האָסט געצערנט, ווײַל מיר האָבן געזינדיקט,
דורך זיי אָבער פֿלעגן מיר אייביק געהאָלפֿן ווערן.
5און מיר זײַנען געוואָרן ווי אַ טָמֵא אַלע,
און ווי אַ באַפֿלעקט קלייד אַלע אונדזערע גערעכטיקייטן;
און מיר וועלקן אַזוי ווי אַ בלאַט אַלע,
און אונדזער זינד טראָגט אונדז ווי דער ווינט אַוועק.

וואָרום אַ בענטשונג איז אין אים;
אַזוי וועל איך טאָן פון וועגן מיינע קנעכט,
ניט צו צעשטערן אין גאַנצן.
9 און איך וועל אַרויסברענגען פון יעקב אַ זאָמען,
און פון יהודה דעם יורש פון מיינע בערג;
און יַרשענען וועלן עס מיינע אויסדערוויילטע,
און מיינע קנעכט וועלן דאָרט וווינען.
10 און דער שָרון וועט זיין פאַר אַ פיטערפּלאַץ פון שאָף,
און דער טאָל עָכור פאַר אַ הויערונג פון רינדער,
פאַר מיין פאָלק וואָס האָט מיך געזוכט.
11 אָבער איר וואָס פאַרלאָזט גאָט,
וואָס פאַרגעסט אָן מיין הייליקן באַרג,
וואָס גרייט אַ טיש צום מזל[א],
און פילט אָן אַ מישטראַנק צום באַשער[ב],
12 איך וועל אַייך באַשערן צום שווערד,
און איר אַלע וועט קניען צו דער שחיטה;
ווייל איך האָב גערופן און איר האָט ניט געענטפערט,
גערעדט, און איר האָט ניט געהערט;
נאָר איר האָט געטאָן וואָס איז שלעכט אין מיינע אויגן,
און וואָס איך האָב ניט געוואָלט, האָט איר אויסגעוויילט.

13 דרום האָט גאָט דער האַר אַזוי געזאָגט:
זע, מיינע קנעכט וועלן עסן,
און איר וועט זיין הונגעריק;
זע, מיינע קנעכט וועלן טרינקען,
און איר וועט זיין דאָרשטיק;
זע, מיינע קנעכט וועלן זיך פרייען,
און איר וועט פאַרשעמט ווערן.

[א] לַגַד, צום גאָט פון מזל. לַמְנִי, צום גאָט פון באַשערונג אָדער שיקזאַל

צו אַ פֿאָלק אַן אָפּקערער
וואָס גייט אויפֿן ניט גוטן וועג,
נאָך די טראַכטונגען זייערע;
3 צו אַ פֿאָלק וואָס דערצערנט מיך
אין מיין פּנים נאָכאַנאַנד;
וואָס שלאַכטן אין די גערטנער,
און רייכערן אויף די ציגל;
4 וואָס זיצן צווישן די קבֿרים,
און אין באַהעלטענישן נעכטיקן זיי;
וואָס עסן פֿלייש פֿון חזיר,
און זופּ פֿון אומווערדיקייטן איז אין זייערע כּלים;
5 וואָס זאָגן: רוק דיך אָפּ, זאָלסט ניט גענענען צו מיר,
וואָרום איך בין דיר הייליק.
דידאָזיקע זיינען אַ רויך אין מיין נאָז,
אַ פֿייער וואָס ברענט אַ גאַנצן טאָג.
6 זע, אויפֿגעשריבן איז דאָס פֿאַר מיר;
איך וועל ניט שווייגן סיידן איך האָב אָפּגעצאָלט,
יאָ, אָפּגעצאָלט אין זייער בוזעם,
7 אײַערע זינד און אייַנעם מיט די זינד פֿון אײַערע עלטערן,
זאָגט גאָט,
וואָס האָבן גערייכערט אויף די בערג,
און אויף די הייכן מיך געלעסטערט;
דרום וועל איך אָפּמעסטן צוערשט
זייער לוין אין זייער בוזעם.

8 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אַזוי ווי אַז דער וויין געפֿינט זיך אין הענגל,
זאָגט מען: זאָלסט עס ניט צעשטערן,

וואָרום דער איִנגסטער וועט צו הונדערט יאָר שטאַרבן,
און אַ זינדיקער וועט מיט הונדערט יאָר געשאָלטן ווערן.
21און זיי וועלן בויען הייזער און באַוווינען,
און פלאַנצן וויינגערטנער און עסן זייער פרוכט.
22זיי וועלן ניט בויען,
און אַן אַנדערער זאָל באַוווינען
זיי וועלן ניט פלאַנצן,
און אַן אַנדערער זאָל עסן;
וואָרום אַזוי ווי די טעג פון אַ בוים
וועלן זיין די טעג פון מיין פאָלק,
און מיינע אויסדערוויילטע וועלן פאַרניצן
דאָס ווערק פון זייערע הענט.
23זיי וועלן זיך ניט מיען אומנישט,
זיי וועלן ניט געבערן פאַר אַ בֶהָלה,
וואָרום אַ זאָמען געבענטשט פון גאָט זיינען זיי,
און זייערע שפּראָצן מיט זיי.
24און עס וועט זיין,
איידער זיי רופן, וועל איך ענטפערן,
ווי זיי רעדן נאָך, אַזוי וועל איך צוהערן.
25אַ וואָלף און אַ לאַם וועלן זיך פיטערן אין איינעם,
און אַ לייב וועט ווי אַ רינד עסן שטרוי;
און אַ שלאַנג–איר שפּייז וועט זיין שטויב;
זיי וועלן ניט בייז טאָן און ניט פאַרדאַרבן
אויף מיין גאַנצן הייליקן באַרג,
זאָגט גאָט.

סו 1אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
דער הימל איז מיין טראָן,

14זע, מײנע קנעכט װעלן זינגען פֿון האַרצפֿרײד,
און איר װעט שרײַען פֿון האַרצװײ,
און פֿון אַ צעבראָכן געמיט װעט איר יאָמערן.
15און איר װעט לאָזן אײַער נאָמען
פֿאַר אַ קללה צו מײַנע אױסדערװײלטע:
„אַזױ זאָל גאָט דער האַר דיך טײטן!"
און זײַנע קנעכט װעט ער רופֿן אַן אַנדער נאָמען;
16אַז דער װאָס בענטשט זיך אױף דער ערד,
װעט זיך בענטשן בײַם גאָט פֿון אמת,
און דער װאָס שװערט אױף דער ערד,
װעט שװערן בײַם גאָט פֿון אמת;
װײַל פֿאַרגעסן זײַנען די פֿריערדיקע צרות,
און װײַל זײ זײַנען פֿאַרבאָרגן פֿון מײַנע אױגן.
17װאָרום זע, איך באַשאַף הימלען נײַע,
און אַן ערד אַ נײַע;
און דאָס פֿריערדיקע װעט ניט געדאַכט װערן,
און אױפֿן זינען ניט אַרױפֿקומען.
18נאָר זײַט לוסטיק און פֿרײט זיך ביז אײביק
מיט דעם װאָס איך באַשאַף;
װאָרום זע, איך באַשאַף ירושָלַיִם פֿאַר אַ לוסטיקײט,
און איר פֿאָלק פֿאַר אַ פֿרײד.
19און איך װעל זיך פֿרײען מיט ירושָלַיִם,
און װעל לוסטיק זײַן מיט מײַן פֿאָלק;
און ניט געהערט װערן װעט אין איר מער
אַ קָול פֿון געװײן, און אַ קָול פֿון געשרײ.
20מער װעט ניט זײַן פֿון דאָרטן
אַ קינד אין טעג, אָדער אַ זָקן,
װאָס װעט ניט דערפֿילן זײַנע טעג;

עס האָבן געזאָגט אײַערע ברידער וואָס האָבן אײַך פײַנט,
די וואָס פאַרשטויסן אײַך פון וועגן מײַן נאָמען:
„זאָל גאָט געערלאַכט ווערן,
און לאָמיר זען אײַער שׂמחה!"
אָבער זײ וועלן פאַרשעמט ווערן.
6 אַ קָול פון טומל פון דער שטאָט,
אַ קָול פון דעם טעמפּל!
אַ קָול פון גאָט וואָס באַצאָלט
פאַרגעלטונג צו זײַנע פײַנט.
7 אײדער זי האָט געווײטאָקט,
האָט זי געבאָרן,
אײדער ווײעניש איז געקומען אויף איר,
אַזוי האָט זי אַ אינגל געהאַט.
8 ווער האָט געהערט אַזוינס?
ווער האָט געזען אַזוי־וואָס?
ווערט אַ לאַנד אויסגעווײטאָקט אין אײן טאָג?
ווערט געבאָרן אַ פאָלק מיט אײן מאָל?
וואָרום ווי זי האָט געווײטאָקט,
אַזוי האָט ציון אירע קינדער געבאָרן.
9 וועל איך ביז געבורט ברענגען, און ניט מאַכן געבערן?
זאָגט גאָט;
וועל איך, וואָס מאַך געבערן, פאַרהאַלטן?
זאָגט דײַן גאָט.

10 פרײט זיך מיט ירושָלַיִם, און קוועלט אָן אין איר,
אַלע אירע ליבהאָבער;
לוסטיקט אײַך לוסטיק מיט איר,
איר אַלע וואָס טרויערט אויף איר;

און די ערד איז מיין פוסבענקל;
ווו איז דאָס הויז וואָס איר קענט מיר בויען?
און ווו דער אָרט פון מיין רואונג?
2 אַז די אַלע האָט מיין האַנט געמאַכט,
און אַזוי זיינען די אַלע געוואָרן,
זאָגט גאָט.
אָבער אויף אַזעלכן טו איך קוקן:
אויף דעם אָרעמאַן און דערשלאָגענעם אין געמיט,
און דעם וואָס ציטערט איבער מיין וואָרט.

3 דער וואָס שעכט אַן אָקס,
דערשלאָגט אַ מענטשן;
דער וואָס שלאַכט אַ שעפּס,
האַקט אָפּ דאָס געניק פון אַ הונט;
דער וואָס ברענגט אויף אַ שפּייזאָפּפער,
[ברענגט אויף] בלוט פון אַ חזיר;
דער וואָס רייכערט ווייַרויך,
בענטשט אַן אָפּגאָט.
אַזוי ווי זיי האָבן אויסגעוויילט זייערע וועגן,
און זייערע אומווערדיקייטן האָט באַגערט זייער זעל,
4 אַזוי וועל איך אויך אויסוויילן געשפּעטן איבער זיי,
און זייערע שרעקענישן וועל איך ברענגען אויף זיי;
ווייל איך האָב גערופן, און קיינער האָט ניט געענטפערט,
גערעדט, און זיי האָבן ניט געהערט;
נאָר זיי האָבן געטאָן וואָס איז שלעכט אין מיינע אויגן,
און וואָס איך האָב ניט געוואָלט האָבן זיי אויסגעוויילט.

5 הערט דאָס וואָרט פון גאָט,
איר וואָס ציטערט איבער זיין וואָרט:

די וואָס עסן פֿלייש פֿון חזיר,
און אומווערדיקייטן און מייז,
וועלן אין איינעם פֿאַרלענדט ווערן,
זאָגט גאָט.
18 וואָרום [איך ווייס] זייערע מעשׂים און זייערע טראַכטונגען;
[די צייט] קומט אײַנצוזאַמלען אַלע פֿעלקער און לשונות,
זיי זאָלן קומען און זען מײַן כּבוד.

19 און איך וועל טאָן צווישן זיי אַ וווּנדערצייכן,
און איך וועל שיקן פֿון זיי אַנטרונענע צו די פֿעלקער,
צו תּרשיש, פּוּל, און לוד, די בויגנשפּאַנערס,
צו תּוּבל און יָוָן, די ווייטע אינזלען,
וואָס האָבן ניט געהערט מײַן הערונג, און ניט געזען מײַן כּבוד;
און זיי וועלן דערציילן מײַן כּבוד צווישן די פֿעלקער.
20 און זיי וועלן ברענגען אַלע אײַערע ברידער,
פֿון אַלע פֿעלקער, אַ מתּנה צו גאָט,
אויף פֿערד און אויף קאָטשן און אויף טראָגוועגן,
און אויף מוילאייזלען, און אויף יאָגקעמלען,
צו מײַן הייליקן באַרג ירושָלַיִם, זאָגט גאָט,
אַזוי ווי די קינדער פֿון ישׂראל ברענגען דאָס שפּײַזאָפּפֿער
אין אַ ריינער כּלי אין הויז פֿון גאָט.
21 און אויך פֿון זיי וועל איך נעמען
פֿאַר כּהנים און פֿאַר לוִיִים, זאָגט גאָט.
22 וואָרום ווי די נײַע הימלען,
און די נײַע ערד, וואָס איך מאַך,
וועלן באַשטיין פֿאַר מיר, זאָגט גאָט,
אַזוי וועט באַשטיין אײַער זאָמען און אײַער נאָמען.

11וויל איר וועט זויגן און זיך זעטן
פון דער ברוסט פון אירע נחמות,
ווייל איר וועט זופּן און זיך קוויקן
פון דעם זויגנאָפּל פון איר שֶפע.
12וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך נייג צו איר שלום ווי אַ טייך,
און ווי אַ פלייציקן שטראָם די רייכקייט פון די פעלקער,
און איר וועט זויגן דערפון.
אויפן זייט וועט איר געטראָגן ווערן,
און אויף די קני וועט איר געצערטלט ווערן.
13ווי איינער וואָס זיין מוטער טוט אים טרייסטן,
אַזוי וועל איך אייך טרייסטן;
און אין ירושָלַיִם וועט איר געטרייסט ווערן.
14און איר וועט זען, און אַייער האַרץ וועט זיך פרייען,
און אַיירע ביינער וועלן ווי גראָז בליען;
און די האַנט פון גאָט וועט דערוווּסט ווערן ביי זיינע קנעכט,
און ער וועט צערענען אויף זיינע פיינט.

15וואָרום זע, גאָט וועט קומען מיט פייער,
און ווי אַ שטורעמווינט זיינע רייטוועגן,
אויסצולאָזן מיט גרים זיין צאָרן,
און זיין אָנגעשריי מיט פלאַמען פייער.
16וואָרום מיט פייער טוט זיך משפטן גאָט,
און מיט זיין שווערד, מיט אַלע לייבער;
און פיל וועלן זיין די דערשלאָגענע פון גאָט.
17די וואָס הייליקן זיך און ריייניקן זיך
צו גיין אין די גערטנער,
הינטער איינער אין מיטן,

ירמיה

23 און עס וועט זיין,
ראשחודש אין ראש־חודש,
און שבת אין שבת,
וועלן קומען אַלע לייבער,
זיך בוקן פאַר מיר, זאָגט גאָט.
24 און זיי וועלן אַרויסגיין און וועלן קוקן
אויף די פגרים פון די מענטשן
וואָס האָבן געבראָכן אָן מיר;
וואָרום זייער וואָרעם וועט ניט שטאַרבן,
און זייער פייער וועט ניט פאַרלאָשן ווערן,
און זיי וועלן זיין אַן עקל פאַר אַלע לייבער.

און עס וועט זיין,
ראשחודש אין ראשחודש,
און שבת אין שבת,
וועלן קומען אַלע לייבער,
זיך בוקען פאַר מיר, זאָגט גאָט.

יִרמיָה

גאָט מאַכט יִרמיָהון צום נביא פאַר די פעלקער	א	1
געצנדינערײַ און זינדיקײַט פון ישׂראל און יהודה	ב	1
װאָרענונג און אָנזאָג פון דער שטראָף װאָס קומט	ד	1
די פאַרדאָרבנקײט פון אַלע שיכטן פון פאָלק, און די שטראָף	ה	1
פאַרברעכן, געצנדינסט, און פאַרשװעכונג פון הײליקטום	ז	1
גאָטס צאָרן װעט אויסגיין אויף דעם זינדיקן פאָלק	ז	27
דעם נביאס קלאָג	ח	18
נִיט חכמה אָדער גבורה, נאָר קענשאַפט פון גאָט איז דער עיקר	ט	22
גאָטס משפט אויף יהודה און אויף די אומות	ט	24
די אײנציקײט און גרויסקײט פון יהוה. די נאַרישקײט פון געצנדינסט	י	1
די פאַרװיסטונג פון לאַנד	י	17
שטראָף־נבואה צו יהודה	יא	1
דער גערודפטער נביא קלאָגט זיך אויף זײַן גורל	יא	18
גאָט פאַרלאָזט זײַן פאָלק און זײַן לאַנד	יב	7
גאָטס שטראָף אויף די פײַנט פון ישׂראל	יב	14
די נבואה מיט דעם פלאַקסענעם גאַרטל	יג	1
די נבואה מיט דעם װײַנקרוג	יג	12
שטראָף־נבואה	יג	15
װעגן די טריקענישן	יד	1
דער נביא שילט זײַן גורל. גאָט טרײסט אים	טו	10
װײַטערע שטראָף־נבואות	טז	1

נבואה צו צדקִיָהן	לג	1
קעגן די האַרן וואָס האָבן צוריקגענומען זייערע באַפרייטע שקלאַפן	לד	8
יִרמיָה און די רֵכָבים	לה	1
יהוֹיָקים פאַרברענט יִרמיָהס נבואות	לו	1
יִרמיָה אין געפענקעניש	לז	1
עֶבֶד־מֶלֶך דער כּושי ראַטעוועט יִרמיָהן פון דער תּפיסה־גרוב	לח	1
ירושָלַים ווערט באַצוווּנגען	לח	23
נבוּכַדנֶצַר הייסט אָפּהיטן יִרמיָהן	לט	11
דער באַלוין פון עֶבֶד־מֶלֶך דעם כּושי	לט	15
נבוּזַראֲדָן באַפרייט יִרמיָהן פון געפאַנגענשאַפט	מ	1
גדַליָה ווערט אויפגעזעצט איבער יהודה	מ	7
גדַליָה ווערט דערמאָרדט	מא	1
יִרמיָה וואָרנט קעגן אויסוואַנדערן קיין מִצרַיִם	מב	1
די געבליבענע הערן ניט צו יִרמיָהן און גייען קיין מִצרַיִם	מג	1
נבואה אויף מִצרַיִם	מג	8
נבואה אויף די אַנטלאָפענע קיין מִצרַיִם	מד	1
נבואה צו בָּרוּכן	מה	1
נבואה אויף מִצרַיִם	מו	1
נבואה אויף די פּלִשתּים	מז	1
נבואה אויף מוֹאָב	מח	1
נבואה אויף די קינדער פון עַמוֹן	מט	1
נבואה אויף אֶדוֹם	מט	7
נבואה אויף דַמֶשֶׂק	מט	23
נבואה אויף קֵדָר און די קיניגרייכן פון חָצוֹר	מט	28
נבואה אויף עֵילָם	מט	34
דער אונטערגאַנג פון בָּבֶל	נ	1

גאָט באַצאָלט איטלאַכן לויט זיינע מעשׂים	יז	5
דעם נביאס תּפילה	יז	12
אָפּהיטונג פון שבת	יז	19
די נבואה אין הויז פון דעם טעפּער	יח	1
ירמיָה קלאָגט צו גאָט וועגן זיינע פיינט	יח	18
די נבואה מיט דעם צעבראָכענעם קרוג	יט	1
פשחור שלאָגט ירמיָהן. דער נביא שילט דעם טאָג פון זיין געבאָרנשאַפט	כ	1
אָנזאָג אַז ירושלַיִם וועט פאַלן	כא	1
קעגן דעם מלך פון יהודה	כא	11
וועגן שַלומען	כב	10
וועגן יהויָקימען	כב	13
דער גָלות פון כניָהון (יהוָיכינען)	כב	24
קעגן די אומגעטרייע פירער	כג	1
קעגן די פאַלשע נביאים	כג	9
די נבואה מיט די צוויי קערב פייגן	כד	1
דער אונטערגאַנג פון יהודה דורך נבוכַדנֶצאַרן	כה	1
דער כּוס פון גאָטס צאָרן אויף אַלע אומות	כה	15
ירמיָה ווערט אַריינגעזעצט אין תּפיסה	כו	1
דער מלך יהויָקים לאָזט טייטן דעם נביא אוריָהן	כו	20
ירמיָה הייסט דינען נבוכַדנֶצַרן, און וואָרנט קעגן די פאַלשע נביאים	כז	1
ירמיָה און דער פאַלשער נביא חֲנַניָה	כח	1
ירמיָהס וואָרנבריוו צו די פאַרטריבענע אין בָבל	כט	1
טרייסט־נבואות	ל	1
ירמיָה קויפט לאַנד ויצנדיק אין תּפיסה	לב	1
ירמיָהס תּפילה	לב	16
אומקער פון יהודה און ישׂראל. ווידעראויפשטעלונג פון דודס טראָן	לג	1

יִרמיָהו

א 1 די װערטער פֿון יִרמיָהו דעם זון פֿון חִלקִיָהון, פֿון די
כֹּהנים װאָס אין עֲנָתוֹת אין לאַנד בּנימין, 2 װאָס דאָס װאָרט
פֿון גאָט איז צו אים געװען אין די טעג פֿון יֹאשִיָהו דעם זון פֿון
אָמוֹנען, דעם מלך פֿון יהודה, אין דרײַצנטן יאָר פֿון זײַן מלוכה,
3 און איז אויך געװען אין די טעג פֿון יהוֹיָקים דעם זון פֿון יֹאשִיָהון,
דעם מלך פֿון יהודה, בּיזן סָוף פֿון עלפֿטן יאָר פֿון צִדקִיָהו
דעם זון פֿון יֹאשִיָהון, דעם מלך פֿון יהודה, בּיז דעם גָלוּת פֿון
ירוּשָלַיִם אין פֿינפֿטן חודש.
4 און דאָס װאָרט פֿון גאָט איז געװען צו מיר, אַזוי צו זאָגן:
5 אײדער איך האָבּ דיך אין מוטערלײַבּ געפֿורעמט,
האָבּ איך דיך דערקענט,
און אײדער דו בּיסט פֿון טראַכט אַרױס,
האָבּ איך דיך געהײליקט;
אַ נביא פֿאַר די פֿעלקער
האָבּ איך דיך געמאַכט.
6 האָבּ איך געזאָגט: װײ, גאָט דו האַר, איך קען דאָך ניט
רעדן, װאָרום איך בּין אַ אינגל. 7 האָט גאָט צו מיר געזאָגט:
זאָלסט ניט זאָגן: איך בּין אַ אינגל,
נײַערט אומעטום װו איך װעל דיך שיקן זאָלסטו גײן,
און אַלץ װאָס איך װעל דיר בּאַפֿעלן זאָלסטו רעדן.
8 זאָלסט ניט מורא האָבּן פֿאַר זײ,
װאָרום איך בּין מיט דיר, דיך מציל צו זײַן,
זאָגט גאָט.

יִרמיָה גיט שׂרָיָהן די נבואות אויף בָּבל אַריינצוואַרפן אין פּרָת מיט אַ קללה	נא	59
דער חורבן פון ירושָלַיִם. דער גָלות קיין בָּבל	נב	1
יהויָכינס באַפרייאונג	נב	31

אוּן גערײכערט צוּ פרעמדע געטער,
אוּן זיך געבּוּקט צוּ די װערק פוּן זײערע הענט.
17 אוּן דוּ זאָלסט אָנגוּרטן דײנע לענדן,
אוּן זאָלסט אויפשטײן אוּן רעדן צוּ זײ
אַלץ װאָס איך װעל דיר באַפעלן;
זאָלסט זיך ניט שרעקן פאַר זײ,
כּדי איך זאָל דיך ניט דערשרעקן פאַר זײ.
18 װאָרוּם זע, איך האָבּ דיך הײנט געמאַכט
פאַר אַ בּאַפעסטיקטער שטאָט,
אוּן פאַר אַן אַײזערנעם זײל,
אוּן פאַר קוּפּערנע מויערן אַקעגן גאַנצן לאַנד,
קעגן די מלכים פוּן יהוּדה, קעגן אירע האַרן,
קעגן אירע כּהנים, אוּן קעגן דעם פאָלק פוּן לאַנד.
19 אוּן זײ װעלן מלחמה האַלטן אַקעגן דיר,
אוּן װעלן דיך ניט בּײקוּמען,
װאָרוּם איך בּין מיט דיר, זאָגט גאָט,
דיך מציל צוּ זײן.

ב 1 אוּן דאָס װאָרט פוּן גאָט איז געװען צוּ מיר, אַזוי צוּ זאָגן:
2 גײ אוּן זאָלסט רוּפן אין די אויערן פוּן ירוּשָלַיִם, אַזוי צוּ
זאָגן: אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
איך געדענק דיר די גינציקײט פוּן דײן יוּגנט,
די ליבּשאַפט פוּן דײן כּלה־צײט;
דײן גײן נאָך מיר אין דער מדבּר,
אין אַ לאַנד ניט געזײט.
3 הײליק בּײ גאָט איז ישׂראל,
דאָס ערשטע פוּן זײן תּבוּאה;
אַלע זײנע פאַרצערער װעלן פאַרװיסט װערן;

9 און גאָט האָט אויסגעשטרעקט זײַן האַנט און צוגערירט
צו מײַן מויל, און גאָט האָט צו מיר געזאָגט:
אָט האָב איך געגעבן מײַנע ווערטער אין דײַן מויל;
10 זע, איך האָב דיך געשטעלט הײַנטיקן טאָג
איבער די פֿעלקער און איבער די קיניגרײַכן,
אויסצורײַסן און אײַנצוּוואַרפֿן,
און אונטערצוברעכן און צו צעשטערן;
צו בויען און צו פֿלאַנצן.

11 און דאָס וואָרט פֿון גאָט איז געווען צו מיר, אַזוי צו זאָגן:
וואָס זעסטו, יִרמיָהוּ? האָב איך געזאָגט: אַ מאַנדלשטאָק* זע
איך. 12 האָט גאָט צו מיר געזאָגט: האָסט ווויל געזען, וואָרום
איך פּאַס־אויף* אויף מײַן וואָרט עס צו טאָן.
13 און דאָס וואָרט פֿון גאָט איז געווען צו מיר אַ צווייט מאָל,
אַזוי צו זאָגן: וואָס זעסטו? האָב איך געזאָגט: אַ זודיקן טאָפּ זע
איך, און זײַן פֿאָדערזײַט איז קעגן צפֿון. 14 האָט גאָט צו מיר
געזאָגט:
פֿון צפֿון וועט אויסברעכן דאָס בײז
אויף אַלע באַוווינער פֿון לאַנד.
15 וואָרום זע, איך רוף צו אַלע משפּחות
פֿון די קיניגרײַכן צו צפֿון, זאָגט גאָט,
און זיי וועלן קומען, און וועלן שטעלן איטלאַכער זײַן טראָן
בײַם אײַנגאַנג פֿון די טויערן פֿון ירושָלַיִם,
און קעגן אַלע אירע מויערן רונד אַרום,
און קעגן אַלע שטעט פֿון יהודה.
16 און איך וועל זיי אַרויסזאָגן מײַן משפּט
פֿאַר אַל זייער שלעכטיקייט,
וואָס זיי האָבן מיך פֿאַרלאָזן,

*וואָרטשפּיל: שָקֵד־שֹקֵד.

10וואָרום פאָרט דורך די אינזלען פון די כִּתִּים, און זעט,
און קיין קֵדָר שיקט, און קוקט זיך גוט צו,
און זעט אויב אַזוינס איז געשען.
11האָט דען אַ פאָלק פאַרביטן זיינע געטער?
וואָס זיי זיינען קיין געטער ניט;
און מיין פאָלק האָט פאַרביטן זיין כּבוד
אויף וואָס נוצט ניט.
12גרוילט איר הימלען[א] איבער דעם,
און שוידערט, ווערט באַנומען ביז גאָר,
זאָגט גאָט.
13וואָרום אַ צווייעדיק בייז האָט געטאָן מיין פאָלק:
זיי האָבן פאַרלאָזן מיך, דעם קוואַל פון לעבעדיקע וואַסער,
זיך צו האַקן ברונעמער, צעבראָכענע ברונעמער,
וואָס קענען דאָס וואַסער ניט האַלטן.

14איז אַ קנעכט ישׂראל?
צי אַ הויזגעבאָרענער שקלאַף איז ער?
פאַרוואָס איז ער צו רויב געוואָרן?
15אויף אים ברילן די יונגלייבן,
זיי לאָזן אַרויס זייער קָול,
און זיי האָבן געמאַכט זיין לאַנד צו וויסט;
זיינע שטעט זיינען חרב, אָן אַ באַוווינער.
16אויך די זין פון נֹף און תַּחפַּנחֵס
טוען אויף דיין שאַרבן פּיטערן.
17פאַרוואָר, דאָס האָט דיר אָנגעמאַכט
וואָס דו האָסט פאַרלאָזן יהוה דיין גאָט,
בעת ער האָט דיך אויפן וועג געפירט.

א וואָרטשפּיל: שמו שָׁמַיִם.

אַ בייזעניש וועט קומען אויף זיי,
זאָגט גאָט.

4 הערט דאָס וואָרט פון גאָט, איר הויז פון יעקב,
און אַלע משפחות פון הויז פון ישׂראל;
5 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
וואָס האָבן אייערע עלטערן אין מיר אַן עוולה געפונען,
וואָס זיי האָבן זיך דערווייטערט פון מיר,
און געגאַנגען נאָך נישט און נישטיק געוואָרן?
6 און זיי האָבן ניט געזאָגט: וווּ איז גאָט
וואָס האָט אונדז אויפגעבראַכט פון לאַנד מִצרַיִם,
וואָס האָט אונדז געפירט דורכן מדבר,
דורך אַ לאַנד פון וויסטעניש און גריבער,
דורך אַ לאַנד פון טריקעניש און טויטשאָטן,
דורך אַ לאַנד וואָס קיין מענטש איז ניט דורכגעגאַנגען דערין,
און קיין מוטערמענטש האָט ניט געוווינט דאָרטן?
7 און איך האָב אייך געבראַכט אין אַ פרוכטיקן לאַנד,
צו עסן איר פרוכט און איר גוטס;
און איר זייט געקומען און האָט פאַראומרייניקט מיין לאַנד,
און געמאַכט מיין אַרב פאַר אַן אומווערדיקייט.
8 די כּהנים האָבן ניט געזאָגט: וווּ איז גאָט?
און די אויפהאַלטער פון דער תּורה האָבן מיך ניט געקענט;
און די פּאַסטוכער האָבן געבראָכן אָן מיר,
און די נביאים האָבן נביאות געזאָגט פאַר בַּעַל,
און נאָך די וואָס נוצן ניט, זיינען זיי געגאַנגען.
9 דרום וועל איך נאָך קריגן מיט אייך, זאָגט גאָט,
און מיט אייערע קינדסקינדער וועל איך קריגן.

זע דײַן פירונג אין טאָל,
מערק וואָס דו האָסט געטאָן,
דו פלינקע קעמעלין, וואָס פאַרדרייט אירע וועגן;
24 אַ ווילדע אייזעלין צום מדבר געוווינט,
וואָס שלינגט דעם ווינט אין דער גלוסטונג פון איר זעל;
פון איר פאָרונג ווער קען זי אָפּהאַלטן?
אַלע אירע זוכער דאַרפן זיך ניט אַיינמיען,
אין איר חודש וועלן זיי זי געפינען.
25 „פאַרמייד דײַן פוס פון באָרוועס זײַן,
און דײַן קעל פון דאָרשטיקייט";
אָבער דו האָסט געזאָגט: אומזיסט, ניין!
נייערט פרעמדע האָב איך ליב,
און נאָך זיי וועל איך גיין.

26 ווי די שאַנד פון אַ גנב אַז ער ווערט געפונען,
אַזוי איז צו שאַנד דאָס הויז פון ישׂראל,
זיי, זייערע מלכים, זייערע האַרן,
און זייערע כּהנים, און זייערע נביאים.
27 זיי זאָגן צו אַ האָלץ: ביסט מיין פאָטער!
און צו אַ שטיין: דו האָסט אונדז געבאָרן!
וואָרום זיי האָבן געקערט דעם רוקן צו מיר, און ניט דעם פנים;
נאָר אין צייט פון זייער אומגליק זאָגן זיי:
שטיי אויף און העלף אונדז.
28 און ווו זיינען דיינע געטער וואָס דו האָסט דיר געמאַכט?
זאָלן זיי אויפשטיין אויב זיי קענען דיר העלפן
אין צייט פון דיין אומגליק;
וואָרום אַזוי ווי די צאָל פון דיינע שטעט,
זיינען דיינע געטער, יהודה.

18 און אַצונדערט ווי קומסטו אויפן וועג קיין מִצְרַיִם,
צו טרינקען דאָס וואַסער פון שיחוֹר?
און ווי קומסטו אויפן וועג קיין אַשור,
צו טרינקען דאָס וואַסער פון טייך[א]?
19 דיין שלעכטיקייט וועט דיך אָנלערנען,
און דיינע אָפּקערונגען וועלן דיך שטראָפן;
און ווייס און זע, אַז שלעכט איז און ביטער
וואָס דו האָסט פאַרלאָזן יהוה דיין גאָט,
און מיין מוֹרא איז ניט אויף דיר,
זאָגט יהוה דער גאָט פון צבָאוֹת.

20 וואָרום פון אייביק אָן האָב איך צעבראָכן דיין יאָך,
צעריסן דיינע בינדשטריק,
און דו האָסט געזאָגט: איך וועל ניט איבערטרעטן;
אָבער אויף יעטוועדער הויכן בערגל,
און אונטער יעטוועדער צווייגהאַפטיקן בוים,
שטרעקסטו ווי אַ זונה זיך אויס.
21 און איך האָב דיך געפלאַנצט אַ חויל ווייַנריטל,
לויטער ריכטיקן זאָמען;
און ווי ביסטו מיר פאַרקערט געוואָרן
אין ווילדוואוקסן פון פרעמדן ווייַנשטאָק!
22 וואָרום, אַז דו זאָלסט זיך וואַשן מיט לויג,
און זאָלסט מערן אויף דיר זייף,
איז געפלעקט דיין זינד פאַר מיר,
זאָגט גאָט דער האַר.

23 ווי קענסטו זאָגן: איך האָב מיך ניט פאַראומרייניקט,
נאָך די בַּעַל־געטער בין איך ניט געגאַנגען?

[א] פּרת.

זע, איך משפּט זיך מיט דיר
פאַר דיין זאָגן: איך האָב ניט געזינדיקט.
36 ווי זייער וואָלוול דו מאַכסט זיך
צו בייטן דיין וועג!
וועסט אויך פון מִצרַיִם פאַרשעמט ווערן,
ווי דו ביסט פאַרשעמט געוואָרן פון אַשור.
37 אויך פון דעמדאָזיקן וועסטו אַרויסגיין
מיט דיינע הענט איבער דיין קאָפּ,
וואָרום גאָט פאַראַכט דיינע בִּטחוֹנות,
און וועסט מיט זיי ניט באַגליקן.

ג 1 ....אַזוי צו זאָגן:
אַז אַ מאַן שיקט אַוועק זיין ווייב,
און זי גייט אַוועק פון אים,
און ווערט אַן אַנדער מאַנס,
וועט ער דען זיך ווידער אומקערן צו איר?
וואָלט ניט זינדיק פאַרזינדיקט ווערן יענע לאַנד?
און דו האָסט מזנה געווען מיט ליבהאָבער אַ סך,
און ווילסט זיך אומקערן צו מיר,
זאָגט גאָט.
2 הייב אויף דיינע אויגן אויף די הויכע ערטער,
און זע, וווּ ביסטו ניט געשענדט געוואָרן?
אויף די וועגן האָסטו געלויערט אויף זיי,
ווי אַן אַראַבער אין דער מדבר;
און האָסט זינדיק געמאַכט דאָס לאַנד
מיט דיין זנות און מיט דיין שלעכטיקייט.
3 דרום זיינען די פרירעגנס פאַרמיטן געוואָרן,
און שפּעטרעגן איז ניט געווען;

29פאַרוואָס קריגט איר אויף מיר?
איר אַלע האָט געבראָכן אָן מיר,
זאָגט גאָט.
30אומזיסט האָב איך געשלאָגן אײַערע קינדער,
זיי האָבן קיין מוסר ניט גענומען;
אײַער שווערד האָט פאַרצערט אײַערע נביאים,
ווי אַ מערדערישער לײב.
31איר דור, זעט דאָס וואָרט פון גאָט:
בין איך דען געווען אַ מדבר צו ישׂראל?
צי אַ לאַנד פון שטאָקפינצטערניש?
פאַרוואָס זאָגט מיין פאָלק:
מיר ווילן זיך אומטרייבן,
מיר וועלן מער ניט קומען צו דיר?
32קען אַ יונגפרוי פאַרגעסן איר צירונג,
אַ כלה אירע שלייפן?
און מיין פאָלק האָט מיך פאַרגעסן
טעג אָן אַ צאָל.

33ווי באַשיינסטו דיין וועג
ליבשאַפט צו זוכן!
פאַרוואָר, אַפילו די ערגסטע
קענסטו דיינע וועגן לערנען.
34אין דיינע ברעגן געפינט זיך אויף בלוט
פון נפשות פון אומשולדיקע אָרעמע—
ניט ביי אַן אײַנברעכונג האָסטו זיי געפונען;
אָבער ביי אַלעם דעם 35זאָגסטו:
פאַרוואָר, איך בין אומשולדיק,
זיין צאָרן האָט זיך געוויס אָפּגעקערט פון מיר.

מער רעכטפאַרטיק פון דער פעלשערן יהודה. 12גיי און
זאָלסט רופן די דאָזיקע ווערטער קעגן צפון, און זאָגן:
קער זיך אום, דו אָפּגעקערטע ישׂראל, זאָגט גאָט:
איך וועל ניט וואַרפן אַ בייז פּנים אויף אַייך,
וואָרום איך בין גענאָדיק, זאָגט גאָט,
איך האַלט ניט אַ שׂנאה אויף אייביק.
13נאָר זיי וויסן דיין זינד,
אַז אָן יהוה דיין גאָט האָסטו געבראָכן,
און האָסט צעשפּרייט דיינע וועגן צו פרעמדע,
אונטער יעטוועדער צווייגהאַפטיקן בוים;
און צו מיין קָול האָט איר ניט צוגעהערט,
זאָגט גאָט.

14קערט אַייך אום, קינדער אָפּקערער,
זאָגט גאָט,
וואָרום איך בין אַייער האַר,
און איך וועל אַייך נעמען איינעם פון אַ שטאָט,
און צוויי פון אַ משפּחה,
און וועל אַייך ברענגען קיין צִיוֹן.
15און איך וועל אַייך געבן פּאַסטוכער נאָך מיין האַרצן,
און זיי וועלן אַייך פּיטערן מיט קענשאַפט
און מיט פאַרשטאַנדיקייט.
16און עס וועט זיין,
אַז איר וועט זיך מערן און פרוכפּערן אין לאַנד,
אין יענע טעג, זאָגט גאָט,
וועט מען מער ניט זאָגן:
דער אָרון פון גאָטס בונד;
און ער וועט אויפן זינען ניט אַרויף,

אָבער אַ שטערן פֿון אַ זונה איז געווען בײַ דיר,
האָסט זיך ניט געוואָלט שעמען.
4 האָסטו ניט אָקאָרשט גערופֿן צו מיר: פֿאָטער מײַן,
דער פֿאַרטרויטער פֿון מײַן יוגנט ביסטו?
5 וועט ער אויף אײביק אַ שׂנאה טראָגן?
וועט ער שטענדיק זי אָנהאַלטן?
אָט האָסטו גערעדט, און דאָך געטאָן דאָס בייז,
און געפּועלט בײַ זיך.

6 און גאָט האָט צו מיר געזאָגט אין די טעג פֿון מלך יאשיָהו:
האָסטו געזען וואָס די אָפּגעקערטע ישׂראל האָט געטאָן? זי איז
געגאַנגען אויף יעטוועדער הויכן בערגל, און אונטער יעדער
צווײַגהאַפּטיקן בוים, און האָט דאָרטן מזנה געווען. 7 און איך
האָב געוועסט געזאָגט: נאָכדעם אַז זי האָט געטאָן דאָס אַלץ,
וועט זי זיך אומקערן צו מיר; אָבער זי האָט זיך ניט אומגעקערט.
און די פֿעלשערן איר שוועסטער יהודה האָט דאָס געזען.
8 אָבער איך האָב געזען, אַז הגם דערפֿאַר וואָס די אָפּגעקערטע
ישׂראל האָט אומטרײַשאַפֿט באַגאַנגען, האָב איך זי אַוועק־
געשיקט, און איר געגעבן איר שײדבריװ, האָט פֿון דעסטוועגן
ניט מורא געהאַט די פֿעלשערן יהודה איר שוועסטער, און זי
אויך איז געגאַנגען און האָט מזנה געווען. 9 און עס איז געווען,
פֿון וועגן דער לײַכטיקײט פֿון איר זנות האָט זי זינדיק געמאַכט
דאָס לאַנד, און זי האָט אומטרײַשאַפֿט באַגאַנגען מיט שטײן און
מיט האָלץ. 10 אָבער אַפֿילו נאָך אַלעם דעם האָט די פֿעלשערן
איר שוועסטער יהודה זיך ניט אומגעקערט צו מיר מיט איר
גאַנצן האַרצן, נאָר בלויז מיט ליגן, זאָגט גאָט. 11 און גאָט האָט
צו מיר געזאָגט: די אָפּגעקערטע ישׂראל האָט זיך אַרויסגעוויזן

דאָ זיינען מיר, געקומען צו דיר,
וואָרום דו ביסט יהוה אונדזער גאָט.
23 פאַרוואָר, פאַלש איז וואָס פון די הייכן,
דער טומל פון די בערג;
פאַרוואָר, אין יהוה אונדזער גאָט
איז די הילף פון ישׂראל.
24 און די שאַנדגעטערײ האָט אויפגעגעסן
די מי פון אונדזערע עלטערן, פון אונדזער יוגנט אָן,
זייערע שאָף און זייערע רינדער,
זייערע זין און זייערע טעכטער.
25 לאָמיר ליגן אין אונדזער שאַנד,
און זאָל אונדז באַדעקן אונדזער שמאַך,
וואָרום צו יהוה אונדזער גאָט האָבן מיר געזינדיקט,
מיר און אונדזערע עלטערן,
פון אונדזער יוגנט און ביז הײנטיקן טאָג,
און מיר האָבן ניט צוגעהערט צו דעם קול
פון יהוה אונדזער גאָט.

ד יאַז דו וועסט זיך אומקערן, ישׂראל, זאָגט גאָט,
צו מיר זיך אומקערן,
און אַז דו וועסט אָפּטאָן דײַנע אומווערדיקייטן פון מיין פנים,
און וועסט זיך ניט וואַקלען,
2 און וועסט שווערן: „אַזוי ווי גאָט לעבט".
מיט אמת, מיט רעכט, און מיט גערעכטיקייט,
וועלן זיך בענטשן מיט אים פעלקער,
און מיט אים וועלן זיי זיך רימען.

3 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט

און מע וועט אים ניט דערמאָנען און ניט דאַכטן;
און ער וועט מער ניט געמאַכט ווערן.
17 אין יענער צייט וועט מען רופן ירושָלַיִם דער טראָן פון גאָט,
און אײַנזאַמלען וועלן זיך צו איר אַלע פעלקער,
פון וועגן גאָטס נאָמען, קיין ירושָלַיִם,
און זיי וועלן מער ניט גיין
נאָך דער אײַנגעשפּאַרטקייט פון זייער בייזן האַרצן.
18 אין יענע טעג וועט גיין דאָס הויז פון יהודה
מיט דעם הויז פון ישׂראל,
און זיי וועלן קומען אין אײנעם פון צפונדלאַנד
אין דעם לאַנד וואָס איך האָב געמאַכט אַרבן אײַערע עלטערן.

19 און איך האָב געוועסט געזאָגט:
ווי וועל איך דיך אויסריכטן צווישן די קינדער,
און דיר געבן אַ גלוסטיק לאַנד,
די שײנשענסטע נחלה פון די פעלקער!
און איך האָב געזאָגט: „פאָטער מײַן" וועסטו מיך רופן,
און פון הינטער מיר וועסטו זיך ניט אָפּקערן.
20 אָבער אַזוי ווי אַ ווײַב וואָס פעלשט אָן איר מאַן,
אַזוי האָט איר געפעלשט אָן מיר, הויז פון ישׂראל,
זאָגט גאָט.

21 אַ קָול ווערט אויף די הויכע ערטער געהערט,
אַ תחנונים־געוויין פון די קינדער פון ישׂראל,
וואָרום זיי האָבן פאַרקרימט זייער וועג,
פאַרגעסן אָן יהוה זייער גאָט.
22 קערט אײַך אום, קינדער אָפּקערער,
איך וועל היילן אײַערע אָפּקערונגען.

זאָגט גאָט,
וועט פֿאַרגיין דאָס האַרץ פֿון דעם מלך,
און דאָס האַרץ פֿון די האַרן;
און די כּהנים וועלן באַנומען ווערן,
און די נביאים וועלן גאַפֿן.

10 האָב איך געזאָגט: ווײ, גאָט דו האַר, פֿאַרוואָר, נאַרן
געטנאַרט האָסטו דאָסדאָזיקע פֿאָלק און ירושָלַיִם, אַזוי צו זאָגן:
„שלום וועט זיין צו אַייך”, און די שווערד דערגרייכט ביזן נפֿש.

11 אין יענער צייט וועט באַפֿוילן ווערן
אויף דעמדאָזיקן פֿאָלק און אויף ירושָלַיִם
אַ הייסער ווינט פֿון די הויכע ערטער אין מדבר,
אויפֿן וועג צו דער טאָכטער מיין פֿאָלק;
ניט צו ווינטשופֿלען, און ניט צו רייניקן;
12 אַ ווינט שטאַרקער פֿון דעם וועט קומען פֿון מיר;
אַצונד וועל איך אויך אַרויסזאָגן אַ משפּט אויף זיי.
13 זע, ווי וואָלקנס גייט ער אויף,
און ווי דער שטורעמווינט זיינען זיינע רייטוועגן;
פֿלינקער פֿון אָדלערס זיינען זיינע פֿערד:
ווײ אונדז, וואָרום מיר זיינען פֿאַרוויסט.
14 וואַש אָפּ פֿון בייז דיין האַרץ, ירושָלַיִם,
כּדי זאָלסט געהאָלפֿן ווערן.
ביז וואַנען וועלן רוען אין דיר
דיינע מחשבות פֿון אומרעכט?
15 וואָרום אַ קָול זאָגט אָן פֿון דָן,
און מאַכט הערן אומגליק פֿון געבערג פֿון אפֿרים:
16 דערציילט די פֿעלקער: אָט איז עס!
מאַכט הערן וועגן ירושָלַיִם:

צו די מענער פון יהודה און צו ירושָלַיִם:
אַקערט אַייך אַן אַקער,
און איר זאָלט ניט זייען אויף דערנער.
4 באַשניידט אַייך צו גאָט,
און טוט אָפּ די פאָרהויטן פון אַייער האַרץ,
איר מענער פון יהודה און באַוווינער פון ירושָלַיִם,
כּדי מיין גרימצאָרן זאָל ניט אַרויסגיין ווי אַ פייער,
און ברענען אַז קיין לעשער זאָל ניט זיין,
פון וועגן אַייערע שלעכטע מעשׂים.

5 דערציילט אין יהודה, און מאַכט הערן אין ירושָלַיִם,
און זאָגט: בלאָזט אַ שופר אין לאַנד;
רופט מיט אַ פולער קעל, און זאָגט:
זאַמלט אַייך אַיין, און לאָמיר אַריין אין די פעסטונגשטעט.
6 הייבט אויף אַ פאָן קיין צִיוֹן,
אַנטרינט, איר זאָלט אַייך ניט אָפּשטעלן,
וואָרום איך ברענג אַן אומגליק פון צפון,
און אַ בראָך אַ גרויסן.
7 אַ לייב איז אויפגעגאַנגען פון זיין געצווייג,
און אַן אומברענגער פון פעלקער
האָט געצויגן, איז אַרויס פון זיין אָרט,
צו מאַכן דיין לאַנד צו וויסט,
דיינע שטעט זאָלן חרב זיין, אָן אַ באַוווינער.
8 איבער דעם גורט אָן זאַקקליידער,
טוט קלאָגן און יאָמערן;
וואָרום ניט אָפּגעקערט האָט זיך
גאָטס גרימצאָרן פון אונדז.
9 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,

זיי זיינען חכמים אויף טאָן שלעכטס,
און פון גוטס טאָן ווייסן זיי ניט.

23 איך האָב געזען די ערד,
ערשט זי איז וויסט און ליידיק
און די הימלען–
און זייער ליכט איז ניטאָ.
24 איך האָב געזען די בערג, ערשט זיי ציטערן,
און אַלע הייכן האָבן זיך געטרייסלט.
25 איך האָב געזען, ערשט קיין מענטש איז ניטאָ,
און אַלע פויגלען פון הימל זיינען אַוועק.
26 איך האָב געזען, ערשט דער כַּרמֶל איז אַ מדבר,
און אַלע זיינע שטעט זיינען צעשטערט,
פאַר דעם אָנגעזיכט פון גאָט,
פאַר דעם גרים פון זיין צאָרן.

27 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אַ וויסטעניש וועט ווערן דאָס גאַנצע לאַנד,
הגם קיין פאַרלענדונג וועל איך ניט מאַכן.
28 אויף דעם וועט טרויערן די ערד,
און פינצטער ווערן וועלן די הימלען פון אויבן,
ווייל איך האָב גערעדט, איך האָב געטראַכט,
און איך האָב ניט חרטה, און וועל זיך ניט אָפּקערן דערפון.
29 פאַר דעם קָול פון רייטער און בויגנשיסער,
אַנטלויפט די גאַנצע שטאָט;
זיי זיינען אַריין אין געדיכטע וועלדער,
און אויף פעלזן זיינען זיי אַרויפגעגאַנגען;
יעטוועדער שטאָט איז פאַרלאָזן,

באַלעגערער קומען פון אַ ווייטן לאַנד,
און לאָזן אַרויס אויף די שטעט פון יהודה זייער קָול.
17 ווי פעלדהיטער זיינען זיי אויף איר פון רונד אַרום,
ווייל זי האָט מיר ווידערשפעניקט, זאָגט גאָט.
18 דיין פירונג און דיינע מעשׂים
האָבן דיר דאָס אָנגעמאַכט—
דידאָזיקע שלעכטיקייט דיינע—
וואָס עס איז ביטער,
וואָס עס רירט אָן ביז דיין האַרצן.

19 מיינע אינגעווייד, מיינע אינגעווייד!
איך דריי מיך פון ווייטאָק!
אָ די ווענט פון מיין האַרצן!
מיין האַרץ טוט ברומען אין מיר,
איך קען ניט שווייגן!
וואָרום אַ קָול פון שופר האָסטו געהערט, מיין זעל,
אַ שאַל פון מלחמה.
20 אַ בראָך אויף אַ בראָך געשעט,
וואָרום פאַרוויסט געוואָרן איז דאָס גאַנצע לאַנד,
פּלוצים זיינען פאַרוויסט געוואָרן מיינע געצעלטן,
אין אַ רגע—מיינע פאָרהאַנגען.
21 ביז וואַנען וועל איך זען די פאָן,
וועל איך הערן דעם קָול פון דעם שופר?

22 וואָרום נאַריש איז מיין פאָלק,
מיך קענען זיי ניט;
קינדער נאַרן זיינען זיי,
און ניט פאַרשטאַנדיק זיינען זיי;

זיי האָבן געמאַכט זייער פּנים האַרטער פון פעלז,
זיי האָבן זיך ניט געוואָלט אומקערן.
4 און איך האָב געוועסט געזאָגט:
דאָס זיינען נאָר די אָרעמע,
זיי זיינען נאַריש, ווייל זיי ווייסן ניט דעם וועג פון יהוה,
דאָס געזעץ פון זייער גאָט.
5 איך וועל מיר גיין צו די גרויסע,
און וועל רעדן מיט זיי;
וואָרום זיי ווייסן דעם וועג פון יהוה,
דאָס געזעץ פון זייער גאָט.
אָבער זיי האָבן דעסגלייכן צעבראָכן דעם יאָך,
צעריסן די בינדשטריק.
6 דרום דערשלאָגט זיי אַ לייב פון וואַלד,
אַ וואָלף פון מדבריות וועט זיי פאַרוויסטן,
אַ לעמפּערט טוט לויערן אויף זייערע שטעט,
איטלאַכער וואָס גייט אַרויס פון זיי, וועט פאַרצוקט ווערן;
וואָרום פיל זיינען זייערע פאַרברעכן,
שטאַרק זיינען זייערע אָפּקערונגען.

7 ווי זאָל איך פאַר דעם דיר פאַרגעבן?
דיינע קינדער האָבן מיך פאַרלאָזן,
און געשוואָרן ביי אומגעטער;
אַז איך האָב זיי אָנגעזעט, האָבן זיי מזנה געווען,
און אין הייזער פון זונות קלייבן זיי זיך אויף.
8 פערד אָפּגעפּיטערטע, אָגערס זיינען זיי,
איטלאַכער צו זיין חברס ווייב הירזשען זיי;
9 זאָל איך דערפאַר זיך ניט אָפּרעכענען?
זאָגט גאָט;

און אין זיי ווינט ניט קיין מענטש.
30און דו באַרויבטע, וואָס טוסטו,
וואָס דו קליידסט דיך אין רויט,
וואָס דו צירסט דיך מיט צירונג פון גאָלד,
וואָס דו רייסט אויף דיינע אויגן מיט פאַרב?
אומזיסט מאַכסטו זיך שיין,
דיינע ליבהאָבער פאַראַכטן דיך,
זיי זוכן דיין לעבן.
31וואָרום אַ קול ווי פון אַ ווייערן האָב איך געהערט,
אַנגסט ווי פון אַן ערשטגעווינערן.
דעם קול פון טאָכטער ציון וואָס פאַרקייכט זיך,
וואָס שפרייט אירע הענט פאַנאַנדער:
ווי מיר, וואָרום מיין זעל
איז אוממאַכטיק פאַר די טייטער.

ה 1וואַנדערט אום אין די גאַסן פון ירושלים,
און זעט אַקאָרשט און ווערט געוואָר,
און זוכט אין אירע מערק,
אויב איר וועט געפינען אַ מענטשן,
אויב עס איז דאָ ווער עס טוט גערעכטיקייט,
ווער עס זוכט אמת,
און איך וועל איר פאַרגעבן.
2אַפילו ווען זיי זאָגן: אַזוי ווי גאָט לעבט!
שווערן זיי פון דעסטוועגן פאַלש.

3גאָט, דיינע אויגן זיינען דאָך אויף אמת;
האָסט זיי געשלאָגן, און זיי האָבן זיך ניט געקימערט,
האָסט זיי פאַרלענדט, און זיי האָבן קיין מוסר ניט גענומען;

16 זיין פײַלבײטל איז ווי אַן אָפענער קבֿר;
זיי זײַנען אַלע גיבורים.
17 און ער וועט אויפעסן דײַן שניט, און דײַן ברויט;
זיי וועלן אויפעסן דײַנע זין און דײַנע טעכטער;
ער וועט אויפעסן דײַנע שאָף און דײַנע רינדער,
ער וועט אויפעסן דײַן ווײַנשטאָק און דײַן פײַגנבוים;
ער וועט צעקלאַפּן מיטן שווערד
דײַנע פעסטונגשטעט וואָס דו פאַרזיכערסט זיך אויף זיי.
18 הגם אויך אין יענע טעג, זאָגט גאָט,
וועל איך ניט מאַכן אַ פאַרלענדונג פון אײַך.
19 און עס וועט זײַן, אַז איר וועט זאָגן: פאַרוואָס האָט יהוה
אונדזער גאָט אונדז געטאָן דאָס אַלץ? זאָלסטו זאָגן צו זיי: אַזוי
ווי איר האָט מיך פאַרלאָזן, און געדינט פרעמדע געטער אין
אײַער לאַנד, אַזוי זאָלט איר דינען פרעמדע אין אַ לאַנד ניט
אײַערס.

20 זאָגט דאָס אָן אין הויז פון יעקב,
און מאַכט עס הערן אין יהודה, אַזוי צו זאָגן:
21 הערט דאָס צו אַקאָרשט, איר נאַריש פאָלק אָן שכל,
וואָס האָבן אויגן און זעען ניט,
וואָס האָבן אויערן און הערן ניט;
22 האָט איר דען ניט מורא פאַר מיר? זאָגט גאָט,
צי ציטערט איר ניט פאַר מײַן אָנגעזיכט?
איך וואָס האָב געמאַכט זאַמד אַ גרענעץ צום ים,
אַן אײביק געזעץ וואָס ער קען ניט אַריבערגיין;
און זײַנע אינדן וואַרפן זיך, און קענען ניט בײַקומען,
און זיי ברומען, און קענען עס ניט אַריבערגיין.
23 אָבער בײַ דעמדאָזיקן פאָלק

און זאָל אָן אַ פּאָלק ווי דאָסדאָזיקע
זיך ניט נוקם זיין מיין זעל?

10 גייט אַרויף אין אירע רייען, און צעשטערט,
נאָר אַ פאַרלענדונג זאָלט איר ניט מאַכן;
טוט אָפּ אירע צווייגן,
וואָרום ניט גאָטס זיינען זיי.
11 וואָרום פעלשן געפעלשט האָבן אָן מיר
דאָס הויז פון ישׂראל און דאָס הויז פון יהודה,
זאָגט גאָט.
12 זיי האָבן געלייקנט אָן גאָט,
און געזאָגט: דאָס איז ניט ער,
און בייז וועט ניט קומען אויף אונדז,
און שווערד און הונגער וועלן מיר ניט אָנזען.
13 און פון די נביאים וועט זיך אויסלאָזן אַ ווינט,
וואָרום דאָס וואָרט איז אין זיי ניטאָ;
אַזוי זאָל זיי אַליין געשען!
14 דרום האָט יהוה דער גאָט פון צבֿאות אַזוי געזאָגט:
ווייל איר רעדט דאָסדאָזיקע גערייד,
אָט מאַך איך מיינע ווערטער אין דיין מויל צו פייער,
און דאָסדאָזיקע פאָלק, האָלץ,
און עס וועט זיי פאַרצערן.
15 זע, איך ברענג אויף אייך אַ פאָלק פון דער ווייט,
איר הויז פון ישׂראל, זאָגט גאָט;
אַ מאַכטיק פאָלק איז דאָס,
אַ פאָלק פון פאַרצייטן איז דאָס,
אַ פאָלק וואָס דו ווייסט ניט זיין לשון,
און פאַרשטייסט ניט וואָס ער רעדט.

און מײַן פֿאָלק האָט עס ליב אַזוי;
אָבער וואָס וועט איר טאָן צום סוף דערפֿון?

ו [א]אַנטרינט, איר קינדער פֿון בנימין,
אַרויס פֿון ירושָלַיִם,
און אין תקוֹעַ בלאָזט[א] אַ שוֹפֿר,
און אין בֵּית־כֶּרֶם הײבט אויף אַ צײכן,
וואָרום אַן אומגליק קוקט אַרויס פֿון צפֿון,
און אַ בראָך אַ גרויסער.
[ב]די שײנע און פֿאַרצערטלטע,
די טאָכטער צִיוֹן טו איך פֿאַרשנײדן.
[ג]צו איר קומען פּאַסטוכער מיט זײערע סטאַדעס,
זײ שטעלן אויף געצעלטן רונד אַרום איר,
זײ פּיטערן איטלאַכער זיך צו דער האַנט.

[ד]„ברײט אָן אַ מלחמה אויף איר!
שטײט אויף, און לאָמיר אַרויפֿגײן אין מיטן טאָג!"—
„ווײ אונדז! וואָרום דער טאָג קערט זיך אָפּ,
וואָרום עס שטרעקן זיך די שאָטנס פֿון אָוונט"—
[ה]„שטײט אויף, און לאָמיר אַרויפֿגײן בײַ נאַכט,
און לאָמיר צעשטערן אירע פּאַלאַצן!"

[ו]וואָרום אַזוי האָט געזאָגט גאָט פֿון צבָאוֹת:
שנײדט אָן געהילץ,
און שיט אָן אַרום ירושָלַיִם אַן ערדוואַל;
דאָס איז די שטאָט וואָס איז אין גאַנצן
אָנגעלײגט מיט רויב אין איר.
[ז]ווי אַ ברונעם קוועלט אַרויס זײַנע וואַסער,

א וואָרטשפּיל: וּבִתְקֹעַ תִּקְעוּ.

איז אַן אָפּגעקערט און ווידערשפּעניק האַרץ,
זיי האָבן זיך אָפּגעקערט און זיינען אַוועק.
24 און זיי האָבן ניט געזאָגט אין זייער האַרצן:
לאָמיר מורא האָבן פאַר יהוה אונדזער גאָט,
וואָס גיט רעגן, פרירעגן, און שפּעטרעגן, אין זיין צייט,
וואָס היט פאַר אונדז אָפּ די געשטעלטע וואָכן פון שניט.
25 אייערע זינד האָבן אָפּגענייגט דידאָזיקע,
און אייערע חטאים האָבן פאַרמיטן דאָס גוטס פון אייך.
26 וואָרום צווישן מיין פאָלק געפינען זיך רשעים;
זיי קוקן נאָך, אַזוי ווי פויגלפאַנגער לויערן,
זיי שטעלן אַ פּאַסטקע, מענטשן פאַנגען זיי.
27 ווי אַ שטייג פול מיט פויגלען,
אַזוי זיינען זייערע הייזער פול מיט באַטרוג;
דרום זיינען זיי גרויס און רייך געוואָרן.
28 פעט, גראָב זיינען זיי געוואָרן;
יאָ, זיי שטייגן אַריבער אין בייזע שטיק.
פאַר רעכט נעמען זיי זיך ניט אָן,
פאַרן רעכט פון יתום, אַז זיי זאָלן עס דורכפירן;
און דעם משפט פון די אָרעמע משפטן זיי ניט.
29 זאָל איך דערפאַר זיך ניט אָפּרעכענען?
זאָגט גאָט;
זאָל אָן אַ פאָלק ווי דאָסדאָזיקע
זיך ניט נוקם זיין מיין זעל?

30 אַ שרעק און אַ שוידער
געשעט אין לאַנד:
31 די נביאים זאָגן נביאות אויף ליגן,
און די כהנים געוועלטיקן זיי צו דער האַנט;

וואָרום איך וועל אויסשטרעקן מײַן האַנט
אויף די באַוווינער פֿון לאַנד, זאָגט גאָט.
13 וואָרום פֿון זייער קלענסטן ביז זייער גרעסטן
איז איטלאַכער גײַציק נאָך געווין,
און פֿון נביא ביזן כּהן
טוט איטלאַכער פֿאַלשקייט.
14 און זיי היילן דעם בראָך פֿון מײַן פֿאָלק אויף גרינג,
אַזוי צו זאָגן: שלום! שלום! ווען קיין שלום איז ניטאָ.
15 זיי וועלן צו שאַנד ווערן,
ווײַל אומווערדיקייט האָבן זיי געטאָן;
צומאָל שעמען זיי זיך ניט,
צומאָל פֿון קיין בושה ווייסן זיי ניט;
דרום וועלן זיי פֿאַלן צווישן די געפֿאַלענע;
בעת איך רעכן זיך מיט זיי
וועלן זיי געשטרויכלט ווערן, זאָגט גאָט.

16 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
שטייט אויף די וועגן און זעט,
און פֿרעגט אויף די אַלטע שטעגן,
ווו איז דער וועג צום גוטן,
און גייט אויף אים,
און געפֿינט אַן אָפּרו פֿאַר אײַער זעל.
אָבער זיי האָבן געזאָגט:
מיר וועלן ניט גיין.
17 און איך פֿלעג אויפֿשטעלן וועכטער איבער אײַך:
פֿאַרנעמט דעם קָול פֿון שופֿר!
אָבער זיי האָבן געזאָגט:
מיר וועלן ניט פֿאַרנעמען.

אַזוי קוועלט זי אַרויס איר בייז;
אומרעכט און רויב הערט זיך אין איר,
פֿאַר מיין פּנים איז תּמיד קראַנקשאַפֿט און שלעג.
8 נעם אַ מוסר, ירושלים,
כּדי מיין זעל זאָל זיך ניט אָפּעקלען פֿון דיר,
כּדי איך זאָל דיך ניט מאַכן אַ וויסטעניש,
אַ לאַנד ניט באַוווינט.

9 אַזוי האָט געזאָגט גאָט פֿון צבֿאות:
אַרומקלייבן ווי אַ ווייַנשטאָק וועט מען אַרומקלייבן
דעם איבערבלייב פֿון ישׂראל;
קער ווידער און ווידער דיין האַנט,
ווי אַ האַרבסטער אויף די צווייגלאַך.

10 צו וועמען זאָל איך רעדן און וואָרענען,
אַז זיי זאָלן הערן?
זע, זייער אויער איז פֿאַרשטאָפּט,
און זיי קענען ניט פֿאַרנעמען;
זע, גאָטס וואָרט איז ביי זיי צום געשפּעט,
זיי ווילן עס ניט.
11 דרום בין איך פֿול מיט דעם גרימצאָרן פֿון גאָט,
איך קען מער ניט איינהאַלטן:
גיס אים אויס אויף די קינדער אין גאַס,
און אויף דעם געזעמל פֿון יונגע לייט מיטאַנאַנדער;
וואָרום אי מאַן אי וויַיב וועלן באַצוווּנגען ווערן,
דער זקן מיטן פֿולבאַטאָגטן.
12 און זייערע הייזער וועלן איבערגיין צו אַנדערע,
פֿעלדער און וויַיבער מיטאַנאַנדער;

24מיר האָבן געהערט זיין הערונג,
אונדזערע הענט זיינען שלאַף געוואָרן,
אַן אַנגסט האָט אונדז באַנומען,
אַ חײַטאָק ווי אַ געווינערן.
25זאָלסט ניט אַרויס אין פעלד,
און אין וועג זאָלסטו ניט גיין,
וואָרום די שווערד פון דעם פײַנט
איז אַ שרעק רונד אַרום.
26טאָכטער מיין פאָלק, גורט אָן זאַק,
און קײַקל זיך אין אַש;
אַ טרויער ווי נאָך אַן אײנאײנציקן מאַך דיר,
אַ ביטערע קלאָג,
וואָרום פּלוצים וועט קומען
דער פאַרוויסטער אויף אונדז.

27אַ פּרוווער האָב איך דיך געמאַכט,
אַ גאָלדטיגל צווישן מיין פאָלק,
כדי זאָלסט געוואָר ווערן
און פּרוּוון זייער וועג.
28אָפּגעקערטע אָפּקערער זיינען זיי אַלע,
רכילות־טרייבער;
קופּער און אײַזן זיינען זיי,
אַלע פאַרדאָרבן זיינען זיי.
29געסאָפּעט האָט דער בלאָזזאַק,
פאַרלענדט געוואָרן פון פייער איז דאָס בלײַ—
אומזיסט האָט מען לייטערן געלייטערט,
וואָרום די שלעכטע זיינען ניט אָפּגעשיידט געוואָרן.

18 דרום הערט, איר פעלקער,
און זײ װיסן, דו אײַנזאַמלונג, װאָס אויף זײ קומט.
19 הער, דו ערד;
זע, איך ברענג אַן אומגליק אויף דעמדאָזיקן פאָלק,
די פרוכט פון זײערע טראַכטונגען,
װײל זײ האָבן מײַנע װערטער ניט פאַרנומען,
און מײַן תּורה—זי האָבן זײ פאַראַכט.
20 צו װאָס מיר דען װײַרױך װאָס קומט פון שבֿאָ,
און גוטער געװירצראָר פון אַ װײַטן לאַנד?
אײַערע בראַנדאָפּפער זײַנען ניט צו באַװיליקונג,
און אײַערע שלאַכטאָפּפער זײַנען מיר ניט אָנגענעם.
21 דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט:
זע, איך לײג שטרויכלונגען פאַר דעמדאָזיקן פאָלק,
און שטרויכלען װעלן דורך זײ
פאָטערס און זין אין אײנעם,
דער שכן און זײַן חבֿר;
און זײ װעלן אונטערגײן.

22 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, אַ פאָלק קומט פון צפֿונלאַנד,
און אַ גרויסע אומה דערװעקט זיך פון די עקן ערד.
23 בויגן און שפּיז האַלטן זײ,
אַכזרים זײַנען זײ, און האָבן קײן רחמנות ניט;
זײער קָול ברומט װי דער ים,
און אויף פערד רײַטן זײ;
אויסגעשטעלט װי אײן מאַן צו מלחמה
אויף דיר, טאָכטער ציון.

אויף ווערטער פון ליגן אָן אַ נוץ.
9 ווילט איר גנבען, טייטן, און נאָפן,
און שווערן פאַלש, און רייכערן צו בַעַל,
און גיין נאָך פרעמדע געטער, וואָס איר קענט ניט,
10 און קומען און זיך שטעלן פאַר מיר אין דעמדאָזיקן הויז,
וואָס מיין נאָמען ווערט גערופן אויף אים,
און זאָגן: „מיר זיינען געראַטעוועט!"
כּדי צו טאָן אַלע דידאָזיקע אומווערדיקייטן?
11 איז אַ הייל פון רויבער געוואָרן אין אייערע אויגן
דאָסדאָזיקע הויז וואָס מיין נאָמען ווערט גערופן אויף אים?
אָבער איך, זעט, האָב צוגעקוקט, זאָגט גאָט.
12 וואָרום גייט אַקאָרשט צו מיין אָרט וואָס אין שילוֹ,
וואָס איך האָב געמאַכט רוען מיין נאָמען דאָרטן צוערשט,
און זעט וואָס איך האָב געטאָן צו אים,
פון וועגן דער שלעכטיקייט פון מיין פאָלק ישׂראל.
13 און אַצונד, ווייל איר טוט אַלע דידאָזיקע מעשׂים,
זאָגט גאָט,
און איך האָב צו אייך גערעדט,
נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד גערעדט,
און איר האָט ניט צוגעהערט,
און איך האָב אייך גערופן,
און איר האָט ניט געענטפערט—
14 דרום וועל איך טאָן צו דעם הויז,
וואָס מיין נאָמען ווערט גערופן אויף אים,
וואָס איר פאַרזיכערט אייך אויף אים,
און צו דעם אָרט וואָס איך האָב געגעבן
אייך און אייערע עלטערן,
אַזוי ווי איך האָב געטאָן צו שילוֹ.

30 פֿאַראַכטע זילבער רופֿט מען זיי,
װאָרום פֿאַראַכט האָט זיי גאָט.

ז ¹דאָס װאָרט װאָס איז געװען צו יִרמיָהון פֿון גאָט, אַזוי צו
זאָגן: ²שטעל זיך אין טויער פֿון גאָטס הויז, און זאָלסט אויס־
רופֿן דאָרטן דאָסדאָזיקע װאָרט, און זאָגן: הערט דאָס װאָרט
פֿון גאָט, גאַנץ יהודה, װאָס קומט אין דידאָזיקע טויערן זיך צו
בוקן צו גאָט.
³אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאוֹת
דער גאָט פֿון ישׂראל:
בעסערט אַייערע װעגן און אַייערע מעשׂים,
און איך װעל אַייך לאָזן רוען אין דעמדאָזיקן אָרט.
⁴איר זאָלט אַייך ניט פֿאַרזיכערן אויף די װערטער פֿון ליגן,
אַזוי צו זאָגן: דער טעמפּל פֿון גאָט,
דער טעמפּל פֿון גאָט, דער טעמפּל פֿון גאָט איז דאָס.
⁵נייערט, אויב בעסערן װעט איר בעסערן
אַייערע װעגן און אַייערע מעשׂים;
אויב טאָן װעט איר טאָן גערעכטיקייט
צװישן איטלאַכן און זיין חבר,
⁶דעם פֿרעמדן, דעם יתום, און די אַלמנה װעט איר ניט דריקן,
און אומשולדיק בלוט װעט איר ניט פֿאַרגיסן
אין דעמדאָזיקן אָרט,
און נאָך פֿרעמדע געטער װעט איר ניט גיין,
צו אַייער אייגענער רָעה,
⁷װעל איך אַייך לאָזן רוען אין דעמדאָזיקן אָרט,
אין דעם לאַנד װאָס איך האָב געגעבן אַייערע עלטערן
פֿון אייביק און ביז אייביק.
⁸זעט, איר פֿאַרזיכערט אַייך

לייגט צו אײַערע בראַנדאָפּפער צו אײַערע שלאַכטאָפּפער,
און עסט זיך אָן מיט פלייש.
22 וואָרום איך האָב ניט גערעדט מיט אײַערע עלטערן,
און האָב זיי ניט באַפוילן,
אין דעם טאָג וואָס איך האָב זיי אַרויסגעצויגן פון לאַנד מִצרַיִם,
וועגן אַ בראַנדאָפּפער אָדער אַ שלאַכטאָפּפער.
23 נאָר בלויז דאָסדאָזיקע וואָרט האָב איך זיי באַפוילן,
אַזוי צו זאָגן: הערט צו מײַן קָול,
און איך וועל אײַך זײַן צום גאָט,
און איר וועט מיר זײַן צום פאָלק;
און איר זאָלט גײן אין אַלדעם וועג וואָס איך באַפעל אײַך,
כּדי אײַך זאָל גוט זײַן.
24 אָבער זיי האָבן ניט צוגעהערט,
און ניט צוגענייגט זייער אויער,
און זיי זײַנען געגאַנגען אין די עצות,
אין דער אײַנעשפּאַרטקייט, פון זייער בייזן האַרצן,
און זײַנען געוועזן אַהינטער און ניט פאַרויס,
25 פון דעם טאָג וואָס אײַערע עלטערן זײַנען אַרויס פון לאַנד
מִצרַיִם
ביז אויפן הײַנטיקן טאָג;
און איך האָב געשיקט צו אײַך אַלע מײַנע קנעכט די נביאים,
טאָגטעגלאַך, נאָכאַנאַנד געשיקט,
26 אָבער זיי האָבן ניט צוגעהערט צו מיר,
און ניט צוגענייגט זייער אויער,
און זיי האָבן האַרט געמאַכט זייער נאַקן;
זיי האָבן געטאָן ערגער פון זייערע עלטערן.

15 און איך וועל אַייך אַוועקוואַרפן פון פאַר מיין פנים,
אַזוי ווי איך האָב אַוועקגעוואָרפן אַלע אַייערע ברידער,
דעם גאַנצן זאָמען פון אפרים.

16 און דו, זאָלסט ניט מתפלל זיין פאַר דעמדאָזיקן פאָלק,
און ניט אויפהייבן אַ געשריי און אַ תפילה פאַר זיי,
און זיך ניט שתדלען ביי מיר,
וואָרום איך הער דיך ניט צו.
17 זעסטו ניט וואָס זיי טוען
אין די שטעט פון יהודה און אין די גאַסן פון ירושָלַיִם?
18 די קינדער קלייבן האָלץ,
און די פאָטערס צינדן אָן דאָס פייער,
און די ווייבער קנעטן טייג
צו מאַכן קוכנס צו דער מלכה פון הימל,
און זיי גיסן גיסאָפּפער צו פרעמדע געטער,
כּדי מיך ווי צו טאָן.
19 טוען זיי דען מיר ווי, זאָגט גאָט,
צי ניט זיך אַליין, צו דער שאַנד פון זייער פנים?
20 דרום האָט גאָט דער האַר אַזוי געזאָגט:
זע, מיין כּעס און מיין גרימצאָרן
גיסט זיך אויס אויף דעמדאָזיקן אָרט,
אויף מענטשן, און אויף בהמות,
און אויף דעם בוים פון פעלד,
און אויף דער פרוכט פון דער ערד,
און ער וועט ברענען און ניט פאַרלאָשן ווערן.

21 אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת,
דער גאָט פון ישׂראל:

און מע וועט באַגראָבן אין תּוֹפֶת,
ווײל מער קײן אָרט וועט ניט זײן.
33 און די טויטע לײַבער פון דעמדאָזיקן פאָלק
וועלן זײן צו שפּײַז פאַרן פויגל פון הימל,
און פאַר דער חיה פון דער ערד,
און קײנער וועט זײ ניט אָפּשרעקן.
34 און איך וועל פאַרשטערן פון די שטעט פון יהודה,
און פון די גאַסן פון ירושָלַיִם,
דעם קָול פון לוסטיקײט און דעם קָול פון פרײד,
דעם קָול פון אַ חתן און דעם קָול פון אַ כּלה,
וואָרום צו וויסטעניש וועט ווערן דאָס לאַנד.

ח 1 אין יענער צײט, זאָגט גאָט,
וועט מען אַרויסציען די בײנער פון די מלכים פון יהודה,
און די בײנער פון זײנע האַרן,
און די בײנער פון די כֹּהנים,
און די בײנער פון די נביאים,
און די בײנער פון די באַוווינער פון ירושָלַיִם,
פון זײערע קבָרים;
2 און מע וועט זײ אויסשפּרײטן
פאַר דער זון, און פאַר דער לבנה,
און פאַר דעם גאַנצן חיל פון הימל,
וואָס זײ האָבן זײ ליב געהאַט,
און וואָס זײ האָבן זײ געדינט,
און וואָס זײ זײנען געגאַנגען נאָך זײ,
און וואָס זײ האָבן זײ געזוכט,
און וואָס זײ האָבן זיך געבוקט צו זײ;
ניט אײַנגעזאַמלט און ניט באַגראָבן וועלן זײ ווערן;

27 און וועסט רעדן צו זיי די אַלע ווערטער,
אָבער זיי וועלן ניט צוהערן צו דיר,
און וועסט רופן צו זיי,
אָבער זיי וועלן דיר ניט ענטפערן.
28 זאָלסטו זאָגן צו זיי:
דאָס איז דאָס פאָלק וואָס האָט ניט צוגעהערט
צו דעם קָול פון יהוה זיין גאָט,
און ניט גענומען קיין מוסר;
אונטערגעגאַנגען איז דער אמת,
און פאַרשניטן פון זייער מויל.
29 שנייד אָפּ דיין קרוין האָר און וואַרף אַוועק,
און אויף די הויכע ערטער הייב אויף אַ קלאָג,
וואָרום פאַראַכט האָט גאָט און פאַרלאָזן
דעם דָור פון זיין צאָרן.
30 וואָרום די קינדער פון יהודה האָבן געטאָן
וואָס איז שלעכט אין מיינע אויגן, זאָגט גאָט;
זיי האָבן אַריינגעטאָן זייערע אומווערדיקייטן אין דעם הויז
וואָס מיין נאָמען ווערט גערופן אויף אים,
עס צו פאַראומרייניקן.
31 און זיי האָבן געבויט די בָמות פון תּוֹפֶת
וואָס אין טאָל פון בֶן־הִנוֹם,
צו פאַרברענען זייערע זין און זייערע טעכטער אין פייער,
וואָס ניט איך האָב באַפוילן,
און ניט עס איז אויף מיין זינען אַרויפגעקומען.
32 דרום זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און עס וועט מער ניט געזאָגט ווערן „תּוֹפֶת"
און „טאָל פון בֶן־הִנוֹם",
נייערט „טאָל פון טייטונג",

פאַרוואָר, זע, אומנישט האָט געאַרבעט
די פאַלשע פען פון די שרייבער.
9 פאַרשעמט זיינען די חכמים,
דערשראָקן און באַצוונגען;
זע, דאָס וואָרט פון גאָט האָבן זיי פאַראַכט,
און וואָסער חכמה איז ביי זיי?

10 דרום וועל איך געבן זייערע ווייבער צו אַנדערע,
און זייערע פעלדער צו אָפּ־רשער;
וואָרום פון קלענסטן ביזן גרעסטן
איז איטלאַכער גייציק נאָך געווין;
פון נביא ביזן כהן
טוט איטלאַכער פאַלשקייט.
11 און זיי היילן דעם בראָך פון דער טאָכטער מיין פאָלק אויף
גרינג,
אַזוי צו זאָגן: שלום! שלום! ווען קיין שלום איז ניטאָ.
12 זיי וועלן צו שאַנד ווערן,
וויל אומווערדיקייט האָבן זיי געטאָן;
צומאָל שעמען זיי זיך ניט,
און פון קיין בושה ווייסן זיי ניט;
דרום וועלן זיי פאַלן צווישן די געפאַלענע;
אין דער צייט פון זייער רעכנשאַפט
וועלן זיי געשטרויכלט ווערן, זאָגט גאָט.

13 פאַרלענדן וועל איך זיי פאַרלענדן,
זאָגט גאָט;
קיין טרויבן אויפן ווינשטאָק,
און קיין פייגן אויפן פייגנבוים,

צו מיסט אויפֿן געזיכט פֿון דער ערד װעלן זיי זיין.
3 און טויט װעט זיין ליבער פֿון לעבן דעם גאַנצן איבערבלייב
װאָס װעט בלייבן פֿון דערדאָזיקער בייזער משפּחה,
די וואָס װעלן איבערבלייבן אין אַלע ערטער
װאָס איך האָב זיי פֿאַרשטויסן אַהין,
זאָגט גאָט פֿון צבָאוֹת.

4 און זאָלסט זאָגן צו זיי: אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
פֿאַלט מען און מע שטייט ניט אויף?
צי קערט מען זיך אָפּ, און מע קערט ניט צוריק?
5 פֿאַרװאָס האָט זיך אָפּגעקערט דאָסדאָזיקע פֿאָלק, ירושָלַיִם,
אַן אייביקע אָפּקערונג?
זיי האַלטן זיך אָן באַטרוג,
זיי װילן ניט צוריקקערן.
6 איך האָב געהאָרכט און זיך צוגעהערט,
ניט די ריכטיקייט רעדן זיי.
קיינער האָט ניט חרטה אויף זיין שלעכטיקייט,
צו זאָגן: װאָס האָב איך געטאָן!
איטלאַכער קערט זיך אַװעק אין זיין געלאַף,
װי אַ פֿערד װאָס יאָגט אין מלחמה.
7 אַפֿילו דער שטאָרך אין הימל
װייס זיינע געשטעלטע צייטן,
און די טורטלטויב און די שװאַלב און דער בושל
היטן די צייט פֿון זייער קומען;
נאָר מיין פֿאָלק װייס ניט
דאָס געזעץ פֿון גאָט.
8 װי קענט איר זאָגן: חכמים זיינען מיר,
און די תּוֹרה פֿון גאָט איז ביי אונדז?

איז גאָט ניטאָ אין ציון?
איז איר קיניג ניטאָ אין איר?
פאַרוואָס האָבן זיי מיך דערצערנט מיט זייערע געצן,
מיט נישטיקייטן פון דער פרעמד?
20 אַריבער דער שניט, געענדיקט דער זומער,
און מיר זיינען ניט געהאָלפן געוואָרן.
21 איבער דעם בראָך פון דער טאָכטער מיין פאָלק
בין איך צעבראָכן,
פינצטער בין איך,
אַ שרעק האָט מיך אָנגענומען.
22 איז קיין באַלזאַם ניטאָ אין גלעָד?
צי איז קיין רופא ניטאָ דאָרט?
פאַרוואָס דען קומט ניט קיין היילונג
צו דער טאָכטער מיין פאָלק?
ווער מאַכט מיין קאָפּ וואַסער,
און מיין אויג אַ קוואַל טרערן,
איך וואָלט באַוויינט טאָג און נאַכט
די דערשלאָגענע פון דער טאָכטער מיין פאָלק!

ט 1 ווער גיט מיר אין מדבר
אַ האַרבעריק פאַר וואַנדערער,
איך וואָלט פאַרלאָזן מיין פאָלק,
און אַוועקגיין פון זיי!
וואָרום אַלע זיינען זיי נואפים,
אַ געזעמל פון פעלשער.
2 און זיי שפּאַנען זייער צונג—זייער בויגן פון ליגן,
און ניט פאַר אמת זיינען זיי שטאַרק אין לאַנד;
וואָרום פון בייז צו בייז גייען זיי

און דאָס בלאַט פאַרוועלקט!
און וואָס איך האָב זיי געגעבן, וועט אַוועק פון זיי.

14נאָך וואָס זיצן מיר?
זאַמלט אײַך אײַן און לאָמיר אַרײַן אין די פעסטונגשטעט,
און דאָרטן פאַרשניטן ווערן;
וואָרום יהוה אונדזער גאָט האָט אונדז פאַרשניטן,
און אונדז אָנגעטרונקען מיט גיפטוואַסער,
ווײַל מיר האָבן געזינדיקט צו גאָט.
15געהאָפט אויף שלום,
און קיין גוטס איז ניטאָ;
אויף אַ צײַט פון היילונג,
ערשט אַ שרעקעניש.

16פון דָן הערט זיך דאָס סאָפּען פון זײַנע פערד,
פון דעם קָול פון די הירזשעס פון זײַנע אָגערס
ציטערט דאָס גאַנצע לאַנד;
און זיי קומען און פאַרצערן
דאָס לאַנד און איר פולקייט,
די שטאָט און די וווינער אין איר.
17וואָרום זעט, איך שיק אָן אויף אײַך שלענג פּיפּערנאָטערס,
וואָס פאַר זיי איז קיין שפּרוך ניטאָ,
און זיי וועלן אײַך בײַסן, זאָגט גאָט.

18איך וויל מיך דערמונטערן אין קומער,
איז מײַן האַרץ אין מיר קראַנק.
19זע, אַ קָול פון געשריי פון דער טאָכטער מײַן פאָלק,
פון אַ לאַנד אַ ווײַטן:

װאָרום זײ זײַנען פאַרװיסט, אַז קײן מענטש גײט ניט דורך,
און זײ הערן ניט קײן קָול פון פֿי;
פון אַ פֿויגל פון הימל ביז אַ בהמה
זײַנען אַנטלאָפן, אַװעק.
י און איך װעל מאַכן ירושָלַיִם פאַר הויפנס,
אַ װױנונג פון שאַקאַלן,
און די שטעט פון יהודה װעל איך מאַכן אַ װיסטעניש,
אָן אַ באַװױנער.

יא װער איז דער קלוגער מאַן,
ער זאָל דאָס פאַרשטײן?
און דער װאָס גאָטס מויל האָט צו אים גערעדט,
ער זאָל דאָס זאָגן?
פאַרװאָס איז אונטערגעגאַנגען דאָס לאַנד,
פאַרװיסט װי אַ מדבר, אָן אַ דורכגײער?
יב און גאָט האָט געזאָגט:
פאַרװאָס זײ האָבן פאַרלאָזן מײַן תּוֹרה,
װאָס איך האָב געלײגט פאַר זײ,
און זײ האָבן ניט צוגעהערט צו מײַן קָול,
און ניט געגאַנגען אין איר;
יג נײַערט געגאַנגען אין דער אײַנגעשפּאַרטקײט פון זײער האַרצן,
און נאָך די בַּעַל־געטער װאָס זײערע עלטערן האָבן זײ געלערנט.
יד דרום האָט אַזױ געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת,
דער גאָט פון ישׂראל:
זע, איך מאַך זײ עסן, דאָסדאָזיקע פאָלק, װערמוט,
און איך װעל זײ מאַכן טרינקען גיפטװאַסער.
טו און איך װעל זײ צעשפּרײטן צװישן די פעלקער

און מיך קענען זיי ניט, זאָגט גאָט.
3 היט אַײך איטלאַכער פון זיין חבר,
און אויף קיין ברודער זאָלט איר אַײך ניט פאַרזיכערן,
וואָרום נאַרן נאַרט איטלאַכער ברודער,
און איטלאַכער חבר טרייבט רכילות.
4 און איינער דעם אַנדערן גענאַרן זיי,
און אמת זאָגן זיי ניט;
זיי האָבן אַײנגעוווינט זייער צונג זאָגן ליגן,
זיי מאַטערן זיך צו פאַרברעכן.
5 דיין זיצן איז צווישן באַטרוג;
פון וועגן באַטרוג ווילן זיי מיך ניט קענען,
זאָגט גאָט.

6 דרום האָט גאָט פון צבאות אַזוי געזאָגט:
זע, איך לייטער זיי, און וועל זיי פרוון,
וואָרום ווי דען זאָל איך טאָן
פון וועגן דער טאָכטער מיין פאָלק?
7 אַ פאַרשפּיצטע פייל איז זייער צונג,
זי רעדט באַטרוג;
מיטן מויל רעדט מען שלום מיטן חבר,
און אין זיך מאַכט מען אַ לויערונג אויף אים.
8 זאָל איך דערפאַר זיך ניט אָפּרעכענען מיט זיי,
זאָגט גאָט;
זאָל אָן אַ פאָלק ווי דאָסדאָזיקע
זיך ניט נוקם זיין מיין זעל?

9 וועגן די בערג וועל איך אויפהייבן אַ געוויין און אַ יאָמער,
און וועגן די פּיטערפּלעצער פון מדבר אַ קלאָג,

22 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זאָל זיך ניט רימען דער חכם מיט זיין חכמה,
און זאָל זיך ניט רימען דער גיבור מיט זיין גבורה;
זאָל זיך ניט רימען דער עושר מיט זיין עשירות;
23 נאָר דערמיט זאָל זיך רימען דער וואָס רימט זיך,
מיט פאַרשטיין און קענען מיך,
אַז איך יהוה טו חסד,
רעכט, און גערעכטיקייט, אויף דער ערד;
ווייל דידאָזיקע באַגער איך,
זאָגט גאָט.

24 זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך וועל זיך רעכענען
מיט אַלע באַשניטענע און אומבאַשניטענע:
25 מיט מִצרַיִם, און מיט יהודה, און מיט אֶדוֹם,
און מיט די קינדער פון עַמוֹן, און מיט מוֹאָב,
און מיט אַלע וואָס מיט אָפּגעהאַקטע האָרעקן,
וואָס וווינען אין מדבר;
וואָרום אַלע פעלקער זיינען אומבאַשניטן,
און דאָס גאַנצע הויז פון ישׂראל זיינען אומבאַשניטן אין האַרצן.

י 1 הערט דאָס וואָרט וואָס גאָט האָט אויף אייך גערעדט,
איר הויז פון ישׂראל: 2 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
דעם וועג פון די פעלקער זאָלט איר זיך ניט אָפּלערנען,
און פאַר די צייכנס פון הימל זאָלט איר זיך ניט שרעקן,
ווייל די פעלקער שרעקן זיך פאַר זיי.
3 וואָרום די מנהגים פון די אומות, דאָס איז נישטיקייט;
וואָרום עס איז אַ האָלץ וואָס מע האָט פון וואַלד אויסגעהאַקט,

וואָס ניט זיי און ניט זייערע עלטערן האָבן געקענט,
און איך וועל נאָכשיקן נאָך זיי די שווערד,
ביז איך טו זיי פאַרלענדן.

16 אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאוֹת:
קוקט זיך אום, און רופט די קלאָגערנס, זיי זאָלן קומען,
און נאָך די קלוגע ווייבער שיקט, זיי זאָלן קומען;
17 און זאָלן זיי אַיילן און אויפהייבן אויף אונדז אַ יאָמער,
אַז אונדזערע אויגן זאָלן צעגיין אין טרערן,
און אונדזערע ברעמען זאָלן פליסן מיט וואַסער.
18 וואָרום אַ יאָמער־קול הערט זיך פון ציון:
ווי זיינען מיר פאַרוויסט געוואָרן!
מיר זיינען פאַרשעמט ביז גאָר,
ווייל מיר האָבן פאַרלאָזן דאָס לאַנד,
ווייל אַרויסגעוואָרפן האָבן אונדז אונדזערע וווינונגען.
19 וואָרום הערט, איר ווייבער, דאָס וואָרט פון גאָט,
און זאָל פאַרנעמען אַייער אויער דאָס וואָרט פון זיין מויל;
און לערנט אַייערע טעכטער אַ יאָמער,
און איינע די אַנדערע אַ קלאָג.
20 וואָרום דער טויט איז אַרויפגעגאַנגען אין אונדזערע פענצטער,
געקומען אין אונדזערע פּאַלאַצן,
צו פאַרשניידן אַ קינד פון דער גאַס,
בחורים פון די מערק.—
21 רעד: אַזוי איז דער שפּרוך פון גאָט—
און די טויטע לייבער פון מענטשן וועלן פאַלן
ווי מיסט אויפן פרייען פעלד,
און ווי אַ הייפל הינטערן שניטער,
וואָס קיינער קלייבט ניט אויף.

10 אָבער יהוה איז דער אמתער גאָט,
ער איז דער לעבעדיקער גאָט, און דער אײביקער קיניג;
פון זײַן כּעס ציטערט די ערד,
און פעלקער קענען ניט אויסהאַלטן זײַן צאָרן.
11 אַזוי זאָלט איר זאָגן צו זײ:
די געטער וואָס האָבן די הימלען און די ערד ניט געמאַכט,
וועלן אונטערגײן פון דער ערד
און פון אונטער דידאָזיקע הימלען*.
12 ער האָט געמאַכט די ערד מיט זײַן כּוח,
באַפעסטיקט די וועלט מיט זײַן חכמה,
און מיט זײַן פאַרשטאַנדיקײט די הימלען פאַרשפרײט.
13 בײַם קול פון זײַן דונערן
ווערט אַ פילקײט פון וואַסער אין הימל;
און ער ברענגט אויף וואָלקן
פון עק פון דער ערד;
ער מאַכט בליצן צום רעגן,
און ציט אַרויס פון זײַנע שפּײַכלערס דעם ווינט.
14 איטלאַכער מענטש איז פאַרגרעבט, אָן פאַרשטאַנד;
איטלאַכער שמעלצער ווערט צו שאַנד פון דעם געץ;
וואָרום פאַלש איז זײַן געגאָסענער אָפּגאָט,
און קײן אָטעם איז אין זײ ניטאָ.
15 נישטיק זײַנען זײ, אַ ווערק פון פאַרפירעניש;
אין דער צײַט פון זײער רעכנשאַפט וועלן זײ אונטערגײן.
16 ניט ווי דידאָזיקע איז דער חלק פון יעקבֿ;
וואָרום ער איז דער באַשעפער פון אַלץ,
און ישׂראל איז דער שבט פון זײַן אַרבֿ;
יהוה פון צבֿאות איז זײַן נאָמען.

* פּסוק 11 איז אין טעקסט אין אַראַמיש.

דאָס ווערק פון אַ מייַנסטערס הענט מיט דער הובל.
4 מיט זילבער און מיט גאָלד באַשיינט מען עס,
מיט נעגל און מיט האַמערס באַפעסטיקט מען עס,
עס זאָל זיך ניט וואַקלען.
5 ווי אַ פלאָקן אין אַ פלוצערפעלד זיינען זיי,
און זיי קענען ניט רעדן;
טראָגן מוזן זיי געטראָגן ווערן,
ווייל זיי קענען ניט שפרייזן.
איר זאָלט ניט מורא האָבן פאַר זיי,
וואָרום זיי קענען ניט בייז טאָן,
און אויך גוטס טאָן איז ניט אין זיי.

6 ניטאָ דיין גלייכן, יהוה,
גרויס ביסטו, און גרויס איז דיין נאָמען אין גבורה.
7 ווער זאָל דיך ניט פאָרכטן,
קיניג פון די פעלקער?
פאַרוואָר, דיר קומט עס,
וואָרום צווישן אַלע קליגסטע פעלקער,
און אין אַל זייער מלוכה,
איז ניטאָ דיין גלייכן.
8 און אַלע אין איינעם זיינען זיי פאַרגרעבט און נאַריש;
אַ נישטיקע לערנונג, אַ האָלץ איז דאָס.
9 זילבערבלעך פון תּרשיש געבראַכט,
און גאָלד פון אופז,
די אַרבעט פון אַ מייַנסטער,
און אַ שמעלצערס הענט;
בלאָ און פורפּל איז זייער מלבוש,
די אַרבעט פון קינצלער זיינען זיי אַלע.

ניט אין דיין צאָרן, כּדי זאָלסט מיך ניט פֿאַרמינערן.
25 גיס אויס דיין גרימצאָרן אויף די פֿעלקער וואָס קענען דיך ניט,
און אויף די משפּחות וואָס רופֿן ניט דיין נאָמען,
וואָרום פֿאַרצערט האָבן זיי יעקבֿ,
יאָ, אים פֿאַרצערט און אים פֿאַרלענדט[א],
און זיין וווינונג פֿאַרוויסט.

יא 1 דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמְיָהון פֿון גאָט, אַזוי צו זאָגן:
2 הערט די ווערטער פֿון דעמדאָזיקן בונד,
און איר זאָלט רעדן צו די מענער פֿון יהודה,
און צו די באַוווינער פֿון ירושָלַיִם,
3 און זאלסט זאָגן צו זיי:
אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פֿון ישׂראל:
פֿאַרשאָלטן דער מאַן וואָס וועט ניט צוהערן
די ווערטער פֿון דעמדאָזיקן בונד,
4 וואָס איך האָב באַפֿוילן אײַערע עלטערן
אין דעם טאָג וואָס איך האָב זיי אַרויסגעצויגן
פֿון לאַנד מִצרַיִם, פֿון דעם אײַזנשמעלצאויוון,
אַזוי צו זאָגן: הערט צו מיין קָול;
און איר זאָלט זיי טאָן, אַזוי ווי אַלץ וואָס איך באַפֿעל אײַך:
און איר וועט מיר זיין צום פֿאָלק,
און איך וועל אײַך זיין צום גאָט;
5 כּדי מקַיֵים צו זיין די שבֿועה
וואָס איך האָב געשוואָרן אײַערע עלטערן,
זיי צו געבן אַ לאַנד וואָס פֿליסט מיט מילך און האָניק,
אַזוי ווי היינטיקן טאָג.
האָב איך געענטפֿערט און געזאָגט: אָמן, גאָט!

[א] וואָרטשפּיל: וַאֲכָלֻהוּ וַיְכַלֻּהוּ.

17 קלייב אויף פון דער ערד דיין בינטל,
דו וואָס זיצסט אין באַלעגערונג.
18 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך שליידער אַרויס דאָס מאָל די באַוווינער פון לאַנד,
און וועל זיי צודריקן, כּדי זיי זאָלן דערשפּירן.

19 וויי מיר אויף מיין בראָך!
שווער איז מיין ווּנד!
און איך האָב געוועסט געזאָגט:
אַ קראַנקשאַפט נאָר איז דאָס,
און איך וועל זי אַריבערטראָגן.
20 מיין געצעלט איז פאַרוויסט,
און אַלע מיינע שטריק זיינען צעריסן,
מיינע קינדער זיינען אַרויס פון מיר און זיינען ניטאָ.
ניטאָ ווער זאָל אויסשפּרייטן ווידער מיין געצעלט,
און ווער זאָל אויפציִען מיינע פאָרהאַנגען.
21 וואָרום פאַרגרעבט זיינען די פּאַסטוכער,
און גאָט האָבן זיי ניט געזוכט;
דרום האָבן זיי ניט באַגליקט,
און זייער גאַנצע סטאַדע איז צעשפּרייט געוואָרן.
22 האָרך! אַ הערונג אָט קומט,
און אַ גרויסער רַעַש פון צפון־לאַנד,
צו מאַכן די שטעט פון יהודה אַ וויסטעניש,
אַ וווינונג פון שאַקאַלן.

23 איך ווייס, גאָט, אַז ניט ביים מענטשן איז זיין וועג,
ניט ביים מענטשן איז גייענדיק צו לענקען זיין טריט.
24 שטראָף מיך, גאָט, אָבער מיט גערעכטיקייט

וואָס זיי וועלן פון אים ניט קענען אַרויסגיין,
און זיי וועלן שרייען צו מיר,
און איך וועל ניט צוהערן צו זיי.
12 און די שטעט פון יהודה
און די באַוווינער פון ירושָלַיִם
וועלן גיין און וועלן שרייען
צו די געטער וואָס זיי רייכערן צו זיי,
אָבער העלפן וועלן זיי זיי ניט העלפן
אין דער צייט פון זייער אומגליק.
13 וואָרום אַזוי ווי די צאָל פון דיינע שטעט
זיינען דיינע געטער, יהודה,
און אַזוי ווי די צאָל פון די גאַסן פון ירושָלַיִם
האָט איר געמאַכט מזבחות צו שאַנדגעצן,
מזבחות פאַר רייכערן צו בַּעַל.
14 און דו, זאָלסט ניט מתפלל זיין פאַר דעמדאָזיקן פאָלק,
און ניט אויפהייבן אַ געשריי און אַ תּפילה פאַר זיי.
וואָרום איך הער ניט צו בעת זיי רופן צו מיר
פון וועגן זייער אומגליק.

15 וואָס טוט מיין ליבפריינט אין מיין הויז,
אַז זי באַגייט שענדלאַכקייט מיט פיל?
און זאָל דורך הייליק פלייש דאָס אָפּגעטאָן ווערן פון דיר?
אַז בײַ דיין שלעכטיקייט, דענסמאָל פרייסטו זיך.
16 אַ צוויַיגהאַפטיגער איילבערטבוים,
שיין מיט פרוכט פיינע,
האָט גאָט גערופן דיין נאָמען;
אָבער מיט גרויס ליאַרעמגעפילדער
האָט ער אָנגעצונדן אַ פייער דערויף,

6 און גאָט האָט צו מיר געזאָגט: רוף אויס די אַלע ווערטער
אין די שטעט פון יהודה, און אין די גאַסן פון ירושָלַיִם, אַזוי
צו זאָגן:
הערט די ווערטער פון דעמדאָזיקן בונד,
און איר זאָלט זיי טאָן.
7 וואָרום וואָרענען האָב איך געוואָרנט אײַערע עלטערן
פון דעם טאָג וואָס איך האָב אײַך אויפגעבראַכט פון לאַנד
מִצרַיִם,
ביז אויף הײַנטיקן טאָג,
נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד געוואָרנט,
אַזוי צו זאָגן: הערט צו מײַן קָול.
8 אָבער זיי האָבן ניט צוגעהערט,
און ניט צוגענייגט זייער אויער,
און זיי זײַנען געגאַנגען איטלאַכער
אין דער אײַנגעשפּאַרטקייט פון זייער בייזן האַרצן,
און איך האָב געבראַכט אויף זיי
אַלע ווערטער פון דעמדאָזיקן בונד,
וואָס איך האָב זיי באַפוילן צו טאָן,
און זיי האָבן ניט געטאָן.
9 און גאָט האָט צו מיר געזאָגט: אַ בונט געפינט זיך בײַ די
מענער פון יהודה, און בײַ די באַוווינער פון ירושָלַיִם. 10 זיי
האָבן זיך אומגעקערט צו די זינד פון זייערע אורעלטערן, וואָס
האָבן ניט געוואָלט צוהערן מײַנע ווערטער; און זיי זײַנען
געגאַנגען נאָך פרעמדע געטער זיי צו דינען; פאַרשטערט האָבן
דאָס הויז פון ישראל און דאָס הויז פון יהודה מײַן בונד וואָס
איך האָב געשלאָסן מיט זייערע עלטערן. 11 דרום האָט גאָט
אַזוי געזאָגט:
זע, איך ברענג אויף זיי אַן אומגליק

די יונגעלייט וועלן שטאַרבן פון שווערד,
זייערע זין און זייערע טעכטער וועלן שטאַרבן פון הונגער.
23 און קיין איבערבלייב וועט ניט זיין פון זיי,
וואָרום איך ברענג אַן אומגליק אויף די לייט פון ענתות,
דאָס יאָר פון זייער רעכנשאַפט.

יב 1 גערעכט וועסטו בלייבן, גאָט,
ווען איך זאָל זיך קריגן מיט דיר;
אָבער גערעכטיקייט וויל איך רעדן צו דיר:
פאַרוואָס איז דער וועג פון רשעים מצליח?
פאַרוואָס לעבן רואיק אַלע פעלשער פאַלשע?
2 פלאַנצסט זיי, און זיי וואָרצלען זיך אײַן,
זיי גייען אויף און טראָגן פרוכט;
נאָנט ביסטו אין זייער מויל,
און ווייט פון זייערע נירן.
3 און דו, גאָט, קענסט מיך,
זעסט מיך, און האָסט געפּרוווט מײַן האַרץ צו דיר;
שלעפּ זיי אַוועק ווי שאָף צו דער שחיטה,
און גיב זיי אָפּ צום טאָג פון טייטונג.

4 ביז וואַנען וועט טרויערן דאָס לאַנד,
און דאָס גראָז פון גאַנצן פעלד וועט זיין פאַרטריקנט?
פון וועגן דער שלעכטיקייט פון די וווינער אין איר
זיינען אומגעקומען בהמות און פויגלען;
ווייל זיי האָבן געזאָגט:
ער זעט ניט אונדזער סוף.

5 אויב מיט פוסגייער ביסטו געלאָפן,
און זיי האָבן דיך מיד געמאַכט,

און זיינע צווייגן וועלן צעשטערט ווערן.
17וואָרום גאָט פון צבָאוֹת, וואָס האָט דיך געפלאַנצט,
האָט אָנגעזאָגט שלעכטס אויף דיר,
פון וועגן דער שלעכטיקייט פון דעם הויז פון ישׂראל
און דעם הויז פון יהודה,
וואָס זיי האָבן ביי זיך געטאָן,
מיך צו דערצערענען מיט רייכערן צו בַּעַל.

18און גאָט האָט מיך געלאָזט וויסן, און איך ווייס;
דענסמאָל האָסטו מיר באַוויזן זייערע מעשׂים.
19און איך בין געווען ווי אַ שאָף אַ מילדע,
וואָס ווערט צו דער שחיטה געפירט;
און איך האָב ניט געוווּסט
אַז זיי טראַכטן אויף מיר טראַכטונגען:
„לאָמיר אומברענגען דעם בוים מיט זיין פרוכט,
און אים פאַרשניידן פון לאַנד פון די לעבעדיקע,
אַז זיין נאָמען זאָל מער ניט געדאַכט ווערן".
20און דו גאָט פון צבָאוֹת וואָס משפּטסט גערעכט,
וואָס פרוווסט די נירן און דאָס האַרץ,
לאָמיך זען דיין נקמה אויף זיי,
וואָרום צו דיר האָב איך אַנטפּלעקט מיין קריג.

21דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט אויף די לייט פון עֲנָתוֹת
וואָס זוכן דיין לעבן, אַזוי צו זאָגן:
זאָלסט ניט נביאות זאָגן אין נאָמען פון גאָט,
כדי זאָלסט ניט שטאַרבן פון אונדזער האַנט;
22דרום האָט גאָט פון צבָאוֹת אַזוי געזאָגט:
זע, איך רעכן זיך אָפּ מיט זיי;

12 אויף אַלע הויכע ערטער אין מדבר
זיינען פאַרוויסטער געקומען,
וואָרום גאָטס שווערד פאַרצערט פון עק לאַנד ביז עק לאַנד,
ניטאָ קיין פריד פאַר קיין לייב.
13 זיי האָבן געזייט ווייץ, און דערנער געשניטן,
זיך געפּלאָגט—קיין נוץ ניט געבראַכט;
דרום שעמט אַייך מיט אַייערע תבואות,
פון וועגן דעם גרימצאָרן פון גאָט.

14 אַזוי האָט גאָט געזאָגט—אויף אַלע מיינע בייזע שכנים,
וואָס רירן אָן די אַרב וואָס איך האָב געמאַכט אַרבן מיין פאָלק
ישׂראל:
זע, איך רייס זיי אויס פון זייער ערד,
און דאָס הויז פון יהודה וועל איך אויסרייסן פון צווישן זיי.
15 און עס וועט זיין,
נאָכדעם ווי איך רייס זיי אויס
וועל איך זיי ווידער דערבאַרימען,
און וועל זיי אומקערן איטלאַכן צו זיין נחלה,
און איטלאַכן צו זיין לאַנד.
16 און עס וועט זיין,
אויב לערנען וועלן זיי לערנען
די וועגן פון מיין פאָלק,
צו שווערן ביי מיין נאָמען: „אַזוי ווי יהוה לעבט!‟
אַזוי ווי זיי האָבן געלערנט מיין פאָלק צו שווערן ביי בַּעַל,
וועלן זיי אויפגעריכט ווערן צווישן מיין פאָלק.
17 אויב אָבער זיי וועלן ניט צוהערן,
וועל איך אויסרייסן יענע אומה,
אויסרייסן און אונטערברענגען, זאָגט גאָט.

הײנט װי װילסטו זיך מיט פֿערד פֿאַרמעסטן?
און ביסטו זיכער אין לאַנד פֿון פֿריד,
װי װעסטו אָבער טאָן אין דעם געװעלד פֿון יַרדן?
6 װאָרום אַפֿילו דײַנע ברידער און דײַן פֿאָטערס הויז,
אַפֿילו זײ האָבן געפֿעלשט אָן דיר,
אַפֿילו זײ האָבן דיר נאָכגעשריִען מיט אַ פֿולער קעל;
ניט גלויב זײ װען זײ רעדן גוט צו דיר.

7 איך האָב פֿאַרלאָזן מײַן הויז,
איך האָב אַװעקגעװאָרפֿן מײַן אַרב;
איך האָב איבערגעגעבן די געליבטע פֿון מײַן זעל
אין דער האַנט פֿון אירע פֿײַנט.
8 מײַן אַרב איז מיר געװאָרן װי אַ לײב אין װאַלד,
זי האָט אויפֿגעהויבן איר קָול אויף מיר,
דרום האָב איך זי פֿײַנט געקראָגן.
9 איז אַ קלױאיקער רױבפֿױגל מײַן אַרב מיר?
די רױבפֿױגלען זײַנען רונד אַרום איר;
גײט זאַמלט אַלע חיות פֿון פֿעלד,
ברענגט זײ אַהער צו עסן.

10 פֿיל פּאַסטוכער האָבן פֿאַרדאָרבן מײַן װײַנגאָרטן,
צעטרעטן מײַן פֿעלד;
זײ האָבן געמאַכט מײַן גלוסטיק פֿעלד
פֿאַר אַ מדבר אַ װיסטן.
11 מע האָט עס געמאַכט פֿאַר אַ װיסטעניש,
עס טרויערט צו מיר װיסטערהײט;
פֿאַרװיסט איז דאָס גאַנצע לאַנד,
װאָרום קײן מענטש נעמט ניט צום האַרצן.

צו די לענדן פון אַ מאַן,
אַזוי האָב איך באַהעפט צו מיר דאָס גאַנצע הויז פון ישׂראל,
און דאָס גאַנצע הויז פון יהודה, זאָגט גאָט,
מיר צו זײַן פאַר אַ פאָלק,
און פאַר אַ נאָמען, און פאַר אַ לויב, און פאַר אַ שײנקײט;
אָבער זײ האָבן ניט צוגעהערט.
12 און זאָלסט זאָגן צו זײ דאָסדאָזיקע וואָרט:
אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל:
יעטוועדער קרוג ווערט אָנגעפילט מיט װײַן.
און אַז זײ וועלן זאָגן צו דיר:
ווײסן מיר דען ניט וווּיל,
אַז יעטוועדער קרוג ווערט אָנגעפילט מיט װײַן?
13 וואָלסטו זאָגן צו זײ: אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך פיל אָן אַלע באַוווינער פון דעמדאָזיקן לאַנד,
און די מלכים וואָס זיצן פון דודן אויף זײַן טראָן,
און די כּהנים, און די נביאים,
און אַלע באַוווינער פון ירושָלַיִם, מיט שיכּרות.
14 און איך וועל זײ צעהאַקן אײנעם אָן אַנדערן,
אי די פאָטערס אי די זין אין אײנעם, זאָגט גאָט;
איך וועל ניט שוינען, און ניט דערבאַרימען,
און ניט רחמנות האָבן, זײ ניט אומצוברענגען.

15 הערט און לײגט צו דאָס אויער,
איר זאָלט אײַך ניט דערהײבן,
וואָרום גאָט האָט גערעדט;
16 גיט כּבוד צו יהוה אײַער גאָט,
אײדער עס וועט פינצטער ווערן,
און אײדער אײַערע פיס וועלן זיך אָפּשלאָגן

יג 1 אַזוי האָט גאָט צו מיר געזאָגט: גיי און זאָלסט דיר קויפן
אַ פלאַקסענעם גאַרטל, און אים אָנטאָן אויף דיינע לענדן,
און אין וואַסער זאָלסטו אים ניט לאָזן קומען. 2 האָב איך
געקויפט דעם גאַרטל אַזוי ווי דאָס וואָרט פון גאָט, און אָנגעטאָן
אויף מיינע לענדן. 3 און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו מיר
אַ צווייט מאָל, אַזוי צו זאָגן: 4 נעם דעם גאַרטל וואָס דו האָסט
געקויפט, וואָס אויף דיינע לענדן, און שטיי אויף, גיי דיר קיין
פּרָת, און באַהאַלט אים דאָרטן אין אַ שפּאַלט פון פעלז. 5 בין
איך געגאַנגען און האָב אים באַהאַלטן אין פּרָת, אַזוי ווי גאָט
האָט מיר באַפוילן. 6 און עס איז געווען צום סוף פון פיל טעג,
האָט גאָט צו מיר געזאָגט: שטיי אויף, גיי קיין פּרָת, און נעם
אַרויס פון דאָרטן דעם גאַרטל, וואָס איך האָב דיר באַפוילן
אים דאָרטן צו באַהאַלטן. 7 בין איך געגאַנגען קיין פּרָת, און
האָב אויפגעגראָבן, און אַרויסגענומען דעם גאַרטל פון דעם
אָרט וואָס איך האָב אים דאָרטן באַהאַלטן; ערשט דער גאַרטל
איז געווען פאַרדאָרבן, ער האָט ניט געטויגט צו קיין זאַך. 8 איז
דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו מיר, אַזוי צו זאָגן:
9 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אַזוי וועל איך פאַרדאַרבן דעם שטאָלץ פון יהודה,
און דעם שטאָלץ פון ירושָלַיִם, דעם גרויסן.
10 דאָסדאָזיקע בייזע פאָלק
וואָס ווילן ניט הערן מיינע ווערטער,
וואָס גייען אין דער איינגעשפּאַרטקייט פון זייער האַרצן,
און זיינען געגאַנגען נאָך פרעמדע געטער
זיי צו דינען, און זיך צו בוקן צו זיי,
וועלן ווערן ווי דערדאָזיקער גאַרטל
וואָס טויג ניט צו קיין זאַך.
11 וואָרום אַזוי ווי דער גאַרטל איז באַהעפט

22און אויב דו וועסט זאָגן אין דיין האַרצן:
פאַרוואָס האָט דאָס מיר געטראָפן?
פאַר דיין גרויס זינד זיינען אויפגעדעקט געוואָרן דיינע בּרעגן,
אַנטבּלייזט געוואָרן דיינע טריט.
23קען אַ כּושי בּייטן זיין הויט,
און אַ לעמפּערט זיינע פלעקן?
אַזוי קענט איר גוטס טאָן,
איר צוגעוווינטע בּייז צו טאָן.
24דרום וועל איך זיי צעשפּרייטן ווי שפּריי וואָס פאַרגייט
פאַרן ווינט פון מדבּר.
25דאָס איז דיין גוֹרל,
דיין צוגעמאָסטענער טייל פון מיר, זאָגט גאָט,
ווייל דו האָסט פאַרגעסן אָן מיר,
און זיך פאַרזיכערט אויף ליגן.
26דרום דעק איך אויך אויף דיינע בּרעגן איבּער דיין פּנים,
און געזען ווערן וועט דיין שאַנד.
27דיין ניאוף און דיינע הירושעס,
די שענדלאַכקייט פון דיין זנות—
אויף די הייכן אין פעלד
האָבּ איך געזען דיינע אומווערדיקייטן.
וויי דיר, ירושָלַיִם, ווילסט ניט ריין ווערן!
בּיז איבּער וואַנען נאָך?

יד 1וואָס דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו יִרמְיָהון וועגן די
טריקענישן.
2עס טרויערט יהודה,
און אירע טויערן זיינען פאַרשמאַכט,
זיי זיינען פינצטער צו דער ערד;

אויף די נאַכטיקע בערג,
און איר וועט האָפן אויף ליכט,
און ער וועט עס מאַכן צו טויטשאָטן,
און פאַרקערן אין חושכניש.
17 און אַז איר וועט דאָס ניט צוהערן,
וועט וויינען אין פאַרבאָרגעניש מיין זעל
פון וועגן דער האָפערדיקייט,
און טרערן וועט טרערן,
און צעגיין וועט אין טרערן, מיין אויג,
וואָס די סטאַדע פון גאָט ווערט געפאַנגען.

18 זאָג צו דעם מלך און צו דער מוטער־מלכּה:
זעצט אייך אַראָפּ נידעריק,
וואָרום גענידערט האָט אייער קאָפּצירונג,
אייער פּראַכטיקע קרוין.
19 די שטעט פון דָרום זיינען פאַרשלאָסן,
און ניטאָ ווער זאָל עפענען;
גאַנץ יהודה איז פאַרטריבן געוואָרן,
פאַרטריבן געוואָרן אין גאַנצן.

20 הייבט אויף אייערע אויגן, און זעט
די וואָס קומען פון צפון;
ווו איז די סטאַדע וואָס איז דיר געגעבן געוואָרן?
די שיינע שאָף דיינע?
21 וואָס וועסטו זאָגן ווען ער וועט אָנזעצן אויף דיר,
די וואָס דו האָסט זיי אײַנגעוווינט פאַר פירשטן איבער דיר?
פאַרוואָר, ווייען וועלן דיר אָנגעמען,
ווי אַ פרוי צו קינד.

און דײַן נאָמען ווערט גערופֿן אויף אונדז;
ניט טו אונדז פֿאַרלאָזן.

10אַזוי האָט גאָט געזאָגט צו דעמדאָזיקן פֿאָלק:
אַזוי האָבן זײ ליב אומצוּוואַנדערן,
זײ האַלטן ניט אָפּ זײערע פֿיס;
דרום באַוויליקט זײ ניט גאָט;
אַצונד וועט ער געדענקען זײער פֿאַרברעך,
און דערמאָנען זײערע זינד.

11און גאָט האָט צו מיר געזאָגט:
זאָלסט ניט מתפּלל זײַן פֿאַר דעם דאָזיקן פֿאָלק צום גוטן.
12אַז זײ פֿאַסטן, הער איך ניט צו זײער געשרײ,
און אַז זײ ברענגען אויף בראַנדאָפּפֿער און שפּײַזאָפּפֿער,
באַוויליק איך זײ ניט;
נײַערט מיט שווערד און מיט הונגער און מיט פּעסט
טו איך זײ פֿאַרלענדן.
13האָב איך געזאָגט: ווײ, גאָט דו האַר, זע, די נביאים זאָגן צו זײ:
איר וועט ניט אָנזען קײן שווערד, און קײן הונגער וועט בײַ אײַך
ניט זײַן, וואָרום אַ זיכערן שלום וועל איך אײַך געבן אין דעמדאָזיקן אָרט.
14האָט גאָט צו מיר געזאָגט:
ליגן זאָגן נביאות די נביאים אין מײַן נאָמען;
ניט איך האָב זײ געשיקט,
און ניט איך האָב זײ באַפֿוילן,
און ניט איך האָב צו זײ גערעדט;
זעאונג פֿון ליגן, און וואָרזאָגאַכץ און נישטיקײט,
און באַטרוג פֿון זײער האַרצן, זאָגן זײ אײַך נביאות.

אוּן דאָס געשריי פוּן ירוּשָׁלַיִם גייט אויף.
3 אוּן זייערע פּנֵי שיקן זייערע יוּנגען נאָך וואַסער;
זיי קוּמען צוּ די גריבער, געפינען זיי ניט קיין וואַסער,
זייערע כּלים קערן זיך אוּם ליידיק;
זיי זיינען אין בּיוּש אוּן פאַרשעמט,
אוּן פאַרדעקן זייערע קעפּ.
4 פוּן וועגן דער ערד וואָס איז צעפּלאַצט,
ווייל קיין רעגן איז ניטאָ אין לאַנד,
זיינען די אַקערלייט אין בּיוּש,
זיי פאַרדעקן זייערע קעפּ.
5 וואָרוּם אַפילוּ אַ הינדין אין פעלד געבּערט אוּן פאַרלאָזט,
ווייל קיין גראָז איז ניטאָ.
6 אוּן די ווילדע אייזלען שטייען אויף די הויכע ערטער,
זיי שלינגען דעם ווינט ווי שאַקאַלן;
זייערע אויגן גייען אויס,
ווייל קיין קרייטאַכץ איז ניטאָ.

7 אויב אוּנדזערע זינד זאָגן עדוּת קעגן אוּנדז,
גאָט, טוּ פוּן דיין נאָמען וועגן;
וואָרוּם פיל זיינען אוּנדזערע אָפּקערוּנגען,
מיר האָבּן געזינדיקט צוּ דיר.
8 דוּ האָפענוּנג פוּן ישׂראל,
זיין העלפער אין צייט פוּן נויט,
פאַרוואָס זאָלסטוּ זיין ווי אַ פרעמדער אין לאַנד,
אוּן ווי אַ וואַנדערער וואָס פאַרקערט צוּ נעכטיקן?
9 פאַרוואָס זאָלסטוּ זיין ווי אַ צעטוּמלטער מענטש,
ווי אַ גיבּור וואָס קען ניט העלפן?
דוּ בּיסט דאָך צווישן אוּנדז, גאָט,

פאַרוואָס האָסטו אונדז געשלאָגן,
אַז פאַר אונדז איז קיין היילונג ניטאָ?
געהאָפט אויף שלום,
און קיין גוטס איז ניטאָ;
און אויף אַ צייט פון היילונג,
ערשט אַ שרעקעניש!
20 מיר ווייסן, גאָט, אונדזער שלעכטיקייט,
די זינד פון אונדזערע עלטערן;
וואָרום מיר האָבן געזינדיקט צו דיר.
21 ניט פאַראַכט אונדז פון דיין נאָמען וועגן,
ניט שענד דעם טראָן פון דיין כּבוד;
דערמאָן זיך, זאָלסט ניט פאַרשטערן דיין בונד מיט אונדז.
22 זיינען דאָ צווישן די נישטיקע געצן פון די פעלקער רעגנגעבער?
אָדער גיבן די הימלען אַליין שפּריירעגן?
פאַרוואָר, דו ביסט יהוה אונדזער גאָט,
און מיר האָפן צו דיר,
וואָרום דו מאַכסט דאָס אַלץ.

טו 1 און גאָט האָט צו מיר געזאָגט:
ווען אויפשטיין זאָל משה און שמואל פאַר מיר,
איז מיין זעל ניט מיט דעמדאָזיקן פאָלק;
שיק זיי אַוועק פון מיין פּנים, און זאָלן זיי אַוועקגיין.
2 און עס וועט זיין, אַז זיי וועלן זאָגן צו דיר:
וווּהין זאָלן מיר אַוועקגיין?
זאָלסטו זאָגן צו זיי:
אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
ווער צום טויט, צום טויט,
און ווער צום שווערד, צום שווערד,

15 דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט—
אויף די נביאים וואָס זאָגן נביאות אין מײן נאָמען,
ווען איך האָב זײ ניט געשיקט,
און זײ זאָגן: קײן שווערד און קײן הונגער
וועט ניט זײן אין דעמדאָזיקן לאַנד:
פון שווערד און פון הונגער
וועלן פאַרלענדט ווערן יענע נביאים.
16 און דאָס פאָלק וואָס זײ זאָגן נביאות צו זײ,
וועלן ליגן אַוועקגעוואָרפן אין די גאַסן פון ירושלַיִם
פון וועגן דעם הונגער און דער שווערד,
און זײ וועלן קײן באַגרעבער ניט האָבן;
זײ, זײערע ווײבער, און זײערע זין, און זײערע טעכטער;
און איך וועל אויסגיסן אויף זײ זײער שלעכטיקײט.

17 און זאָלסט זאָגן צו זײ דאָסדאָזיקע וואָרט:
צעגײן זאָלן מײנע אויגן אין טרערן
טאָג און נאַכט, און ניט אויפהערן,
וואָרום אַ גרויס בראָך איז צעבראָכן געוואָרן
די יונגפרוי טאָכטער מײן פאָלק;
אַ שווערן שלאַק ביז גאָר.
18 אַז איך גײ אַרויס אין פעלד,
ערשט, דערשלאָגענע פון שווערד;
און אַז איך קום אַרײן אין שטאָט,
ערשט, יסורים פון הונגער.
וואָרום אי דער נביא אי דער כּהן
דרײען זיך איבערן לאַנד, און ווײסן גאָרנישט.

19 האָסטו פאַראַכטן פאַראַכט יהודה?
צי האָט זיך פון ציון פאַרעקלט דײן זעל?

איך וואַרף אָן אויף איר פלוצים
אַנגסט און שרעקעניש.
9 פאַרוועלקט ווערט די געווינערן פון זיבן,
זי הויכט אויס איר נשמה;
איר זון גייט אונטער ווען נאָך טאָג,
זי ווערט צו שאַנד און פאַרשעמט.
און זייער איבערבלייב וועל איך איבערגעבן
צום שווערד פאַר זייערע פיינט, זאָגט גאָט.

10 וויי מיר, מוטער מיינע,
וואָס דו האָסט מיך געבאָרן
אַ מענטש פון קריג,
און אַ מענטש פון שטרייט קעגן גאַנצן לאַנד;
ניט איך מאָן, און ניט מע מאָנט ביי מיר,
פון דעסטוועגן שילטן זיי מיך אַלע.

11 האָט גאָט געזאָגט:
פאַרוואָר, איך וועל דיך דערלייזן צום גוטן;
פאַרוואָר, איך וועל מאַכן דעם פיינט זיך בעטן ביי דיר
אין צייט פון אומגליק און אין צייט פון נויט.
12 קען מען אַייזן צעברעכן—
אַייזן פון צפון, און קופער?

13 דיין פאַרמעג און דיינע אוצרות
וועל איך געבן צו רויב אָן געצאָלט;
יאָ, פאַר אַלע דיינע זינד
אַזש אין אַלע דיינע געמאַרקן.
14 און איך וועל דיך אַריבערפירן ביי דיינע פיינט,

און װער צום הונגער, צום הונגער,
און װער צו געפֿאַנגענשאַפֿט, צו געפֿאַנגענשאַפֿט.
3און איך װעל אָנזעצן אויף זײ פֿיר משפּחות,
זאָגט גאָט:
די שװערד צו הרגען, און די הינט צו שלעפּן,
און דעם פֿויגל פֿון הימל, און די חיה פֿון דער ערד,
צו עסן און אומצוברענגען.
4און איך װעל זײ מאַכן צו שוידער
בײ אַלע קיניגרײַכן פֿון דער ערד,
פֿון װעגן מנשה דעם זון פֿון יחִזקִיָהון,
דעם מלך פֿון יהודה,
פֿאַר װאָס ער האָט געטאָן אין ירושָלַיִם.

5װאָרום װער װעט דיך דערבאַרימען, ירושָלַיִם?
און װער װעט דיך באַדויערן?
און װער װעט זיך אָפּקערן
דיך צו פֿרעגן אויף פֿריד?
6דו האָסט מיך אַװעקגעװאָרפֿן, זאָגט גאָט,
אַהינטער טוסטו גײן,
דרום שטרעק איך אויס מײַן האַנט אויף דיר און צעשטער דיך;
איך בין מיד געװאָרן זיך צו דערבאַרימען.
7און איך װינטשופֿל זײ מיט אַ װינטשופֿל
אין די טויערן פֿון לאַנד;
איך לאָז אָן קינדער, איך ברענג אונטער מײַן פֿאָלק,
װײַל זײ קערן זיך ניט אום פֿון זײערע װעגן.
8זײערע אַלמנות װערן דורך מיר מער װי זאַמד פֿון די ימען;
איך ברענג אויף זײ — אויף דער מוטער — אַן אויסדערװײלטן,
אַ פֿאַרװיסטער אין מיטן טאָג.

וועסטו אַזוי ווי מײַן מויל זײַן;
זיי וועלן זיך אומקערן צו דיר,
און דו וועסט זיך ניט אומקערן צו זיי.
20 און איך וועל דיך מאַכן אַקעגן דעמדאָזיקן פאָלק
פאַר אַ באַפעסטיקטער מויער פון קופּער,
און זיי וועלן מלחמה האַלטן קעגן דיר,
און וועלן דיך ניט בײַקומען;
וואָרום איך בין מיט דיר, דיך צו העלפן,
און דיך מציל צו זײַן, זאָגט גאָט.
21 און איך וועל דיך מציל זײַן פון דער האַנט פון די שלעכטע,
און וועל דיך אויסלייזן פון דעם פויסט פון די מאַכטיקע.

טז 1 און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו מיר, אַזוי צו זאָגן:
2 זאָלסט דיר ניט נעמען קיין ווײַב,
און ניט האָבן קיין זין און קיין טעכטער אין דעמדאָזיקן אָרט.
3 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט
אויף די זין און אויף די טעכטער
וואָס ווערן געבאָרן אין דעמדאָזיקן אָרט,
און אויף זייערע מוטערס וואָס האָבן זיי געהאַט,
און אויף זייערע פאָטערס וואָס האָבן זיי געבאָרן
אין דעמדאָזיקן לאַנד:
4 טויטן פון יסורים וועלן זיי שטאַרבן;
ניט באַקלאָגט און ניט באַגראָבן וועלן זיי ווערן,
צו מיסט אויפן געזיכט פון דער ערד וועלן זיי זײַן;
און פון שווערד און פון הונגער וועלן זיי פאַרלענדט ווערן;
און זייערע טויטע לײַבער וועלן זײַן צו שפּײַז
פאַרן פויגל פון הימל,

אין אַ לאַנד וואָס דו קענסט ניט;
וואָרום אַ פייער איז אָנגעצונדן אין מיין נאָז,
אויף אייך וועט עס ברענען.

15 דו, גאָט, ווייסט דאָך,
גערענק מיך, און דערמאָן זיך אָן מיר,
און זיי זיך נוקם אָן מיינע נאָכיאָגער;
פון וועגן דיין לאַנגמוטיקייט נעם מיך ניט אַוועק;
מערק מיין ליידן פון דיינעטוועגן שאַנד.
16 ווי דיינע ווערטער זיינען געפונען געוואָרן,
אַזוי האָב איך זיי איינגעשלונגען,
און דיין וואָרט איז מיר געווען פאַר אַ פרייד,
און פאַר אַ שׂמחה פון מיין האַרצן,
ווייל דיין נאָמען איז אויף מיר גערופן געוואָרן,
יהוה דו גאָט פון צבֿאוֹת.
17 איך בין ניט געזעסן אין געזעמל פון פריילאַכע
און זיך לוסטיק געמאַכט;
פון וועגן דיין האַנט בין איך געזעסן אַליין,
וואָרום מיט צאָרן האָסטו מיך אָנגעפילט.
18 פאַרוואָס איז אייביק מיין ווייטאָק,
און מיין וווּנד איז מסוכן, זי וויל זיך ניט היילן?
ווילסטו מיר זיין ווי אַ טייך אַ פאַלשער,
ווי וואַסערן אומגעטרייע?

19 דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט:
אַז דו וועסט זיך אומקערן, און איך וועל דיך אומקערן,
וועסטו שטיין פאַר מיר;
און אַז דו וועסט אַרויסציִען טייערס פון געמיינעם,

גאָט אָנגעזאָגט אויף אונדז אַלדאָסדאָזיקע גרויסע בייז, און װאָס
איז אונדזער פֿאַרברעך, און װאָס איז אונדזער זינד װאָס מיר
האָבן געזינדיקט צו יהוה אונדזער גאָט? 11זאָלסטו זאָגן צו זיי:
פֿאַרװאָס אײַערע עלטערן האָבן מיך פֿאַרלאָזן, זאָגט גאָט,
און זיי זיינען געגאַנגען נאָך פֿרעמדע געטער, און האָבן זיי
געדינט, און זיך געבוקט צו זיי, און מיך האָבן זיי פֿאַרלאָזן, און
מײַן תּורה האָבן זיי ניט געהיט. 12און איר האָט נאָך ערגער
געטאָן פֿון אײַערע עלטערן, און אָט גייט איר איטלאַכער נאָך
דער אײַנגעשפּאַרטקייט פֿון זײַן בייזן האַרצן, מיך ניט צו הערן.
13דרום װעל איך אײַך פֿאַרװאַרפֿן פֿון דעמדאָזיקן לאַנד אין
אַ לאַנד װאָס ניט איר און ניט אײַערע עלטערן האָבן געקענט,
און איר װעט דאָרטן דינען פֿרעמדע געטער טאָג און נאַכט;
װאָרום איך װעל אײַך ניט געבן קיין לײַטזעליקייט.

14פֿאַרװאָר, זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און עס װעט מער ניט געזאָגט װערן:
אַזוי װי עס לעבט גאָט װאָס האָט אויפֿגעבראַכט
די קינדער פֿון ישׂראל פֿון לאַנד מִצרַיִם!
15נײַערט: אַזוי װי עס לעבט גאָט װאָס האָט אויפֿגעבראַכט
די קינדער פֿון ישׂראל פֿון צפֿון־לאַנד
און פֿון אַלע לענדער װאָס ער האָט זיי פֿאַרשטויסן אַהין!
און איך װעל זיי אומקערן אויף זייער ערד
װאָס איך האָב געגעבן זייערע עלטערן.

16זע, איך שיק נאָך פֿישערס אַ סך, זאָגט גאָט,
און זיי װעלן זיי אַרויספֿישן;
און דערנאָך װעל איך שיקן נאָך אַ סך יעגערס,
און זיי װעלן זיי צעטיפיאָגן

און פֿאַר דער חיה פֿון דער ערד.
5וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זאָלסט ניט קומען אין הויז פֿון יאָמער,
און זאָלסט ניט גיין באַקלאָגן,
און זאָלסט זיי ניט באַדויערן,
וואָרום איך האָב אַוועקגענומען מיין שלום
פֿון דעמדאָזיקן פֿאָלק, זאָגט גאָט,
די גענאָד, און די דערבאַרימונג.
6און גרויס און קליין וועלן שטאַרבן
אין דעמדאָזיקן לאַנד;
ניט זיי וועלן באַגראָבן ווערן,
און ניט מע וועט קלאָגן נאָך זיי,
און ניט מע וועט זיך אײַנשניידן,
און ניט מע וועט זיך אַ פּליך מאַכן נאָך זיי;
7און ניט מע וועט ברעכן ברויט פֿאַר זיי אין אַבֿלות,
זיי צו טרייסטן נאָך אַ טויטן,
און ניט מע וועט זיי געבן טרינקען אַ בעכער פֿון טרייסטונג
נאָך זייער פֿאָטער און נאָך זייער מוטער.
8און אין הויז פֿון אַ סעודה זאָלסטו ניט גיין,
צו זיצן מיט זיי, צו עסן און צו טרינקען.
9וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבֿאָות,
דער גאָט פֿון ישׂראל:
זע, איך פֿאַרשטער פֿון דעמדאָזיקן אָרט,
פֿאַר אײַערע אויגן און אין אײַערע טעג,
דעם קָול פֿון לוסטיקייט און דעם קָול פֿון פֿרייד,
דעם קָול פֿון אַ חתן און דעם קָול פֿון אַ כּלה.
10און עס וועט זיין, אַז דו וועסט זאָגן צו דעמדאָזיקן פֿאָלק
די אַלע ווערטער, און זיי וועלן זאָגן צו דיר: פֿאַרוואָס האָט

און אויף די הערנער פון אַייערע מזבחות.
2 ווי זיי בענקען נאָך זייערע קינדער—אַזוי נאָך זייערע מזבחות,
און זייערע געצנשטאַנגען ביים צווייגהאַפטיקן בוים,
אויף די בערגלאַך די הויכע.

3 מיין געבערג אין פעלד!
דיין פאַרמעג, אַלע דיינע אוֹצרות וועל איך געבן צו רויב,
דיינע הייכן—פאַר די זינד אין אַלע דיינע געמאַרקן.
4 און וועסט זיך אָפּוואַרפן פון זיך אַליין פון דיין נחלה,
וואָס איך האָב דיר געגעבן;
און איך וועל דיך מאַכן דינען דיינע פיינט,
אין אַ לאַנד וואָס דו קענסט ניט;
וואָרום אַ פייער האָט איר אָנגעצונדן אין מיין נאָז,
ביז אייביק וועט עס ברענען.

5 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
פאַרשאָלטן דער מאַן וואָס פאַרזיכערט זיך אויף אַ מענטשן,
און מאַכט פלייש זיין אָנהאַלט,
און פון גאָט קערט זיך אָפּ זיין האַרץ!
6 וואָרום ער וועט זיין ווי אַ טאַמאַריסק אין דער וויסטע,
און וועט ניט זען ווען עס קומט גוטס,
און וועט וווינען אין טריקענישן אין דער מדבר,
אין אַ לאַנד אַ זאַלציקן וואָס איז ניט באַזעצט.
7 געבענטשט דער מאַן וואָס פאַרזיכערט זיך אויף גאָט,
און גאָט איז זיין פאַרזיכערונג!
8 וואָרום ער וועט זיין ווי אַ בוים געפלאַנצט ביי וואַסער,
וואָס ביי אַ באַך לאָזט ער אַרויס זיינע וואָרצלען,
און ער מערקט ניט ווען עס קומט אַ היץ,

פון יעטוועדער באַרג, און פון יעטוועדער הייך,
און פון די שפּאַלטן פון די פעלזן.
17 וואָרום מיינע אויגן זיינען אויף אַלע זייערע וועגן,
ניט פאַרבאָרגן זיינען זיי פון פאַר מיר,
און ניט פאַרהוילן איז זייער פאַרברעך פון אַקעגן מיינע אויגן.
18 און איך וועל צוערשט באַצאָלן טאָפּל
זייער פאַרברעך און זייער זינד,
פאַרוואָס זיי האָבן פאַרשוועכט מיין לאַנד
מיט די נבֿלות פון זייערע מיאוסע אָפּגעטער,
און זייערע אומווערדיקייטן האָבן אָנגעפילט מיין אַרבֿ.

19 גאָט, מיין פעסטיקייט און מיין פעסטונג,
און מיין אַנטרינונג אין טאָג פון נויט
צו דיר וועלן פעלקער קומען
פון די עקן ערד, און וועלן זאָגן:
נאָר ליגן האָבן געירשעט אונדזערע עלטערן,
נישטיקייטן וואָס אין זיי איז קיין נוץ ניטאָ.
20 קען אַ מענטש זיך מאַכן געטער,
אַז זיי זיינען קיין געטער ניט?

21 פאַרוואָר, זע, איך מאַך זיי וויסן,
דאָס מאָל וועל איך זיי מאַכן וויסן
מיין האַנט און מיין גבורה,
און זיי וועלן וויסן אַז מיין נאָמען איז יהוה.

יז 1 די זינד פון יהודה איז אויפגעשריבן
מיט אַן אייזערנער פען, מיט אַ דימענטענעם שפּיץ;
אויסגעקריצט אויפן טאָוול פון זייער האַרצן,

15זע, זײ זאָגן צו מיר:
װוּ איז דאָס װאָרט פון גאָט?
זאָל עס נאָר קומען.
16און איך, ניט איך בין אַנטלאָפן
פון זײַן אַ פּאַסטוך הינטער דיר,
און ניט איך האָב באַגערט דעם אומגליקלאַכן טאָג;
דו װײסט עס;
װאָס איז אַרױס פון מײַנע ליפּן,
איז פאַר דײַן פּנים געװען.
17זאָל עס מיר ניט זײַן צום בראָך;
דו ביסט דאָך מײַן באַשיצונג אין טאָג פון אומגליק.
18זאָלן מײַנע נאָכיאָגער פאַרשעמט װערן,
און איך זאָל ניט פאַרשעמט װערן;
זאָלן זײ דערשראָקן װערן,
און איך זאָל ניט דערשראָקן װערן.
ברענג אויף זײ דעם טאָג פון אומגליק,
און אַ צװײאיקן בראָך צעבּרעך זײ.

19אַזױ האָט צו מיר גאָט געזאָגט: גײ און זאָלסט זיך שטעלן
אין טױער פון די קינדער פון פאָלק, װאָס דורך אים קומען
אַרײַן די מלכים פון יהודה, און װאָס דורך אים גײען זײ אַרױס,
און אין אַלע טױערן פון ירושָלַיִם; 20און זאָלסט זאָגן צו זײ: הערט
דאָס װאָרט פון גאָט, איר מלכים פון יהודה, און גאַנץ יהודה,
און אַלע באַװױנער פון ירושָלַיִם, װאָס קומען אין דידאָזיקע
טױערן; 21אַזױ האָט גאָט געזאָגט: היט אײַך אום אײַער זעל,
און איר זאָלט ניט טראָגן קײן משׂא אין טאָג פון שבת און אַרײַנ
ברענגען אין די טױערן פון ירושָלַיִם. 22און איר זאָלט ניט
אַרױסטראָגן קײן משׂא פון אײַערע הײַזער אין טאָג פון שבת,

און זיין בלאַט איז גרין,
און אין אַ יאָר פון טריקעניש דאגהט ער ניט,
און הערט ניט אויף טראָגן פרוכט.

9פאַרדרייטער פון אַלץ איז דאָס האַרץ,
און שוואַך איז עס—ווער קען עס קאָנען?
10איך, גאָט, טו פאָרשן דאָס האַרץ,
טו פרווון די נירן,
כדי צו געבן איטלאַכן לויט זיינע וועגן,
לויט דער פרוכט פון זיינע מעשׂים.

11אַ פעלדהון וואָס בריט אויף וואָס זי האָט ניט געלייגט,
איז דער וואָס מאַכט אַן עשירות, אָבער ניט מיט גערעכטיקייט;
אין העלפט פון זיינע טעג וועט ער עס פאַרלאָזן,
און אין זיין סוף וועט ער בלייבן אַ מנוול.

12דו טראָן פון פראַכטיקייט, דערהויבן פון אָנהייב אָן,
דו אָרט פון אונדזער הייליקייט,
13דו האָפענונג פון ישׂראל, גאָט,
אַלע וואָס פאַרלאָזן דיך, וועלן פאַרשעמט ווערן;
און די אָפגעקערטע פון מיר
וועלן אין דער ערד פאַרשריבן ווערן,
ווייל זיי האָבן פאַרלאָזן גאָט,
דעם קוואַל פון לעבעדיקע וואַסער.

14הייל מיך, גאָט, איך זאָל געהיילט ווערן,
העלף מיך, איך זאָל געהאָלפן ווערן,
וואָרום דו ביסט מיין לויב.

טעפּער, ערשט ער מאַכט אַרבעט אויפן ווערקשטיין. 4און
אַז די כּלי וואָס ער האָט געמאַכט פון ליים איז פאַרדאָרבן
געוואָרן אין דער האַנט פון דעם טעפּער, האָט ער זי איבער־
געמאַכט אין אַן אַנדער כּלי, אַזוי ווי עס איז ווױלגעפעלן אין
די אויגן פון דעם טעפּער צו מאַכן.

5איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו מיר אַזוי צו זאָגן:

6קען איך דען ניט טאָן מיט אײַך אַזוי ווי דערדאָזיקער טעפּער,
איר הויז פון ישׂראל? זאָגט גאָט.
זעט, ווי ליים אין דער האַנט פון דעם טעפּער,
זײַט איר אין מײַן האַנט, הויז פון ישׂראל.
7איין רגע רעד איך אויף אַ פאָלק און אויף אַ קיניגרײַך,
אויסצורײַסן און אײַנצוּוואַרפן און אונטערצוברעכן;
8אָבער אַז דאָס פאָלק וואָס איך האָב אויף אים גערעדט,
קערט זיך אום פון זײַן שלעכטיקייט,
האָב איך חרטה אויף דעם בייז
וואָס איך האָב געטראַכט אים צו טאָן.
9און איין רגע רעד איך אויף אַ פאָלק און אויף אַ קיניגרײַך,
צו בויען און צו פלאַנצן;
10אָבער אַז עס טוט וואָס איז שלעכט אין מײַנע אויגן,
ניט צוצוהערן מײַן קול,
האָב איך חרטה אויף דעם גוטס
וואָס איך האָב געזאָגט אים צו באַגוטיקן.
11און אַצונד זאָג אַקאָרשט צו די מענער פון יהודה,
און צו די באַוווינער פון ירושָלַיִם,
אַזוי צו זאָגן: אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זעט, איך באַשאַף אויף אײַך אַן אומגליק,
און טראַכט אויף אײַך אַ טראַכטונג;
קערט אײַך אום פאַרט איטלאַכער פון זײַן שלעכטן וועג,

און קיין שום אַרבעט זאָלט איר ניט טאָן, און איר זאָלט האַלטן
הייליק דעם טאָג פון שבת, אַזוי ווי איך האָב באַפוילן אַייערע
עלטערן. [23]אָבער זיי האָבן ניט געהערט און ניט צוגענייגט
זייער אויער, און זיי האָבן האַרט געמאַכט זייער נאַקן ניט צו־
צוהערן, און ניט צו נעמען קיין מוסר. [24]דרום וועט זיין: אויב
צוהערן וועט איר צוהערן צו מיר, זאָגט גאָט, ניט אַריינצוברענגען
קיין משׂא אין די טויערן פון דערדאָזיקער שטאָט אין טאָג פון
שבת, נייערט צו האַלטן הייליק דעם טאָג פון שבת, ניט צו טאָן
אין אים קיין שום אַרבעט, [25]וועלן קומען אין די טויערן פון
דערדאָזיקער שטאָט מלכים און האַרן וואָס זיצן אויפן טראָן
פון דוד, וואָס רייטן אויף רייטוועגן און אויף פערד, זיי, און
זייערע האַרן, די מענער פון יהודה, און די באַוווינער פון
ירושָׁלַיִם; און דידאָזיקע שטאָט וועט זיין באַזעצט אויף אייביק.
[26]און מע וועט קומען פון די שטעט פון יהודה, און פון רונד אַרום
ירושָׁלַיִם, און פון לאַנד בנימין, און פון דער נידערונג, און
פונעם געבערג, און פונעם דָרום, ברענגענדיק בראַנדאָפּפער,
און שלאַכטאָפּפער, און שפּייזאָפּפער, און ווייררויך, און
ברענגענדיק דאַנקאָפּפער, אין הויז פון גאָט. [27]אויב אָבער
איר וועט ניט צוהערן צו מיר, צו האַלטן הייליק דעם טאָג פון
שבת, און ניט צו טראָגן קיין משׂא און אַריינקומען דערמיט אין
די טויערן פון ירושָׁלַיִם אין טאָג פון שבת, וועל איך אָנצינדן אַ
פייער אין אירע טויערן, און עס וועט פאַרצערן די פּאַלאַצן
פון ירושָׁלַיִם, און וועט ניט פאַרלאָשן ווערן.

יח [1]דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמְיָהון פון גאָט, אַזוי צו
זאָגן: [2]שטיי אויף, און זאָלסט אַראָפּנידערן צום הויז פון
דעם טעפּער, און דאָרטן וועל איך דיך מאַכן הערן מיינע
ווערטער. [3]האָב איך אַראָפּגענידערט צום הויז פון דעם,

זייער רוקן און ניט זייער פּנים וועל איך זען,
אין טאָג פון זייער בראָך.

18 יאָ, זיי האָבן געזאָגט:
קומט לאָמיר אויסטראַכטן תּחבולות קעגן ירמיָהון;
וואָרום די תּורה וועט ניט אונטערגיין פון דעם כּהן,
און די עצה פון דעם חכם, און דאָס וואָרט פון דעם נביא.
קומט און לאָמיר אים שלאָגן מיט דער צונג,
און ניט פאַרנעמען אַלע זיינע רייד.
19 פאַרנעם צו מיר, גאָט,
און הער צו דעם קול פון מיינע קריגער.
20 זאָל פאַר אַ טובה אַ רעה באַצאָלט ווערן?
וואָרום זיי האָבן געגראָבן אַ גרוב פאַר מיין לעבן.
געדענק מיין שטיין פאַר דיר,
צו רעדן גוטס אויף זיי,
אָפּצוקערן דיין גרימצאָרן פון זיי.
21 דרום גיב זייערע קינדער צום הונגער,
און שליידער זיי אין דער מאַכט פון שווערד;
און זאָלן זייערע ווייבער בלייבן אָן קינדער, און אַלמנות,
און זייערע מענער זאָלן זיין הרוגים פון פּעסט,
זייערע בחורים, דערשלאָגן פון שווערד אין מלחמה.
22 זאָל זיך הערן אַ געשריי פון זייערע הייזער,
ווען דו וועסט ברענגען אויף זיי פּלוצים אַ מחנה;
וואָרום זיי האָבן געגראָבן אַ גרוב מיך צו פאַנגען,
און נעצן באַהאַלטן פאַר מיינע פיס.
23 און דו, גאָט, ווייסט
זייער גאַנצן באַראָט מיך צו טייטן;
ניט פאַרגעבן זאָלסטו זייער פאַרברעך,

און בעסערט אַייערע װעגן און אַייערע מעשׂים.
[12]אָבער זיי זאָגן: אומזיסט!
נײַערט נאָך אונדזערע געדאַנקען װעלן מיר גיין,
און איטלאַכער לויט דער אַיינגעשפּאַרטקייט פון זיין בייזן
האַרצן װעלן מיר טאָן.

[13]דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט:
פרעגט אַקאָרשט ביי די פעלקער,
װער האָט אַזוינס געהערט?
שוידערהאַפטיקס ביז גאָר
האָט באַגאַנגען די יונגפרוי ישׂראל.
[14]װעט פון װעגן אַ פעלז פון פעלד
דער שניי דעם לבֿנון פאַרלאָזן?
װעט צוליב דומפּיקע װאַסער
קאַלטע פליסעדיקע אַװעקגעװאָרפן װערן?
[15]װאָרום מיין פאָלק האָט פאַרגעסן אָן מיר,
צו נישטיקייט רייכערן זיי,
און מע האָט זיי געמאַכט שטרויכלען אין זייערע װעגן–
די אייביקע שטעגן,
כּדי צו גיין אויף בײַשטעגן,
אויף אַ װעג ניט אויסגעטרעטן.
[16]כּדי צו מאַכן זיין לאַנד פאַר אַ שרעק,
פאַר אַן אייביקער שמוצערונג.
איטלאַכער װאָס גייט איר פאַרביי װעט זיך דערשרעקן,
און װעט שאָקלען זיין קאָפּ.
[17]װי מיט אַ מזרח־װינט װעל איך זיי צעשפּרייטן
פאַר דעם פיינט;

6דרום זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און דערדאָזיקער אָרט וועט ניט מער גערופֿן ווערן „תּוֹפֶת",
און „דער טאָל פֿון בֶּן־הִנֹּם",
נייערט „דער טאָל פֿון טייטונג".
7און איך וועל מאַכן צו נישט
דעם באַראָט פֿון יהודה און ירושָלַיִם אין דעמדאָזיקן אָרט,
און וועל זיי מאַכן פֿאַלן דורכן שווערד פֿאַר זייערע פֿיינט,
און דורך דער האַנט פֿון די וואָס זוכן זייער לעבן;
און איך וועל געבן זייערע טויטע לייבער
צו שפּייז פֿאַרן פֿויגל פֿון הימל,
און פֿאַר דער חיה פֿון דער ערד.
8און איך וועל מאַכן דידאָזיקע שטאָט
פֿאַר אַ שרעק און פֿאַר אַ שמוצערונג;
איטלאַכער וואָס גייט איר פֿאַרביי וועט זיך דערשרעקן,
און וועט שמוצערן אויף אַלע אירע פּלאָגן.
9און איך וועל זיי מאַכן עסן דאָס פֿלייש פֿון זייערע זין,
און דאָס פֿלייש פֿון זייערע טעכטער,
און איינער דעם אַנדערנס פֿלייש וועלן זיי עסן,
אין דער באַלעגערונג און אין דער דריקונג,
וואָס זייערע פֿיינט, און די וואָס זוכן זייער לעבן,
וועלן זיי דריקן.
10און זאָלסט צעברעכן דעם קרוג פֿאַר די אויגן פֿון די
מענטשן וואָס גייען מיט דיר, 11און זאָלסט זאָגן צו זיי:
אַזוי האָט געזאָגט גאָט פֿון צבָאוֹת:
אַזוי וועל איך צעברעכן דאָסדאָזיקע פֿאָלק
און דידאָזיקע שטאָט,
אַזוי ווי מע צעברעכט אַ כּלי פֿון אַ טעפּער,
אַז זי קען ניט מער פֿאַרריכט ווערן;

און ניט פֿאַרמעקן זאָלסטו זייער זינד פֿון פֿאַר דיר,
און זאָלן זיי געשטרויכלט ווערן פֿאַר דיר;
אין צייט פֿון דיין צאָרן רעכן זיך מיט זיי.

יט 1 אַזוי האָט גאָט געזאָגט: גיי און זאָלסט דיר קויפֿן אַ טעפּער־
קרוג און [נעם מיט] פֿון די עלטסטע פֿון פֿאָלק, און פֿון די
עלטסטע פֿון די כּהנים, 2 און זאָלסט אַרויסגיין צום טאָל פֿון
בֶּן־הִנוֹם, וואָס בּיים אַיינגאַנג פֿון טויער חַרסית, און אויסרופֿן
דאָרטן די ווערטער וואָס איך וועל רעדן צו דיר, 3 און זאָלסט
זאָגן:
הערט דאָס וואָרט פֿון גאָט, איר מלכים פֿון יהודה,
און באַוווינער פֿון ירושָלַיִם:
אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאוֹת,
דער גאָט פֿון ישׂראל:
זע, איך בּרענג אַן אומגליק אויף דעמדאָזיקן אָרט,
אַז איטלאַכער וואָס הערט עס, וועלן אים די אויערן קלינגען;
4 פֿאַרוואָס זיי האָבן מיך פֿאַרלאָזן,
און האָבן פֿאַרפֿרעמדט דעמדאָזיקן אָרט,
און געריייכערט אין אים צו פֿרעמדע געטער,
וואָס ניט זיי, און ניט זייערע עלטערן,
און ניט די מלכים פֿון יהודה, האָבן זיי געקענט;
און זיי האָבן אָנגעפֿילט דעמדאָזיקן אָרט
מיט בּלוט פֿון אומשולדיקע.
5 און זיי האָבן געבּויט די בָּמות צו בַּעַל,
צו פֿאַרבּרענען זייערע קינדער אין פֿייער,
בּראַנדאָפּפֿער צו בַּעַל,
וואָס ניט איך האָב באַפֿוילן, און ניט איך האָב געזאָגט,
און ניט עס איז מיר אויפֿן זינען אַרויפֿגעקומען.

אַרויסגענומען יִרמיָהון פון צוואַנגקלאָץ, האָט יִרמיָהו צו אים
געזאָגט: ניט פַּשחור האָט גאָט גערופן דיין נאָמען, נייערט מָגור־
מִסָביב[א].
[4]וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך מאַך דיך פאַר אַ שרעק פאַר דיר אַליין,
און פאַר אַלע דיינע ליבהאָבער;
און זיי וועלן פאַלן דורך דער שווערד פון זייערע פיינט,
און דיינע אויגן וועלן עס צוזען;
און גאַנץ יהודה וועל איך געבן
אין דער האַנט פון דעם מלך פון בָבל,
און ער וועט זיי פאַרטרייבן קיין בָבל,
און וועט זיי דערשלאָגן מיטן שווערד.
[5]און איך וועל געבן אַלדאָס רייכטום פון דערדאָזיקער שטאָט
און אַל איר מי, און אַל איר טייערקייט,
אויך אַלע אוֹצרות פון די מלכים פון יהודה
וועל איך געבן, אין דער האַנט פון זייערע פיינט,
און זיי וועלן זיי צערויבן,
און וועלן זיי נעמען און זיי ברענגען קיין בָבל.
[6]און דו, פַּשחור, און אַלע באַוווינער פון דיין הויז,
וועט גיין אין געפאַנגענשאַפט,
און קיין בָבל וועסטו קומען,
און דאָרטן וועסטו שטאַרבן,
און דאָרטן וועסטו באַגראָבן ווערן,
דו און אַלע דיינע ליבהאָבער
וואָס דו האָסט זיי נביאות געזאָגט מיט ליגן.

[7]האָסט מיך איבערגערעדט, גאָט,
און איך בין איבערגערעדט געוואָרן,

[א] אַ שרעק רונד ארום.

און מע וועט באַגראָבן אין תּוֹפֶת,
ווייל מער קיין אָרט וועט ניט זיין אויף צו באַגראָבן.
12אַזוי וועל איך טאָן צו דעמדאָזיקן אָרט, זאָגט גאָט,
און צו זיינע באַוווינער,
כּדי צו מאַכן דידאָזיקע שטאָט אַזוי ווי תּוֹפֶת.
13און די הייזער פֿון ירושָלַיִם,
און די הייזער פֿון די מלכים פֿון יהודה, די אומריינע,
וועלן זיין אַזוי ווי דער אָרט פֿון תּוֹפֶת–
אַלע הייזער וואָס מע האָט גערייכערט אויף זייערע דעכער
צום גאַנצן חיל פֿון הימל,
און געגאָסן גיסאָפּפֿער צו פֿרעמדע געטער.
14און יִרמיָהו איז געקומען פֿון תּוֹפֶת, וואָס גאָט האָט אים
אַהין געשיקט נביאות זאָגן, און ער האָט זיך געשטעלט אין הויף
פֿון גאָטס הויז, און האָט געזאָגט צום גאַנצן פֿאָלק:
15אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאוֹת,
דער גאָט פֿון ישׂראל:
זע, איך ברענג אויף דעמדאָזיקן כּרך,
און אויף אַלע זיינע שטעט,
דאָס גאַנצע בייז וואָס איך האָב אָנגעזאָגט אויף אים,
ווייל זיי האָבן האַרט געמאַכט זייער נאַקן,
ניט צוצוהערן מיינע ווערטער.

כ 1און פַּשחוּר דער זון פֿון אִמֵר דעם כֹּהן, וואָס איז געווען
דער אויבעראויפֿזעער אין הויז פֿון גאָט, האָט געהערט
יִרמיָהון נביאות זאָגן דידאָזיקע ווערטער. 2און פַּשחוּר האָט
געשלאָגן יִרמיָהו הַנָביאן, און האָט אים אַריינגעשטעלט אין דעם
צוואַנגקלאָץ וואָס אין אויבערשטן טויער פֿון בנימין, וואָס אין
הויז פֿון גאָט. 3און עס איז געווען אויף מאָרגן, אַז פַּשחוּר האָט

װאָס זעסט די נירן און דאָס האַרץ,
לאָמיך זען דײַן נקמה פֿון זיי,
װאָרום צו דיר האָב איך אַנטפּלעקט מײַן קריג.

13 זינגט צו גאָט,
טוט לויבן גאָט,
װאָרום ער האָט מציל געװען די זעל פֿון דעם אָרעמען
פֿון דער האַנט פֿון די שלעכטסטוער.

14 פֿאַרשאָלטן דער טאָג
װאָס איך בין אין אים געבאָרן געװאָרן!
דער טאָג װאָס מײַן מוטער האָט מיך געבאָרן
זאָל זײַן ניט געבענטשט!
15 פֿאַרשאָלטן דער מענטש װאָס האָט מײַן פֿאָטער
די בשׂורה געבראַכט, אַזוי צו זאָגן:
אַ אינגל איז דיר געבאָרן געװאָרן;
פֿרייען דערפֿרייט האָט ער אים!
16 יענער מענטש זאָל זײַן װי די שטעט
װאָס גאָט האָט איבערגעקערט און ניט דערבאַרימט;
און ער זאָל הערן אַ יללה אין דער פֿרי,
און אַ געשריי אין מיטן טאָג;
17 פֿאַרװאָס ער* האָט מיך ניט געטייט פֿון טראַכט,
אַז מײַן מוטער זאָל מײַן קבר זײַן,
און איר טראַכט אייביק טראָגעדיק.
18 נאָך װאָס גאָר בין איך פֿון טראַכט אַרויס
צו זען מאַטערניש און קומער,
און אויסגיין אין שאַנד זאָלן מײַנע טעג?

* גאָט.

האָסט מיך איבערגעשטאַרקט, און ביסט בייגעקומען;
איך בין געוואָרן צום געלעכטער אַ גאַנצן טאָג,
איטלאַכער טוט שפּעטן פון מיר.
8 וואָרום ווען נאָר איך רעד, טו איך שרייען,
„אומרעכט און רויב!" רוף איך אויס.
פאַרוואָר, דאָס וואָרט פון גאָט איז מיר געוואָרן
צו שאַנד און צו לעסטערונג אַ גאַנצן טאָג.
9 און איך האָב געווען געזאָגט: איך וועל אים ניט דערמאָנען,
און וועל מער ניט רעדן אין זיין נאָמען;
אָבער עס איז אין מיין האַרצן ווי אַ ברענענדיק פייער,
איינגעשלאָסן אין מיינע ביינער,
און איך מאַטער זיך עס איינצוהאַלטן,
אָבער איך קען ניט.
10 יאָ, איך האָב געהערט די בייזע רייד פון פיל,
אַ שרעק רונד אַרום:
„מסרט, און לאָמיר אים פאַרמסרן!"
אַלע מיינע גוטע פריינט
לויערן אויף מיין בראָך:
אפשר וועט ער פאַרנאַרט ווערן,
און מיר וועלן אים בייקומען,
און נעמען אונדזער נקמה פון אים.
11 אָבער גאָט איז מיט מיר
ווי אַ גיבור אַ מאַכטיקער,
דרום וועלן מיינע נאָכיאָגער געשטרויכלט ווערן,
און וועלן ניט אויספירן;
זיי ווערן פאַרשעמט זייער, ווייל זיי האָבן ניט באַגליקט,
אַן אייביקע שאַנד וואָס וועט ניט פאַרגעסן ווערן.
12 און דו גאָט פון צבָאות, וואָס פּרוווסט דעם גערעכטן,

און אין דער האַנט פֿון די וואָס זוכן זייער לעבן;
און ער וועט זיי דערשלאָגן מיטן שאַרף פֿון שווערד;
ער וועט זיי ניט שוינען,
און וועט ניט דערבאַרימען און ניט רחמנות האָבן.

8און צו דעמדאָזיקן פֿאָלק זאָלסטו זאָגן:
אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך לייג פֿאַר אײַך דעם וועג פֿון לעבן
און דעם וועג פֿון טויט.
9דער וואָס בלײַבט זיצן אין דערדאָזיקער שטאָט,
וועט שטאַרבן פֿון שווערד,
און פֿון הונגער, און פֿון פּעסט,
אָבער דער וואָס גייט אַרויס
און וועט צופֿאַלן צו די כַּשׂדים וואָס לעגערן אויף אײַך,
וועט בלײַבן לעבן,
און זײַן נפֿש וועט אים זײַן צום געווינס.
10וואָרום איך האָב געטאָן מײַן פּנים קעגן דערדאָזיקער שטאָט
צום בייזן און ניט צום גוטן, זאָגט גאָט;
אין דער האַנט פֿון דעם מלך פֿון בָּבל
וועט זי איבערגעגעבן ווערן
און ער וועט זי פֿאַרברענען אין פֿײַער.

11און צום הויז פֿון דעם מלך פֿון יהודה:
הערט דאָס וואָרט פֿון גאָט.
12הויז פֿון דוד, אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
האַלט אַ משפּט אין דער פֿרי,
און ראַטעוועט דעם באַגזלטן פֿון דעם דריקערס האַנט,
כּדי מײַן גרימצאָרן זאָל ניט אַרויסגיין ווי אַ פֿײַער,

כא 1דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמיָהון פון גאָט, ווען
דער מלך צִדקִיָהו האָט צו אים געשיקט פַּשחור דעם זון
פון מַלכִּיָהן, און צפַניָה דעם זון פון מַעֲשֵׂיָהן, דעם כֹּהן, אַזוי צו
זאָגן: 2פרעג, איך בעט דיך, פאַר אונדז ביי גאָט, וואָרום
נבוּכַדרֶאצַר דער מלך פון בָּבל האַלט מלחמה אויף אונדז;
אפשר וועט גאָט טאָן מיט אונדז אַזוי ווי אַלע זיינע וווּנדער, און
ער וועט אָפּציִען פון אונדז.
3האָט ירמיהו צו זיי געזאָגט: אַזוי זאָלט איר זאָגן צו
צִדקִיָהון:
4אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל:
זע, איך דריי אום די כּלי־מלחמה וואָס אין אַייער האַנט,
וואָס איר האַלט דערמיט מלחמה דרויסן פון דער מויער
אַקעגן דעם מלך פון בָּבל,
און אַקעגן די כּשׂדים, וואָס לעגערן אויף אַייך,
און איך וועל זיי אַיינזאַמלען אין דערדאָזיקער שטאָט.
5און איך גופא וועל מלחמה האַלטן מיט אַייך,
מיט אַן אויסגעשטרעקטער האַנט און מיט אַ שטאַרקן אָרעם,
און מיט כּעס, און מיט גרים, און מיט גרויס צאָרן.
6און איך וועל שלאָגן די באַוווינער פון דערדאָזיקער שטאָט,
אי מענטש אי בהמה;
פון אַ גרויסער פּעסט וועלן זיי שטאַרבן.
7און דערנאָך, זאָגט גאָט,
וועל איך געבן צִדקִיָהו דעם מלך פון יהודה,
און זיינע קנעכט, און דאָס פאָלק,
די וואָס זיינען איבערגעבליבן אין דערדאָזיקער שטאָט
פון דער פּעסט, פון דער שווערד, און פון דעם הונגער,
אין דער האַנט פון נבוּכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָּבל,
און אין דער האַנט פון זייערע פיינט,

גִלְעָד ביסטו מיר געווען,
דער שפּיץ פֿון לְבָנוֹן;
אויב איך וועל דיך ניט מאַכן פֿאַר אַ מדבר,
פֿאַר שטעט ניט באַוווינטע!
7 און איך וועל אָנברייטן אויף דיר צעשטערער,
איטלאַכן מיט זיין געצייג,
און זיי וועלן אָפּהאַקן דיינע געקליבענע צעדערן,
און אַריינוואַרפֿן אין פֿייער.

8 און פֿיל פֿעלקער וועלן פֿאַרבייגיין פֿאַרביי דערדאָזיקער
שטאָט, און זיי וועלן זאָגן איינער צום אַנדערן: פֿאַרוואָס האָט
גאָט אַזוי געטאָן צו דערדאָזיקער גרויסער שטאָט? 9 און מע וועט
זאָגן: פֿאַרוואָס זיי האָבן פֿאַרלאָזן דעם בונד פֿון יהוה זייער גאָט,
און האָבן זיך געבוקט צו פֿרעמדע געטער, און זיי געדינט.

10 איר זאָלט ניט וויינען אויפֿן טויטן,
און ניט באַדויערן אויף אים;
וויינען וויינט אויף דעם וואָס גייט אַוועק,
וואָרום ער וועט זיך מער ניט אומקערן
און זען דאָס לאַנד פֿון זיין געבורט.

11 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט אויף שַלוּם דעם זון פֿון
יאשִיָהוּ דעם מלך פֿון יהודה, וואָס האָט געקיניגט אויף דעם
אָרט פֿון זיין פֿאָטער יאשִיָהוּן, און וואָס איז אַוועקגעגאַנגען פֿון
דעמדאָזיקן אָרט: ער וועט זיך מער ניט אומקערן אַהין.
12 נייערט אין דעם אָרט וווּהין מע האָט אים פֿאַרטריבן, דאָרטן
וועט ער שטאַרבן, און דאָסדאָזיקע לאַנד וועט ער מער ניט
אָנזען.

13 וויי, דער וואָס בויט זיין הויז מיט אומערלאַכקייט,
און זיינע אויבערשטובן מיט אומרעכט;

און ברענען אַז קיין לעשער זאָל ניט זיין,
פון וועגן אײַערע בייזע מעשׂים.

13זע, איך קום צו דיר, באַוווינערין פון טאָל,
דו פעלז פון פלוין, זאָגט גאָט;
איר וואָס זאָגט: ווער וועט נידערן אויף אונדז?
און ווער וועט קומען אין אונדזערע וווינונגען?
14און איך וועל זיך אָפּרעכענען מיט אײַך
לויט דער פרוכט פון אײַערע מעשׂים, זאָגט גאָט;
און איך וועל אָנצינדן אַ פייער אין איר וואַלד,
און עס וועט פאַרצערן אַלץ וואָס אַרום איר.

כב 1אַזוי האָט גאָט געזאָגט: נידער אַראָפּ צום הויז פון דעם
מלך פון יהודה, און זאָלסט רעדן דאָרטן דאָסדאָזיקע
וואָרט, 2און זאָגן: הער דאָס וואָרט פון גאָט, דו מלך פון יהודה
וואָס זיצסט אויפן טראָן פון דוד, דו, און דײַנע קנעכט, און דײַן
פאָלק, וואָס קומען אין דידאָזיקע טויערן. 3אַזוי האָט גאָט
געזאָגט:
טוט רעכט און גערעכטיקייט, און זייט מציל דעם באַגזלטן
פון דעם דריקערס האַנט; און אַ פרעמדן, אַ יתום, און אַן
אַלמנה, זאָלט איר ניט קריוודען, ניט באַרויבן, און אומשולדיק
בלוט זאָלט איר ניט פאַרגיסן אין דעמדאָזיקן אָרט. 4וואָרום
אויב טאָן וועט איר טאָן דידאָזיקע זאַך, וועלן קומען אין די
טויערן פון דעמדאָזיקן הויז מלכים וואָס זיצן אויפן טראָן פון
דוד, וואָס רייטן אויף רייטוועגן און אויף פערד, ער, און זײַנע
קנעכט, און זײַן פאָלק. 5אויב אָבער איר וועט ניט צוהערן
דידאָזיקע ווערטער, שווער איך בײַ מיר, זאָגט גאָט, אַז צו וויסט
וועט ווערן דאָסדאָזיקע הויז. 6וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט
אויף דעם הויז פון דעם מלך פון יהודה:

20 גיי אַרויף צום לבָנוֹן און שריי,
און אין בָּשָׁן לאָז אַרויס דיין קָול,
און שריי פון עֲבָרים,
וואָרום צעבראָכן זיינען אַלע דיינע ליבהאָבער.
21 איך האָב גערעדט צו דיר אין דיין שַׁלוָה,
האָסטו געזאָגט: איך וויל ניט הערן;
דאָס איז דיין וועג פון דיין יוגנט אָן,
אַז דו הערסט ניט צו מיין קָול.
22 אַלע דיינע פיטערער וועט פיטערן דער ווינט,
און דיינע ליבהאָבער וועלן אין געפאַנגענשאַפט גיין;
ערשט דענסמאָל וועסטו זיך שעמען און צו שאַנד ווערן
פון וועגן אַל דיין שלעכטיקייט.
23 דו באַוווינערן פון לבָנוֹן,
דו אַיינגענעסטע אין צעדערן,
ווי באַחֵנט וועסטו זיין, ווען אויף דיר קומען ווייען,
אַ ווייטאָק ווי פון אַ געווינערן!

24 אַזוי ווי איך לעב, זאָגט גאָט,
ווען כָּנְיָהוּ דער זון פון יהויָקימען, דער מלך פון יהודה,
זאָל זיין דער זיגלרינג אויף מיין רעכטער האַנט,
וועל איך דיך פון דאָרטן אַראָפּרייסן!
25 און איך וועל דיך געבן
אין דער האַנט פון די וואָס זוכן דיין לעבן,
און אין דער האַנט פון די וואָס דו שרעקסט זיך פאַר זיי,
און אין דער האַנט פון נבוכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָּבֶל,
און אין דער האַנט פון די כַּשׂדים.
26 און איך וועל פאַרוואַרפן דיך,
און דיין מוטער וואָס האָט דיך געבאָרן,

וואָס אַרבעט מיט זיין חבר אומזיסט,
און גיט אים ניט זיין לוין;
14וואָס זאָגט: איך וועל מיר אויפבויען אַ גרויס הויז,
און אויבערשטובן גוראַמע;
און ער שניידט זיך אויס פענצטער;
און ער באַדעקט עס מיט צעדער,
און באַשמירט עס מיט פאַרב!
15וועסטו קיניגן, ווייל דו פאַרמעסט זיך מיט צעדערהאָלץ?
דיין פאָטער, פאַרוואָר, האָט געגעסן און געטרונקען,
אָבער ער האָט געטאָן רעכט און גערעכטיקייט,
דרום איז אים גוט געווען.
16ער האָט געמשפט דעם משפט פון אָרעמאַן און אביון,
דרום איז געווען גוט.
פאַרוואָר, דאָס איז דערקענען מיך,
זאָגט גאָט.
17אָבער דיינע אויגן און דיין האַרץ זיינען ניט מער
ווי נאָר אויף דיין געווין,
און אויף אומשולדיק בלוט צו פאַרגיסן,
און אויף רויב און אויף דריקונג צו באַגיין.
18דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט אויף יהויָקים דעם זון פון
יאשיָהון דעם מלך פון יהודה:
מע וועט ניט קלאָגן אויף אים:
„וויי מיין ברודער!" און: „וויי שוועסטער!"
מע וועט ניט קלאָגן אויף אים:
„וויי האַר!" און: „וויי זיין גלאַנץ!"
19די באַגרעבעניש פון אַן אייזל וועט ער באַגראָבן ווערן,
געשלעפט און אַוועקגעוואָרפן,
אַוועק פון די טויערן פון ירושָלַיִם.

פאַר אײַערע בייזע מעשׂים, זאָגט גאָט.
3 און איך וועל אײַנזאַמלען דעם איבערבלייב פון מיינע שאָף
פון אַלע לענדער וואָס איך האָב זיי פאַרשטויסן אַהין,
און איך וועל זיי אומקערן צו זייער פּיטערפּלאַץ,
און זיי וועלן זיך פּרוכפּערן און מערן.
4 און איך וועל אויפשטעלן איבער זיי פּאַסטוכער,
און זיי וועלן זיי פּיטערן;
און זיי וועלן מער ניט מורא האָבן און ניט אַנגסטן,
און זיי וועלן ניט געמינערט ווערן, זאָגט גאָט.

5 זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך וועל אויפשטעלן פון דודן אַ גערעכטן שפּראָץ,
און קיניגן וועט אַ קיניג וואָס וועט באַגליקן,
און טאָן רעכט און גערעכטיקייט אין לאַנד.
6 אין זיינע טעג וועט געהאָלפן ווערן יהודה,
און ישׂראל וועט רוען אין זיכערקייט;
און דאָס איז זיין נאָמען וואָס מע וועט אים רופן:
„גאָט איז אונדזער גערעכטיקייט!״[א]
7 פאַרוואָר, זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און מע וועט מער ניט זאָגן:
אַזוי ווי עס לעבט גאָט וואָס האָט אויפגעבראַכט
די קינדער פון ישׂראל פון לאַנד מִצרַיִם!
8 נייערט: אַזוי ווי עס לעבט גאָט וואָס האָט אויפגעבראַכט
און וואָס האָט אַהערגעפירט
דעם זאָמען פון דעם הויז פון ישׂראל,
פון צפון־לאַנד און פון אַלע לענדער
וואָס איך האָב זיי פאַרשטויסן אַהין!
און זיי וועלן זיצן אויף זייער ערד.

[א] יְהוָה צִדְקֵנוּ.

אין אַן אַנדער לאַנד,
וואָס איר זייט דאָרטן ניט געבאָרן געוואָרן;
און דאָרטן וועט איר שטאַרבן.
27און אין דעם לאַנד וואָס זייער האַרץ ציט זיי
זיך אומצוקערן אַהין,
אַהין וועלן זיי זיך ניט אומקערן.

28איז אַ פאַראַכט געפעס אַ צעבראָכנס
דערדאָזיקער מאַן כָּנְיָהו?
איז ער אַ כּלי אַ נישטווערטיקע?
פאַרוואָס זיינען זיי פאַרוואָרפן געוואָרן, ער און זיין זאָמען,
און פאַרשליידערט אין דעם לאַנד וואָס זיי קענען ניט?
29לאַנד, לאַנד, לאַנד,
הער דאָס וואָרט פון גאָט!
30אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
פאַרשרייבט דעמדאָזיקן מענטשן אָן קינדער,
אַ מאַן וואָס באַגליקט ניט אין זיינע טעג,
וואָרום קיינער פון זיין זאָמען וועט ניט באַגליקן,
צו זיצן אויפן טראָן פון דוד,
און ווייטער געוועלטיקן אויף יהודה.

כג וויי, די פאַסטוכער וואָס ברענגען אום און צעשפרייטן
די שאָף פון מיין פיטערונג, זאָגט גאָט.
2דרום האָט יהוה דער גאָט פון ישׂראל אַזוי געזאָגט
אויף די פאַסטוכער וואָס פיטערן מיין פאָלק:
איר האָט צעשפּרייט מיינע שאָף, און זיי פאַרשטויסן,
און האָט ניט אַכטונג געגעבן[א] אויף זיי;
זעט, איך רעכן זיך [א] מיט אַייך

[א] פְּקַדְתֶּם—פָּקַד.

און זיי שטאַרקן די הענט פון די שלעכטסטוער,
אַז זיי זאָלן זיך ניט אומקערן קיינער פון זיין בייז;
זיי זיינען מיר אַלע ווי סדום געוואָרן,
און אירע באַוווינער אַזוי ווי עמוֹרָה.
15 דרום האָט גאָט פון צבָאוֹת אַזוי געזאָגט אויף די נביאים:
זע, איך מאַך זיי עסן ווערמוט,
און וועל זיי מאַכן טרינקען גיפטוואַסער,
וואָרום פון די נביאים פון ירוּשָלַיִם
איז אַרויס די זינדיקייט איבערן גאַנצן לאַנד.

16 אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאוֹת:
איר זאָלט ניט הערן צו די ווערטער פון די נביאים
וואָס זאָגן אייך נביאות;
זיי פאַרנאַרישן אייך;
די זעאונג פון זייער האַרצן רעדן זיי,
ניט אויסן מויל פון גאָט.
17 זאָגן זאָגן זיי צו די וואָס פאַראַכטן מיך:
גאָט האָט גערעדט: איר וועט האָבן שלום;
און איטלאַכן וואָס גייט אין דער אַיינגעשפּאַרטקייט פון זיין
האַרצן,
זאָגן זיי: אויף אייך וועט ניט קומען קיין בייז.
18 אָבער ווער איז געשטאַנען אין דעם סָוד פון גאָט,
אַז ער זאָל מערקן און הערן זיין וואָרט?
ווער האָט פאַרנומען זיין וואָרט און זיך צוגעהערט?

19 זע, אַ שטורעם פון גאָט,
אַ גרימצאָרן איז אַרויס,
יאָ, אַ דרייאיקער שטורעמווינט;

9וועגן די נביאים.
צעבראָכן איז מיין האַרץ אין מיר,
אַלע מיינע ביינער ציטערן;
איך בין געוואָרן ווי אַ מענטש אַ שיכורער,
און ווי אַ מאַן וואָס ווייַן האָט אים איבערגעשטאַרקט;
פון וועגן גאָט, און פון וועגן זיינע הייליקע ווערטער.
10וואָרום פול איז מיט נואפים דאָס לאַנד,
וואָרום פון וועגן אַ קללה טרויערט דאָס לאַנד,
זיינען פאַרטריקנט די פּיטערפּלעצער פון מדבר;
און זייער לויפעניש איז צום בייזן,
און זייער גבורה איז ניט ערלאַך.
11וואָרום אי דער נביא אי דער כהן זיינען זינדיק,
אַפילו אין מיין הויז האָב איך געפונען זייער בייז,
זאָגט גאָט.
12דרום וועט זייער וועג זיי זיין
ווי אַ גליטשיקער אָרט אין דער פינצטער.
זיי וועלן געשטויסן ווערן און פאַלן אויף אים,
וואָרום איך וועל ברענגען אַן אומגליק אויף זיי,
דאָס יאָר פון זייער רעכנשאַפט,
זאָגט גאָט.

13אויך ביי די נביאים פון שומרון
האָב איך געזען לעסטערונג;
זיי האָבן נביאות געזאָגט פאַר בעל,
און האָבן פאַרפירט מיין פאָלק ישראל.
14אָבער ביי די נביאים פון ירושלים
האָב איך שוידערהאַפטיקס געזען:
מזנה זיין, און אומגיין מיט ליגן;

מיט זייערע חלומות וואָס זיי דערציילן איינער דעם אַנדערן,
אַזוי ווי זייערע עלטערן האָבן פאַרגעסן מיין נאָמען דורך
בַעַל?

28 דער נביא וואָס בײַ אים איז אַ חלום,
זאָל דערציילן אַ חלום,
און דער וואָס מיין וואָרט איז בײַ אים,
זאָל רעדן מיין וואָרט וואָרהאַפטיק.
וואָס האָט שטרוי צו קאָרן?
זאָגט גאָט.

29 פאַרוואָר, מיין וואָרט איז אַזוי ווי פייער,
זאָגט גאָט,
און ווי אַ האַמער וואָס צעהאַקט פעלז.

30 דרום זע, איך קום אויף די נביאים, זאָגט גאָט,
וואָס גנבען מיינע ווערטער איינער פון אַנדערן.
31 זע, איך קום אויף די נביאים, זאָגט גאָט,
וואָס נעמען זייער צונג און זאָגן אַ געזאָג.
32 זע, איך קום אויף די וואָס זאָגן נביאות פאַלשע חלומות,
זאָגט גאָט,
און דערציילן זיי, און פאַרפירן מיין פאָלק
מיט זייערע שקרים און מיט זייער לויזגעלאָזנקייט,
ווען איך האָב זיי ניט געשיקט און זיי ניט באַפוילן;
און נוצן נוצן זיי ניט דעמדאָזיקן פאָלק, זאָגט גאָט.

33 און אַז דאָסדאָזיקע פאָלק, אָדער דער נביא, אָדער אַ
כֹּהן, וועט דיך פרעגן, אַזוי צו זאָגן: וואָס איז די משׂא[a] פון גאָט?
זאָלסטו זאָגן צו זיי: וואָס איז די משׂא?—אַז איך וועל אײַך פאַר־
וואַרפן, זאָגט גאָט. 34 און דער נביא, און דער כֹּהן, און דאָס
פאָלק, וואָס וועט זאָגן „די משׂא פון גאָט", וועל איך זיך אָפּ־

[a] אַ צווייטייטיג וואָרט וואָס מיינט אי פאָרטראַג אָדער נבואה אי לאַסט.

אויף די קעפּ פון די רשעים וועט ער פאַלן.
20 ניט אָפּגיין וועט דער צאָרן פון גאָט,
ביז ער טוט, און ביז ער איז מקיים,
די טראַכטונגען פון זיין האַרצן;
אין סוף פון די טעג וועט איר דאָס גוט פאַרשטיין.
21 איך האָב ניט געשיקט די נביאים,
און זיי זיינען געלאָפן,
איך האָב ניט גערעדט צו זיי,
און זיי האָבן נביאות געזאָגט.
22 און אויב זיי זיינען געשטאַנען אין מיין סוד,
זאָלן זיי לאָזן הערן מיין פאָלק מיינע ווערטער,
און זאָלן זיי זיי אומקערן פון זייער שלעכטן וועג,
און פון זייערע שלעכטע מעשים.

23 בין איך דען אַ גאָט פון נאָענטן, זאָגט יהוה,
און ניט אַ גאָט פון דער ווייטן?
24 צי קען זיך פאַרבאָרגן אַ מענטש אין פאַרבאָרגענישן,
אַז איך זאָל אים ניט זען? זאָגט גאָט.
בין איך ניט פול די הימלען און די ערד?
זאָגט גאָט.
25 איך האָב געהערט וואָס די נביאים זאָגן,
די וואָס זאָגן נביאות אין מיין נאָמען ליגן,
אַזוי צו זאָגן:
מיר האָט זיך געחלומט, מיר האָט זיך געחלומט!
26 ביז וואַנען נאָך?
איז דען אין האַרצן פון די נביאים וואָס זאָגן נביאות ליגן,
און די נביאים פון דעם באַטרוג פון זייער האַרצן–
27 טראַכטן זיי דען צו מאַכן מיין פאָלק פאַרגעסן מיין נאָמען

זייער שלעכטע, וואָס קענען ניט געגעסן ווערן פֿאַר שלעכטקייט.
4 איז דאָס וואָרט פֿון גאָט געווען צו מיר, אַזוי צו זאָגן:
5 אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פֿון ישׂראל:
אַזוי ווי די דיזיקע גוטע פֿייגן
אַזוי וועל איך דערקענען צום גוטן די פֿאַרטריבענע פֿון יהודה
וואָס איך האָב אַרויסגעשיקט פֿון דעמדאָזיקן אָרט,
אין לאַנד פֿון די כַּשׂדים.
6 און איך וועל טאָן מיין אויג אויף זיי צום גוטן,
און וועל זיי אומקערן אין דעמדאָזיקן לאַנד;
און איך וועל זיי אויפֿבויען, און ניט צעשטערן,
און איך וועל זיי אײַנפֿלאַנצן, און ניט אויסרייסן.
7 און איך וועל זיי געבן אַ האַרץ מיך צו קענען,
אַז איך בין יהוה,
און זיי וועלן מיר זיין צום פֿאָלק,
און איך וועל זיי זיין צום גאָט,
וואָרום זיי וועלן זיך אומקערן צו מיר מיט זייער גאַנצן האַרצן.
8 און אַזוי ווי די שלעכטע פֿייגן,
וואָס קענען ניט געגעסן ווערן פֿאַר שלעכטקייט
—פֿאַרוואָר, אַזוי האָט גאָט געזאָגט—
אַזוי וועל איך מאַכן צִדקִיָהו דעם מלך פֿון יהודה,
און זיינע האַרן, און דעם איבערבלייב פֿון ירושָלַיִם,
וואָס זיינען איבערגעבליבן אין דעמדאָזיקן לאַנד,
און די וואָס זיצן אין לאַנד מִצרַיִם.
9 און איך וועל זיי מאַכן פֿאַר אַ שוידער צום בייזן
ביי אַלע קיניגרייכן פֿון דער ערד;
פֿאַר אַ שאַנד און פֿאַר אַ שפּריכוואָרט,
פֿאַר אַ שפּאָט און פֿאַר אַ קללה,
אין אַלע ערטער וואָס איך וועל זיי פֿאַרשטויסן אַהין.

רעכענען מיט יענעם מענטשן און מיט זיין הויז. 35אַזוי זאָלט
איר זאָגן איטלאַכער צו זיין חבר, און איטלאַכער צו זיין
ברודער: וואָס האָט גאָט געענטפערט? און: וואָס האָט גאָט
גערעדט? 36אָבער „משׂא פון גאָט" זאָלט איר מער ניט דערמאָנען
וואָרום אַ משׂא וועט ווערן פאַר איטלאַכן זיין אייגן וואָרט, ווייל
איר פאַרדרייט די ווערטער פון דעם לעבעדיקן גאָט, יהוה
פון צבָאוֹת אונדזער גאָט. 37אַזוי זאָלסטו זאָגן צום נביא: וואָס
האָט דיר גאָט געענטפערט? און: וואָס האָט גאָט גערעדט?
38אָבער אַז איר זאָגט „די משׂא פון גאָט"—פאַרוואָר, אַזוי האָט
גאָט געזאָגט: ווייל איר האָט געזאָגט דאָסדאָזיקע וואָרט „די
משׂא פון גאָט", ווען איך האָב געשיקט צו אײַך, אַזוי צו זאָגן:
איר זאָלט ניט זאָגן „די משׂא פון גאָט", 39דרום זעט, איך וועל
אײַך רייסנדיק אויסרייסן, און וועל אַוועקוואַרפן אײַך, און
די שטאָט וואָס איך האָב געגעבן אײַך און אײַערע עלטערן,
פון מיין פנים. 40און איך וועל ברענגען אויף אײַך אַן אייביקע
חרפּה, און אַן אייביקע שאַנד, וואָס וועט ניט פאַרגעסן ווערן.

כד 1גאָט האָט מיר געוויזן, ערשט צוויי קערב פייגן זיינען
אַוועקגעשטעלט פאַר דעם טעמפּל פון גאָט; נאָכדעם
ווי נבוכדרֶאצַר דער מלך פון בָבל האָט פאַרטריבן יכָניָהוּ
דעם זון פון יהוֹיָקימען, דעם מלך פון יהודה, און די האַרן פון
יהודה, און די מייסטערס און די שלעסערס, פון ירושָלַיִם, און
זיי געבראַכט קיין בָבל. 2איין לאָרב זייער גוטע פייגן, אַזוי
ווי ערשטצייטיקע פייגן, און איין קאָרב זייער שלעכטע פייגן,
וואָס קענען ניט געגעסן ווערן פאַר שלעכטקייט. 3און גאָט
האָט צו מיר געזאָגט: וואָס זעסטו ירמיָהו? האָב איך געזאָגט:
פייגן; די גוטע פייגן זיינען זייער גוטע, און די שלעכטע זיינען

8 דרום האָט גאָט פון צבָאוֹת אַזוי געזאָגט:
ווייל איר האָט ניט צוגעהערט מיינע ווערטער,
9 אָט שיק איך און וועל נעמען אַלע משפחות פון צפון,
זאָגט גאָט,
און צו נבוכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָבל, מיין קנעכט;
און איך וועל זיי ברענגען אויף דעמדאָזיקן לאַנד,
און אויף אירע באַוווינער,
און אויף אַלע דידאָזיקע פעלקער רונד אַרום,
און איך וועל זיי פאַרוויסטן,
און וועל זיי מאַכן פאַר אַ שרעק און פאַר אַ שמוצערונג,
און פאַר אייביקע חורבות.
10 און איך וועל פאַרטיליגן פון זיי
דעם קָול פון לוסטיקייט און דעם קָול פון פרייד,
דעם קָול פון אַ חתן און דעם קָול פון אַ כלה,
דאָס געררויש פון אַ האַנטמיל,
און דעם שיין פון אַ ליכט.
11 און דאָסדאָזיקע גאַנצע לאַנד
וועט ווערן אַ חורבן און אַ וויסטעניש,
און דידאָזיקע פעלקער
וועלן דינען דעם מלך פון בָבל זיבעציק יאָר.

12 און עס וועט זיין, אַז די זיבעציק יאָר ווערן פול,
וועל איך זיך רעכענען מיט דעם מלך פון בָבל,
און מיט יענעם פאָלק, זאָגט גאָט, פאַר זייער זינד,
און מיט דעם לאַנד פון די כַשׂדים;
און איך וועל עס מאַכן פאַר אייביקע וויסטענישן.
13 און איך וועל ברענגען אויף יענעם לאַנד
אַלע מיינע ווערטער וואָס איך האָב גערעדט דערויף,

10און איך וועל אָנשיקן אויף זיי די שווערד,
דעם הונגער, און די פּעסט,
בּיז זיי וועלן פאַרלענדט ווערן פון דער ערד
וואָס איך האָבֿ געגעבן זיי און זייערע עלטערן.

כה 1דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמיָהון אויף דעם גאַנצן
פאָלק פון יהודה אין פירטן יאָר פון יהויָקים דעם זון פון
יאשִיָהון, דעם מלך פון יהודה—דאָס איז דאָס ערשטע יאָר פון
נבוכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָבל—2וואָס יִרמיָהו הַנָביא האָט
גערעדט צו דעם גאַנצן פאָלק פון יהודה, און צו אַלע באַוווינער
פון ירושָלַיִם, אַזוי צו זאָגן:
3פון דרייצנטן יאָר פון יאשִיָהו דעם זון פון אָמוֹנען, דעם
מלך פון יהודה, און בּיז אויף היינטיקן טאָג, שוין דריי און
צוואַנציק יאָר איז דאָס וואָרט פון גאָט צו מיר, און איך האָבֿ
גערעדט צו אַייך, נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד גערעדט, און איר
האָט ניט צוגעהערט. 4און גאָט האָט צו אַייך געשיקט אַלע
זיינע קנעכט די נביאים, נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד געשיקט,—
אָבֿער איר האָט ניט צוגעהערט און ניט צוגענייגט אַייער אויער
צו הערן—5אַזוי צו זאָגן: קערט אַייך אום פּאָרט איטלאַכער פון
זיין שלעכטן וועג, און פון אַייערע שלעכטע מעשים, און בּלייבּט
זיצן אויף דער ערד וואָס גאָט האָט געגעבן אַייך און אַייערע
עלטערן פון אייבּיק און בּיז אייבּיק, 6און איר זאָלט ניט גיין
נאָך פרעמדע געטער זיי צו דינען, און זיך צו בּוקן צו זיי, און
איר זאָלט מיך ניט דערצערענען מיט דעם ווערק פון אַייערע
הענט, און איך וועל אַייך ניט בּייז טאָן. 7אָבֿער איר האָט ניט
צוגעהערט צו מיר, זאָגט גאָט, כּדי מיך צו דערצערענען מיט
דעם ווערק פון אַייערע הענט, צו אַייער אייגענער רָעה.

אין מדבר; 25און אַלע מלכים פון זמרי, און אַלע מלכים פון
עֵילָם, און אַלע מלכים פון מָדַי; 26און אַלע מלכים פון צפון,
די נאָנטע און די ווייטע, איינעם נאָכן אַנדערן, און אַלע
קיניגרייכן פון דער וועלט וואָס אויפן געזיכט פון דער ערד.
—[א]און דער מלך פון שֵשַך[ב] זאָל טרינקען נאָך זיי. 27און זאָלסט
זאָגן צו זיי:

אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת,
דער גאָט פון ישׂראל;
טרינקט און ווערט שיכּור, און ברעכט,
און פאַלט און שטייט ניט אויף,
פון וועגן דעד שווערד וואָס איך שיק צווישן אַייך.

28און עס וועט זיין, אַז זיי וועלן ניט וועלן נעמען דעם כּוֹס
פון דיין האַנט, צו טרינקען, זאָלסטו זאָגן צו זיי:

אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאוֹת:
טרינקען מוזט איר טרינקען!
29וואָרום זעט, מיט דער שטאָט
וואָס מיין נאָמען ווערט גערופן אויף איר,
הייב איך אָן בייז צו טאָן,
און איר זאָלט שוינען פאַרשוינט ווערן?
איר וועט ניט פאַרשוינט ווערן,
וואָרום איך רוף אַ שווערד
אויף אַלע באַוווינער פון דער ערד,
זאָגט גאָט פון צבָאוֹת.

30און דו זאָלסט נביאות זאָגן אויף זיי אַלע דידאָזיקע
ווערטער, און זאָגן צו זיי:

גאָט ברילט פון דער הייך,
און פון זיין הייליקער וווינונג לאָזט ער אַרויס זיין קָול:

[א] פאַרבינדט זיך מיט פסוק 15. [ב] ביינאַמען פון בָבל.

אַלץ וואָס שטייט געשריבן אין דעמדאָזיקן בוך,
וואָס יִרמיָהו האָט נביאות געזאָגט אויף אַלע פעלקער.
14 וואָרום פיל פעלקער און גרויסע מלכים
וועלן אויך זיי פאַרקנעכטן;
און איך וועל זיי באַצאָלן לויט זייער טואונג
און לויט דעם ווערק פון זייערע הענט.

15 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל צו
מיר:
נעם דעמדאָזיקן כּוס מיט ווײַן פון גרימצאָרן, פון מײַן האַנט,
און זאָלסט אים געבן טרינקען אַלע פעלקער
וואָס איך שיק דיך צו זיי.
16 און זיי וועלן טרינקען, און זיך וואַקלען, און משוגע ווערן,
פון וועגן דער שווערד וואָס איך שיק צווישן זיי.
17 און איך האָב גענומען דעם כּוס פון גאָטס האַנט, און האָב
געגעבן טרינקען אַלע פעלקער וואָס גאָט האָט מיך צו זיי
געשיקט: 18 ירושָלַיִם, און די שטעט פון יהודה, און אירע מלכים,
אירע האַרן, כּדי זיי צו מאַכן פאַר אַ חורבן, פאַר אַ שרעק,
פאַר אַ שמוצערונג, און פאַר אַ קללה, אַזוי ווי הײַנטיקן טאָג;
19 פּרעה דעם מלך פון מִצרַיִם, און זײַנע קנעכט, און זײַנע האַרן,
און זײַן גאַנצן פאָלק; 20 און אַלע געמישטע פעלקער, און אַלע
מלכים פון לאַנד עוּץ, און אַלע מלכים פון לאַנד פּלִשתּים, און
אַשקְלון, און עַזָה, און עֶקרון, און דעם איבערבלײַב פון אַשדוד;
21 אֶדום, און מואָב, און די קינדער פון עַמון; 22 און אַלע מלכים
פון צור, און אַלע מלכים פון צידון, און די מלכים פון דעם
אינזל וואָס אויף יענער זײַט ים; 23 דְדָן, און תֵּימָא, און בוז, און
אַלע וואָס מיט אָפּגעהאַקטע האָרעקן; 24 און אַלע מלכים פון
עֲרָב, און אַלע מלכים פון די געמישטע פעלקער. וואָס וווינען

וואָרום גאָט פאַרוויסט זייער פּיטערונג.
37און פאַרשניטן וועלן ווערן די פרידלאַכע פּיטערפּלעצער,
פון וועגן דעם גרימצאָרן פון גאָט.
38ער האָט פאַרלאָזן ווי אַ יונגלייב זיין צודעק;
זייער לאַנד איז געוואָרן צו וויסט
פון וועגן דעם גרים פון דער פאַרטיליגערן[א];
און פון וועגן דעם גרים פון זיין צאָרן.

כו 1אין אָנהייב פון דער מלוכה פון יהויָקים דעם זון פון
יאשיָהון, דעם מלך פון יהודה, איז געווען דאָסדאָזיקע
וואָרט פון גאָט, אַזוי צו זאָגן: 2אַזוי האָט גאָט געזאָגט: שטעל זיך
אין הויף פון גאָטס הויז, און זאָלסט רעדן צו אַלע שטעט פון
יהודה וואָס קומען זיך בוקן אין הויז פון גאָט, אַלע ווערטער
וואָס איך האָב דיר באַפוילן צו רעדן צו זיי; זאָלסט ניט מינערן
אַ וואָרט. 3אפשר וועלן זיי הערן, און זיי וועלן זיך אומקערן
איטלאַכער פון זיין שלעכטן וועג, און איך וועל חרטה האָבן
אויף דעם בייז וואָס איך טראַכט זיי צו טאָן, פון וועגן זייערע
שלעכטע מעשים. 4און זאָלסט זאָגן צו זיי: אַזוי האָט גאָט
געזאָגט: אויב איר וועט ניט צוהערן צו מיר, צו גיין אין מיין תורה
וואָס איך האָב געלייגט פאַר אייך, 5צוצוהערן צו די ווערטער
פון מיינע קנעכט די נביאים, וואָס איך שיק צו אייך, און שיק
נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד, און איר האָט ניט צוגעהערט, 6וועל
איך מאַכן דאָסדאָזיקע הויז אַזוי ווי שילו, און דידאָזיקע שטאָט
וועל איך מאַכן פאַר אַ קללה ביי אַלע פעלקער פון דער ערד.
7און די כהנים און די נביאים און דאָס גאַנצע פאָלק האָבן
געהערט ירמיָהון רעדן דידאָזיקע ווערטער אין הויז פון גאָט.
8און עס איז געווען, ווי ירמיָהו האָט געענדיקט רעדן אַלץ וואָס
גאָט האָט אים באַפוילן צו רעדן צום גאַנצן פאָלק, אַזוי האָבן

א ד. ה. פון דער שווערד וואָס פאַרטיליגט. זע מו, 16.

ברילן בּרילט ער איבּער זיין פּיטערפּלאַץ,
„הֵידָד!" ווי ווײַנטרעטער שרײַט ער
אויף אַלע באַוווינער פון דער ערד.
31 דער ליאַרעם גרייכט ביז עק ערד,
וואָרום גאָט האָט אַ קריג מיט די פעלקער,
ער משפּט זיך מיט אַלע לײַבער;
די רשעים, זיי גיט ער איבער צום שווערד,
זאָגט גאָט.

32 אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאוֹת:
זע, אַן אומגליק גייט אַרויס
פון פאָלק צו פאָלק,
און אַ גרויסער שטורעם וועט זיך דערוועקן
אין די עקן פון דער ערד.
33 און די דערשלאָגענע פון גאָט וועלן זיין אין יענעם טאָג
פון עק ערד ביז עק ערד;
זיי וועלן ניט באַקלאָגט, און ניט אײַנגעזאַמלט
און ניט באַגראָבן ווערן;
צו מיסט אויפן געזיכט פון דער ערד וועלן זיי זיין.
34 יאָמערט, איר פּאַסטוכער, און שרייט,
און קײַקלט אײַך [אין שטויב], איר פירער פון די שאָף,
וואָרום אײַערע טעג זיינען פול צום שעכטן;
און איך וועל אײַך צעבּרעכן,
און איר וועט פאַלן ווי אַ כלי אַ טײַערע.
35 און קיין אַנטלויפונג וועט ניט זיין פאַר די פּאַסטוכער,
און קיין אַנטרינונג פאַר די פירער פון די שאָף.
36 אַ קָול פון געשריי פון די פּאַסטוכער,
און אַ יללה פון די פירער פון די שאָף!

יידישע פאלקס ביבליאטעק טאראנטא
PUBLIC LIBRARY TORONTO

וואָרום אין נאָמען פון יהוה אונדזער גאָט האָט ער גערעדט צו
אונדז. [17]און מענער פון די עלטסטע פון לאַנד זיינען אויפֿ־
געשטאַנען, און האָבן געזאָגט צו דער גאַנצער אַיינזאַמלונג פון
פאָלק, אַזוי צו זאָגן: [18]מיכה פון מוֹרֶשֶׁת פלעגט נביאות זאָגן אין
די טעג פון חִזקִיָהו דעם מלך פון יהודה, און האָט געזאָגט צום
גאַנצן פאָלק פון יהודה אַזוי צו זאָגן:

אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאוֹת:
צִיוֹן וועט ווי אַ פעלד צעאַקערט ווערן,
און ירוּשָׁלַיִם וועט הויפנס ווערן,
און דער באַרג פון [גאָטס] הויז צו וואַלדיקע הייכן.

[19]האָבן אים דען טייטן געטייט חִזקִיָהו דער מלך פון יהודה
און גאַנץ יהודה? פאַרוואָר, ער האָט מוֹרא געהאַט פאַר גאָט, און
ער האָט געבעטן ביי גאָט, און גאָט האָט חרטה געהאַט אויף דעם
בייז וואָס ער האָט אָנגעזאָגט אויף זיי; און מיר טוען זיך אַליין
אַ גרויס בייז.

[20]און נאָך אַ מאַן פלעגט נביאות זאָגן אין נאָמען פון גאָט,
אוּרִיָהו דער זון פון שמַעְיָהון, פון קִריַת־יְעָרים; און ער האָט
נביאות געזאָגט אויף דערדאָזיקער שטאָט און אויף דעמדאָזיקן
לאַנד, אַזוי ווי אַלע ווערטער פון יִרמְיָהון. [21]און דער מלך
יהוֹיָקים, און אַלע זיינע גיבוֹרים, און אַלע האַרן, האָבן געהערט
זיינע ווערטער, און דער מלך האָט אים געזוכט צו טייטן; אָבער
אוּרִיָהו האָט געהערט דערפון, און ער האָט מוֹרא געקריגן, און
איז אַנטלאָפן און געקומען קיין מִצרַיִם. [22]האָט דער מלך
יהוֹיָקים געשיקט מענטשן קיין מִצרַיִם, אֶלנָתָן דעם זון פון
עַכבוֹרן, און נאָך מענטשן מיט אים, קיין מִצרַיִם. [23]און זיי האָבן
אַרויסגעצויגן אוּרִיָהון פון מִצרַיִם, און האָבן אים געבראַכט
צום מלך יהוֹיָקים, און ער האָט אים דערשלאָגן מיטן שווערד,
און אַוועקגעוואָרפן זיין טויטן לייב צווישן די קברים פון די

די כֹּהנים און די נביאים און דאָס גאַנצע פֿאָלק אים אָנגעכאַפּט,
אַזוי צו זאָגן: שטאַרבן מוסטו שטאַרבן! 9אַלמאַי האָסטו נביאות
געזאָגט אין נאָמען פֿון גאָט, אַזוי צו זאָגן: אַזוי ווי שילו וועט ווערן
דאָסדאָזיקע הויז, און דידאָזיקע שטאָט וועט זיין וויסט אָן אַ
באַוווינער? און דאָס גאַנצע פֿאָלק האָט זיך אַיינגעזאַמלט קעגן
ירמיָהון אין הויז פֿון גאָט.
10און די האַרן פֿון יהודה האָבן געהערט דידאָזיקע
ווערטער, און זיי זיינען אַרויפֿגעקומען פֿון דעם מלכס הויז
אין הויז פֿון גאָט, און האָבן זיך געזעצט אין אַיינגאַנג פֿון דעם
נייעם טויער פֿון גאָט. 11און די כֹּהנים און די נביאים האָבן
געזאָגט צו די האַרן און צום גאַנצן פֿאָלק, אַזוי צו זאָגן: טויט־
שטראָף קומט דעמדאָזיקן מאַן, ווייל ער האָט נביאות געזאָגט
אויף דערדאָזיקער שטאָט, אַזוי ווי איר האָט געהערט מיט
אַייערע אויערן. 12האָט ירמיָהו געזאָגט צו אַלע האַרן און צום
גאַנצן פֿאָלק, אַזוי צו זאָגן: גאָט האָט מיך געשיקט נביאות צו
זאָגן אויף דעמדאָזיקן הויז און אויף דערדאָזיקער שטאָט אַלע
ווערטער וואָס איר האָט געהערט. 13און אַצונד בעסערט
אַייערע וועגן און אַייערע מעשים, און הערט צו דעם קול פֿון
יהוה אַייער גאָט, און יהוה וועט חרטה האָבן אויף דעם בייז
וואָס ער האָט אָנגעזאָגט אויף אַייך. 14און איך, אָט בין איך
אין אַייערע הענט, טוט מיט מיר אַזוי ווי עס איז ווויל און ווי עס
איז רעכטפֿאַרטיק אין אַייערע אויגן. 15אָבער וויסן זאָלט איר
וויסן זיין, אַז אויב איר טייט מיך, ברענגט איר אומשולדיק בלוט
אויף אַייך, און אויף דערדאָזיקער שטאָט, און אויף אירע
באַוווינער, וואָרום גאָט האָט מיך באמת געשיקט צו אַייך, צו
רעדן אין אַייערע אויערן אַלע דידאָזיקע ווערטער.
16האָבן די האַרן און דאָס גאַנצע פֿאָלק געזאָגט צו די כֹּהנים
און צו די נביאים: דעמדאָזיקן מאַן קומט ניט טויטשטראָף,

מיט הונגער און מיט פּעסט זיך אָפּרעכענען מיט יענעם פֿאָלק,
זאָגט גאָט, ביז איך טו זיי פֿאַרלענדן דורך זיין האַנט. [9]און
איר זאָלט ניט צוהערן צו אײַערע נביאים, און צו אײַערע וואָר־
זאָגער, און צו אײַערע חלומות, און צו אײַערע צײַכנזעער, און
צו אײַערע מכשפים, וואָס זאָגן אײַך, אַזוי צו זאָגן: איר וועט
ניט דינען דעם מלך פֿון בָּבֶל. [10]וואָרום ליגן זאָגן זיי אײַך
נביאות, כּדי אײַך צו דערווײַטערן פֿון אײַער ערד, און כּדי
איך זאָל אײַך פֿאַרשטויסן, און איר זאָלט אונטערגיין. [11]אָבער
דאָס פֿאָלק וואָס וועט אַרײַנברענגען זיין האַלדז אין דעם יאָך
פֿון דעם מלך פֿון בָּבֶל, און וועט אים דינען, וועל איך אים
לאָזן אויף זיין ערד, זאָגט גאָט, און ער וועט זי באַאַרבעטן, און
זיצן אויף איר.
[12]אויך צו צִדקִיָה דעם מלך פֿון יהודה האָב איך גערעדט
אַזוי ווי אַלע דידאָזיקע ווערטער, אַזוי צו זאָגן: ברענגט אַרײַן
אײַער האַלדז אין דעם יאָך פֿון דעם מלך פֿון בָּבֶל, און דינט
אים און זיין פֿאָלק, און בלײַבט לעבן. [13]נאָך וואָס זאָלט איר
שטאַרבן, דו און דיין פֿאָלק, פֿון שווערד, פֿון הונגער, און פֿון
פּעסט, אַזוי ווי גאָט האָט אָנגעזאָגט אויף דעם פֿאָלק וואָס וועט
ניט דינען דעם מלך פֿון בָּבֶל? [14]און איר זאָלט ניט צוהערן צו
די ווערטער פֿון די נביאים וואָס זאָגן צו אײַך, אַזוי צו זאָגן: איר
זאָלט ניט דינען דעם מלך פֿון בָּבֶל; וואָרום ליגן זאָגן זיי אײַך
נביאות. [15]וואָרום איך האָב זיי ניט געשיקט, זאָגט גאָט, און זיי
זאָגן נביאות אין מיין נאָמען אויף ליגן, כּדי איך זאָל אײַך פֿאַר־
שטויסן, און אי איר זאָלט אונטערגיין, אי די נביאים וואָס זאָגן
אײַך נביאות.
[16]און צו די כֹּהנים און צו דעמדאָזיקן גאַנצן פֿאָלק האָב
איך גערעדט, אַזוי צו זאָגן: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: איר זאָלט
ניט צוהערן צו די ווערטער פֿון אײַערע נביאים וואָס זאָגן אײַך

קינדער פון פאָלק. 24אָבער די האַנט פון אַחיקָם דעם זון פון
שָפָנען איז געווען מיט יִרמיָהון, אַז מע זאָל אים ניט געבן אין
דער האַנט פון פאָלק אים צו טייטן.

כז 1אין אָנהייב פון דער מלוכה פון יהוֹיָקים דעם זון פון
יאשִיָהון, דעם מלך פון יהודה, איז געווען דאָסדאָזיקע
וואָרט צו יִרמיָהן פון גאָט, אַזוי צו זאָגן: 2אַזוי האָט געזאָגט גאָט
צו מיר: מאַך דיר בינדשטריק און יאָכשטאַנגען, און זאָלסט זיי
אָנטאָן אויף דיין האַלדז. 3און זאָלסט זיי שיקן צו דעם מלך
פון אֶדום, און צו דעם מלך פון מוֹאָב, און צו דעם מלך פון די
קינדער פון עַמון, און צו דעם מלך פון צור, און צו דעם מלך
פון צידון, דורך דער האַנט פון די שלוחים וואָס קומען קיין
ירושָלַיִם צו צִדקִיָהו דעם מלך פון יהודה. 4און זאָלסט זיי
באַפעלן פאַר זייערע האַרן, אַזוי צו זאָגן: אַזוי האָט געזאָגט
יהוה פון צבָאות, דער גאָט פון ישׂראל: אַזוי זאָלט איר זאָגן צו
אייערע האַרן: 5איך האָב געמאַכט די ערד, די מענטשן און די
בהמות וואָס אויפן געזיכט פון דער ערד, מיט מיין גרויס
שטאַרקייט, און מיט מיין אויסגעשטרעקטן אָרעם; און איך גיב
עס צו דעם וואָס איז ווילגעפעלן אין מיינע אויגן. 6און אַצונד
האָב איך געגעבן אַלע דידאָזיקע לענדער אין דער האַנט פון
נבוכַדנֶצַר דעם מלך פון בָבל, מיין קנעכט, און אויך די חיה
פון פעלד האָב איך אים געגעבן אים צו דינען. 7און אַלע
פעלקער וועלן דינען אים, און זיין זון, און זיין זונס זון, ביז עס
קומט די צייט אויך פון זיין לאַנד, און פיל פעלקער און גרויסע
מלכים וועלן אים פאַרקנעכטן. 8און עס וועט זיין, דאָס פאָלק
און דאָס קיניגרייך וואָס וועט אים, נבוכַדנֶצַר דעם מלך פון
בָבל, ניט דינען, און וואָס וועט ניט אַריינטאָן זיין האַלדז אין
דעם יאָך פון דעם מלך פון בָבל, וועל איך מיט שווערד און

צעבראָכן דעם יאָך פֿון דעם מלך פֿון בָּבל. 3 אין נאָך צוויי
יאָר צײַט קער איך אום צו דעמדאָזיקן אָרט אַלע כּלים פֿון
גאָטס הויז, וואָס נבוכַדנֶצַר דער מלך פֿון בָּבל האָט אַוועק־
גענומען פֿון דעמדאָזיקן אָרט, און זיי געבראַכט קיין בָּבל; 4 און
יְכָנְיָה דעם זון פֿון יהוֹיָקימען, דעם מלך פֿון יהודה, און אַלע
פֿאַרטריבענע פֿון יהודה, וואָס זײַנען געקומען קיין בָּבל, קער
איך אום צו דעמדאָזיקן אָרט, זאָגט גאָט; וואָרום איך וועל
צעברעכן דעם יאָך פֿון דעם מלך פֿון בָּבל.
5 האָט יִרמְיָה הַנָבִיא געזאָגט צו חֲנַנְיָה דעם נביא פֿאַר די
אויגן פֿון די כֹּהנים, און פֿאַר די אויגן פֿון דעם גאַנצן פֿאָלק,
וואָס זײַנען געשטאַנען אין הויז פֿון גאָט — 6 האָט יִרמְיָה הַנָבִיא
געזאָגט: אָמן! זאָל גאָט טאָן אַזוי! זאָל גאָט מקיים זײַן דײַנע
ווערטער וואָס דו האָסט נביאות געזאָגט, אומצוקערן די כּלים
פֿון גאָטס הויז, און אַלע פֿאַרטריבענע, פֿון בָּבל צו דעמדאָזיקן
אָרט. 7 אָבער הער אקאָרשט דאָסדאָזיקע וואָרט, וואָס איך
רעד אין דײַנע אויערן, און אין די אויערן פֿון גאַנצן פֿאָלק: 8 די
נביאים וואָס זײַנען געווען פֿאַר מיר און פֿאַר דיר פֿון אײביק אָן,
האָבן נביאות געזאָגט איבער פֿיל לענדער, און איבער גרויסע
מלוכות, אויף מלחמה, און אויף אומגליק, און אויף פּעסט.
9 דער נביא וואָס זאָגט נביאות אויף שלום, איז, ערשט אַז דאָס
וואָרט פֿון דעם נביא קומט אָן, ווערט דער נביא דערקענט,
אַז גאָט האָט אים מיט אַן אמת געשיקט.
10 האָט חֲנַנְיָה דער נביא אַראָפּגענומען דעם יאָכשטאַנג פֿון
יִרמְיָה הַנְבִיאס האַלדז, און האָט אים צעבראָכן. 11 און חֲנַנְיָה
האָט געזאָגט פֿאַר די אויגן פֿון גאַנצן פֿאָלק, אַזוי צו זאָגן: אַזוי
האָט גאָט געזאָגט: אַזוי וועל איך צעברעכן דעם יאָך פֿון
נבוכַדנֶצַר דעם מלך פֿון בָּבל, אין נאָך צוויי יאָר צײַט, פֿון

נביאות, אַזוי צו זאָגן: אָט װעלן די כּלים פון גאָטס הויז אַצונד
אין גיכן אומגעקערט װערן פון בָּבל; װאָרום ליגן זאָגן זיי אײַך
נביאות. [17]איר זאָלט ניט צוהערן צו זיי; דינט דעם מלך פון
בָּבל, און בלײַבט לעבן; נאָך װאָס זאָל דידאָזיקע שטאָט װערן
אַ װיסטעניש? [18]און אויב זיי זײַנען נביאים, און אויב דאָס װאָרט
פון גאָט איז בײַ זיי, זאָלן זיי אַקאָרשט בעטן בײַ גאָט פון צבָאוֹת,
אַז די כּלים װאָס זײַנען נאָך געבליבן אין הויז פון גאָט, און אין
הויז פון דעם מלך פון יהודה, און אין ירושָלַיִם, זאָלן ניט
אָנקומען קיין בָּבל. [19]װאָרום אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאוֹת
אויף די זײַלן, און אויף דעם ים[א], און אויף די געשטעלן, און
אויף דעם רעשט כּלים, װאָס זײַנען געבליבן אין דערדאָזיקער
שטאָט, [20]די װאָס נבוּכַדנֶצַר דער מלך פון בָּבל האָט זיי ניט
צוגענומען, װען ער האָט פאַרטריבן יכָניָה דעם זון פון יהוֹיָקימען,
דעם מלך פון יהודה, פון ירושָלַיִם קיין בָּבל, מיט אַלע אַדל־
לײַט פון יהודה און ירושָלַיִם; [21]פאַרװאָר, אַזוי האָט געזאָגט יהוה
פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל, אויף די כּלים װאָס זײַנען
געבליבן אין הויז פון גאָט, און אין הויז פון דעם מלך פון יהודה,
און אין ירושָלַיִם: [22]קיין בָּבל װעלן זיי געבראַכט װערן, און
דאָרטן װעלן זיי זײַן, ביז דעם טאָג װאָס איך טו זיך דערמאָנען
אָן זיי, זאָגט גאָט, און װעל זיי אויפברענגען און זיי אומקערן
צו דעמדאָזיקן אָרט.

כח [1]און עס איז געװען אין יענעם יאָר, אין אָנהייב פון דער
מלוכה פון צדקִיָה דעם מלך פון יהודה, אין פירטן יאָר,
אין פינפטן חודש, האָט צו מיר געזאָגט חֲנַניָה דער זון פון עַזוּר
דעם נביא װאָס פון גִבעוֹן, אין הויז פון גאָט פאַר די אויגן פון די
כֹּהנים און פון גאַנצן פאָלק, אַזוי צו זאָגן: [2]אַזוי האָט גערעדט
יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל, אַזוי צו זאָגן: איך האָב

א זע מלכים א׳ ז, 23.

פאַרטריבן פון ירושָלַיִם קיין בָבל; 2 נאָכדעם ווי יכָניָה דער
מלך, און די מוטער־מלכּה, און די הויפּדינער, די האַרן פון
יהודה און ירושָלַיִם, און די מייַנסטערס און די שלעסערס, זייַנען
אַרויסגעגאַנגען פון ירושָלַיִם; 3 דורך דער האַנט פון אֶלעָשָׂה
דעם זון פון שָפָנען, און גמַריָה דעם זון פון חִלקִיָהן, וואָס צִדקִיָה
דער מלך פון יהודה האָט געשיקט צו נבוכַדנֶצַר דעם מלך
פון בָבל קיין בָבל—אַזוי צו זאָגן:

4 אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת,
דער גאָט פון ישׂראל,
צו אַלע פאַרטריבענע וואָס איך האָב פאַרטריבן
פון ירושָלַיִם קיין בָבל:
5 בויט הייַזער און באַוווינט,
און פלאַנצט גערטנער און עסט זייער פרוכט;
6 נעמט ווייַבער, און געבערט זין און טעכטער,
און נעמט ווייַבער פאַר אַייַערע זין,
און גיט אויס אַייַערע טעכטער צו מאַנען,
און זאָלן זיי געבערן זין און טעכטער,
און מערט אַייַך דאָרטן, און מינערט אַייַך ניט.
7 און זוכט דעם פריד פון דער שטאָט
וואָס איך האָב אַייַך פאַרטריבן אַהין,
און זייַט מתפּלל פאַר איר צו גאָט,
וואָרום אין איר פריד וועט זייַן פריד צו אַייַך.

8 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת,
דער גאָט פון ישׂראֵל:
זאָלן אַייַך ניט נאַרן אַייַערע נביאים וואָס צווישן אַייַך,
און אַייַערע וואָרזאָגערס,
און איר זאָלט ניט צוהערן צו אַייַערע חלוֹמות

דעם האַלדז פֿון אַלע פֿעלקער.–און ירמיָה הַנָבִיא איז געגאַנגען
אויף זיין וועג.
12 און דאָס וואָרט פֿון גאָט איז געווען צו ירמיָהן, נאָכדעם ווי
חַנַנִיָה דער נָבִיא האָט צעבראָכן דעם יאָכשטאַנג פֿון ירמיָה הַנָבִיאס
האַלדז, אַזוי צו זאָגן: 13 גיי, און זאָלסט זאָגן צו חַנַנִיָהן, אַזוי צו זאָגן:
אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
הילצערנע שטאַנגען האָסטו צעבראָכן,
און וועסט מאַכן אָנשטאָט זיי אײַזערנע שטאַנגען.
14 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאוֹת,
דער גאָט פֿון ישׂראל:
אַן אײַזערנעם יאָך האָב איך געגעבן
אויפֿן האַלדז פֿון אַלע די דאָזיקע פֿעלקער,
צו דינען נבוכַדנֶצַר דעם מלך פֿון בָבֶל,
און זיי וועלן אים דינען;
און אַפֿילו די חיה פֿון פֿעלד האָב איך אים געגעבן.

15 און ירמיָה הַנָבִיא האָט געזאָגט צו חַנַנִיָה דעם נביא: הער
אַקאָרשט, חַנַנִיָה, גאָט האָט דיך ניט געשיקט, און דו האָסט
פֿאַרזיכערט דאָס דאָזיקע פֿאָלק אויף ליגן. 16 דרום האָט גאָט
אַזוי געזאָגט: זע, איך שיק דיך אַוועק פֿון געזיכט פֿון דער ערד;
הײַיאָר וועסטו שטאַרבן, ווײַל אָפּקערונג האָסטו גערעדט קעגן
גאָט.–17 און חַנַנִיָה דער נביא איז געשטאָרבן אין יענעם יאָר אין
זיבעטן חודש.

כט 1 און דאָס זיינען די ווערטער פֿון דעם בריוו וואָס ירמיָה
הַנָבִיא האָט געשיקט פֿון ירושָלַיִם צו דעם איבערבלייַב
פֿון די עלטסטע פֿון די פֿאַרטריבענע, און צו די כֹהנים, און
צו די נביאים, און צו דעם גאַנצן פֿאָלק, וואָס נבוכַדנֶצַר האָט

16 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט
אויף דעם מלך וואָס זיצט אויפֿן טראָן פֿון דוד,
און אויף דעם גאַנצן פֿאָלק וואָס זיצט אין דערדאָזיקער שטאָט—
אײַערע ברידער וואָס זײַנען ניט אַרויס מיט אײַך אין גָלות:
17 אַזוי האָט געזאָגט גאָט פֿון צבָאוֹת:
זע, איך שיק אָן אויף זיי די שווערד,
דעם הונגער, און די פּעסט,
און איך וועל זיי מאַכן אַזוי ווי עקלדיקע פֿייגן
וואָס קענען ניט געגעסן ווערן פֿאַר שלעכטקייט.
18 און איך וועל זיי נאָכיאָגן מיט דער שווערד,
מיטן הונגער, און מיט דער פּעסט,
און איך וועל זיי מאַכן פֿאַר אַ שוידער
בײַ אַלע קיניגרײַכן פֿון דער ערד,
פֿאַר אַ קללה, און פֿאַר אַ שרעק,
און פֿאַר אַ שמוצערונג, און פֿאַר אַ שאַנד,
צווישן אַלע פֿעלקער, וואָס איך האָב זיי פֿאַרשטויסן אַהין;
19 פֿאַרוואָס זיי האָבן ניט צוגעהערט
צו מײַנע ווערטער, זאָגט גאָט,
ווען איך האָב געשיקט צו זיי מײַנע קנעכט די נביאים,
נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד געשיקט;
און איר האָט ניט צוגעהערט, זאָגט גאָט.

20 דרום הערט דאָס וואָרט פֿון גאָט, איר אַלע פֿאַרטריבענע,
וואָס איך האָב אַרויסגעשיקט פֿון ירושָלַיִם קיין בָבל:
21 אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאוֹת, דער גאָט פֿון ישׂראל,
אויף אַחאָב דעם זון פֿון קוֹלָיָהן,
און אויף צדקִיָהוּ דעם זון פֿון מַעֲשֵׂיָהן,
וואָס זאָגן אײַך נביאות אין מײַן נאָמען ליגן:

וואָס איר לאָזט חלומען.
9וואָרום מיט ליגן זאָגן זיי אַייך נביאות אין מיין נאָמען;
איך האָב זיי ניט געשיקט, זאָגט גאָט.

10וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
פאַרוואָר, ווען זיבעציק יאָר ווערן פול אויף בָבל,
וועל איך זיך דערמאָנען אָן אַייך,
און וועל מקיים זיין מיין גוטן צוזאָג,
אַייך אומצוקערן צו דעמדאָזיקן אָרט.
11וואָרום איך ווייס די טראַכטונגען
וואָס איך טראַכט וועגן אַייך, זאָגט גאָט,
טראַכטונגען פון פריד, און ניט צום בייזן,
כדי אַייך צו געבן אַ לעצט און אַ האָפונג.
12און איר וועט מיך רופן,
און איר וועט גיין און וועט מתפלל זיין צו מיר,
און איך וועל צוהערן צו אַייך.
13און איר וועט מיך זוכן און געפינען,
אַז איר וועט מיך פאָרשן מיט אַייער גאַנצן האַרצן.
14און איך וועל זיך לאָזן געפינען פון אַייך, זאָגט גאָט,
און איך וועל אומקערן אַייער געפאַנגענשאַפט,
און וועל אַייך אַיינזאַמלען פון אַלע פעלקער,
און פון אַלע ערטער,
וואָס איך האָב אַייך פאַרשטויסן אַהין, זאָגט גאָט,
און איך וועל אַייך אומקערן צו דעם אָרט,
וואָס איך האָב אַייך פאַרטריבן פון דאָרטן.
15ווייל איר האָט געזאָגט:
גאָט האָט אונדז אויפגעשטעלט נביאים אין בָבל[א].

א פאַרבינדט זיך מיט פסוק 20.

29 און צפַניָה דער כֹהן האָט געלייענט דעמדאָזיקן בריוו
אין די אויערן פון יִרמיָהו הַנָבִיא. 30 און דאָס וואָרט פון גאָט איז
געווען צו יִרמיָהון, אַזוי צו זאָגן: 31 שיק צו אַלע פאַרטריבענע,
אַזוי צו זאָגן:

אַזוי האָט גאָט געזאָגט אויף שמַעְיָהן פון נֶחלָם:
ווײַל שמַעְיָה האָט אײַך נביאות געזאָגט,
ווען איך האָב אים ניט געשיקט,
און ער האָט אײַך פאַרזיכערט אויף ליגן,
32 דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט:
זע, איך רעכן זיך מיט שמַעְיָהן פון נֶחלָם,
און מיט זײַן זאָמען;
פון אים וועט ניט בלײַבן אַ מאַן
צו זיצן צווישן דעמדאָזיקן פאָלק,
און ער וועט ניט זען דאָס גוטס
וואָס איך טו מײַן פאָלק, זאָגט גאָט,
ווײַל אָפקערונג האָט ער גערעדט קעגן גאָט.

ל 1 דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמיָהון פון גאָט, אַזוי צו
זאָגן: 2 אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל, אַזוי צו
זאָגן: שרײַב דיר אויף אַלע ווערטער וואָס איך האָב גערעדט צו
דיר, אויף אַ בוך. 3 וואָרום זע, טעג קומען, זאָגט גאָט, און איך
וועל אומקערן די געפאַנגענשאַפט פון מײַן פאָלק ישׂראל און
יהודה, זאָגט גאָט, און וועל זיי ווידערקערן צו דעם לאַנד, וואָס
איך האָב געגעבן זייערע עלטערן, און זיי וועלן עס אַרבן.
4 און דאָס זײַנען די ווערטער וואָס גאָט האָט גערעדט אויף
ישׂראל און אויף יהודה:

5 פאַרוואָר, אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אַ קָול פון ציטערניש האָבן מיר געהערט;

זע, איך גיב זיי אין דער האַנט
פֿון נבֿוכדרעאַצר דעם מלך פֿון בבֿל,
און ער וועט זיי דערשלאָגן פֿאַר אײַערע אויגן.
22 און פֿון זיי וועט גענומען ווערן אַ קללה
בײַ אַלע פֿאַרטריבענע פֿון יהודה וואָס אין בבֿל,
אַזוי צו זאָגן: זאָל דיך גאָט מאַכן
אַזוי ווי צדקיָהו און אַזוי ווי אַחָב,
וואָס דער מלך פֿון בבֿל האָט זיי פֿאַרבּרענט אין פֿײַער!
23 ווײַל זיי האָבן געטאָן נבֿלות אין ישׂראל,
און מזנה געווען מיט די ווײַבער פֿון זײערע חבֿרים,
און פֿאַלש גערעדט אין מײַן נאָמען ווערטער
וואָס איך האָב זיי ניט באַפֿוילן;
אָבער איך ווייס, און בין עדות, זאָגט גאָט.

24 און אויף שמַעיָהון פֿון נחלָם זאָלסטו זאָגן, אַזוי צו זאָגן:
25 אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבֿאוֹת, דער גאָט פֿון ישׂראל, אַזוי
צו זאָגן: ווײַל דו האָסט געשיקט אין דײַן נאָמען בריוו צום גאַנצן
פֿאָלק וואָס אין ירושלים, און צו צפֿניָה דעם זון פֿון מעשׂיָהן,
דעם כּהן, און צו אַלע כּהנים, אַזוי צו זאָגן: 26 גאָט האָט דיך
געמאַכט פֿאַר אַ כּהן אויפֿן אָרט פֿון יהוֹיָדע דעם כּהן, כּדי עס
זאָלן זײַן אויפֿזעער אין הויז פֿון גאָט איבער איטלאַכן משוגענעם
און נבֿיאות־זאָגער, און דו זאָלסט אים אַרײַנטאָן אין דעם צוואַנג־
קלאָץ און אין דעם האַלדזרינג. 27 און אַצונד, אַלמאַי האָסטו ניט
אָנגעשריען אויף ירמיָהון פֿון ענתות, וואָס מאַכט זיך פֿאַר אַ
נבֿיא צו אײַך? 28 וואָרום ער האָט דאָך געשיקט צו אונדז קיין
בבֿל: אַזוי צו זאָגן: דאָס איז אויף לאַנג; בויט הײַזער און
באַוווינט, און פֿלאַנצט גערטנער און עסט זייער פּרוכט.

װאָרום איך װעל מאַכן אַ פֿאַרלענדונג
פֿון אַלע פֿעלקער װאָס איך האָב דיך אַהין צעשפּרייט,
אָבער פֿון דיר װעל איך קיין פֿאַרלענדונג ניט מאַכן,
און איך װעל דיך שטראָפֿן לויט גערעכטיקייט,
אָבער פֿאַרטיליקן װעל איך דיך ניט פֿאַרטיליקן.

12 װאָרום אַזױ האָט גאָט געזאָגט:
מסוכּן איז דיין בראָך,
שװער איז דיין װוּנד.
13 קיינער האַלט ניט פֿון דיין געגעזן װערן,
ניטאָ קיין היילמיטל פֿאַר דיר.
14 אַלע דיינע ליבהאָבער האָבן פֿאַרגעסן אָן דיר,
זיי פֿרעגן ניט אויף דיר;
װאָרום אַ שלאַק פֿון אַ פֿיינט האָב איך דיך געשלאָגן,
אַ שטראָף אומדערבאַרימדיק,
פֿאַר דיין גרויס פֿאַרברעך,
װײַל דיינע זינד זיינען פֿיל.
15 װאָס שרייסטו אויף דיין בראָך,
װאָס מסוכּן איז דיין װייטאָק?
פֿאַר דיין גרויס פֿאַרברעך,
װײַל דיינע זינד זיינען פֿיל,
האָב איך דאָס געטאָן צו דיר.
16 אָבער אַלע דיינע פֿאַרצערער װעלן פֿאַרצערט װערן,
און אַלע דיינע פֿיינט װעלן אַלע אין געפֿאַנגענשאַפֿט גיין,
און דיינע רויבער װעלן צו רויב װערן,
און אַלע דיינע אויסרויבער װעל איך געבן צו אויסרויבונג.
17 װאָרום איך װעל ברענגען אַ רפֿואה צו דיר,
און פֿון דיינע װוּנדן װעל איך דיך היילן, זאָגט גאָט;

אַנגסט און ניט פריד.
6 פרעגט אַקאָרשט און זעט
אויב אַ מאַנספּאַרשוין קען געווינען;
פאַרוואָס זע איך יעטוועדער מאַן
מיט זיינע הענט אויף זיינע לענדן,
אַזוי ווי אַ געווינערן,
און איטלאַך פּנים איז פאַרקערט אין גרינקייט?
7 וויי, וואָרום גרויס איז יענער טאָג,
אָן אַ גלייכן צו אים;
און אַ צייט פון נויט איז דאָס פאַר יעקב,
אָבער פון איר וועט ער געהאָלפן ווערן.
8 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
זאָגט גאָט פון צבָאוֹת,
וועל איך צעבּרעכן זיין יאָך פון דיין האַלדז,
און דיינע בּינדשטריק וועל איך צערייסן;
און מער וועלן ניט אַרבּעטן מיט אים פרעמדע.
9 נייערט זיי וועלן דינען יהוה זייער גאָט,
און דוד זייער מלך,
וואָס איך וועל זיי אויפשטעלן.

10 און דו זאָלסט ניט מוֹרא האָבן,
מיין קנעכט יעקב, זאָגט גאָט,
און ניט אַנגסטן, ישׂראל,
וואָרום זע, איך העלף דיך פון דער ווייט,
און דיין זאָמען פון לאַנד פון זייער געפאַנגענשאַפט;
און יעקב וועט ווידער זיין רואיק און זיכער,
און קיינער וועט ניט שרעקן.
11 וואָרום איך בּין מיט דיר, זאָגט גאָט, דיך צו העלפן;

אַ רײַסיקער שטורעמווינט;
אויף דעם קאָפּ פֿון די רשעים וועט ער פֿאַלן.
24 ניט אָפּגײן וועט דער צאָרן פֿון גאָט,
ביז ער טוט, און ביז ער איז מקיים,
די טראַכטונגען פֿון זײַן האַרצן;
אין סוף פֿון די טעג וועט איר דאָס פֿאַרשטיין.
25 אין יענער צײַט, זאָגט יהוה,
וועל איך זײַן צום גאָט בײַ אַלע משפּחות פֿון ישׂראל,
און זײ וועלן מיר זײַן צום פֿאָלק.

לא 1 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
געפֿונען האָט לײַטזעליקײַט אין מדבר
דאָס פֿאָלק פֿון שווערד געבליבן;
גײ אים באַרויִען, ישׂראלן.
2 פֿון װײַטן האָט גאָט זיך באַוויזן צו מיר:
יאָ, אײביקע ליבשאַפֿט האָב איך דיך ליב,
דרום ציִ איך דיך צו מיט גענאָד.
3 איך וועל דיך נאָך אויפֿבויען,
און וועסט אויפֿגעבויט ווערן, יונגפֿרוי ישׂראל;
וועסט נאָך אָנטאָן דײַנע פּײַקלאַך,
און אַרויסגײן אין לוסטיקן טאַנץ.
4 וועסט נאָך פֿלאַנצן ווײַנגערטנער אויף די בערג פֿון שומרון;
פֿלאַנצן וועלן פֿלאַנצער און פֿאַרניצן אַליין.
5 וואָרום זײַן וועט אַ טאָג,
ווען די וועכטער רופֿן אויפֿן געבערג פֿון אפֿרים:
שטייט אויף, און לאָמיר אַרויפֿגיין קיין ציון,
צו יהוה אונדזער גאָט.

ווײַל מען האָט דיך גערופֿן פֿאַרשטויסענע:
„ציון איז זי"א, קײנער פֿרעגט ניט אויף איר".

18 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך קער אום די געפֿאַנגענשאַפֿט פֿון די געצעלטן פֿון יעקב,
און זײַנע וווינונגען וועל איך דערבאַרימען;
און די שטאָט וועט אָפּגעבויט ווערן אויף איר הויפֿן,
און דער פּאַלאַץ וועט באַוווינט זײַן אויף זײַן שטייגער.
19 און אַרויסגיין וועט פֿון זיי אַ לויבונג,
און אַ קָול פֿון לוסטיקע;
און איך וועל זיי מערן,
און זיי וועלן ניט געמינערט ווערן;
און איך וועל זיי פֿאַרגרעסערן,
און זיי וועלן ניט געווינציקט ווערן.
20 און זײַנע קינדער וועלן זײַן ווי פֿריער,
און זײַן עדה וועט שטיין פֿעסט פֿאַר מיר;
און איך וועל זיך רעכענען מיט אַלע זײַנע דריקער.
21 און זײַן פֿירשט וועט זײַן פֿון אים אַליין,
און זײַן געוועלטיקער וועט פֿון זײַן מיט אַרויס;
און איך וועל אים דערנענטערן,
און ער וועט גענענען צו מיר;
וואָרום ווער איז דער וואָס קען אײַנשטעלן זײַן האַרץ
צו גענענען צו מיר? זאָגט יהוה.
22 און איר וועט מיר זײַן צום פֿאָלק,
און איך וועל אײַך זײַן צום גאָט.

23 זע, אַ שטורעם פֿון גאָט,
אַ גרימצאָרן איז אַרויס,

א אָנשפּיל אויף צִיָה אָדער צִיוֹן, טרוקן לאַנד.

און זיי וועלן שטראָמען צו גאָטס גוטס,
צו תּבֿואה, און צו וויין, און צו אייל,
און צו יונגע שאָף און רינדער;
און זייער זעל וועט זיין ווי אַ באַוועסערטער גאָרטן,
און זיי וועלן מער ווידער ניט שמאַכטן.
12 דענסמאָל וועט די יונגפרוי זיך פרייען אין טאַנץ,
און בחורים און זקנים אין איינעם;
און איך וועל פאַרקערן זייער טרויער אין פרייד,
און וועל זיי טרייסטן און זיי דערפרייען אין זייער קומער.
13 און איך וועל זעטן די זעל פון די כּהנים מיט פעטקייט,
און מיין פאָלק וועט זיין זאַט מיט מיין גוטס,
זאָגט גאָט.

14 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אַ קָול ווערט אין רָמה געהערט,
אַ יאָמער, אַ ביטער געוויין;
רחל וויינט אויף אירע קינדער,
זי וויל זיך ניט טרייסטן נאָך אירע קינדער,
וואָס זיי זיינען מער ניטאָ.

15 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
פאַרמייד דיין קָול פון געוויין,
און דיינע אויגן פון טרערן,
וואָרום פאַראַן אַ לוין פאַר דיין מי, זאָגט גאָט;
און זיי וועלן זיך אומקערן פון לאַנד פון דעם פיינט.
16 און פאַראַן אַ האָפנונג פאַר דיין לעצט, זאָגט גאָט,
און די קינדער וועלן זיך אומקערן צו זייער געמאַרק.
17 הערן האָב איך געהערט אפרים זיך קלאָגן:

[6]וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זינגט מיט פרייד וועגן יעקב,
און שאַלט וועגן דעם קאָפּ פון די פעלקער;
מאַכט הערן, לויבט, און זאָגט:
העלף, גאָט, דיין פאָלק,
דעם איבערבלייב פון ישׂראל.

[7]זע, איך ברענג זיי פון צפונלאַנד,
און וועל זיי אײַנזאַמלען פון די עקן ערד;
צווישן זיי דעם בלינדן און דעם הינקעדיקן,
די טראָגעדיקע און די געווינערן אין איינעם;
אַ גרויס געזעמל וועלן זיי זיך אומקערן אַהער.
[8]מיט געוויין וועלן זיי קומען,
און מיט לייטזעליקייט וועל איך זיי ברענגען;
איך וועל זיי פירן ביי טייכן וואַסער,
אויף אַ וועג אַ גלייכן
וואָס זיי וועלן דרין ניט געשטרויכלט ווערן;
וואָרום איך בין אַ פאָטער צו ישׂראל,
און אפרים, ער איז מיין בכור.

[9]הערט דאָס וואָרט פון גאָט, איר פעלקער,
און דערציילט אין די אינזלען פון דער ווייט, און זאָגט:
דער וואָס האָט צעשפּרייט ישׂראל, טוט אים אײַנזאַמלען,
און היט אים ווי אַ פּאַסטוך זיין סטאַדע.
[10]וואָרום גאָט האָט אויסגעקויפט יעקב,
און אים אויסגעלייזט פון דער האַנט פון
דעם שטאַרקערן פון אים.
[11]און זיי וועלן קומען און זינגען אויף דער הייך פון ציון,

22אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל:
מע וועט נאָך זאָגן דאָסדאָזיקע וואָרט
אין לאַנד פון יהודה, און אין זײַנע שטעט,
ווען איך קער אום זײער געפֿאַנגענשאַפֿט:
גאָט זאָל דיך בענטשן, וווינונג פון גערעכטיקייט,
הײליקער באַרג!
23און יהודה און אַלע זײַנע שטעט
װעלן דרינען זיצן אין אײנעם:
אַקערלײַט, און די וואָס ציען מיט סטאַדעס.
24וואָרום איך דערקוויק די מידע זעל,
און איטלאַך זעל וואָס שמאַכט, טו איך אָנפֿילן.

25דערויף האָב איך זיך אויפֿגעכאַפּט און מיך אומגעקוקט;
און מײַן שלאָף איז מיר זיס געווען.

26זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך װעל פֿאַרזײען דאָס הויז פון ישׂראל
און דאָס הויז פון יהודה,
מיט זאָמען פון מענטשן, און מיט זאָמען פון בהמות.
27און עס װעט זײַן,
אַזוי ווי איך האָב אויפֿגעפּאַסט אויף זײ,
אויסצורײַסן און אײַנצוּוואַרפֿן,
און צו צעשטערן און אונטערצוברענגען, און בײז צו טאָן,
אַזוי װעל איך אויפּפּאַסן אויף זײ,
צו בויען און צו פֿלאַנצן, זאָגט גאָט.

28אין יענע טעג וועט מען מער ניט זאָגן:
די פֿאָטערס האָבן געגעסן זויערע ווײַנטרויבן,

האָסט מיך געשטראָפט, און איך בין געשטראָפט געוואָרן,
ווי אַ קאַלב ניט געלערנט;
לאָז מיך אומקערן, און איך וועל זיך אומקערן,
וואָרום דו ביסט יהוה מיין גאָט.
[18]וואָרום נאָך מיין אָפּקערונג
האָב איך חרטה געהאַט,
און נאָך מיין געוואָר ווערן,
האָב איך זיך געשלאָגן אויפן דיך;
איך שעם זיך און בין אין בּיוש,
ווייל איך טראָג די שאַנד פון מיין יוגנט.
[19]איז מיר אַ טייער זון אפרים,
צי אַ קינד אַ געצערטלטס?
וואָרום ווי נאָר איך רעד פון אים;
בּענקען בּענק איך ווידער נאָך אים:
דרום בּרומען מיינע אינגעווייד צו אים;
דערבּאַרימען וועל איך אים דערבּאַרימען, זאָגט גאָט.

[20]שטעל דיר צייכנס,
מאַך דיר וועגשטאַנגען,
גיב אַכט אויף דעם שטעג,
דעם וועג וואָס דו ביסט געגאַנגען;
קער זיך אום, יונגפרוי ישׂראל,
קער זיך אום צו דידאָזיקע שטעט דיינע.

[21]ביז וואַנען וועסטו זיך אָפּדרייען,
טאָכטער ווידערשפּעניקע?
פאַרוואָר, גאָט האָט בּאַשאַפן אַ נייס אויף דער ערד:
די ווייבּספּאַרשוין זאָל זיך שדכנען צום מאַן.

34 אַזוי האָט גאָט געזאָגט,
דער וואָס גיט די זון פֿאַר אַ ליכט בײַ טאָג,
און די געזעצן פֿון לבנה און שטערן
פֿאַר אַ ליכט בײַ נאַכט;
דער וואָס רודערט אויף דעם ים, אַז זײַנע וועלן ברומען—
יהוה פֿון צבָאוֹת איז זײַן נאָמען:
35 אויב דידאָזיקע געזעצן וועלן אָפּגעטאָן ווערן פֿון פֿאַר מיר,
זאָגט גאָט,
וועט אויך דער זאָמען פֿון ישׂראל אויפֿהערן
צו זײַן אַ פֿאָלק פֿאַר מיר אַלע טעג.

36 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אויב די הימלען פֿון אויבן וועלן אויסגעמאָסטן ווערן,
און די גרונטפֿעסטן פֿון דער ערד אונטן וועלן דערפֿאָרשט
ווערן,
וועל איך אויך פֿאַראַכטן אַלדעם זאָמען פֿון ישׂראל,
פֿאַר אַלץ וואָס זיי האָבן געטאָן, זאָגט גאָט.

37 זע, טעג קומען, זאָגט גאָט, און די שטאָט וועט אויפֿגעבויט
ווערן צו גאָט, פֿון דעם טורעם פֿון חֲנַנְאֵל ביזן ווינקלטויער.
38 און די מעסטשנור וועט אַרויסגיין ווײַטער, גלײַך אַקעגן, ביזן
בערגל גָרֵב, און וועט זיך פֿאַרדרײען קיין גוֹעָה. 39 און דער
גאַנצער טאָל פֿון פּגרים און אַש, און אַלע פֿעלדער ביז באַך
קִדרוֹן, ביזן ווינקל פֿון פֿערדטויער אין מזרח, וועלן זײַן הייליק
צו גאָט; עס וועט מער ניט אויסגעריסן ווערן, און ניט צעשטערט
ווערן, אויף אייביק.

און די ציין פון די זין זײנען האַיליק.
29 נײערט איטלאַכער פאַר זײַן זינד װעט שטאַרבן;
יעטװעדער מענטש װאָס עסט די זױערע װײנטרויבן,
זײַנע ציין װעלן האַיליק װערן.

30 זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך װעל שליסן מיט דעם הויז פון ישׂראל,
און מיט דעם הויז פון יהודה,
אַ נײעם בונד;
31 ניט װי דער בונד װאָס איך האָב געשלאָסן
מיט זײערע עלטערן
אין דעם טאָג װאָס איך האָב אָנגענומען זײער האַנט
זײ אַרויסצוציען פון לאַנד מִצרַיִם;
װאָרום זײ האָבן פאַרשטערט מײַן בונד,
הגם איך בין געװען זײער האַר, זאָגט גאָט.
32 נײערט דאָס װעט זײַן דער בונד װאָס איך װעל שליסן
מיט דעם הויז פון ישׂראל נאָך יענע טעג, זאָגט גאָט:
איך גיב אַרײַן מײַן תּורה אין זײ,
און אויף זײער האַרצן װעל איך זי אויפשרײַבן;
און איך װעל זײ זײַן צום גאָט,
און זײ װעלן מיר זײַן צום פאָלק.
33 און זײ װעלן מער ניט לערנען
איטלאַכער זײַן חבר, און איטלאַכער זײַן ברודער,
אַזוי צו זאָגן: קענט גאָט!
װאָרום זײ אַלע װעלן מיך קענען,
פון זײער קלענסטן ביז זײער גרעסטן, זאָגט גאָט;
װאָרום איך װעל פאַרגעבן זײער זינד,
און זײער חטא װעל איך מער ניט דערמאָנען.

אָפּגעקויפט דאָס פעלד פון חֲנַמְאֵל, מײַן פעטערס זון, וואָס
אין עֲנָתוֹת, און איך האָב אים אָפּגעוואויגן דאָס געלט, זיבן שֶקל
און צען, זילבער. 10און איך האָב אויפגעשריבן אויף אַ
געשריפט, און פאַרחתמעט, און געשטעלט עדות, און אָפּגעוואויגן
דאָס געלט אויף אַ וואָגשאָל. 11און איך האָב גענומען דעם
שטר־מכירה, דעם פאַרחתמעטן מיט די באַדינגען און די
אָפּמאַכן, און דעם אָפענעם. 12און איך האָב געגעבן דעם שטר־
מכירה צו בָּרוך דעם זון פון נֵרִיָה דעם זון פון מַחסֵיָהן, פאַר
די אויגן פון חֲנַמְאֵל [דעם זון פון] מײַן פעטער, און פאַר די אויגן
פון די עדות וואָס האָבן זיך אונטערגעשריבן אויפן שטר־מכירה,
פאַר די אויגן פון אַלע אידן וואָס זײַנען געזעסן אין הויף פון
דער וואַך. 13און איך האָב באַפוילן בָּרוכן פאַר זײערע אויגן,
אַזוי צו זאָגן: 14אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון
ישׂראל: נעם דידאָזיקע געשריפצן, דעמדאָזיקן שטר־מכירה,
אי דאָס פאַרחתמעטע, אי דאָסדאָזיקע אָפענע געשריפט, און
זאָלסט זיי אַרײַנטאָן אין אַ ליימענער כּלי, כּדי זיי זאָלן האַלטן
פֿיל טעג. 15וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת, דער
גאָט פון ישׂראל: עס וועלן נאָך געקויפט ווערן הײַזער און
פעלדער און ווײַנגערטנער אין דעמדאָזיקן לאַנד.
16און איך האָב מתפלל געווען צו גאָט נאָכדעם ווי איך
האָב איבערגעגעבן דעם שטר־מכירה צו בָּרוך דעם זון פון
נֵרִיָהן, אַזוי צו זאָגן: 17וויי, גאָט דו האַר! זע, דו האָסט געמאַכט
די הימלען און די ערד מיט דײַן גרויס שטאַרקייט, און מיט דײַן
אויסגעשטרעקטן אָרעם; פון דיר איז ניט פאַרמיטן קיין זאַך.
18טוסט חסד מיטן טויזנטסטן גליד, און באַצאָלסט די זינד פון
די עלטערן אין דעם בוזעם פון זייערע קינדער נאָך זיי; דו
גרויסער, מאַכטיקער גאָט, וואָס יהוה פון צבָאוֹת איז זײַן נאָמען,
19גרויס אין באַראָט, און שטאַרק אין טואונג, וואָס דײַנע אויגן

לב 1דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמְיָהון פון גאָט, אין
צענטן יאָר פון צִדקִיָהו דעם מלך פון יהודה, דאָס איז
דאָס אַכצנטע יאָר פון נבוּכַדרֶאצַר. 2און דער חיל פון דעם
מלך פון בָּבל האָט דענסמאָל געלעגערט אויף ירושָלַיִם, און
יִרמְיָהו הַנָבִיא איז געווען אַיינגעשפּאַרט אין הויף פון דער וואַך,
וואָס אין הויז פון דעם מלך פון יהודה. 3וואָרום צִדקִיָהו דער
מלך פון יהודה האָט אים אַיינגעשפּאַרט, אַזוי צו זאָגן: אַלמאַי
זאָגסטו נביאות, אַזוי צו זאָגן: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: זע, איך גיב
דידאָזיקע שטאָט אין דער האַנט פון דעם מלך פון בָּבל, און
ער וועט זי באַצווינגען; 4און צִדקִיָהו דער מלך פון יהודה
וועט ניט אַנטרונען ווערן פון דער האַנט פון די כַּשׂדים, נייערט
איבערגעגעבן וועט ער איבערגעגעבן ווערן אין דער האַנט
פון דעם מלך פון בָּבל, און ער וועט רעדן צו אים מויל צו מויל,
און אויג אין אויג וועט ער אים זען; 5און קיין בָּבל וועט ער
אַוועקפירן צִדקִיָהון, און דאָרטן וועט ער זיין ביז איך דערמאָן
זיך אָן אים, זאָגט גאָט; אַז איר וועט מלחמה האַלטן מיט די
כַּשׂדים, וועט איר ניט באַגליקן?

6און יִרמְיָהו האָט געזאָגט: דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען
צו מיר אַזוי צו זאָגן: 7זע, חַנַמאֵל דער זון פון שַׁלוּם דיין פעטער
קומט צו דיר, אַזוי צו זאָגן: קויף דיר מיין פעלד וואָס אין עֲנָתות,
וואָרום דיר געהערט דאָס אויסלייזרעכט אָפּצוקויפן.
8און חַנַמאֵל מיין פעטערס זון איז געקומען צו מיר אין הויף
פון דער וואַך, אַזוי ווי דאָס וואָרט פון גאָט, און ער האָט צו מיר
געזאָגט: קויף אָפּ, איך בעט דיך, מיין פעלד וואָס אין עֲנָתות,
וואָס אין לאַנד בנימין, וואָרום דיר געהערט דאָס רעכט פון
ירושה, און דיר געהערט די אויסלייזונג; קויף עס דיר אָפּ. האָב
איך געוווּסט אַז דאָס איז דאָס וואָרט פון גאָט. 9און איך האָב

באַצווינגען. 29און די כַּשׂדים וואָס האַלטן מלחמה אויף דער־
דאָזיקער שטאָט, וועלן קומען און וועלן אָנצינדן דידאָזיקע
שטאָט אין פֿייער, און וועלן זי פֿאַרברענען מיט די הייזער וואָס
מע האָט גערייכערט אויף זייערע דעכער צו בַּעַל, און געגאָסן
גיסאָפּפֿער צו פֿרעמדע געטער, כּדי מיך צו דערצערענען.
30וואָרום די קינדער פֿון ישׂראל און די קינדער פֿון יהודה פּלעגן
פֿון זייער יוגנט אָן רק טאָן וואָס איז שלעכט אין מיינע אויגן;
וואָרום די קינדער פֿון ישׂראל טוען מיך רק דערצערענען מיט
דעם ווערק פֿון זייערע הענט, זאָגט גאָט. 31וואָרום צו מיין
פֿאַרדראָס און צו מיין גרימצאָרן איז מיר געווען דידאָזיקע
שטאָט פֿון דעם טאָג וואָס מען האָט זי געבויט, און ביז אויף
היינטיקן טאָג, אַזוי אַז איך מוז זי אָפּטאָן פֿון מיין פּנים, 32איבער
אַלדעם בייז פֿון די קינדער פֿון ישׂראל און די קינדער פֿון יהודה,
וואָס זיי האָבן געטאָן מיך צו דערצערענען, זיי, זייערע מלכים,
זייערע האַרן, זייערע כּהנים, און זייערע נביאים, און די מענער
פֿון יהודה און די באַוווינער פֿון ירושָלַיִם. 33און זיי האָבן
געקערט צו מיר דעם רוקן און ניט דעם פּנים, און איך האָב
זיי געלערנט, נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד געלערנט, אָבער זיי
האָבן ניט צוגעהערט צו נעמען אַ מוסר. 34און זיי האָבן אַריינ־
געטאָן זייערע אומווערדיקייטן אין דעם הויז וואָס מיין נאָמען
ווערט גערופֿן אויף אים, עס צו פֿאַראומרייניקן. 35און זיי האָבן
געבויט די בָּמוֹת פֿון בַּעַל וואָס אין טאָל פֿון בֶּן־הִנוֹם, אויף
מקריב צו זיין זייערע זין און זייערע טעכטער צו מוֹלֶך, וואָס
ניט איך האָב זיי באַפֿוילן, און ניט מיר איז אויפֿן זינען אַרויפֿ־
געקומען, מע זאָל טאָן דידאָזיקע אומווערדיקייט, כּדי צו מאַכן
זינדיקן יהודה. 36אָבער אַצונד, פֿאַרוואָר, האָט אַזוי געזאָגט
יהוה דער גאָט פֿון ישׂראל אויף דערדאָזיקער שטאָט, וואָס איר
זאָגט, זי איז איבערגעגעבן אין דער האַנט פֿון דעם מלך פֿון

זיינען אָפן אויף אַלע וועגן פון די מענטשנקינדער, צו געבן
איטלאַכן לויט זיינע וועגן און לויט דער פרוכט פון זיינע מעשׂים;
[20]דו וואָס האָסט געטאָן צייכנס און וווּנדער אין לאַנד מִצרַיִם,
[און] ביז אויף היינטיקן טאָג, אי צווישן ישׂראל, אי צווישן
[אַנדערע] מענטשן, און האָסט זיך געמאַכט אַ נאָמען, אַזוי ווי
היינטיקן טאָג; [21]און האָסט אַרויסגעצויגן דיין פאָלק ישׂראל
פון לאַנד מִצרַיִם מיט צייכנס און מיט וווּנדער, און מיט אַ
שטאַרקער האַנט, און מיט אַן אויסגעשטרעקטן אָרעם, און מיט
גרויס פאָרכטיקייט; [22]און האָסט זיי געגעבן דאָסדאָזיקע לאַנד,
וואָס דו האָסט געשוואָרן זייערע עלטערן זיי צו געבן, אַ לאַנד
וואָס פליסט מיט מילך און האָניק; [23]און זיי זיינען געקומען, און
האָבן עס געאַרבעט; אָבער זיי האָבן ניט צוגעהערט צו דיין קָול,
און אין דיין תּורה זיינען זיי ניט געגאַנגען; אַלץ וואָס דו האָסט
זיי באַפוילן צו טאָן האָבן זיי ניט געטאָן, און דו האָסט געמאַכט
געשען צו זיי אַלדאָסדאָזיקע בייז. [24]זע, די ערדוואַלן זיינען
געקומען ביז דער שטאָט, זי צו באַצווינגען, און די שטאָט ווערט
איבערגעגעבן אין דער האַנט פון די כַּשׂדים וואָס האַלטן
מלחמה אויף איר, פון וועגן דער שווערד און דעם הונגער און
דער פעסט; און וואָס דו האָסט גערעדט איז געשען, און אָט
זעסטו עס. [25]פון דעסטוועגן האָסטו, גאָט דו האַר, געזאָגט
צו מיר: קויף דיר דאָס פעלד פאַר געלט, און שטעל עדות;
ווען די שטאָט ווערט איבערגעגעבן אין דער האַנט פון די
כַּשׂדים.

[26]איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו יִרמיָהון, אַזוי צו זאָגן:
[27]זע, איך בין יהוה דער גאָט פון אַלע לייבער; איז דען פאַרמיטן
פון מיר אַ שום זאַך? [28]דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט: זע, איך גיב
דידאָזיקע שטאָט אין דער האַנט פון די כַּשׂדים, און אין דער
האַנט פון נבוכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָּבל, און ער וועט זי-

אָן אַ מענטש אָדער אַ בהמה,
עס איז איבערגעגעבן אין דער האַנט פון די כַּשׂדים.
44 מע וועט קויפן פעלדער פאַר געלט,
און מע וועט שרייבן שטר־מכירהס,
און פאַרחתמען, און שטעלן עדות,
אין לאַנד בנימין, און אַרום ירושָלַיִם,
און אין די שטעט פון יהודה,
און אין די שטעט פון דעם געבערג,
און אין די שטעט פון דער נידערונג,
און אין די שטעט פון דָרום;
וואָרום איך וועל אומקערן זייער געפאַנגענשאַפט,
זאָגט גאָט.

לג 1 און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו ירמיָהון אַ צווייט
מאָל, ווען ער איז נאָך געווען איינגעשפּאַרט אין הויף פון
דער וואַך, אַזוי צו זאָגן:
2 אַזוי האָט געזאָגט יהוה וואָס האָט עס געמאַכט,
יהוה וואָס האָט דאָס געפורעמט עס אָנצוברייטן,
דער וואָס זיין נאָמען איז יהוה:
3 רוף מיך, און איך וועל דיר ענטפערן,
און איך וועל דיר דערציילן גרויסע זאַכן,
און פאַרבאָרגענע וואָס דו ווייסט ניט.
4 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל אויף
די הייזער פון דערדאָזיקער שטאָט, און אויף די הייזער פון די
מלכים פון יהודה, וואָס זיינען איינגעוואָרפן געוואָרן פאַר די
ערדוואַלן און פאַר דער שטרייטמויער, 5 וואָס זיי קומען מלחמה
האַלטן דערויף מיט די כַּשׂדים, און זיי אָנצופילן מיט די פּגרים
פון די מענטשן וואָס איך האָב געשלאָגן אין מיין כּעס און אין

בָּבל דורך דער שווערד, און דורך דעם הונגער, און דורך
דער פּעסט:
37זע, איך זאַמל זיי אײַן פֿון אַלע לענדער,
וואָס איך האָב זיי פֿאַרשטויסן אַהין אין מײַן כּעס,
און אין מײַן גרים, און אין גרויס צאָרן,
און איך וועל זיי אומקערן צו דעמדאָזיקן אָרט,
און זיי מאַכן וווינען אין זיכערקייט.
38און זיי וועלן מיר זײַן צום פֿאָלק,
און איך וועל זיי זײַן צום גאָט.
39און איך וועל זיי געבן איין האַרץ, און איין וועג,
מורא צו האָבן פֿאַר מיר אַלע טעג,
כּדי זיי זאָל גוט זײַן, און זייערע קינדער נאָך זיי.
40און איך וועל זיי שליסן אַן אייביקן בונד,
אַז איך וועל זיך ניט אָפּקערן פֿון הינטער זיי—
כּדי איך זאָל זיי באַגיטיקן;
און מײַן פֿאָרכט וועל איך אַרײַנגעבן אין זייער האַרצן,
ניט אַוועקצוגיין פֿון מיר.
41און איך וועל מיך פֿרייען איבער זיי,
זיי צו באַגיטיקן,
און וועל זיי אײַנפֿלאַנצן אין דעמדאָזיקן לאַנד מיט אַן אמת,
מיט מײַן גאַנצן האַרצן, און מיט מײַן גאַנצער זעל.
42וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אַזוי ווי איך האָב געבראַכט אויף דעמדאָזיקן פֿאָלק
דאָסדאָזיקע גרויסע בייז,
אַזוי ברענג איך אויף זיי דאָס גאַנצע גוטס
וואָס איך זאָג אָן וועגן זיי.
43און פֿעלד וועט געקויפֿט ווערן אין דעמדאָזיקן לאַנד,
וואָס איר זאָגט, עס איז אַ וויסטעניש,

דער קול פֿון אַ חתן און דער קול פֿון אַ כּלה,
דער קול פֿון די וואָס זאָגן: „לויבט גאָט פֿון צבֿאָות,
וואָרום גאָט איז גוט, וואָרום אייביק איז זיין חסד!",
פֿון די וואָס ברענגען דאַנקאָפּפֿער אין הויז פֿון גאָט;
וואָרום איך וועל אומקערן די געפֿאַנגענשאַפֿט פֿון דעם לאַנד
אַזוי ווי פֿריער, זאָגט גאָט.

12 אַזוי האָט געזאָגט גאָט פֿון צבֿאָות:
עס וועט נאָך זיין אין דעמדאָזיקן אָרט
וואָס איז וויסט, אָן אַ מענטשן אָדער אַ בהמה,
און אין אַלע זיינע שטעט,
אַ פּיטערפּלאַץ פֿאַר פּאַסטוכער וואָס מאַכן הויערן שאָף.
13 אין די שטעט פֿון דעם געבערג,
אין די שטעט פֿון דער נידערונג,
און אין די שטעט פֿון דָרום, און אין לאַנד בנימין,
און אַרום ירושָלַיִם, און אין די שטעט פֿון יהודה,
וועלן ווידער דורכגיין שאָף דורך דעם ציילערס הענט,
זאָגט גאָט.

14 זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך וועל מקיים זיין דעם גוטן צוזאָג
וואָס איך האָב צוגעזאָגט אויף דעם הויז פֿון ישׂראל,
און אויף דעם הויז פֿון יהודה.
15 אין יענע טעג, און אין יענער צייט,
וועל איך מאַכן שפּראָצן פֿון דודן אַ שפּראָץ פֿון גערעכטיקייט,
און ער וועט טאָן רעכט און גערעכטיקייט אין לאַנד.
16 אין יענע טעג וועט געהאָלפֿן ווערן יהודה,
און ירושָלַיִם וועט רוען אין זיכערקייט;

מיין גרימצאָרן, און וואָס איבער אַל זייער בייז האָב איך פאַר־
באָרגן מיין פּנים פון דערדאָזיקער שטאָט:
6זע, איך ברענג אויף איר אַ גענעזונג און אַ היילונג,
און וועל זי היילן;
און איך וועל זיי אַנטפּלעקן אַ שפע
פון שלום און זיכערקייט.
7און איך וועל אומקערן די געפאַנגענשאַפט פון יהודה,
און די געפאַנגענשאַפט פון ישׂראל,
און וועל זיי אויפבויען אַזוי ווי פריער.
8און איך וועל זיי ריי́ניקן פון אַל זייער חטא
וואָס זיי האָבן געזינדיקט צו מיר,
און וועל פאַרגעבן אַלע זייערע חטאים
וואָס זיי האָבן געזינדיקט צו מיר,
און וואָס זיי האָבן פאַרבראָכן אַקעגן מיר.
9און עס וועט מיר זיין פאַר אַ נאָמען פון פרייד,
פאַר אַ לויב, און פאַר אַ שיינקייט,
ביי אַלע פעלקער פון דער ערד,
וואָס וועלן הערן אַלדאָס גוטס וואָס איך טו מיט זיי,
און וועלן אַנגסטן און ציטערן פון וועגן אַלדעם גוטס
און פון וועגן אַלדעם גליק וואָס איך באַשער איר.

10אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
עס וועט נאָך געהערט ווערן אין דעמדאָזיקן אָרט,
וואָס איר זאָגט, ער איז וויסט, אָן אַ מענטשן און אָן אַ בהמה,
אין די שטעט פון יהודה, און אין די גאַסן פון ירושָלַיִם,
וואָס זיינען פאַרוויסט, אָן אַ מענטשן,
און אָן אַ באַוווינער, און אָן אַ בהמה,
11דער קול פון לוסטיקייט און דער קול פון פרייד,

די געזעצן פון ערד און הימל, ניט געמאַכט,
26 וועל איך אויך פאַראַכטן דעם זאָמען פון יעקב,
און דוד מיין קנעכט,
ניט צו נעמען פון זיין זאָמען געוועלטיקער
איבער דעם זאָמען פון אַברהם, יצחק*, און יעקב;
וואָרום איך וועל אומקערן זייער געפאַנגענשאַפט,
און וועל זיי דערבאַרימען.

לד 1 דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמיָהון פון גאָט, בעת
נבוכַדרֶאצַר דער מלך פון בָבל, און זיין גאַנצער חיל,
און אַלע קיניגרייכן פון דער ערד אונטער דער ממשלה פון זיין
האַנט, און אַלע פעלקער, האָבן מלחמה געהאַלטן אויף ירושָלַיִם
און אויף אַלע אירע שטעט; אַזוי צו זאָגן:
2 אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל: גיי, און
זאָלסט רעדן צו צִדקִיָהו דעם מלך פון יהודה, און זאָגן צו אים:
אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך גיב דידאָזיקע שטאָט
אין דער האַנט פון דעם מלך פון בָבל,
און ער וועט זי פאַרברענען אין פייער.
3 און דו וועסט ניט אַנטרונען ווערן פון זיין האַנט,
נאָר כאַפּן וועסטו געכאַפּט ווערן,
און אין זיין האַנט וועסטו איבערגעגעבן ווערן,
און אויג אין אויג וועסטו זען דעם מלך פון בָבל,
און מויל צו מויל וועט ער מיט דיר רעדן,
און קיין בָבל וועסטו קומען.
4 אָבער הער דאָס וואָרט פון גאָט,
צִדקִיָהו מלך פון יהודה:
אַזוי האָט גאָט געזאָגט אויף דיר:

* אין טעקסט: יִשְׂחָק.

און דאָס איז וואָס מע וועט זי רופן:
„גאָט איז אונדזער גערעכטיקייט!“[א]
17 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט: עס וועט ניט פאַרשניטן
ווערן פון דודן אַ מאַן צו זיצן אויפן טראָן פון דעם הויז פון
ישׂראל; 18 און אויך פון די כֹּהנים פון שבט לֵוִי וועט ניט פאַרשניטן
ווערן אַ מאַן פון פאַר מיר, אויפצוברענגען בראַנדאָפּפער,
און צו דעמפן שפּייזאָפּפער, און צו מאַכן שלאַכטאָפּפער, אַלע
טעג.
19 און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו יִרמיָהון, אַזוי צו
זאָגן:
20 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אויב איר קענט פאַרשטערן מיין בונד מיטן טאָג,
און מיין בונד מיט דער נאַכט,
אַז טאָג און נאַכט זאָלן ניט זיין אין זייער צייט,
21 וועט אויך מיין בונד פאַרשטערט ווערן מיט דוד מיין קנעכט,
אַז פון אים זאָל ניט זיין אַ זון צו קיניגן אויף זיין טראָן,
און מיט די כֹּהנים פון שבט לֵוִי מיינע דינער.
22 אַזוי ווי דער חיל פון הימל קען ניט געציילט ווערן,
און דער זאַמד פון ים קען ניט געמאָסטן ווערן,
אַזוי וועל איך מערן דעם זאָמען פון מיין קנעכט דוד,
און די לְוִיִים וואָס דינען מיר.
23 און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו יִרמיָהון, אַזוי צו
זאָגן: 24 האָסטו ניט געמערקט וואָס דידאָזיקע לייט רעדן, אַזוי
צו זאָגן: די צוויי משפחות וואָס גאָט האָט זיי געוועסט אויס־
דערוויילט, זיי האָט ער פאַראַכט? און מיין פאָלק לעסטערן
זיי, אַז עס איז מער ניט קיין אומה ביי זיי.
25 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אויב איך האָב ניט מיין בונד מיט טאָג און נאַכט,

[א] יְהֹוָה צִדְקֵנוּ.

[13]אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל: איך האָב
געשלאָסן אַ בונד מיט אײַערע עלטערן אין דעם טאָג װאָס איך
האָב זײ אַרױסגעצױגן פון לאַנד מִצרַיִם, פון דעם הױז פון
קנעכטשאַפט, אַזוי צו זאָגן: [14]צום סוֹף פון זיבן יאָר זאָלט איר
אַרױסלאָזן איטלאַכער זײַן אידישן ברודער, װאָס האָט זיך פאַר־
קױפט צו דיר, און האָט דיר געדינט זעקס יאָר; זאָלסט אים
אַרױסלאָזן פרײַ פון דיר. אָבער אײַערע עלטערן האָבן ניט
צוגעהערט צו מיר, און ניט צוגענײגט זײער אויער. [15]און
איר האָט הײַנט תּשובה געטאָן, און האָט געטאָן װאָס איז
רעכטפאַרטיק אין מײַנע אויגן, אויסצורופן אַ פרײַלאָזונג
איטלאַכער צו זײַן חבר, און איר האָט געשלאָסן אַ בונד פאַר
מיר אין דעם הויז װאָס מײַן נאָמען װערט גערופן אויף אים.
[16]אָבער איר האָט חרטה געקריגן, און איר האָט פאַרשװעכט
מײַן נאָמען, און האָט צוריקגענומען איטלאַכער זײַן קנעכט,
און איטלאַכער זײַן דינסט, װאָס איר האָט אַרױסגעלאָזט פרײַ
פאַר זיך; און איר האָט זײ באַצװוּנגען צו זײַן פאַר קנעכט און
פאַר דינסטן צו אײַך. [17]דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט: איר האָט
ניט צוגעהערט צו מיר, אויסצורופן אַ פרײַלאָזונג איטלאַכער
צו זײַן ברודער, און איטלאַכער צו זײַן חבר, אָט רוף איך אײַך
אויס אַ פרײַלאָזונג, זאָגט גאָט, פאַר דער שװערד, פאַר דער
פּעסט, און פאַר דעם הונגער, און איך װעל אײַך מאַכן פאַר
אַ שוידער בײַ אַלע קיניגרײַכן פון דער ערד. [18]און איך װעל
געבן די מענטשן װאָס האָבן איבערגעטרעטן מײַן בונד, װאָס
האָבן ניט מקיים געװען די װערטער פון דעם בונד װאָס זײ
האָבן געשלאָסן פאַר מיר, בײַ דעם קאַלב װאָס זײ האָבן
צעשניטן אין צװײען, און זײַנען דורכגעגאַנגען צװישן זײַנע
שטיקער — [19]די האַרן פון יהודה, און די האַרן פון ירושָלַיִם, די
הויפּדינער, און די כּהנים, און דאָס גאַנצע פאָלק פון לאַנד,

וועסט ניט שטאַרבן דורכן שווערד.
5 בשלום וועסטו שטאַרבן,
און לויט די פאַרברענונגען פון דײַנע עלטערן,
די פריערדיקע מלכים וואָס זײַנען געווען פאַר דיר,
אַזוי וועט מען פאַרברענען נאָך דיר;
און „ווײ האַר!" וועט מען קלאָגן אויף דיר,
וואָרום איך האָב אַ וואָרט גערעדט, זאָגט גאָט.
6 און ירמיָהו הַנָבִיא האָט גערעדט צו צִדקִיָהו דעם מלך פון
יהודה אַלע דידאָזיקע ווערטער אין ירושָלַיִם, 7 בעת דער חיל פון
דעם מלך פון בָבל האָט מלחמה געהאַלטן אויף ירושָלַיִם, און
אויף אַלע געבליבענע שטעט פון יהודה, אויף לָכיש, און אויף
עַזֵקָה; וואָרום זײ זײַנען געבליבן צווישן די שטעט פון יהודה
באַפעסטיקטע שטעט.

8 דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו ירמיָהון פון גאָט, נאָכדעם
אַז דער מלך צדקִיָהו האָט געשלאָסן אַ בונד מיטן גאַנצן פאָלק
אין ירושָלַיִם, אויסצורופן בײ זיך אַ פרײלאָזונג; 9 אַרויסצולאָזן
איטלאַכער זײַן קנעכט, און איטלאַכער זײַן דינסט, דעם אידישן
און די אידישע, פרײ, אַז קײנער זאָל ניט אַרבעטן מיט זײ, מיט
זײַן אידישן ברודער. 10 האָבן געוועסט צוגעהערט אַלע האַרן
און דאָס גאַנצע פאָלק, וואָס זײַנען אַרײַן אין דעם בונד אַרויס-
צולאָזן איטלאַכער זײַן קנעכט, און איטלאַכער זײַן דינסט, פרײ,
ניט צו אַרבעטן מיט זײ מער, און זײ האָבן געהאָרכט און האָבן
אַרויסגעלאָזט. 11 אָבער דערנאָך האָבן זײ חרטה געקריגן, און
האָבן צוריקגענומען די קנעכט און די דינסטן, וואָס זײ האָבן
אַרויסגעלאָזט פרײ, און זײ האָבן זײ באַצוווּנגען פאַר קנעכט
און פאַר דינסטן. 12 איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו ירמיָהון
פון גאָט, אַזוי צו זאָגן:

וויין, וואָרום יוֹנָדָב דער זון פון רֵכָבן, אונדזער פאָטער, האָט
אונדז באַפוילן, אַזוי צו זאָגן: איר זאָלט ניט טרינקען קיין וויין,
איר, און אַייערע קינדער ביז אייביק; 7און קיין הויז זאָלט איר
ניט בויען, און קיין זאָמען זאָלט איר ניט זייען, און קיין וויינ־
גאָרטן זאָלט איר ניט פלאַנצן, און ניט האָבן; נייערט אין געצעלטן
זאָלט איר זיצן אַלע אַייערע טעג, כדי איר זאָלט לעבן פיל
טעג אויפן געזיכט פון דער ערד וואָס איר ווינט דאָרטן. 8און
מיר האָבן צוגעהערט צו דעם קָול פון יהוֹנָדָב דעם זון פון רֵכָבן,
אונדזער פאָטער, אין אַלץ וואָס ער האָט אונדז באַפוילן, ניט
צו טרינקען קיין וויין אַלע אונדזערע טעג, מיר, אונדזערע
ווייבער, אונדזערע זין, און אונדזערע טעכטער; 9און ניט צו
בויען קיין הייזער פאַר אונדז צום ווינען, און קיין וויינגאָרטן,
און קיין פעלד, און קיין זאָמען, זאָל ביי אונדז ניט זיין. 10און
מיר זיינען געזעסן אין געצעלטן, און מיר האָבן געהאָרכט און
געטאָן אַזוי ווי אַלץ וואָס אונדזער פאָטער יוֹנָדָב האָט אונדז
באַפוילן. 11און עס איז געווען, אַז נבוכַדרֶאצַר דער מלך פון
בָבל איז אַרויפגעקומען אויפן לאַנד, האָבן מיר געזאָגט: קומט,
און לאָמיר אַריינגיין אין ירושָלַיִם פון וועגן דעם חיל פון די
כַשׂדים, און פון וועגן דעם חיל פון אַרָם; און מיר האָבן זיך
באַזעצט אין ירושָלַיִם.

12איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו יִרמְיָהוּן, אַזוי צו זאָגן:
13אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל: גיי,
און זאָלסט זאָגן צו די מענער פון יהודה, און צו די באַוווינער
פון ירושָלַיִם: ווילט איר ניט אַ מוסר אַראָפנעמען צוצוהערן
צו מיינע ווערטער? זאָגט גאָט. 14געהאַלטן ווערן די ווערטער
פון יהוֹנָדָב דעם זון פון רֵכָבן, וואָס האָט באַפוילן זיינע קינדער
ניט צו טרינקען קיין וויין, און זיי טרינקען ניט ביז אויף היינטיקן
טאָג, ווייל זיי געהאָרכן דעם באַפעל פון זייער פאָטער, און

וואָס זיינען דורכגעגאַנגען צווישן די שטיקער פֿון דעם קאַלב—
[20]איך וועל זיי געבן אין דער האַנט פֿון זייערע פֿיינט, און אין
דער האַנט פֿון די וואָס זוכן זייער לעבן, און זייערע טויטע
לייבער וועלן זיין צו שפּייז פֿאַרן פֿויגל פֿון הימל, און פֿאַר
דער חיה פֿון דער ערד. [21]און צִדקִיָהו דעם מלך פֿון יהודה
און זיינע האַרן וועל איך געבן אין דער האַנט פֿון זייערע פֿיינט,
און אין דער האַנט פֿון די וואָס זוכן זייער לעבן, און אין דער
האַנט פֿון דעם חיל פֿון דעם מלך פֿון בָבל וואָס האָט אָפּגעצויגן
פֿון אַייך. [22]זע, איך באַפֿעל, זאָגט גאָט, און וועל זיי אומקערן
צו דערדאָזיקער שטאָט, און זיי וועלן מלחמה האַלטן אויף איר,
און וועלן זי באַצווינגען, און וועלן זי פֿאַרברענען אין פֿייער,
און די שטעט פֿון יהודה וועל איך מאַכן אַ וויסטעניש אָן אַ
באַוווינער.

לה

[1]דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמיָהון פֿון גאָט אין די
טעג פֿון יהויָקים דעם זון פֿון יאשִיָהון, דעם מלך פֿון
יהודה, אַזוי צו זאָגן: [2]גיי צו דעם הויז פֿון די רֵכָבים, און זאָלסט
רעדן צו זיי, און זיי ברענגען אין הויז פֿון גאָט, אין איינער פֿון
די קאַמערן, און זיי געבן טרינקען וויין. [3]האָב איך גענומען
יַאֲזַניָה דעם זון פֿון יִרמִיָהו דעם זון פֿון חֲבַצִניָהן, און זיינע
ברידער, און אַלע זיינע זין, און דאָס גאַנצע הויז פֿון די רֵכָבים.
[4]און איך האָב זיי געבראַכט אין הויז פֿון גאָט, אין דער קאַמער
פֿון די זין פֿון חָנָן דעם זון פֿון יִגדַליָהו דעם געטלאַכן מאַן, וואָס
לעבן דער קאַמער פֿון די האַרן, וואָס איבער דער קאַמער
פֿון מַעֲשֵׂיָהו דעם זון פֿון שַלום דעם שוועלהיטער. [5]און איך
האָב דערלאַנגט פֿאַר די קינדער פֿון דעם הויז פֿון די רֵכָבים
קריגלאַך פֿול מיט וויין און בעכערס, און איך האָב צו זיי
געזאָגט: טרינקט וויין. [6]האָבן זיי געזאָגט: מיר טרינקען ניט קיין

לו 1און עס איז געווען אין פירטן יאָר פון יהוֹיָקים דעם זון פון
יאשִׁיָהון, דעם מלך פון יהודה, איז געווען דאָסדאָזיקע
וואָרט צו יִרמיָהון פון גאָט, אַזוי צו זאָגן: 2נעם דיר אַ מגילה,
און זאָלסט אָנשרייבן אויף איר אַלע ווערטער וואָס איך האָב
גערעדט צו דיר אויף ישׂראל, און אויף יהודה, און אויף אַלע
פעלקער, פון דעם טאָג וואָס איך רעד צו דיר, פון די טעג פון
יאשִׁיָהון און ביז אויף היינטיקן טאָג. 3אפשר וועט דאָס הויז
פון יהודה הערן דאָס גאַנצע בייז וואָס איך טראַכט זיי צו טאָן;
כּדי זיי זאָלן זיך אומקערן איטלאַכער פון זיין שלעכטן וועג,
און איך זאָל פאַרגעבן זייער פאַרברעך און זייער זינד.
4האָט יִרמיָהו גערופן בָּרוך דעם זון פון נֵריָהן, און בָּרוך
האָט אויפגעשריבן פון יִרמיָהוס מויל אַלע ווערטער פון גאָט,
וואָס ער האָט צו אים גערעדט, אויף אַ מגילה. 5און יִרמיָהו
האָט באַפוילן בָּרוכן, אַזוי צו זאָגן: איך בין פאַרהאַלטן, איך
קען ניט קומען אין הויז פון גאָט; 6דרום זאָלסט דו גיין, און
לייענען פון דער מגילה וואָס דו האָסט אויפגעשריבן פון מיין
מויל, די ווערטער פון גאָט, אין די אויערן פון פאָלק, אין הויז
פון גאָט אין אַ פאַסטטאָג; און אויך אין די אויערן פון גאַנץ יהודה
וואָס קומען פון זייערע שטעט, זאָלסטו זיי לייענען. 7אפשר
וועט פאַלן זייער געבעט פאַר גאָט, און זיי וועלן זיך אומקערן
איטלאַכער פון זיין שלעכטן וועג; וואָרום גרויס איז דער כּעס
און דער גרימצאָרן וואָס גאָט האָט גערעדט אויף דעםדאָזיקן
פאָלק.
8האָט בָּרוך דער זון פון נֵריָהן געטאָן אַזוי ווי אַלץ וואָס
יִרמיָהו הַנָביא האָט אים באַפוילן—צו לייענען פון דעם בוך די
ווערטער פון גאָט אין גאָטס הויז.
9און עס איז געווען אין פינפטן יאָר פון יהוֹיָקים דעם זון
פון יאשִׁיָהון, דעם מלך פון יהודה, אין ניינטן חודש, האָבן אויס־

איך האָב גערעדט צו אײַך, נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד גערעדט,
און איר האָט ניט צוגעהערט צו מיר. [15]און איך האָב געשיקט
צו אײַך אַלע מײַנע קנעכט די נביאים, נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד
געשיקט, אַזוי צו זאָגן: קערט אײַך אום איטלעכער פון זײַן
שלעכטן װעג, און בעסערט אײַערע מעשים, און איר זאָלט
ניט גײן נאָך פרעמדע געטער זײ צו דינען, און בלײַבט זיצן
אויף דער ערד װאָס איך האָב געגעבן אײַך און אײַערע
עלטערן; אָבער איר האָט ניט צוגענײגט אײַער אויער, און ניט
צוגעהערט צו מיר. [16]איז, װײַל די קינדער פון יהוֹנָדָב דעם זון
פון רֵכָבן האָבן מקײם געװען דעם באַפעל פון זײער פאָטער,
װאָס ער האָט זײ באַפוילן, און דאָסדאָזיקע פאָלק האָט ניט
צוגעהערט צו מיר, [17]דרום האָט אַזוי געזאָגט יהוה דער גאָט פון
צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל:

זע, איך ברענג אויף יהודה
און אויף אַלע באַװױנער פון ירושָלַיִם
דאָס גאַנצע בײז װאָס איך האָב אָנגעזאָגט אויף זײ;
װײַל איך האָב גערעדט צו זײ,
און זײ האָבן ניט צוגעהערט,
און איך האָב גערופן צו זײ,
און זײ האָבן זיך ניט אָפּגערופן.

[18]און צו דעם הויז פון די רֵכָבים האָט יִרמְיָהו געזאָגט: אַזוי
האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל: װײַל איר
האָט צוגעהערט צו דעם באַפעל פון יהוֹנָדָב אײַער פאָטער,
און איר האָט אָפּגעהיט אַלע זײַנע באַפעלן, און איר האָט געטאָן
אַזוי װי אַלץ װאָס ער האָט אײַך באַפוילן, [19]דרום האָט אַזוי
געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל: עס װעט ניט
פאַרשניטן װערן פון יוֹנָדָבֿ דעם זון פון רֵכָבן אַ מאַן צו שטײן
פאַר מיר אַלע טעג.

אויסרופן צו מיר מיט זיין מויל אַלע דידאָזיקע ווערטער, און
איך פלעג אויפשרייבן אויפן בוך מיט טינט. [19]האָבן די האַרן
געזאָגט צו בָרוכן: גיי באַהאַלט זיך, דו, און יִרמיָהו, און קיינער
זאָל ניט וויסן וווּ איר זייט. [20]און זיי זיינען געגאַנגען צום מלך
אין הויף; און די מגילה האָבן זיי אַוועקגעלייגט אין דער קאַמער
פון אֶלישָמָע דעם שרייבער; און זיי האָבן דערציילט אין די
אויערן פון מלך אַלע ווערטער. [21]האָט דער מלך געשיקט
יהודין צו ברענגען די מגילה, און ער האָט זי געבראַכט פון דער
קאַמער פון אֶלישָמָע דעם שרייבער; און יהודי האָט זי געלייענט
אין די אויערן פון מלך, און אין די אויערן פון די האַרן וואָס
זיינען געשטאַנען לעבן מלך. [22]און דער מלך איז געזעסן אין
דעם ווינטערהויז—דאָס איז געווען אין ניינטן חודש—און דער
פייערטאָפ איז געווען אָנגעצונדן פאַר אים. [23]איז ווי יהודי
האָט אָפגעלייענט דריי עַמודים אָדער פיר, אַזוי האָט ער עס
אָפגעשניטן מיטן שרייבערמעסער, און אַרויפגעוואָרפן אויפן
פייער וואָס אין פייערטאָפ, ביז די גאַנצע מגילה איז פאַרלענדט
געוואָרן אויף דעם פייער וואָס אין פייערטאָפ. [24]און זיי האָבן
זיך ניט דערשראָקן, און ניט צעריסן זייערע קליידער, דער
מלך און אַלע זיינע קנעכט וואָס האָבן געהערט אַלע דידאָזיקע
ווערטער. [25]און הגם אֶלנָתָן און דלָיָהו און גמַריָהו האָבן זיך
געבעטן ביים מלך ניט צו פאַרברענען די מגילה, האָט ער דאָך
ניט צוגעהערט צו זיי. [26]און דער מלך האָט באַפוילן ירַחמְאֵל
דעם זון פון מלך, און שׂרָיָהו דעם זון פון עַזריאֵלן, און שֶלֶמיָהו
דעם זון פון עַבדְאֵלן, צו ברענגען בָרוך דעם שרייבער און
יִרמיָהו הַנָביא, אָבער גאָט האָט זיי באַהאַלטן.

[27]און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו יִרמיָהון, נאָכדעם
ווי דער מלך האָט פאַרברענט די מגילה מיט די ווערטער וואָס
בָרוך האָט אויפגעשריבן פון יִרמיָהוס מויל—אַזוי צו זאָגן: [28]נעם

גערופֿן אַ תּענית פֿאַר גאָט דאָס גאַנצע פֿאָלק אין ירושָלַיִם.
און דאָס גאַנצע פֿאָלק וואָס איז געקומען פֿון די שטעט פֿון יהודה
אין ירושָלַיִם. 10און בָּרוך האָט געלייענט פֿון דעם בוך די
ווערטער פֿון יִרמיָהון אין הויז פֿון גאָט, אין דער קאַמער פֿון
גמַריָהו דעם זון פֿון שָפָן דעם שרײַבער, אין דעם אויבערשטן
הויף, אין אַײַנגאַנג פֿון דעם נײַעם טויער פֿון גאָטס הויז, אין די
אויערן פֿון גאַנצן פֿאָלק. 11האָט מיכָיהו דער זון פֿון גמַריָהו
דעם זון פֿון שָפָנען געהערט פֿון בוך אַלע ווערטער פֿון גאָט,
12און ער האָט אַראָפּגענידערט צום הויז פֿון מלך, אין דעם
שרײַבערס קאַמער; ערשט דאָרטן זיצן אַלע האַרן, אֶלישָמָע
דער שרײַבער, און דלָיָהו דער זון פֿון שמַעְיָהון, און אֶלנָתָן דער
זון פֿון עַכבּורן, און גמַריָהו דער זון פֿון שָפָנען, און צִדקִיָהו דער
זון פֿון חֲנַניָהון, און אַלע האַרן. 13האָט זיי מיכָיהו דערצײלט
אַלע ווערטער וואָס ער האָט געהערט, ווען בָּרוך האָט געלייענט
פֿון בוך אין די אויערן פֿון פֿאָלק. 14און אַלע האַרן האָבן
געשיקט צו בָּרוכן יהודי דעם זון פֿון נתַניָהו דעם זון פֿון שֶלֶמיָהו
דעם זון פֿון כּושין, אַזוי צו זאָגן: די מגילה וואָס דו האָסט פֿון
איר געלייענט אין די אויערן פֿון פֿאָלק, נעם זי אין דײַן האַנט,
און קום אַהער. האָט בָּרוך דער זון פֿון נֵריָהן גענומען די
מגילה אין זײַן האַנט, און איז געקומען צו זיי. 15האָבן זיי געזאָגט
צו אים: זעץ זיך אַקאָרשט, און לייען זי אין אונדזערע אויערן;
און בָּרוך האָט געלייענט אין זייערע אויערן. 16און עס איז
געווען, ווי זיי האָבן געהערט אַלע ווערטער, אַזוי האָבן זיי
איינער דעם אַנדערן אָנגעקוקט אין אַנגסט, און זיי האָבן געזאָגט
צו בָּרוכן: דערצײלן מוזן מיר דערצײלן דעם מלך אַלע די
דאָזיקע ווערטער. 17און בָּרוכן האָבן זיי געפֿרעגט, אַזוי צו
זאָגן: זאָג אונדז אַקאָרשט, ווי אַזוי האָסטו אויפֿגעשריבן די אַלע
ווערטער. פֿון זײַן מויל? 18האָט בָּרוך צו זיי געזאָגט: ער פֿלעגט

לז 1 און צִדקִיָהו דער זון פון יֹאשִׁיָהון איז געוואָרן מלך אויף
דעם אָרט פון כָּנִיָהו דעם זון פון יהוֹיָקימען, וואָס
נבוּכַדרֶאצַר דער מלך פון בָּבֶל האָט געמאַכט פאַר אַ מלך
אין לאַנד יהודה. 2 און ער און זיינע קנעכט און דאָס גאַנצע
פאָלק פון לאַנד האָבן ניט צוגעהערט צו די ווערטער פון גאָט,
וואָס ער האָט גערעדט דורך יִרמִיָהו הַנָבִיא.
3 און דער מלך צִדקִיָהו האָט געשיקט יהוּכַל דעם זון פון
שֶׁלֶמיָהן, און צפַניָהו דעם זון פון מַעֲשֵׂיָהן, דעם כֹּהן, צו יִרמִיָהו
הַנָבִיא, אַזוי צו זאָגן: זײ, איך בעט דיך, מתפלל פאַר אונדז צו
יהוה אונדזער גאָט. 4 און יִרמִיָהו פלעגט קומען און גיין צווישן
פאָלק, וואָרום מע האָט אים נאָך ניט געהאַט אַרײַנגעגעבן אין
תפיסה. 5 און דער חיל פון פַּרעהן איז אַרויסגעגאַנגען פון
מִצרַיִם; און די כַּשׂדים וואָס האָבן געלעגערט אויף ירושָלַיִם,
האָבן געהערט די הערונג וועגן זײ, און האָבן אָפּגעצויגן פון
ירושָלַיִם. 6 איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו יִרמִיָהו הַנָבִיא,
אַזוי צו זאָגן: 7 אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל: אַזוי
זאָלט איר זאָגן צו דעם מלך פון יהודה וואָס שיקט אײַך צו מיר
מיך צו פרעגן: זע, דער חיל פון פַּרעהן וואָס איז אַרויסגעגאַנגען
אײַך צו הילף, קערט זיך אום צו זײַן לאַנד, מִצרַיִם. 8 און
די כַּשׂדים וועלן זיך אומקערן, און וועלן מלחמה האַלטן אויף
דערדאָזיקער שטאָט, און זײ וועלן זי באַצווינגען, און וועלן זי
פאַרברענען אין פײַער. 9 אַזוי האָט גאָט געזאָגט: איר זאָלט
אײַך ניט אײַנרעדן, אַזוי צו זאָגן: אַוועקגיין וועלן אַוועקגיין פון
אונדז די כַּשׂדים; וואָרום זײ וועלן ניט אַוועקגיין. 10 וואָרום
אַז איר זאָלט שלאָגן דעם גאַנצן חיל פון די כַּשׂדים וואָס האַלטן
מלחמה אויף אײַך, און עטלאַכע געשטאָכענע זאָלן בלײַבן פון
זײ, וועלן זײ אויפשטיין איטלאַכער אין זײַן געצעלט, און וועלן
פאַרברענען דידאָזיקע שטאָט אין פײַער.

דיר ווידער אַן אַנדער מגילה, און שרייב אָן אויף איר אַלע
פריערדיקע ווערטער וואָס זיינען געווען אויף דער ערשטער
מגילה, וואָס יהוֹיָקים דער מלך פון יהודה האָט פאַרברענט.
29און אויף יהוֹיָקים דעם מלך פון יהודה זאָלסטו זאָגן: אַזוי האָט
גאָט געזאָגט: דו האָסט פאַרברענט די דאָזיקע מגילה, אַזוי
צו זאָגן: אַלמאַי האָסטו געשריבן אויף איר, אַזוי צו זאָגן: קומען
וועט קומען דער מלך פון בָּבל, און ער וועט צעשטערן דאָס־
דאָזיקע לאַנד, און וועט פאַרטיליקן פון איר מענטשן און בהמות?
30דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט אויף יהוֹיָקים דעם מלך פון
יהודה:

קיינער פון אים וועט ניט זיצן אויפן טראָן פון דוד,
און זיין טויטער לייב וועט זיך וואַלגערן
אויף דער היץ בייטאָג, און אויף דער קעלט ביינאַכט.
31און איך וועל זיך אָפּרעכענען מיט אים,
און מיט זיין זאָמען,
און מיט זיינע קנעכט, פאַר זייערע זינד,
און איך וועל ברענגען אויף זיי,
און אויף די באַוווינער פון ירושָלַיִם,
און אויף די מענער פון יהודה,
דאָס גאַנצע בייז וואָס איך האָב אָנגעזאָגט אויף זיי;
און זיי האָבן ניט צוגעהערט.

32און יִרמיָהו האָט גענומען אַן אַנדער מגילה, און האָט זי
געגעבן צו בָּרוך דעם זון פון נֵריָהוּ, דעם שרייבער, און ער
האָט אויפגעשריבן אויף איר פון יִרמיָהוס מויל אַלע ווערטער
פון דעם בוך וואָס יהוֹיָקים דער מלך פון יהודה האָט פאַר־
ברענט אין פייער; און צו זיי זיינען צוגעלייגט געוואָרן נאָך פיל
ווערטער אַזוי ווי זיי.

קיניג; זאָל, איך בעט דיך, פאַלן מײַן געבעט פאַר דיר, און
זאָלסט מיך ניט אומקערן אין הויז פון יהוֹנָתָן דעם שרײַבער,
און לאָמיך ניט שטאַרבן דאָרטן. 21 האָט דער מלך צִדקִיָהוּ
באַפוילן, און מע האָט אַרײַנגעזעצט יִרמִיָהון אין הויף פון דער
וואַך, און מע האָט אים געגעבן אַ לאַבן ברויט אַ טאָג פון דער
בעקערגאַס ביז דאָס גאַנצע ברויט איז אויסגעגאַנגען פון דער
שטאָט. אַזוי איז יִרמִיָהוּ געזעסן אין הויף פון דער וואַך.
לח 1 און שפַטיָה דער זון פון מַתָּנען, און גדַליָהוּ דער זון פון
פַּשחורן, און יוּכַל דער זון פון שֶׁלֶמיָהון, און פַּשחור דער
זון פון מַלכִּיָהן, האָבן געהערט די ווערטער וואָס יִרמִיָהוּ רעדט
צום גאַנצן פאָלק, אַזוי צו זאָגן: 2 אַזוי האָט גאָט געזאָגט: דער
וואָס בלײַבט זיצן אין דערדאָזיקער שטאָט וועט שטאַרבן פון
דער שווערד, פון דעם הונגער, און פון דער פּעסט, און דער
וואָס גייט אַרויס צו די כַּשׂדים, וועט בלײַבן לעבן; זײַן נפש וועט
אים זײַן צום געווינס, און ער וועט בלײַבן לעבן. 3 אַזוי האָט
גאָט געזאָגט: איבערגעגעבן וועט איבערגעגעבן ווערן דידאָזיקע
שטאָט אין דער האַנט פון דעם חיל פון דעם מלך פון בָּבֶל,
און ער וועט זי באַצווינגען. 4 האָבן די האַרן געזאָגט צום מלך:
זאָל געטײט ווערן, איך בעט דיך, דערדאָזיקער מאַן, וואָרום
ער שלאַפט דאָך אָפּ די הענט פון די מלחמה־לײַט וואָס זײַנען
איבערגעבליבן אין דערדאָזיקער שטאָט, און די הענט פון דעם
גאַנצן פאָלק, אַז ער רעדט צו זיי אַזוי ווי דידאָזיקע רייד; וואָרום
דערדאָזיקער מאַן זוכט ניט פריד פאַר דעמדאָזיקן פאָלק נאָר
בלויז אַ רָעה. 5 האָט דער מלך צִדקִיָהוּ געזאָגט: אָט איז ער
אין אײַער האַנט; וואָרום דער מלך קען מיט אײַך גאָרנישט
אויספירן. 6 האָבן זיי גענומען יִרמִיָהון, און האָבן אים אַרײַנ־
געוואָרפן אין דער גרוב פון מַלכִּיָהוּ דעם זון פון מלך, וואָס אין
הויף פון דער וואַך; און זיי האָבן אַראָפּגעלאָזט יִרמִיָהון מיט

11און עס איז געווען, אַז דער חיל פֿון די כַּשׂדים האָט אָפּ־
געצויגן פֿון ירושָלַיִם פֿאַר דעם חיל פֿון פַּרעהן, 12איז יִרמְיָהו
אַרויסגעגאַנגען פֿון ירושָלַיִם צו גיין קיין לאַנד בנימין, כּדי צו
קריגן דאָרטן זיין חלק ירושה צווישן דעם פֿאָלק. 13איז, ווי
ער איז געווען אין טויער פֿון בנימין, איז דאָרטן געווען דער
הויפּטמאַן פֿון דער וואַך, וואָס זיין נאָמען איז געווען יִראִיָה
דער זון פֿון שֶׁלֶמיָה דעם זון פֿון חֲנַניָהן; האָט ער אָנגעכאַפּט
יִרמְיָהו הַנָביאן, אַזוי צו זאָגן: צו די כַּשׂדים ווילסטו צופֿאַלן.
14האָט יִרמְיָהו געזאָגט: אַ ליגן! איך וויל ניט צופֿאַלן צו די
כַּשׂדים. אָבער ער האָט ניט צוגעהערט צו אים, און יִראִיָה
האָט אָנגעכאַפּט יִרמְיָהון, און האָט אים געבראַכט צו די האַרן.
15און די האַרן האָבן געצערנט אויף יִרמְיָהון, און האָבן אים
געשלאָגן, און אים אַריינגעגעבן אין געפֿענקעניש, אין הויז פֿון
יהוֹנָתָן דעם שרייבער; וואָרום דאָס האָט מען געמאַכט פֿאַר
אַ תּפֿיסה.

16אַז יִרמְיָהו איז געקומען אין געפֿענקעניש און אין די
געוועלבן, און יִרמְיָהו איז דאָרטן אָפּגעזעסן פֿיל טעג, 17האָט
דער מלך צִדקִיָהו געשיקט, און האָט אים אַרויסגענומען; און
דער מלך האָט אים געפֿרעגט בײַ זיך אין הויז, אין פֿאַר־
באָרגעניש, און האָט געזאָגט: פֿאַראַן אַ וואָרט פֿון גאָט? האָט
יִרמְיָהו געזאָגט: פֿאַראַן; און ער האָט געזאָגט: אין דער האַנט
פֿון דעם מלך פֿון בָּבל וועסטו איבערגעגעבן ווערן. 18און
יִרמְיָהו האָט געזאָגט צום מלך צִדקִיָהון: וואָס האָב איך געזינדיקט
קעגן דיר, און קעגן דײַנע קנעכט, און קעגן דעמדאָזיקן פֿאָלק,
וואָס איר האָט מיך אַרײַנגעגעבן אין תּפֿיסה? 19און אַווּ זײַנען
אײַערע נביאים וואָס האָבן אײַך נביאות געזאָגט, אַזוי צו זאָגן:
דער מלך פֿון בָּבל וועט ניט קומען אויף אײַך און אויף דעמ־
דאָזיקן לאַנד? 20און אַצונד, הער צו, איך בעט דיך, מײַן האַר

מיך טייטן, און אַז איך וועל דיר געבן אַן עצה, וועסטו ניט
צוהערן צו מיר. [16] האָט דער מלך צִדקִיָהו געשוואָרן יִרמיָהון
אין פֿאַרבאָרגעניש, אַזוי צו זאָגן: אַזוי ווי עס לעבט גאָט וואָס
האָט אונדז באַשאַפֿן דידאָזיקע זעל, אויב איך וועל דיך טייטן,
און אויב איך וועל דיך איבערגעבן אין דער האַנט פֿון
דידאָזיקע לייט וואָס זוכן דיין לעבן!
[17] האָט יִרמיָהו געזאָגט צו צִדקִיָהון: אַזוי האָט געזאָגט יהוה
דער גאָט פֿון צבָאוֹת, דער גאָט פֿון ישׂראל: אויב אַרויסגיין
וועסטו אַרויסגיין צו די האַרן פֿון דעם מלך פֿון בָבל, וועט דיין
נפֿש בלייבן לעבן, און דידאָזיקע שטאָט וועט ניט פֿאַרברענט
ווערן אין פֿייער; אי דו וועסט בלייבן לעבן, אי דיין הויזגעזינט.
[18] אויב אָבער וועסט ניט אַרויסגיין צו די האַרן פֿון דעם מלך
פֿון בָבל, וועט דידאָזיקע שטאָט איבערגעגעבן ווערן אין דער
האַנט פֿון די כַּשׂדים, און זיי וועלן זי פֿאַרברענען אין פֿייער,
און דו וועסט ניט אַנטרונען ווערן פֿון זייער האַנט. [19] האָט דער
מלך צִדקִיָהו געזאָגט צו יִרמיָהון: איך האָב מורא פֿאַר די ייִדן
וואָס זיינען צוגעפֿאַלן צו די כַּשׂדים, מע זאָל מיך ניט איבער־
געבן אין זייער האַנט, און זיי וועלן זיך אָנטאָן אָן מיר. [20] האָט
יִרמיָהו געזאָגט: מע וועט דיך ניט איבערגעבן. הער צו, איך
בעט דיך, צו דעם קָול פֿון גאָט אין וואָס איך רעד צו דיר, און
עס וועט זיין גוט פֿאַר דיר, און דיין נפֿש וועט בלייבן לעבן.
[21] אויב אָבער דו ווילסט ניט אַרויסגיין, איז דאָס דאָס וואָרט
וואָס גאָט האָט מיר געוויזן: [22] ערשט אַלע ווייבער וואָס זיינען
געבליבן אין הויז פֿון דעם מלך פֿון יהודה, ווערן אַרויסגעפֿירט
צו די האַרן פֿון דעם מלך פֿון בָבל, און זיי זאָגן:

דיך אײַנגערעדט און דיך בײַגעקומען
האָבן די גוטע פֿרײַנט דײַנע;

שטריק. און אין דער גרוב איז קיין וואַסער ניט געווען, נאָר
בלויז ליים; און יִרמיָהו איז אַריינגעזונקען אין דעם ליים.
7האָט געהערט עֶבֶד־מֶלֶך דער כּושי, אַ מאַן אַ הויפדינער
וואָס איז געווען אין הויז פון מלך, אַז מע האָט יִרמיָהון אַריינ־
געטאָן אין דער גרוב; און דער מלך איז געזעסן אין טויער פון
בנימין. 8איז עֶבֶד־מֶלֶך אַרויסגעגאַנגען פון מלכס הויז, און
האָט גערעדט צום מלך, אַזוי צו זאָגן: 9מיין האַר מלך, שלעכט
באַגאַנגען האָבן זיך די דאָזיקע לייט מיט אַלץ וואָס זיי האָבן
געטאָן צו יִרמיָהו הַנָביא, וואָס זיי האָבן אים אַריינגעוואָרפן
אין גרוב; און ער שטאַרבט אויף זיין אָרט פאַר הונגער; וואָרום
ניטאָ קיין ברויט מער אין שטאָט. 10האָט דער מלך באַפוילן
עֶבֶד־מֶלֶך דעם כּושי, אַזוי צו זאָגן: נעם מיט דיר פון דאַנען
דרייסיק מאַן, און זאָלסט אַרויפברענגען יִרמיָהו הַנָביאן פון
דער גרוב איידער ער וועט שטאַרבן. 11האָט עֶבֶד־מֶלֶך
גענומען די מענטשן מיט זיך, און ער איז געקומען אין הויז פון
מלך אונטער דער שאַצקאַמער, און האָט פון דאָרטן גענומען
אַלטע קאָדרעס און אַלטע שמאַטעס, און ער האָט זיי אַראָפּ־
געלאָזט צו ירמיהון אין גרוב מיט שטריק. 12און עֶבֶד־מֶלֶך
דער כּושי האָט געזאָגט צו יִרמיָהון: טו, איך בעט דיך, די אַלטע
קאָדרעס און די שמאַטעס אונטער דיינע אָרעמס אונטער די
שטריק. און יִרמיָהו האָט אַזוי געטאָן. 13און זיי האָבן געצויגן
יִרמיָהון מיט שטריק, און האָבן אים אַרויפגעבראַכט פון דער
גרוב. און יִרמיָהו איז געזעסן אין הויף פון דער וואַך.
14האָט דער מלך צִדקִיָהו געשיקט און גענומען יִרמיָהו
הַנָביאן צו זיך, צום דריטן אַיינגאַנג וואָס אין הויז פון גאָט; און
דער מלך האָט געזאָגט צו יִרמיָהון: איך וועל דיך פרעגן אַ זאַך;
זאָלסט ניט פאַרלייקענען פון מיר אַ וואָרט. 15האָט יִרמיָהו
געזאָגט צו צִדקִיָהון: אַז איך וועל דיר זאָגן, וועסטו דאָך טייטן

חוֹדש, אין נײַנטן טאָג פון חוֹדש, איז אַײַנגעבראָכן געוואָרן די
שטאָט.—3 זײַנען געקומען אַלע האַרן פון דעם מלך פון בָּבל,
און האָבן זיך געזעצט אין מיטלסטן טויער: נֵרגַל־שַׂראֶצֶר, סַמגַר־
נבוֹ, שַׂרסְכִים רַב־סָרִיס[א], נֵרגַל־שַׂראֶצֶר רַב־מָג[ב], און אַלע
איבעריקע האַרן פון דעם מלך פון בָּבל. 4 און עס איז געווען,
ווי צִדקִיָהוּ דער מלך פון יהודה און אַלע מלחמה־לײַט האָבן
זײ דערזען, אַזוי זײַנען זײ אַנטלאָפן, און זײַנען אַרויסגעגאַנגען
בײַ נאַכט פון שטאָט דורך דעם מלכס גאָרטן, דורך דעם טויער
צווישן די צוויי מויערן; און ער איז אַרויסגעגאַנגען אויפן וועג
פון פלוין. 5 האָט דער חיל פון די כַּשׂדִים זײ נאָכגעיאָגט, און
זײ האָבן אָנגעיאָגט צִדקִיָהוּן אין די פלוינען פון יריחוֹ; און זײ
האָבן אים גענומען און אים אַרויפגעבראַכט צו נבוּכַדרֶאצַר
דעם מלך פון בָּבל קיין רִבלָה אין לאַנד חֲמָת, און ער האָט
אַרויסגעזאָגט אַ משפּט אויף אים. 6 און דער מלך פון בָּבל
האָט געשאָכטן די זין פון צִדקִיָהוּן אין רִבלָה פאַר זײַנע אויגן;
אויך אַלע אַדללײַט פון יהודה האָט דער מלך פון בָּבל
געשאָכטן. 7 און די אויגן פון צִדקִיָהוּן האָט ער בלינד געמאַכט,
און ער האָט אים געשמידט אין קופערנע קייטן, אים צו ברענגען
קיין בָּבל. 8 און דאָס הויז פון דעם מלך, און דאָס הויז פון
פאָלק, האָבן די כַּשׂדִים פאַרברענט אין פײַער, און די מויערן
פון ירוּשָׁלַיִם האָבן זײ אײַנגעוואָרפן. 9 און דעם רעשט פון
פאָלק וואָס זײַנען געבליבן אין דער שטאָט, און די צוגעפאַלענע
וואָס זײַנען צוגעפאַלן צו אים, און דעם רעשט פון פאָלק וואָס
זײַנען געבליבן, האָט נבוּזַרְאַדָן דער הויפּט פון דעם לײַב־חיל
פאַרטריבן קיין בָּבל. 10 אָבער פון דעם אָרעמען פאָלק וואָס
האָבן גאָרנישט געהאַט, האָט נבוּזַרְאַדָן דער הויפּט פון דעם
לײַב־חיל איבערגעלאָזט אין לאַנד יהודה, און ער האָט זײ
געגעבן ווײַנגערטנער און פעלדער אין יענעם טאָג.

[א] הויפּט פון די סָריסים אָדער הויפדינער. [ב] הויפּט פון די מאַגיער אָדער וואָרזאָגער.

אַיינגעזונקען אין אַ זומפּ זיינען דיינע פיס—
זיינען זיי אָפּגעטרעטן אַהינטער.
23און אַלע דיינע ווייבער און דיינע קינדער פירט מען
אַרויס צו די כַּשׂדים, און דו וועסט ניט אַנטרונען ווערן פון זייער
האַנט, נייערט אין דער האַנט פון דעם מלך פון בָּבל וועסטו
געכאַפּט ווערן, און וועסט מאַכן פאַרברענען דידאָזיקע שטאָט
אין פייער.
24האָט צדקִיָהו געזאָגט צו יִרמיָהון: זאָל קיין מענטש ניט
וויסן פון דידאָזיקע ווערטער, און וועסט ניט שטאַרבן. 25און
אַז די האַרן וועלן הערן אַז איך האָב גערעדט מיט דיר, און
זיי וועלן קומען צו דיר און זאָגן צו דיר: זאָג אונדז אַקאָרשט,
וואָס האָסטו גערעדט צום מלך; זאָלסט ניט פאַרלייקענען פון
אונדז און מיר וועלן דיך ניט טייטן; און וואָס האָט גערעדט צו
דיר דער מלך? 26זאָלסטו זאָגן צו זיי: איך האָב געלאָזט פאַלן
מיין געבעט פאַרן מלך, מיך ניט אומצוקערן אין יהוֹנָתָנס הויז,
צו שטאַרבן דאָרטן.
27זיינען געקומען אַלע האַרן צו יִרמיָהון, און האָבן אים
געפרעגט, און ער האָט זיי געזאָגט אַזוי ווי אַלע דידאָזיקע
ווערטער וואָס דער מלך האָט באַפוילן, און זיי האָבן אים צו
רו געלאָזט, וואָרום דאָס גערייד איז ניט געהערט געוואָרן.
28און יִרמיָהו איז געזעסן אין הויף פון דער וואַך ביז דעם טאָג
וואָס ירושָלַיִם איז באַצווונגען געוואָרן.

און עס איז געווען, אַז ירושָלַיִם איז באַצווונגען געוואָרן—
לט 1אין ניינטן יאָר פון צדקִיָהו דעם מלך פון יהודה,
אין צענטן חודש, איז געקומען נבוכַדרֶאצַר דער מלך
פון בָּבל און זיין גאַנצער חיל אויף ירושָלַיִם, און זיי האָבן
געלעגערט אויף איר; 2אין עלפטן יאָר פון צדקִיָהון, אין פירטן

געשמידטן אין קייטן צווישן אַלע פאַרטריבענע פון ירושָלַיִם
און יהודה וואָס זײַנען פאַרטריבן געוואָרן קיין בָבל. 2און דער
הויפּט פון דעם לײַב־חיל האָט גענומען יִרמיָהון, און האָט צו
אים געזאָגט: יהוה דײַן גאָט האָט אָנגעזאָגט דאָס דאָזיקע בײז
אויף דעמדאָזיקן אָרט, 3און יהוה האָט געבראַכט און געטאָן
אַזוי ווי ער האָט גערעדט; וואָרום איר האָט געזינדיקט צו יהוה,
און איר האָט ניט צוגעהערט צו זײַן קָול, דרום איז אײַך געשען
דידאָזיקע זאַך. 4און אַצונד, זע, איך האָב דיך הײַנט לויז
געמאַכט פון די קייטן וואָס אויף דײַן האַנט. אויב עס איז גוט
אין דײַנע אויגן צו קומען מיט מיר קיין בָבל, קום, און איך וועל
טאָן מײַן אויג אויף דיר; אויב אָבער עס איז שלעכט אין דײַנע
אויגן צו קומען מיט מיר קיין בָבל, לאָז עס. זע, דאָס גאַנצע
לאַנד ליגט פאַר דיר; ווו עס איז גוט און ווו עס איז רעכט אין
דײַנע אויגן אַהין צו גיין, גיי. 5און אַז ער האָט אַלץ זיך ניט
געוואָלט אומקערן [האָט נבוזַרְאַדָן געזאָגט]: טאָ קער זיך אום
צו גדַליָה דעם זון פון אַחיקָם דעם זון פון שָפָנען, וואָס דער
מלך פון בָבל האָט אויפגעזעצט איבער די שטעט פון יהודה,
און זיץ מיט אים צווישן דעם פאָלק; אָדער וווהין נאָר עס איז
רעכט אין דײַנע אויגן צו גיין, גיי. און דער הויפּט פון דעם
לײַב־חיל האָט אים געגעבן צערונג און אַ מתנה, און האָט אים
אַוועקגעשיקט. 6און יִרמיָהו איז געקומען צו גדַליָה דעם זון
פון אַחיקָמען קיין מִצפָה, און איז געזעסן מיט אים צווישן דעם
פאָלק וואָס זײַנען געבליבן אין לאַנד.

7און אַלע הויפּטלײַט פון חיל וואָס אין פעלד, זיי מיט
זייערע מענטשן, האָבן געהערט אַז דער מלך פון בָבל האָט
אויפגעזעצט גדַליָהו דעם זון פון אַחיקָמען איבערן לאַנד, און
אַז ער האָט געלאָזט אונטער אים מענער און ווײַבער און

11 און נבוכַדרֶאצַר דער מלך פון בָבל האָט באַפוילן דורך
נבוזַרְאַדָן דעם הויפּט פון דעם לייבּ־חיל וועגן יִרמיָהון, אַזוי צו
זאָגן: 12 נעם אים, און טו דיינע אויגן אויף אים, און זאָלסט אים
ניט טאָן קיין שום בייז; נייערט אַזוי ווי ער וועט דיר זאָגן, אַזוי
טו מיט אים. 13 האָט געשיקט נבוזַרְאַדָן דער הויפּט פון דעם
לייבּ־חיל, און נבושַזבָן רַב־סָרִיס, און נֵרגַל־שַׂראֶצֶר רַב־מָג, און
אַלע גרויסע לייט פון דעם מלך פון בָבל— 14 האָבּן זיי געשיקט,
און האָבּן אַרויסגענומען יִרמיָהון פון הויף פון דער וואַך, און
האָבּן אים איבּערגעגעבּן צו גדַליָהו דעם זון פון אַחיקָם דעם
זון פון שָפָנען, אים אַרויסצונעמען אַהיים. און ער איז געזעסן
צווישן פאָלק.

15 און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו יִרמיָהון, ווען ער
איז געווען אַיינגעשפּאַרט אין הויף פון דער וואַך, אַזוי צו זאָגן:
16 גיי, און זאָלסט זאָגן צו עֶבֶד־מֶלֶך דעם כּושי, אַזוי צו זאָגן: אַזוי
האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל: זע, איך
בּרענג מיינע ווערטער אויף דערדאָזיקער שטאָט צום בּייזן,
און ניט צום גוטן; און זיי וועלן געשען פאַר דיר אין יענעם טאָג.
17 אָבּער איך וועל דיך מציל זיין אין יענעם טאָג, זאָגט גאָט,
און וועסט ניט איבּערגעגעבּן ווערן אין דער האַנט פון די
מענטשן וואָס דו שרעקסט זיך פאַר זיי. 18 וואָרום אַנטרינען
וועל איך דיך מאַכן אַנטרינען, און דורכן שווערד וועסטו
ניט פאַלן, און דיין נפש וועט דיר זיין צום געווינס, ווייל דו
האָסט זיך פאַרזיכערט אויף מיר, זאָגט גאָט.

מ 1 דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמיָהון פון גאָט נאָכדעם
אַז נבוזַרְאַדָן דער הויפּט פון דעם לייבּ־חיל האָט אים אַוועק
געלאָזט פון רָמָה, ווען ער האָט אים געהאַט גענומען אַ

געזאָגט צו גדַליָהון אין פאַרבאָרגעניש אין מִצפָּה, אַזוי צו זאָגן:
לאָמיך גיין, איך בעט דיך, און איך וועל דערשלאָגן יִשמָעֵאל
דעם זון פון נתַניָהן, און קיין מענטש וועט ניט וויסן. נאָך וואָס
זאָל ער דיר נעמען דאָס לעבן, און גאַנץ יהודה וואָס זיינען
אַיינגעזאַמלט אַרום דיר, וועלן צעשפּרייט ווערן, און דער
איבערבלייב פון יהודה וועט אונטערגיין? 16 אָבער גדַליָהו דער
זון פון אַחיקָמען האָט געזאָגט צו יוֹחָנָן דעם זון פון קָרֵחן: זאָלסט
ניט טאָן דידאָזיקע זאַך, וואָרום ליגן זאָגסטו אויף יִשמָעֵאלן.

מא 1 און עס איז געווען אין זיבעטן חוֹדש, איז געקומען
יִשמָעֵאל דער זון פון נתַניָה דעם זון פון אֶלישָמָען פון
קיניגלאַכן אָפּשטאַם, און די גרויסע לייט פון דעם מלך, און צען
מאַן מיט אים, צו גדַליָהו דעם זון פון אַחיקָמען קיין מִצפָּה, און
זיי האָבן דאָרטן געגעסן ברויט אין איינעם אין מִצפָּה. 2 איז
אויפגעשטאַנען יִשמָעֵאל דער זון פון נתַניָהן, און די צען מאַן
וואָס מיט אים, און זיי האָבן געשלאָגן גדַליָהו דעם זון פון אַחיקָם
דעם זון פון שָפָנען מיטן שווערד; און ער האָט אים געטייט–
דעם וואָס דער מלך פון בָבל האָט אויפגעזעצט איבערן לאַנד.
3 אויך אַלע אידן וואָס זיינען געווען מיט אים, מיט גדַליָהון, אין
מִצפָּה, און די כַשׂדים וואָס האָבן זיך דאָרטן געפונען, די
מלחמה־לייט, האָט יִשמָעֵאל דערשלאָגן.
4 און עס איז געווען אויפן צווייטן טאָג נאָכן טייטן גדַליָהון,
ווען קיין מענטש האָט נאָך ניט געוווּסט, 5 זיינען אָנגעקומען
מענטשן פון שכֶם, פון שילוֹ, און פון שוֹמרוֹן, אַכציק מאַן מיט
אָפּגעגאָלטע בערד, און צעריסענע קליידער, און שניטן אויפן
לייב; מיט שפּייזאָפּפער און ווייִרויך אין זייער האַנט, אויף צו
ברענגען אין הויז פון גאָט. 6 איז אַרויסגעגאַנגען יִשמָעֵאל דער
זון פון נתַניָהן זיי אַנטקעגן פון מִצפָּה, געגאַנגען און גייענדיק

קינדער, און פון די אָרעמע פון לאַנד, פון די וואָס זיינען ניט
פאַרטריבן געוואָרן קיין בָּבל; 8און זיי זיינען געקומען צו גדַליָהן
קיין מִצפָּה: יִשמָעֵאל דער זון פון נתַניָהון, און יוחָנָן און יונָתָן
די זין פון קָרֵחַן, און שׂרָיָה דער זון פון תַּנחומֶתן, און די זין פון
עֵיפַין פון נטופָה, און יזַניָהו דער זון פון דעם מַעֲכָתי, זיי מיט
זייערע מענטשן. 9און גדַליָהו דער זון פון אַחיקָם דעם זון פון
שָפָנען האָט געשוואָרן זיי און זייערע מענטשן, אַזוי צו זאָגן: איר
זאָלט ניט מורא האָבן צו דינען די כַּשׂדים. זיצט אין לאַנד,
און דינט דעם מלך פון בָּבל, און אייך וועט זיין גוט. 10און איך,
אָט בלייב איך אין מִצפָּה צו שטיין פאַר די כַּשׂדים וואָס וועלן
קומען צו אונדז; און איר זאַמלט איין וויין, און זומעראויבס,
און אייל, און טוט אַריין אין אייערע כּלים, און זיצט אין אייערע
שטעט וואָס איר האָט פאַרכאַפּט.

11און אויך אַלע אידן וואָס אין מואָב, און צווישן די קינדער
פון עַמון, און אין אֶדום, און די וואָס אין אַלע לענדער, האָבן
געהערט אַז דער מלך פון בָּבל האָט געלאָזט אַן איבערבלייב
פון יהודה, און אַז ער האָט אויפגעזעצט איבער זיי גדַליָהו דעם
זון פון אַחיקָם דעם זון פון שָפָנען. 12און אַלע אידן האָבן זיך
אומגעקערט פון אַלע ערטער וואָס זיי זיינען פאַרשטויסן
געוואָרן אַהין, און זיי זיינען געקומען קיין לאַנד יהודה צו
גדַליָהון קיין מִצפָּה; און זיי האָבן אַיינגעזאַמלט וויין און זומער־
אויבס זייער פיל.

13און יוחָנָן דער זון פון קָרֵחַן, און אַלע הויפּטלייט פון חיל
וואָס אויפן פעלד, זיינען געקומען צו גדַליָהון קיין מִצפָּה, 14און
זיי האָבן צו אים געזאָגט: צי ווייסן ווייסטו אַז בַּעֲלִיס דער מלך
פון די קינדער פון עַמון האָט געשיקט יִשמָעֵאל דעם זון
פון נתַניָהן צו נעמען דיין לעבן? אָבער גדַליָהו דער זון פון
אַחיקָמען האָט זיי ניט געגלויבט. 15האָט יוחָנָן דער זון פון קָרֵחַן

[14]און דאָס גאַנצע פֿאָלק וואָס יִשמָעֵאל האָט גענומען געפֿאַנגען
פֿון מִצפָּה, האָבן זיך אויסגעדרייט און זיך אומגעקערט, און
זיינען אַוועקגעגאַנגען צו יוֹחָנָן דעם זון פֿון קָרֵחַן. [15]און יִשמָעֵאל
דער זון פֿון נתַניָהן איז אַנטרונען געוואָרן פֿון יוֹחָנָנען, מיט אַכט
מאַן, און איז אַוועק צו די קינדער פֿון עַמוֹן.
[16]און יוֹחָנָן דער זון פֿון קָרֵחַן, און אַלע הויפּטלייט פֿון חיל
וואָס מיט אים, האָבן גענומען דעם גאַנצן איבערבלייב פֿון דעם
פֿאָלק וואָס ער האָט אומגעקערט פֿון יִשמָעֵאל דעם זון פֿון
נתַניָהן, פֿון מִצפָּה, נאָכדעם ווי יענער האָט דערשלאָגן גדַליָה
דעם זון פֿון אַחִיקָמען–די מענער די מלחמה־לייט, און די
ווייבער, און די קינדער, און די הויפּדינער, וואָס ער האָט אומ־
געקערט פֿון גִבעוֹן; [17]און זיי זיינען געגאַנגען, און זיינען געזעסן
אין גֵרוּת־כִּמהָם וואָס ביי בֵּית־לֶחֶם, כּדי צו גיין קומען קיין
מִצרַיִם [18]פֿון וועגן די כַּשׂדים; וואָרום זיי האָבן מוֹרא געהאַט
פֿאַר זיי, ווייל יִשמָעֵאל דער זון פֿון נתַניָהן האָט דערשלאָגן
גדַליָהו דעם זון פֿון אַחִיקָמען, וואָס דער מלך פֿון בָּבֶל האָט
אויפֿגעזעצט איבערן לאַנד.

מב

[1]און אַלע הויפּטלייט פֿון חיל, און יוֹחָנָן דער זון פֿון קָרֵחַן,
און יזַניָה דער זון פֿון הוֹשַעיָהן, און דאָס גאַנצע פֿאָלק פֿון
קליין ביז גרויס, האָבן גענענט, [2]און האָבן געזאָגט צו יִרמיָהו
הַנָביא: זאָל, איך בעט דיך, פֿאַלן אונדזער געבעט פֿאַר דיר,
און זיי מתפּלל צו יהוה דיין גאָט פֿאַר אונדז, פֿאַר דעמדאָזיקן
גאַנצן איבערבלייב, וואָרום מיר זיינען פֿון פֿיל געבליבן ווינציק,
אַזוי ווי דיינע אויגן זעען אונדז. [3]און זאָל יהוה דיין גאָט אונדז
זאָגן דעם וועג וואָס מיר זאָלן אויף אים גיין, און די זאַך וואָס
מיר זאָלן טאָן.

געוויינט; און עס איז געווען, ווי ער האָט זיי באַגעגנט, אַזוי האָט
ער צו זיי געזאָגט: קומט צו גדַליָהו דעם זון פון אַחיקָמען. 7 איז,
ווי זיי זיינען אַרייַנגעקומען אין מיטן שטאָט, אַזוי האָט ישמָעאל
דער זון פון נתַניָהן זיי געשאָכטן אין דער גרוב אַריין, ער און
די מענטשן וואָס מיט אים. 8 און צען מאַן האָבן זיך געפונען
צווישן זיי, וואָס האָבן געזאָגט צו ישמָעאלן: טייט אונדז ניט
וואָרום מיר האָבן, באַהאַלטן אין פעלד, ווייץ און גערשטן און
אייל און האָניק. האָט ער זיך אָפּגעהאַלטן, און האָט זיי ניט
געטייט צווישן זייערע ברידער. 9 און די גרוב וואָס ישמָעאל
האָט אַהין אַרייַנגעוואָרפן די טויטע לייבער פון די מענטשן
וואָס ער האָט דערשלאָגן לעבן גדַליָהון, דאָס איז געווען די
וואָס דער מלך אָסאָ האָט געמאַכט אויס מורא פאַר בַּעשאָ
דעם מלך פון ישׂראל; זי האָט ישמָעאל דער זון פון נתַניָהן אָנ
געפילט מיט דערשלאָגענע.
10 און ישמָעאל האָט געפאַנגען דעם גאַנצן איבערבלייב
פון פאָלק וואָס אין מִצפָּה, די טעכטער פון מלך, און דאָס
גאַנצע פאָלק וואָס זיינען געבליבן אין מִצפָּה, וואָס נבוזַראַדָן דעם
הויפּט פון דעם לייב־חיל האָט געלאָזן אונטער גדַליָהו דעם
זון פון אַחיקָמען; האָט זיי ישמָעאל דער זון פון נתַניָהן געפאַנגען,
און ער איז אַוועק אַריבערצוגיין צו די קינדער פון עַמון.
11 האָט געהערט יוחָנָן דער זון פון קָרֵחן, און אַלע הויפּט־
לייט פון חיל וואָס מיט אים, דאָס גאַנצע בייז וואָס ישמָעאל
דער זון פון נתַניָהן האָט אָפּגעטאָן. 12 און זיי האָבן גענומען
אַלע מענער, און זיינען געגאַנגען מלחמה האַלטן מיט ישמָעאל
דעם זון פון נתַניָהן, און האָבן אים געפונען ביים גרויסן וואַסער
וואָס אין גִבעון. 13 און עס איז געווען, ווי דאָס גאַנצע פאָלק
וואָס מיט ישמָעאלן האָבן דערזען יוחָנָן דעם זון פון קָרֵחן, און
אַלע הויפּטלייט פון חיל מיט אים, אַזוי האָבן זיי זיך דערפרייט.

ווָארום איך בין מיט אײַך, אײַך צו העלפֿן,
און אײַך מציל צו זײַן פֿון זײַן האַנט.
12 און איך וועל אײַך געבן דערבאַרימונג,
און ער וועט אײַך דערבאַרימען,
און וועט אײַך אומקערן אויף אײַער ערד.
13 אויב אָבער איר זאָגט: מיר וועלן ניט בלײַבן אין דעם־
דאָזיקן לאַנד—ניט צוצוהערן צו דעם קָול פֿון יהוה אײַער גאָט,
14 אַזוי צו זאָגן: נײן, נײערט קײן לאַנד מִצרַיִם וועלן מיר גײן,
וווּ מיר וועלן ניט זען קײן מלחמה, און ניט הערן דעם קָול פֿון
אַ שופֿר, און מיר וועלן ניט הונגערן נאָך ברויט; און דאָרטן
וועלן מיר וווינען—15 טאָ אַצונד הערט דרום דאָס וואָרט פֿון
גאָט, איר איבערבלײַב פֿון יהודה:
אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאות,
דער גאָט פֿון ישׂראל:
אויב קערן וועט איר קערן אײַער פּנים
צו קומען קײן מִצרַיִם,
און איר וועט קומען וווינען דאָרטן,
16 איז, די שווערד וואָס איר האָט מורא פֿאַר איר,
וועט אײַך דאָרטן דערגרײכן אין לאַנד מִצרַיִם,
און דער הונגער וואָס איר דאגהט זיך וועגן אים,
וועט אײַך אָניאָגן דאָרטן אין מִצרַיִם,
און דאָרטן וועט איר שטאַרבן.
17 און געשען וועט מיט אַלע מענטשן
וואָס האָבן געקערט זײער פּנים צו קומען קײן מִצרַיִם,
צו וווינען דאָרטן,
אַז זײ וועלן שטאַרבן פֿון דער שווערד,
פֿונעם הונגער, און פֿון דער פּעסט,
און פֿון זײ וועט ניט זײַן אַ געבליבענער אָדער אַנטרונענער,

4האָט ירמיָהו הנָביא צו זיי געזאָגט: איך האָב געהערט;
אָט בין איך מתפּלל צו יהוה אײַער גאָט, אַזוי ווי אײַערע
ווערטער; און עס וועט זיין, איטלאַך וואָרט וואָס יהוה וועט אײַך
ענטפערן, וועל איך אײַך דערציילן; איך וועל ניט פאַרמיידן
פון אײַך אַ וואָרט.
5האָבן זיי געזאָגט צו ירמיָהון: זאָל יהוה זיין אַן אמתער און
באַגלויבטער עדות אַקעגן אונדז, אויב ניט אַזוי ווי איטלאַך
וואָרט מיט וואָס יהוה דיין גאָט וועט דיך שיקן צו אונדז, אַזוי
וועלן מיר טאָן. 6סיי גוט און סיי שלעכט וועלן מיר צוהערן
צו דעם קָול פון יהוה אונדזער גאָט, וואָס מיר שיקן דיך צו
אים; כּדי אונדז זאָל גוט זיין, אַז מיר וועלן צוהערן צו דעם קָול
פון יהוה אונדזער גאָט.
7און עס איז געווען צום סָוף פון צען טעג, איז דאָס וואָרט
פון גאָט געווען צו ירמיָהון. 8און ער האָט גערופן יוֹחָנָן דעם
זון פון קָרֵחַן, און אַלע הויפּטלייט פון חיל וואָס מיט אים, און
דאָס גאַנצע פאָלק פון קליין ביז גרויס. 9און ער האָט צו זיי
געזאָגט:

אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל,
וואָס איר האָט מיך צו אים געשיקט,
צו מאַכן פאַלן אײַער געבעט פאַר אים:
10אויב בלייבן וועט איר בלייבן אין דעמדאָזיקן לאַנד
וועל איך אײַך אויפבויען און ניט צעשטערן,
און וועל אײַך אײַנפלאַנצן און ניט אויסרייסן,
וואָרום איך האָב חרטה אויף דעם בייז
וואָס איך האָב אײַך געטאָן.
11איר זאָלט ניט מוֹרא האָבן פאַר דעם מלך פון בָּבל,
וואָס איר האָט מוֹרא פאַר אים;
איר זאָלט ניט מוֹרא האָבן פאַר אים, זאָגט גאָט,

געשיקט זאָגן: איר זאָלט ניט קומען קיין מִצרַיִם צו וווינען דאָרטן;
3 נײַערט בָּרוך דער זון פון נֵריָהן רעדט דיך אָן אויף אונדז, כּדי
אונדז איבערצוגעבן אין דער האַנט פון די כַּשׂדים אונדז צו
טײטן, אָדער אונדז צו פֿאַרטרײַבן קיין בָּבל.
4 און יוֹחָנָן דער זון פון קָרֵחַן, און אַלע הויפּטלײַט פון חיל,
און דאָס גאַנצע פֿאָלק, האָבן ניט צוגעהערט צו דעם קָול פון
גאָט, צו בלײַבן אין לאַנד יהודה. 5 און יוֹחָנָן דער זון פון קָרֵחַן,
און אַלע הויפּטלײַט פון חיל, האָבן גענומען דעם גאַנצן איבער־
בלײַב פון יהודה וואָס האָבן זיך אומגעקערט פון אַלע פֿעלקער
וואָס זײ זײַנען פֿאַרשטויסן געוואָרן אַהין, כּדי צו וווינען אין
לאַנד יהודה: 6 די מענער, און די ווײַבער, און די קינדער, און
דעם מלכס טעכטער, און אַלע נפשות וואָס נבוזַרְאַדָן דער
הויפּט פון דעם לײַב־חיל האָט געלאָזט מיט גדַליָהו דעם זון
פון אַחיקָם דעם זון פון שָפָנען, און ירמיָהו הַנָביאן, און בָּרוך
דעם זון פון נֵריָהון; 7 און זײ זײַנען געקומען קיין לאַנד מִצרַיִם;
וואָרום זײ האָבן ניט צוגעהערט צו דעם קָול פון גאָט; און זײ
זײַנען געקומען ביז תַּחפַּנחֵס.

8 און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו ירמיָהון אין תַּחפַּנחֵס,
אַזוי צו זאָגן: 9 נעם מיט דײַן האַנט גרויסע שטײנער, און זאָלסט
זײ באַהאַלטן אין וואַפּנע, אין דעם ציגלפּלאַסטער וואָס בײַם
אײַנגאַנג פון פַּרעהס הויז אין תַּחפַּנחֵס, פֿאַר די אויגן פון די
מענער פון יהודה; 10 און זאָלסט זאָגן צו זײ:
אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל:
זע, איך שיק און וועל נעמען
נבוּכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָּבל, מײַן קנעכט,
און איך וועל שטעלן זײַן טראָן
איבער דידאָזיקע שטײנער וואָס איך האָב באַהאַלטן,

פון וועגן דעם בייז וואָס איך ברענג אויף זיי.
18 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת,
דער גאָט פון ישׂראָל:
אַזוי ווי מיין כּעס און מיין גרימצאָרן איז אויסגעגאָסן געוואָרן
אויף די באַוווינער פון ירושָׁלַיִם,
אַזוי וועט אויסגעגאָסן ווערן מיין גרימצאָרן אויף אײַך,
ווען איר קומט קיין מִצרַיִם,
און איר וועט זיין פאַר אַ פלוך, און פאַר אַ שרעק,
און פאַר אַ קללה, און פאַר אַ שאַנד;
און איר וועט מער ניט אָנזען דעמדאָזיקן אָרט.
19 גאָט האָט אָנגעזאָגט וועגן אײַך, איר איבערבלייב פון
יהודה: איר זאָלט ניט גיין קיין מִצרַיִם; וויסן זאָלט איר
וויסן זיין אַז איך האָב אײַך היינט געוואָרנט. 20 וואָרום איר
האָט אַן אָפּנאַר באַגאַנגען אַקעגן אײַער זעל, ווען איר האָט
מיך געשיקט צו יהוה אײַער גאָט, אַזוי צו זאָגן: זיי מתפּלל פאַר
אונדז צו יהוה אונדזער גאָט, און אַזוי ווי אַלץ וואָס יהוה אונדזער
גאט וועט הייסן, אַזוי זאָג אונדז, און מיר וועלן טאָן. 21 און איך
האָב אײַך היינט געזאָגט, אָבער איר הערט ניט צו דעם קָול
פון יהוה אײַער גאָט, און צו אַלץ מיט וואָס ער האָט מיך
געשיקט צו אײַך . 22 און אַצונד וויסן זאָלט איר וויסן זיין, אַז
פון שווערד, פון הונגער, און פון פּעסט וועט איר שטאַרבן אין
דעם אָרט וואָס איר ווילט קומען וווינען דאָרטן.
מג 1 און עס איז געווען, ווי יִרמִיָהו האָט געענדיקט רעדן צום
גאַנצן פאָלק אַלע ווערטער פון יהוה זייער גאָט, מיט וואָס
יהוה זייער גאָט האָט אים געשיקט צו זיי, אַלע דידאָזיקע
ווערטער, 2 אַזוי האָט גערעדט עֲזַריָה דער זון פון הוֹשַׁעְיָהן, און
יוֹחָנָן דער זון פון קָרֵחן, און אַלע מוטווילִיקע לייט, זאָגנדיק
צו יִרמִיָהון: ליגן זאָגסטו! ניט יהוה אונדזער גאָט האָט דיך

נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד געשיקט, אַזוי צו זאָגן: איר זאָלט ניט
טאָן די דאָזיקע אומווערדיקע זאַך וואָס איך האָב פיינט. 5 אָבער
זיי האָבן ניט צוגעהערט און ניט צוגענייגט זייער אויער, זיך אומ־
צוקערן פון זייער שלעכטיקייט, ניט צו רייכערן צו פרעמדע
געטער. 6 און מיין גרימצאָרן און מיין כּעס איז אויסגעגאָסן
געוואָרן, און האָט געברענט אין די שטעט פון יהודה, און אין
די גאַסן פון ירושָלַיִם, און זיי זיינען געוואָרן אַ חורבן, אַ
וויסטעניש, אַזוי ווי היינטיקן טאָג. 7 און אַצונד האָט אַזוי געזאָגט
יהוה דער גאָט פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל: צו וואָס טוט
איר אייך אַליין אַ גרויסע רָעה, מע זאָל אייך פאַרשניידן
מאַן און ווייב, קינד און ברוסטקינד, פון צווישן יהודה, אייך
ניט צו לאָזן אַן איבערבלייב? 8 מיך צו דערצערענען מיט די
ווערק פון אייערע הענט, צו רייכערן צו פרעמדע געטער אין
לאַנד מִצרַיִם, וווּ איר זייט געקומען וווינען, כּדי מע זאָל אייך
פאַרשניידן, און כּדי איר זאָלט ווערן פאַר אַ קללה און פאַר
אַ שאַנד צווישן אַלע פעלקער פון דער ערד. 9 האָט איר
פאַרגעסן די שלעכטיקייטן פון אייערע עלטערן, און די
שלעכטיקייטן פון די מלכים פון יהודה, און די שלעכטיקייטן
פון זייערע ווייבער, און אייערע שלעכטיקייטן, און די
שלעכטיקייטן פון אייערע ווייבער, וואָס זיי האָבן געטאָן אין
לאַנד יהודה, און אין די גאַסן פון ירושָלַיִם? 10 זיי זיינען ניט
אונטערטעניק געוואָרן ביז אויף היינטיקן טאָג, און זיי האָבן ניט
מוֹרא געהאַט, און זיינען ניט געגאַנגען אין מיין תּוֹרה און אין
מיינע געזעצן וואָס איך האָב געלייגט פאַר אייך און פאַר
אייערע עלטערן.

11 דרום האָט אַזוי געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת,
דער גאָט פון ישׂראל:
זעט, איך קער מיין פּנים אויף אייך צום בייזן,

און ער וועט אויסשפּרייטן זיין פּראַכטגעצעלט איבער זיי.
11און ער וועט קומען, און וועט שלאָגן דאָס לאַנד מִצרַיִם;
וועמען צום טויט, צום טויט,
און וועמען צו געפֿאַנגענשאַפֿט צו געפֿאַנגענשאַפֿט,
און וועמען צום שווערד צום שווערד.
12און איך וועל אָנצינדן אַ פֿייער
אין די הייזער פֿון די געטער פֿון מִצרַיִם;
און ער וועט זיי פֿאַרברענען,
אָדער זיי נעמען געפֿאַנגען;
און ער וועט צונױפֿװיקלען דאָס לאַנד מִצרַיִם,
ווי אַ פּאַסטוך וויקלט צונויף זיין בגד;
און ער וועט אַרויס פֿון דאָרטן בשלום.
13און ער וועט צעברעכן די זיילשטיינער פֿון בֵּית־שֶׁמֶש
וואָס אין לאַנד מִצרַיִם;
און די הייזער פֿון די געטער פֿון מִצרַיִם
וועט ער פֿאַרברענען אין פֿייער.

מד 1דאָס וואָרט [פֿון גאָט] וואָס איז געווען צו יִרמְיָהון וועגן
אַלע אידן וואָס זיינען געזעסן אין לאַנד מִצרַיִם, די וואָס
זיינען געזעסן אין מִגדוֹל, און אין תַּחפַּנחֵס, און אין נוֹף, און אין
לאַנד פַּתרוֹס, אַזוי צו זאָגן: 2אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאוֹת,
דער גאָט פֿון ישׂראל: איר האָט געזען דאָס גאַנצע בייז וואָס
איך האָב געבראַכט אויף ירושָלַיִם, און אויף אַלע שטעט פֿון
יהודה; און אָט זיינען זיי אַ וויסטעניש היינטיקן טאָג, און קיינער
וווינט ניט אין זיי; 3פֿון וועגן זייער בייז וואָס זיי האָבן געטאָן, מיך
צו דערצערענען, צו גיין רייכערן און דינען צו פֿרעמדע געטער
וואָס ניט זיי האָבן זיי געקענט, ניט איר, און ניט אײַערע עלטערן.
4און איך האָב צו אײַך געשיקט אַלע מיינע קנעכט די נביאים,

מויל, צו רייכערן צו דער מלכּה פון הימל, און גיסן צו איר
גיסאָפּפער, אַזוי ווי מיר האָבן געטאָן, מיר און אונדזערע
עלטערן, אונדזערע מלכים און אונדזערע האַרן, אין די שטעט
פון יהודה, און אין די גאַסן פון ירושָלַיִם; און מיר האָבן געהאַט
ברויט צו זאַט, און אונדז איז געווען גוט, און שלעכטס האָבן
מיר ניט אָנגעזען. [18]און פון זינט מיר האָבן אויפגעהערט
רייכערן צו דער מלכּה פון הימל, און גיסן צו איר גיסאָפּפער,
זיינען מיר געמינערט פון אַלץ, און פון שווערד און פון הונגער
ווערן מיר פאַרלענדט. [19]און אַז מיר האָבן גערייכערט צו
דער מלכּה פון הימל, און געגאָסן צו איר גיסאָפּפער, האָבן
מיר דען אָן אונדזערע מאַנען איר געמאַכט קוכנס אין איר
געשטאַלט, און געגאָסן צו איר גיסאָפּפער?

[20]האָט יִרמִיָהו געזאָגט צום גאַנצן פאָלק—צו די מענער
און צו די ווייבער, צו דעם גאַנצן פאָלק וואָס האָבן אים געגעבן
אַן ענטפער—אַזוי צו זאָגן: [21]פאַרוואָר, די רייכערונג וואָס איר
האָט גערייכערט אין די שטעט פון יהודה, און אין די גאַסן פון
ירושָלַיִם, איר און אייערע עלטערן, אייערע מלכים און אייערע
האַרן, און דאָס פאָלק פון לאַנד, דעראָן האָט גאָט געדאַכט,
און עס איז אים אַרויפגעקומען אויפן זינען; [22]און גאָט האָט מער
ניט געקענט פאַרטראָגן, פון וועגן אייערע בייזע מעשׂים, פון
וועגן די אומווערדיקייטן וואָס איר האָט געטאָן, און אייער לאַנד
איז געוואָרן פאַר אַ וויסטעניש, און פאַר אַ שרעק, און פאַר אַ
קללה, אָן אַ באַוווינער, אַזוי ווי היינטיקן טאָג. [23]וויל איר האָט
גערייכערט, און וויל איר האָט געזינדיקט צו גאָט, און האָט ניט
צוגעהערט צו דעם קָול פון גאָט, און אין זיין תּוֹרה און אין זיינע
געזעצן און אין זיינע אָנזאָגן זייט איר ניט געגאַנגען, דרום האָט
אַייך געטראָפן דאָסדאָזיקע בייז, אַזוי ווי היינטיקן טאָג.

אוּן צוּ פֿאַרשניידן גאַנץ יהודה.
[12]און איך װעל נעמען דעם איבערבלײַב פֿון יהודה
װאָס האָבן געקערט זײער פּנים
צו קומען קײן לאַנד מִצרַיִם צו װױנען דאָרטן,
און אַלע װעלן פֿאַרלענדט װערן;
אין לאַנד מִצרַיִם װעלן זײ פֿאַלן;
פֿון שװערד, פֿון הונגער, װעלן זײ פֿאַרלענדט װערן;
פֿון קלײן ביז גרױס, פֿון שװערד און פֿון הונגער
װעלן זײ שטאַרבן;
און זײ װעלן זײַן פֿאַר אַ פֿלוּך, און פֿאַר אַ שרעק,
און פֿאַר אַ קללה, און פֿאַר אַ שאַנד.
[13]און איך װעל זיך אָפּרעכענען
מיט די װאָס זיצן אין לאַנד מִצרַיִם,
װי איך האָב זיך אָפּגערעכנט מיט ירושָלַיִם,
מיט שװערד, מיט הונגער, און מיט פּעסט.
[14]און פֿון דעם רעשט פֿון יהודה
װאָס קומען קײן לאַנד מִצרַיִם צו װױנען דאָרטן,
װעט ניט זײַן אַ געבליבענער אָדער אַנטרונענער
זיך אומצוקערן קײן לאַנד יהודה,
װאָס זײער האַרץ ציט זײ זיך װידער צו באַזעצן דאָרטן;
װאָרום זײ װעלן זיך ניט אומקערן, צוּמאָל װי אַנטרונענע.
[15]האָבן געענטפֿערט יִרמְיָהון אַלע מענער װאָס האָבן
געװוּסט אַז זײערע װײַבער רײכערן צו פֿרעמדע געטער, און
אַלע װײַבער װאָס זײַנען געשטאַנען אַרום, אַ גרױס געזעמל, און
דאָס גאַנצע פֿאָלק װאָס זײַנען געזעסן אין לאַנד מִצרַיִם, אין
פַּתרוֹס, אַזױ צו זאָגן: [16]דאָס װאָרט װאָס דו האָסט גערעדט צו
אונדז אין נאָמען פֿון גאָט, הערן מיר דיר ניט צו. [17]נײערט טאָן
װעלן מיר טאָן איטלאַך װאָרט װאָס איז אַרױס פֿון אונדזער

מיינע ווערטער אויף אײַך צום בייזן;

30 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:

זע, איך גיב איבער פַּרעה־חָפרַע דעם מלך פון מִצרַיִם

אין דער האַנט פון זיינע פיינט,

און אין דער האַנט פון די וואָס זוכן זיין לעבן,

ווי איך האָב איבערגעגעבן צִדקִיָהוּ דעם מלך פון יהודה

אין דער האַנט פון נבוכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָּבל,

זיין פיינט און דער וואָס האָט געזוכט זיין לעבן.

מה

1 דאָס וואָרט וואָס יִרמיָהוּ הַנָבִיא האָט גערעדט צו בָּרוּך
דעם זון פון נֵריָהן, ווען ער האָט אויפגעשריבן די דאָזיקע
ווערטער אויף אַ בוך פון יִרמיָהוס מויל, אין פירטן יאָר פון
יהוֹיָקים דעם זון פון יֹאשִיָהון, דעם מלך פון יהודה, אַזוי צו זאָגן:

2 אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל וועגן דיר, בָּרוּך:

3 האָסט געזאָגט: אָ וויי איז מיר!

וואָרום גאָט האָט געמערט קומער אויף מיין ווייטאָק;

איך בין מיד פון מיין זיפצן,

און געפין ניט קיין רו.

4 אַזוי זאָלסטו זאָגן צו אים: אַזוי האָט גאָט געזאָגט:

זע, וואָס איך האָב געבויט צעשטער איך,

און וואָס איך האָב געפלאַנצט רייס איך אויס;

און אַזוי איז דאָס אין גאַנצן לאַנד.

5 און דו פאַרלאַנגסט דיר גרויסע זאַכן?

זאָלסט ניט פאַרלאַנגען.

וואָרום זע, איך ברענג אַן אומגליק אויף אַלע לייבער,

זאָגט גאָט;

אָבער דיר וועל איך געבן דיין נפש צום געווינס,

אין אַלע ערטער וואָס דו וועסט גיין אַהין.

24און יִרמְיָהו האָט געזאָגט צום גאַנצן פאָלק, און צו אַלע
ווײַבער: הערט דאָס וואָרט פון גאָט, איר גאַנץ יהודה וואָס אין
לאַנד מִצרַיִם. 25אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט
פון ישׂראל, אַזוי צו זאָגן: איר און אײַערע ווײַבער האָט אי
גערעדט מיט אײַער מויל, אי מיט אײַערע הענט דערפילט,
אַזוי צו זאָגן: „טאָן וועלן מיר טאָן אונדזערע נדרים וואָס מיר
האָבן אַ נדר געטאָן, צו רייכערן צו דער מלכּה פון הימל, און
צו גיסן צו איר גיסאָפּפער"; מקיים מוזט איר מקיים זײַן אײַערע
נדרים, און טאָן מוזט איר טאָן אײַערע נדרים!
26דרום הערט דאָס וואָרט פון גאָט,
איר גאַנץ יהודה וואָס זיצט אין לאַנד מִצרַיִם,
אָט שווער איך בײַ מײַן גרויסן נאָמען, זאָגט גאָט,
אויב מײַן נאָמען וועט מער גערופן ווערן
פון דעם מויל פון אַ שום מענטשן פון יהודה
אין גאַנצן לאַנד מִצרַיִם,
וואָס זאָל זאָגן: אַזוי ווי גאָט יהוה לעבט!
27זע, איך פּאַס־אויף אויף זײ צום בייזן און ניט צום גוטן;
און אומקומען וועלן אַלע מענער פון יהודה
וואָס אין לאַנד מִצרַיִם
פון שווערד און פון הונגער, ביז זײ וועלן פאַרלענדט ווערן.
28און אַנטרונענע פון שווערד וועלן זיך אומקערן
פון לאַנד מִצרַיִם קיין לאַנד יהודה, געציילטע מענטשן;
און וויסן וועט דער גאַנצער איבערבלײַב פון יהודה
וואָס זײַנען געקומען קיין לאַנד מִצרַיִם צו וווינען דאָרטן,
וועמעס וואָרט וועט מקוים ווערן, מײַנס אָדער זייערס.
29און דאָס איז אײַך אַ צייכן, זאָגט גאָט,
אַז איך רעכן זיך אָפּ מיט אײַך אין דעמדאָזיקן אָרט,
כּדי איר זאָלט וויסן אַז מקוים וועלן מקוים ווערן

איך וועל אונטערברענגען די שטאָט
און די וווינער אין איר.
9 שפּרינגט אויף, איר פערד,
און ווילדעוועט, איר רייטוועגן,
און זאָלן אַרויסגיין די גיבורים,
כּוש און פּוט וואָס האַלטן אַ שילד,
און די לודים וואָס האַלטן־שפּאַנען אַ בויגן.

10 און יענער טאָג וועט זיין בײַ יהוה דער גאָט פון צבָאות
אַ טאָג פון נקמה זיך נוֹקם צו זיין אָן זיינע פיינט;
און עסן וועט די שווערד און זיך זעטן,
און זיך אָנטרינקען מיט זייער בלוט;
וואָרום אַ שלאַכטונג איז בײַ יהוה דעם גאָט פון צבָאות
אין צפונלאַנד בײַם טייך פּרָת.
11 גיי אַרויף קיין גִלעָד, און נעם באַלזאַם,
יונגפרוי טאָכטער מִצרַיִם;
אומזיסט האָסטו רפואות געמערט,
ניטאָ קיין געגעזונג פאַר דיר.
12 געהערט האָבן די פעלקער דיין שאַנד,
און מיט דיין געשריי איז פול די ערד;
וואָרום אַ גיבור אָן אַ גיבור האָט געשטרויכלט,
אין איינעם געפאַלן זיינען זיי ביידע.

13 דאָס וואָרט וואָס גאָט האָט גערעדט צו יִרמְיָהו הַנָבִיא
וועגן דעם קומען פון נבוּכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָבל צו שלאָגן
מִצרַיִם.
14 זאָגט אָן אין מִצרַיִם, און מאַכט הערן אין מִגדוֹל,
און מאַכט הערן אין נוֹף און תַחפַּנחֵס;

מו 1וואָס דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו יִרמְיָהו הַנָבִיא
אויף די פעלקער.
2אויף מִצרַיִם. אויף דעם חיל פון פַּרעה־נכו דעם מלך
פון מִצרַיִם, וואָס איז געווען בײַם טײַך פְּרָת אין כַּרכְּמִיש, וואָס
נבוּכַדרֶאצַר דער מלך פון בָּבֶל האָט געשלאָגן אין פירטן יאָר
פון יהוֹיָקים דעם זון פון יאשִׁיָהון, דעם מלך פון יהודה.

3בּרייט אָן פאַנצער און שילד,
און גענענט אויף מלחמה!
4שפּאַנט די פערד,
און זעצט זיך אַרויף, איר רײַטער,
און שטעלט זיך אויס אין די קיווערס;
שלַײַפט די שפּיזן,
טוט אָן די וואָפנקליידער!
5פאַרוואָס זע איך זיי דערשראָקענע אָפּטרעטן אַהינטער?
און זייערע גיבּוֹרים ווערן צעקלאַפּט,
און לויפן אין געלאַף, און קערן זיך ניט אום;
אַ שרעק רונד אַרום, זאָגט גאָט.
6דער פלינקער קען ניט אַנטלויפן,
און דער גיבּור קען ניט אַנטרונען ווערן;
אין צפון בײַם בּרעג פון טײַך פְּרָת
ווערן זיי געשטרויכלט און פאַלן.

7ווער איז דער וואָס גייט אויף ווי דער נילוס,
וואָס ווי שטראָמען שטורעמען זײַנע וואַסערן?
8מִצרַיִם גייט אויף ווי דער נילוס,
און ווי שטראָמען שטורעמען די וואַסערן;
און ער זאָגט: איך וועל אויפגיין,
איך וועל בּאַדעקן די ערד,

וואָרום דער טאָג פֿון זייער בראָך איז געקומען אויף זיי,
די צייט פֿון זייער רעכנשאַפֿט.
22 איר קָול גייט ווי פֿון אַ שלאַנג,
וואָרום מיט חיל גייט מען,
און מיט העק קומט מען אויף איר,
אַזוי ווי האָלצהעקער.
23 זיי האַקן אויס איר וואַלד, זאָגט גאָט,
ווי ער איז ניט צו דערפֿאָרשן;
וואָרום מער ווי היישעריקן זיינען זיי,
און ניטאָ קיין צאָל צו זיי.
24 געוואָרן צו שאַנד איז די טאָכטער מִצרַיִם,
געגעבן אין דער האַנט פֿון דעם פֿאָלק פֿון צפֿון.

25 געזאָגט האָט יהוה פֿון צבָאוֹת, דער גאָט פֿון ישׂראל:
זע, איך רעכן זיך אָפּ מיט אָמוֹן פֿון נוֹא,
און מיט פַּרעהן, און מיט מִצרַיִם,
און מיט אירע געטער, און מיט אירע מלכים;
אי מיט פַּרעהן אי מיט די וואָס פֿאַרזיכערן זיך אויף אים.
26 און איך וועל זיי געבן אין דער האַנט
פֿון די וואָס זוכן זייער לעבן,
און אין דער האַנט פֿון נבוּכַדרֶאצַר דעם מלך פֿון בבל,
און אין דער האַנט פֿון זיינע קנעכט;
און דערנאָך וועט זי באַוווינט ווערן,
אַזוי ווי אין די טעג פֿון אַמאָל, זאָגט גאָט.

27 אָבער דו זאָלסט ניט מוֹרא האָבן, מיין קנעכט יעקב,
און זאָלסט ניט אַנגסטן, ישׂראל,
וואָרום זע, איך העלף דיר פֿון דער ווייט,

זאָגט: שטעל זיך און בּרייט דיך אָן,
וואָרום די שווערד פֿאַרצערט רונד אַרום דיר.
15 פֿאַרוואָס איז דיין שטאַרקער אַנידערגעוואָרפֿן געוואָרן?
ער איז ניט בּאַשטאַנען, וואָרום גאָט האָט אים געשטויסן.
16 ער האָט געמערט די געשטרויכלטע;
יאָ, איינער אויפֿן אַנדערן זיינען זיי געפֿאַלן,
און זיי האָבּן געזאָגט: שטייט אויף,
און לאָמיר זיך אומקערן צו אונדזער פֿאָלק,
און צום לאַנד פֿון אונדזער געבּורט,
פֿון וועגן דער שווערד וואָס פֿאַרטיליגט.
17 זיי האָבּן דאָרטן גערופֿן:
פַּרעה דער מלך פֿון מִצרַיִם איז בּלויז טומל;
ער האָט געלאָזט די צייט אַריבּערגיין.
18 אַזוי ווי איך לעבּ, זאָגט דער קיניג—
יהוה פֿון צבָאוֹת איז זיין נאָמען,
אַז ווי תָּבוֹר צווישן די בּערג,
און ווי כַּרמֶל בּיים ים, וועט ער קומען.
19 מאַך דיר וואַנדער־כּלים,
טאָכטער בּאַוווינערן פֿון מִצרַיִם;
וואָרום נֹף וועט צו וויסט ווערן,
און חרבֿ זיין אָן אַ בּאַוווינער.
20 אַ ווונדערשיין קאַלבּ איז מִצרַיִם,
אָבּער די שטעכפֿליג פֿון צפֿון איז געקומען, געקומען.
21 אַפֿילוּ אירע געדונגענע קריגסלייט אין איר
זיינען ווי קעלבּער געשטאָפּטע,
וואָרום זיי אויך האָבּן זיך אומגעקערט,
זיי זיינען אַנטלאָפֿן אין איינעם,
זיי זיינען ניט בּאַשטאַנען;

וואָרום גאָט טוט פֿאַרוויסטן די פּלִשתּים,
דעם רעשט פֿון אינזל כַּפתּוֹר.
5 געקומען איז אַ פּליכעניש אויף עַזָה
פֿאַרשניטן געוואָרן איז אַשקלוֹן,
דער רעשט פֿון זייער טאָל.
ביז וואַנען וועסטו זיך דעם לייב שניידן?
6 וויי, דו שווערד פֿון גאָט,
ביז ווי לאַנג נאָך וועסטו ניט רוען?
ווער אַיינגעטאָן אין דיין שייד,
באַרו זיך און ווער שטיל.
7 ווי קענסטו זיין רואיק?
אַז גאָט האָט איר באַפֿוילן;
אויף אַשקלוֹן און אויפֿן באָרטן פֿון ים,
אַהין האָט ער זי באַשערט.

מח 1 אויף מוֹאָב.
אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאוֹת,
דער גאָט פֿון ישׂראל:
וויי צו נבוֹ, וואָרום זי איז פֿאַרוויסט;
צו שאַנד, באַצוווּנגען, איז קִריָתַיִם,
צו שאַנד און צעבראָכן איז מִשׂגָב.
2 ניטאָ מער דער לויב פֿון מוֹאָב,
אין חֶשבּוֹן האָט מען באַקלערט[א] בייז אויף איר:
קומט, און לאָמיר זי פֿאַרשניידן פֿון צו זיין אַ פֿאָלק!
דו אויך, מַדמֵן, וועסט שטיל ווערן[ב],
דיר וועט נאָכגיין די שווערד.
3 אַ קָול פֿון געשריי פֿון חוֹרוֹנַיִם,
אַ פֿאַרוויסטונג און אַ בראָך אַ גרויסער.

[א] וואָרטשפּיל: בְּחֶשְׁבּוֹן חָשְׁבוּ. [ב] וואָרטשפּיל: מַדְמֵן תִּדֹּמִּי.

און דיין זאָמען פון לאַנד פון זייער געפאַנגענשאַפט;
און יעקב וועט ווידער זיין רואיק און זיכער,
און קיינער וועט ניט שרעקן.
28 דו זאָלסט ניט מוֹרא האָבן, מיין קנעכט יעקב, זאָגט גאָט,
וואָרום איך בין מיט דיר.
וואָרום איך וועל מאַכן אַ פאַרלענדונג פון אַלע פעלקער
וואָס איך האָב דיך פאַרשטויסן אַהין,
אָבער פון דיר וועל איך קיין פאַרלענדונג ניט מאַכן;
און איך וועל דיך שטראָפן לויט גערעכטיקייט,
אָבער פאַרטיליקן וועל איך דיך ניט פאַרטיליקן.

מז 1 וואָס דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו יִרמְיָהוּ הַנָבִיא
אויף די פְּלִשתּים, איידער פַּרעה האָט געשלאָגן עַזָה.
2 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, וואַסערן גייען אויף פון צפון,
און וועלן ווערן אַ פלייציקער טייך,
און פאַרפלייצן דאָס לאַנד און איר פולקייט,
די שטאָט און די וווינער אין איר;
און שרייען וועלן די מענטשן,
און יאָמערן וועלן אַלע וווינער פון לאַנד.
3 איבער דעם טריטגעפילדער פון די קלויען פון זיינע אָגערס,
איבער דעם רעש פון זיינע רייטוועגן,
דעם טומל פון זיינע רעדער,
קערן זיך עלטערן ניט צו קינדער, פון אָפּהענטיקייט.
4 פון וועגן דעם טאָג וואָס קומט
צו פאַרוויסטן אַלע פְּלִשתּים,
צו פאַרשניידן פון צוֹר און פון צידוֹן
איטלאַך געבליבענעם העלפער;

און אין גָלות איז ער ניט געגאַנגען;
דערפאַר האָט זיך אָפּגעשטעלט זיין טעם ביי אים,
און זיין ריח האָט זיך ניט געביטן.
[12]אָבער זע, טעג קומען,
זאָגט גאָט,
און איך וועל שיקן צו אים אומבייגערס,
און זיי וועלן אים אומבייגן,
און זיינע כלים וועלן זיי אויסליידיקן,
און זייערע קריג וועלן זיי צעברעכן.
[13]און מואָב וועט זיך שעמען מיט כמוש,
ווי דאָס הויז פון ישׂראל האָט זיך געשעמט
מיט בית־אֵל[א] זייער פאַרזיכערונג.
[14]ווי קענט איר זאָגן: גיבורים זיינען מיר,
און העלדישע לייט פאַר מלחמה?
[15]פאַרוויסט געוואָרן איז מואָב,
און אויף אירע שטעט איז מען אַרויפגעגאַנגען;
און זיינע געקליבענע יונגען[ב]
האָבן געניִדערט צו דער שחיטה,
זאָגט דער קיניג—
יהוה פון צבָאות איז זיין נאָמען.
[16]נאָענט איז דער בראָך פון מואָב צו קומען,
און זיין אומגליק אַיילט זייער.
[17]באַדויערט אים אַלע זיינע אַרומיקע,
און אַלע וואָס קענט זיין נאָמען;
זאָגט: ווי איז צעבראָכן דער מאַכטיקער שטעקן,
דער פּראַכטיקער שטאָק!
[18]ניִדער פון כבוד, און זיץ אין דאָרשטיקייט,
טאָכטער באַוווינערן פון דיבון,

א זע מלכים א׳, יב, 28–33. ב וואָרטשפּיל: מִבְחַר בַּחוּרָיו.

4 צעבראָכן געוואָרן איז מואָב,
אירע יונגע לאָזן הערן אַ געשריי.
5 וואָרום דעם אויפגאַנג פון לוחית
גייט מען אַרויף מיט געוויין אויף געוויין;
וואָרום אויף דעם אַראָפּגאַנג פון חורונַיִם
הערט מען אַן אַנגסטגעשריי פון בראָך.
6 אַנטלויפט, ראַטעוועט אײַער נפש,
און זייט ווי אַ טאַמאַריסק אין דער מדבר.

7 וואָרום ווייל דו האָסט זיך פאַרזיכערט
אויף דײַנע אויפטוען און אויף דײַנע אוצרות,
וועסט דו אויך באַצוווּנגען ווערן;
און כמוש וועט אין גָלות אַוועק,
זײַנע פּריסטער און זײַנע האַרן אין אײנעם.
8 און אַ פאַרוויסטער וועט קומען אויף איטלאַכער שטאָט,
און קיין שטאָט וועט ניט אַנטרונען ווערן;
און אונטערגיין וועט דער טאָל,
און פאַרטיליגט ווערן וועט דער פּלוין,
אַזוי ווי גאָט האָט געזאָגט.
9 גיט פליגלען צו מואָב,
וואָרום פליען אַוועקפליען וועט זי;
און אירע שטעט וועלן צו וויסט ווערן,
אָן אַ באַוווינער אין זיי.
10 פאַרשאָלטן דער וואָס טוט אָפּגעלאָזט די אַרבעט פון גאָט,
און פאַרשאָלטן דער וואָס פאַרמיידט זיין שווערד פון בלוט!
11 רואיק געווען איז מואָב פון זיין יוגנט אָן,
און אָפּגערוהט איז ער אויף זײַנע הייוון,
און ניט איבערגעליידיקט געוואָרן פון כלי אין כלי,

וואָס ווען נאָר דו האָסט גערעדט פון אים,
פלעגסטו זיך אויפטרייסלען?
28 פאַרלאָזט די שטעט, און רוט אין פעלז,
באַוווינער פון מואָב,
און זייט ווי אַ טויב וואָס טוט נעסטן
ביי די זייטן פון דעם מויל פון אַ גרוב.

29 מיר האָבן געהערט די שטאָלצקייט פון מואָב,
ווי זייער שטאָלץ ער איז;
זיין גרויסקייט און זיין שטאָלצקייט און זיין גאווה,
און די הויכקייט פון זיין האַרצן.
30 איך ווייס, זאָגט גאָט, זיין חוצפּה,
און זיינע באַרימערייען אָן אַ האַפּט,
זייער טאָן אָן אַ האַפּט.
31 דרום יאָמער איך אויף מואָב,
און אויף גאַנץ מואָב טו איך קלאָגן;
אויף די באַוווינער פון קיר־חֶרֶשׂ מוז מען זיפצן.
32 מער פון דעם געוויין אויף יַעְזֵר וויין איך אויף דיר,
ווייַנשטאָק פון שִׂבְמָה;
דיינע צווייגן זיינען ביז צום ים אַריבער,
ביזן ים פון יַעְזֵר האָבן זיי דערגרייכט;
אויף דיין האַרבסטונג און אויף דיין לעז
איז אַ פאַרוויסטער אָנגעפאַלן.
33 און אַיינגעטאָן איז די פרייד און די לוסטיקייט
פון דעם פרוכטגאָרטן, און פון לאַנד מואָב,
און וויין פון די קעלטערס האָב איך פאַרשטערט;
מע טרעט ניט מיט „הֵידָד"!
דער „הֵידָד" איז ניט „הֵידָד".

ווּאָרום דער פֿאַרוויסטער פֿון מואָב
איז אַרויפֿגעקומען אויף דיר,
ער האָט צעשטערט דײַנע פֿעסטונגען.
19 בײַם וועג שטיי, און קוק אויס,
באַוווינערין פֿון ערוער;
פֿרעג דעם אַנטלאָפֿענעם און די אַנטרונענע;
זאָג: וואָס איז געשען?
20 צו שאַנד געוואָרן איז מואָב,
וואָרום זי איז צעבראָכן געוואָרן;
יאָמערט און שרײַט,
זאָגט אָן אין אַרנון,
אַז פֿאַרוויסט געוואָרן איז מואָב.
21 און אַ משפּט איז געקומען אויף דעם לאַנד פֿון פּלוין;
אויף חולון, און אויף יַהצָה, און אויף מֵיפָעַת;
22 און אויף דיבון, און אויף נבו, און אויף בֵּית־דִבלָתַיִם;
23 און אויף קִריָתַיִם, און אויף בֵּית־גָמול, און אויף בֵּית־מְעון;
24 און אויף קריות, און אויף בָצרָה,
און אויף אַלע שטעט פֿון לאַנד מואָב,
די ווײַטע און די נאָענטע.
25 אָפּגעהאַקט געוואָרן איז דער האָרן פֿון מואָב,
און זײַן אָרעם איז צעבראָכן געוואָרן,
זאָגט גאָט.
26 פֿאַרשיכּורט אים,
וואָרום קעגן גאָט האָט ער זיך געגרײַסט;
און מואָב וועט זיך פּאַטשן אין זײַן מײַקאַכץ,
און ער אויך וועט צום געלעכטער ווערן.
27 וואָרום איז ניט אַ געלעכטער געווען דיר ישׂראל?
צי איז ער צווישן גנבים געפֿונען געוואָרן,

און מואָב וועט ווערן צו געלעכטער און צו שרעק
פאַר אַלע זיינע אַרומיקע.

40 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, ווי אַן אָדלער וועט ער שוועבן,
און שפרייטן זיינע פליגלען צו מואָב.
41 באַצוווּנגען ווערן די שטעט,
און די פעסטונגען ווערן איינגענומען;
און דאָס האַרץ פון די גיבורים פון מואָב אין יענעם טאָג
וועט זיין ווי דאָס האַרץ פון אַ פרוי אין ווייען.
42 און מואָב וועט פאַרטיליגט ווערן פון צו זיין אַ פאָלק,
פאַרוואָס ער האָט זיך קעגן גאָט געגרייסט.
43 אַ גרויל און אַ גרוב און אַ נעץ[א] אויף דיר,
באַוווינער פון מואָב, זאָגט גאָט.
44 דער וואָס אַנטלויפט פון דעם גרויל,
וועט אַריינפאַלן אין גרוב,
און דער וואָס קומט אַרויף פון גרוב,
וועט געפאַנגען ווערן אין נעץ;
וואָרום איך וועל ברענגען אויף איר, אויף מואָב,
דאָס יאָר פון זייער רעכנשאַפט, זאָגט גאָט.

45 אין שאָטן פון חשבון האָבן זיך אָפּגעשטעלט
אָן כּוח אַנטרונענע;
וואָרום אַ פייער איז אַרויס פון חשבון,
און אַ פלאַם פון מיטן סיחון,
און זי האָט פאַרצערט די שלייף פון מואָב,
און דעם שאַרבן פון די ליאַרעמיוונגען.
46 וויי דיר, מואָב!

א וואָרטשפּיל: פּחד וָפַחַת וָפָח.

34 דאָס געשריי פון חֶשבּוֹן איז בּיז אֶלעָלֵה,
בּיז יַהַץ לאָזן זיי אַרויס זייער קָול,
פון צוֹעַר בּיז חוֹרוֹנַיִם,
דער דרייאָריקער קוּ;
וואָרום אויך די וואַסערן פון נִמרים
וועלן צו וויסט ווערן.

35 און איך וועל פאַרשטערן פון מוֹאָב,
זאָגט גאָט,
דעם וואָס בּרענגט־אויף אויף אַ בָּמָה,
און דעם וואָס רייכערט צו זיינע געטער.
36 דרום מיין האַרץ אויף מוֹאָב
טוט ווי פליטן בּרומען,
און מיין האַרץ אויף די מענער פון קיר־חֶרֶשׂ,
טוט ווי פליטן בּרומען,
פאַרוואָס די שפע וואָס זיי האָבן אָנגעשאַפט
איז אונטערגעגאַנגען.
37 וואָרום יעטוועדער קאָפּ איז אַ פּליך,
און יעטוועדער בּאָרד איז אָפּגעשניטן,
אויף אַלע הענט זיינען שניטן,
און אויף די לענדן איז זאַק.
38 אויף אַלע דעכער פון מוֹאָב, און אין אירע גאַסן,
איז לויטער קלאָגעריי;
וואָרום איך האָב צעבּראָכן מוֹאָב
ווי אַ נישטווערטיקע כּלי, זאָגט גאָט.
39 ווי איז זי צעבּראָכן געוואָרן!—יאָמערט—
ווי האָט מוֹאָב אין בּיוש דעם רוקן געקערט!

„ווער קען קומען צו מיר?"
5זע, איך ברענג אויף דיר אַ פּחד,
זאָגט יהוה דער גאָט פון צבָאוֹת,
פון אַלע דײַנע אַרומיקע,
און איר וועט פאַרשטויסן ווערן איטלאַכער גלײַך אַקעגן זיך,
און קײנער וועט ניט אײַנזאַמלען דעם פאַרוואָגלטן.
6אָבער דערנאָך וועל איך אומקערן
די געפאַנגענשאַפט פון די קינדער פון עַמוֹן,
זאָגט גאָט.

7אויף אֶדוֹם.
אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאוֹת:
איז מער קײן חכמה ניטאָ אין תֵּימָן?
איז אַן עצה אויסגעגאַנגען פון די פאַרשטאַנדיקע?
איז אויסגעוועפּט געוואָרן זײער חכמה?
8אַנטלויפט, פאַרקערט אײַך, באַזעצט אײַך טיף,
באַוווינער פון דְדָן;
וואָרום דער בראָך פון עֵשָׂו ברענג איך אויף אים,
בעת איך רעכן זיך מיט אים.
9אויב האַרבסטער וואָלטן געקומען צו דיר,
וואָלטן זײ דאָך אַ נאָכקלײַב געלאָזט;
אויב גנבים בײַ דער נאַכט,
וואָלטן זײ דאָך בלויז צעשטערט גענוג פאַר זיך.
10אָבער איך האָב אַנטבלײזט עֵשָׂון,
איך האָב אַנטפּלעקט זײַנע פאַרבאָרגענישן,
און באַהאַלטן קען ער זיך ניט;
פאַרוויסט געוואָרן איז זײַן זאָמען,
און זײַנע ברידער און זײַנע שכנים,

אונטערגעגאַנגען איז דאָס פאָלק פון כּמוֹש;
וואָרום דיינע זין זיינען גענומען געוואָרן אין געפאַנג,
און דיינע טעכטער אין געפאַנגענשאַפט.
47 אָבער איך וועל אומקערן די געפאַנגענשאַפט פון מוֹאָב
אין סוֹף פון די טעג, זאָגט גאָט.
ביז דאַנען איז דער משפט פון מוֹאָב.

מט 1 אויף די קינדער פון עַמוֹן.
אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
האָט ישׂראל קיין קינדער ניט?
צי האָט ער קיין יורש ניט?
פאַר וואָס האָט מַלכָּם געירשעט גָד,
און זיין פאָלק האָט זיך באַזעצט אין זיינע שטעט?
2 דרום זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך וועל מאַכן הערן אויף רַבָּה פון די קינדער פון עַמוֹן
אַ שאַלונג פון מלחמה;
און זי וועט ווערן אַ וויסטער הויפן,
און אירע טעכטערשטעט וועלן אין פייער אָנגעצונדן ווערן;
און ישׂראל וועט ירשען זיינע ירשער,
זאָגט גאָט.
3 אָמער, חֶשבּוֹן, וואָרום פאַרוויסט געוואָרן איז עַי;
שרייט, איר טעכטער פון רַבָּה, גורט אָן זאַקקליידער,
קלאָגט און לויפט אום צווישן די שאָפגעהעפטן,
וואָרום מַלכָּם וועט אין גָלות גיין,
זיינע פריסטער און זיינע האַרן אין איינעם.
4 וואָס רימסטו זיך מיט די טאָלן,
מיט דיין פלוסיקן טאָל, דו טאָכטער ווידערשפעניקע,
וואָס פאַרזיכערט זיך אויף אירע אוֹצרות:

17 און אֶדום וועט ווערן פֿאַר אַ שרעק,
איטלאַכער וואָס גייט איר פֿאַרביי וועט זיך דערשרעקן,
און וועט שמוצערן אויף אַלע אירע פּלאָגן.
18 אַזוי ווי די איבערקערעניש פֿון סדום און עֲמוֹרָה
און אירע שכנים, זאָגט גאָט,
וועט קיין מענטש דאָרט ניט וווינען,
און קיין מענטשנקינד וועט זיך ניט אויפהאַלטן אין איר.
19 זע, ווי אַ לייב פֿון דעם געוועלד פֿון יַרדן,
וועט ער אַרויפגיין אויף דער פֿעסטער וווינונג;
וואָרום אין אַ רגע וועל איך אים אָניאָגן אויף איר,
און ווער דער אויסדערוויילטער,
דעם וועל איך אויפזעצן איבער איר.
וואָרום ווער איז מיין גלייכן?
און ווער קען מיך אַרויסרופֿן?
און ווער איז דער פּאַסטוך
וואָס קען באַשטיין פֿאַר מיר?
20 דרום הערט דעם באַראָט פֿון גאָט
וואָס ער האָט באַראָטן אויף אֶדום,
און זיינע טראַכטונגען וואָס ער טראַכט
אויף די באַוווינער פֿון תֵּימָן:
אויב די מינדסטע פֿון די שאָף וועלן זיי ניט אַוועקשלעפּן!
אויב מע וועט ניט פֿאַרוויסטן זייער וווינונג איבער זיי!
21 פֿון דעם הילך פֿון זייער פֿאַל ציטערט די ערד;
אַ געשריי וואָס זיין הילך ווערט אויפֿן יַם־סוף געהערט.
22 זע, ווי אַן אָדלער וועט ער זיך אויפהייבן און שוועבן,
און שפּרייטן זיינע פֿליגלען קעגן בָּצְרָה;
און דאָס האַרץ פֿון די גיבורים פֿון אֶדום אין יענעם טאָג
וועט זיין ווי דאָס האַרץ פֿון אַ פֿרוי אין ווייען.

אוּן ער איז מער ניטאָ.
11 לאָז איבער דײַנע יתוֹמים, איך זאָל זײ דערנערן,
אוּן דײַנע אַלמנוֹת זאָלן אוֹיף מיר זיך פֿאַרזיכערן.

12 װאָרוּם אַזױ האָט גאָט געזאָגט:
זע, די װאָס זײ האָט ניט געקוּמט טרינקען דעם כּוֹס,
זײ זאָלן יאָ טרינקען,
אוּן דוּ זאָלסט זײַן דער
װאָס זאָל שױנען פֿאַרשױנט װערן?
װעסט ניט פֿאַרשױנט װערן,
נײַערט טרינקען װעסטוּ טרינקען.
13 װאָרוּם איך שװער בײַ מיר, זאָגט גאָט,
אַז פֿאַר אַ שרעק, פֿאַר אַ שאַנד, פֿאַר אַ װיסטעניש,
אוּן פֿאַר אַ קללה, װעט בָּצרָה װערן,
אוּן אַלע אירע שטעט װעלן װערן אײביקע חוֹרבוֹת.

14 אַ הערוּנג האָב איך געהערט פֿוּן גאָט,
אוּן אַ שליח איז געשיקט צװישן די פֿעלקער:
זאַמלט אײַך אײַן, אוּן קוּמט אוֹיף איר,
אוּן שטײט אוֹיף צוּ מלחמה.
15 װאָרוּם זע, קלײן מאַך איך דיך צװישן די פֿעלקער,
פֿאַראַכט צװישן מענטשן.
16 דײַן מוֹראדיקײט האָט דיך פֿאַרפֿירט,
די מוּטװיליקײט פֿוּן דײַן האַרצן,
דוּ װאָס װױנסט אין די שפּאַלטן פֿוּן פֿעלזן,
װאָס פֿאַרנעמסט די הײך פֿוּן באַרג.
װען זאָלסט דערהײכן װי אַן אָדלער דײַן נעסט,
װעל איך פֿוּן דאָרט דיך אַראָפּנידערן, זאָגט גאָט.

בּאַוווינער פון חָצוֹר, זאָגט גאָט;
וואָרום נבוּכַדרֶאצַר דער מלך פון בָּבל
האָט באַראָטן אויף אײַך אַ באַראָט
און טראַכט אויף אײַך אַ טראַכטונג.
31שטייט אויף, גייט אַרויף אויף אַ רואיקן פאָלק
וואָס זיצט אין זיכערקייט, זאָגט גאָט;
קיין טירן און ריגל האָט ער ניט,
אָפּגעזונדערט וווינען זיי.
32און זייערע קעמלען וועלן זיין צו רויב,
און זייער מחנה פי צו פאַנג;
און איך וועל זיי צעשפּרייטן אויף אַלע ווינטן—
די וואָס מיט אָפּגעהאַקטע האָרעקן;
און פון אַלע זייערע זייטן
וועל איך ברענגען זייער בּראָך, זאָגט גאָט.
33און חָצוֹר וועט זיין פאַר אַ וווינונג פון שאַקאַלן,
אַ וויסטעניש ביז אייביק;
קיין מענטש וועט ניט וווינען דאָרט,
און קיין מענטשנקינד וועט זיך ניט אויפהאַלטן אין איר.

34וואָס דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו יִרמיָהוּ הַנָביא
אויף עֵילָם, אין אָנהייב פון דער מלוכה פון צִדקִיָה דעם מלך
פון יהודה, אַזוי צו זאָגן:
35אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאוֹת:
זע, איך צעבּרעך דעם בויגן פון עֵילָם,
די פּער פון זייערע גיבּוֹרים.
36און איך וועל בּרענגען אויף עֵילָם די פיר ווינטן
פון די פיר עקן הימל,
און איך וועל זיי צעשפּרייטן צו אַלע דידאָזיקע ווינטן;

23 אויף דַמֶשֶׂק.
פֿאַרשעמט איז חַמָת און אַרפַּד,
וואָרום אַ שלעכטע הערונג האָבן זיי געהערט;
צעגאַנגען זיינען זיי געוואָרן;
אויפֿן ים איז אַן אומרו,
ער קען זיך ניט איינשטילן.
24 שלאַף געוואָרן איז דַמֶשֶׂק,
זי קערט זיך צו אַנטלויפֿן,
און אַ ציטערניש האָט זי אָנגענומען;
אַנגסט און ווייען האָבן זי אָנגעכאַפּט ווי אַ געווינערן.
25 ווי ניט פֿאַרשווינט געוואָרן איז דער גערימטער כּרך,
די שטאָט פֿון מיין פֿרייד!
26 פֿאַרוואָר, אירע יונגע לייט וועלן פֿאַלן אין אירע גאַסן,
און אַלע מלחמה־לייט וועלן פֿאַרשניטן ווערן אין יענעם טאָג,
זאָגט גאָט פֿון צבָאוֹת.
27 און איך וועל אָנצינדן אַ פֿייער אין דער מויער פֿון דַמֶשֶׂק,
און עס וועט פֿאַרצערן די פּאַלאַצן פֿון בֶּן־הֲדַד.

28 אויף קֵדָר, און אויף די קיניגרייכן פֿון חָצוֹר וואָס
נבוּכַדרֶאצַר דער מלך פֿון בָּבֶל האָט געשלאָגן.
אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
שטייט אויף, גייט אַרויף אויף קֵדָר,
און פֿאַרוויסט די קינדער פֿון מזרח.
29 זייערע געצעלטן און זייערע שאָף וועט מען צונעמען;
זייערע פֿאָרהאַנגען, און אַלע זייערע כּלים,
און זייערע קעמלען וועט מען צונעמען פֿאַר זיך;
און מע וועט אויסרופֿן אויף זיי: אַ שרעק רונד אַרום!
30 אַנטרינט, אַנטלויפֿט ווייט, באַזעצט אייך טיף,

4אין יענע טעג און אין יענער צײַט, זאָגט גאָט,
װעלן קומען די קינדער פֿון ישׂראל,
זײ און די קינדער פֿון יהודה אין אײנעם;
גײן װײנענדיק װעלן זײ גײן,
און יהוה זײער גאָט װעלן זײ זוכן.
5אויף ציון װעלן זײ פֿרעגן,
אויפֿן װעג אַהער זײער פּנים:
קומט, און לאָמען זיך באַהעפֿטן אָן יהוה,
אין אַן אײביקן בונד װאָס זאָל ניט פֿאַרגעסן װערן.

6בלודנע שאָף איז געװוען מײַן פֿאָלק;
זײערע פּאַסטוכער האָבן זײ געלאָזט בלאָנדזשען,
אויף די בערג זײ אַװעקגעלאָזט;
פֿון באַרג צו בערגל זײַנען זײ געגאַנגען,
פֿאַרגעסן זײער הויעראָרט.
7אַלע װאָס האָבן זײ געפֿונען האָבן זײ פֿאַרצערט,
און זײערע פֿײַנט האָבן געזאָגט:
מיר װעלן ניט שולדיק זײַן,
װײל זײ האָבן געזינדיקט צו גאָט,
צו דער װוינונג פֿון גערעכטיקײט,
און דער האָפֿונג פֿון זײערע עלטערן, גאָט.

8אַנטלויפֿט פֿון בָּבל,
און פֿון לאַנד כַּשׂדים גײט אַרויס,
און זײט װי בעק פֿאַרויס פֿאַר די שאָף.
9װאָרום זע, איך דערװעק און ברענג אַרויף אויף בָּבל
אַ געזעמל גרויסע פֿעלקער פֿון צפֿון־לאַנד,
און זײ װעלן זיך אויסשטעלן קעגן איר;
פֿון דאָרטן װעט זי באַצװונגען װערן;

און עס וועט ניט זיין אַ פֿאָלק,
וואָס די פֿאַרשטויסענע פֿון עֵילָם וועלן ניט קומען אַהין.
37 און איך וועל צעבּרעכן עֵילָם פֿאַר זייערע פֿיינט,
און פֿאַר די וואָס זוכן זייער לעבּן,
און איך וועל ברענגען אויף זיי אַן אומגליק—
דעם גרים פֿון מיין צאָרן, זאָגט גאָט;
און איך וועל נאָכשיקן נאָך זיי די שווערד,
ביז איך טו זיי פֿאַרלענדן.
38 און איך וועל שטעלן מיין טראָן אין עֵילָם,
און וועל אונטערברענגען פֿון דאָרטן קיניג און האַרן,
זאָגט גאָט.
39 אָבער עס וועט זיין אין סוף פֿון די טעג,
וועל איך אומקערן די געפֿאַנגענשאַפֿט פֿון עֵילָם,
זאָגט גאָט.

נ 1 דאָס וואָרט וואָס גאָט האָט גערעדט אויף בָּבל, אויפֿן לאַנד פֿון די כַּשׂדים, דורך יִרמְיָהו הַנָבִיא.
2 זאָגט אָן צווישן די פֿעלקער, און מאַכט הערן,
און הייבּט אויף אַ פֿאָן;
מאַכט הערן, איר זאָלט ניט פֿאַרהוילן;
זאָגט: באַצוווּנגען איז בָּבל,
צו שאַנד איז בֵּל, צעבּראָכן איז מרודַך,
צו שאַנד זיינען אירע געצנבּילדער,
צעבּראָכן אירע אָפּגעטער.
3 וואָרום אַ פֿאָלק פֿון צפֿון איז אַרויפֿגעגאַנגען אויף איר,
ער וועט מאַכן איר לאַנד צו וויסט,
און קיין באַוווינער וועט אין איר ניט זיין;
פֿון אַ מענטש ביז אַ בּהמה זיינען אַנטלאָפֿן, אַוועק.

אוּן דעם וואָס האַלט אַ שניידמעסער אין שניטצייט;
פוּן וועגן דער שווערד וואָס פאַרטיליגט,
װעלן זיי איטלאַכער צוּ זיין פאָלק זיך קערן,
אוּן איטלאַכער צוּ זיין לאַנד וועלן זיי אַנטלויפן.

17 אַ צעשפּרייטע שאָף איז ישׂראל,
לייבן האָבן אים פאַרשטויסן;
דער ערשטער האָט אים געגעסן דער מלך פוּן אַשוּר,
אוּן דערדאָזיקער לעצטער האָט אים צעביינערט —
נבוּכַדרֶאצַר דער מלך פוּן בָבל.
18 דרוּם האָט אַזוי געזאָגט יהוה פוּן צבָאוֹת,
דער גאָט פוּן ישׂראל:
זע, איך רעכן זיך מיט דעם מלך פוּן בָבל אוּן מיט זיין לאַנד,
אַזוי ווי איך האָב זיך אָפּגערעכנט מיט דעם מלך פוּן אַשוּר.
19 אוּן איך וועל אוּמקערן ישׂראל צוּ זיין פּיטערפּלאַץ,
אוּן ער וועט זיך פּיטערן אויפן כַּרמֶל אוּן בָשָן,
אוּן אויפן געבערג פוּן אפרים אוּן גִלעָד
וועט זיך זעטן זיין זעל.
20 אין יענע טעג אוּן אין יענער צייט, זאָגט גאָט,
וועט געזוּכט ווערן די זינד פוּן ישׂראל,
אוּן זי וועט ניט זיין,
אוּן די חטאים פוּן יהוּדה,
אוּן זיי וועלן ניט געפוּנען ווערן,
וואָרוּם איך וועל פאַרגעבן די וואָס איך וועל איבערלאָזן.
21 אויף דעם לאַנד מְרָתַיִם[א] גיי אַרויף,
אויף איר אוּן אויף די באַוווינער פוּן פּקוֹד[ב];
מאַך חָרֶב אוּן חֵרֶם הינטער זיי[ג], זאָגט גאָט,
אוּן טוּ אַזוי ווי אַלץ וואָס איך האָב דיר באַפוילן.

[א], [ב] נעמען פוּן צוויי פּראָווינצן פוּן בָבל וואָס דער נביא געבּרויכט צוּ באַצייכענען בָבל אין אַלגעמיין, צוליב זייער סימבאָלישער באַטייטוּנג: מְרָתַיִם, טאָפּעלע ווידערשפּעניקייט; פּקוֹד, שטראָף ד. ה. די שטראָף וואָס איז אָנגעברייט פאַר דערדאָזיקער זינדיקער מלוכה.

[ג] וואָרטשפּיל: חָרֹב וְהַחֲרֵם אַחֲרֵיהֶם.

זייערע פײַלן זײַנען ווי פֿון אַ באַגליקטן גיבור,
וואָס קערט זיך ניט אום מיט ליידיקן.
10און כַּשׂדים וועט זײַן צו רויב;
אַלע אירע רויבער וועלן זיך אָנזעטן, זאָגט גאָט.
11ווײַל איר פֿרייט זיך, ווײַל איר זייט לוסטיק,
איר אויסרויבער פֿון מײַן אַרב,
ווײַל איר שפּרינגט ווי אַ קאַלב אויף גראָז,
און הירזשעט ווי די אָגערס,
12וועט זײַן אין גרויס שאַנד אײַער מוטער,
וועט זיך שעמען אײַער געווינערן.
זע, דאָס לעצטע פֿון די פֿעלקער וועט ווערן
אַ מדבר, אַ טריקעניש, און אַ ווילדערניש.
13פֿון וועגן דעם צאָרן פֿון גאָט וועט זי זײַן ניט באַוווינט,
און זי וועט זײַן אַ וויסטעניש אין גאַנצן;
איטלאַכער וואָס גייט פֿאַרבײַ בָּבל וועט זיך דערשרעקן,
און וועט שמוצערן אויף אַלע אירע פּלאָגן.
14שטעלט זיך אויס קעגן בָּבל רונד אַרום,
אַלע שפּאַנער פֿון בויגן,
וואַרפֿט אויף איר, איר זאָלט ניט שפּאָרן קיין פײַלן,
וואָרום צו גאָט האָט זי געזינדיקט.
15שאַלט אויף איר רונד אַרום,
זי האָט זיך אונטערגעגעבן[א];
געפֿאַלן זײַנען אירע גרונטפֿעסטן,
צעשטערט געוואָרן אירע מויערן;
וואָרום דאָס איז די נקמה פֿון גאָט,
זייט זיך נוקם אָן איר;
ווי זי האָט געטאָן, טו צו איר.
16פֿאַרשניידט אַ זייער פֿון בָּבל,

[א] נעמי: געגעבן אָדער אויסגעשטרעקט די האַנט.

לעגערט אויף איר רונד אַרום,
זאָל איר ניט זײַן קײן אַנטרינונג;
באַצאָלט איר לויט איר װערק,
אַזוי װי אַלץ װאָס זי האָט געטאָן, טוט צו איר.
װאָרום אַקעגן גאָט האָט זי געמוטװיליקט,
אַקעגן דעם הײליקן פֿון ישׂראל.
30 דרום װעלן פֿאַלן אירע יונגעלײַט אין אירע גאַסן,
און אַלע אירע מלחמה־לײַט װעלן פֿאַרשניטן װערן
אין יענעם טאָג, זאָגט גאָט

31 זע, איך קום אויף דיר, מוטװיליקער,
זאָגט יהוה, דער גאָט פֿון צבָאוֹת,
װאָרום געקומען איז דײַן טאָג,
די צײַט װאָס איך רעכן זיך מיט דיר.
32 און דער מוטװיליקער װעט געשטרויכלט װערן און פֿאַלן,
און ניט האָבן װער זאָל אים אויפֿשטעלן;
און איך װעל אָנצינדן אַ פֿײַער אין זײַנע שטעט,
און עס װעט פֿאַרצערן אַלץ װאָס אַרום אים.

33 אַזוי האָט געזאָגט גאָט פֿון צבָאוֹת:
געדריקט װערן די קינדער פֿון ישׂראל
און די קינדער פֿון יהודה אין אײנעם,
און אַלע זײערע פֿאַנגערס האַלטן זײ פֿעסט,
זײ װילן זײ ניט אַװעקלאָזן.
34 זײער אויסלײזער איז שטאַרק,
יהוה פֿון צבָאוֹת איז זײַן נאָמען;
קריגן װעט ער קריגן זײער קריג,
כּדי צו באַרויִקן[א] די ערד,
און מאַכן ציטערן[ב] די באַװוינער פֿון בָבל.

א, ב װאָרטשפּיל: הִרְגִּיעַ-הִרְגִּיז.

22 אַ קָול פון מלחמה אין לאַנד,
און אַ בראָך אַ גרויסער!
23 ווי איז צעהאַקט און צעבראָכן געוואָרן
דער האַמער פון דער גאַנצער ערד!
ווי איז בָבל צו וויסט געוואָרן
צווישן די פעלקער!
24 איך האָב דיר אַ נעץ געשטעלט
און ביסט אויך געפאַנגען געוואָרן, בָבל,
און דו האָסט ניט געמערקט;
ביסט געפונען געוואָרן און אויך געכאַפּט געוואָרן,
ווייל דו האָסט זיך מיט גאָט אָנגעהויבן.
25 גאָט האָט געעפנט זיין שאַצקאַמער,
און אַרויסגעצויגן די געצייג פון זיין צאָרן,
וואָרום אַן אַרבעט פאַר יהוה דעם גאָט פון צבָאות
איז דאָ אין לאַנד פון די כַשׂדים.
26 קומט אויף איר פון אַלע עקן,
עפנט אירע שפייכלערס,
וואַרפט זי אָן אַזוי ווי הויפנס, און פאַרוויסט זי;
זאָל ניט זיין פון איר אַן איבערבלייב.
27 קוילעט אַלע אירע אָקסן,
זאָלן זיי נידערן צו דער שחיטה;
וויי צו זיי! וואָרום געקומען איז זייער טאָג,
די צייט פון זייער רעכנשאַפט.
28 אַ קָול פון אַנטלאָפענע און אַנטרונענע פון לאַנד בָבל!
אָנצוזאָגן אין ציון די נקמה פון יהוה אונדזער גאָט,
די נקמה פאַר זיין טעמפּל.
29 רופט צונויף די שיסערס אויף בָבל,
אַלע שפאַנער פון בויגן,

זייער קָול בּרומט ווי דער ים,
און אויף פערד רייטן זיי;
אויסגעשטעלט ווי איין מאַן אויף מלחמה,
אַקעגן דיר, טאָכטער בָּבל.
43 דער מלך פון בָּבל האָט געהערט זייער הערונג,
און זיינע הענט זיינען שלאַף געוואָרן,
אַן אַנגסט האָט אים אָנגענומען,
אַ ווייטאָק ווי אַ געווינערן.
44 זע, ווי אַ לייב פון דעם געוועלד פון יַרדן,
וועט ער אַרויפגיין אויף דער פעסטער וווינונג;
וואָרום אין אַ רגע וועל איך זיי אָניאָגן אויף איר,
און ווער דער אויסדערוויילטער,
דעם וועל איך אויפזעצן איבער איר.
וואָרום ווער איז מיין גלייכן?
און ווער קען מיך אַרויסרופן?
און ווער איז דער פאַסטוך
וואָס קען באַשטיין פאַר מיר?
45 דרום הערט דעם באַראָט פון גאָט,
וואָס ער האָט באַראָטן אויף בָּבל,
און זיינע טראַכטונגען
וואָס ער טראַכט אויפן לאַנד פון די כַּשׂדים:
אויב די מינדסטע פון די שאָף וועלן זיי ניט אַוועקשלעפן!
אויב ער וועט ניט פאַרוויסטן די וווינונג איבער זיי!
46 פון דעם קלאַנג „בָּבל איז אַיינגענומען!"
ווערט אויפגעציטערט די ערד,
און אַ געשריי צווישן די פעלקער ווערט געהערט.

35 אַ שווערדא אויף די כַּשׂדים, זאָגט גאָט,
און אויף די באַוווינער פֿון בָּבל,
און אויף אירע האַרן, און אויף אירע חכמים!
36 אַ שווערד אויף די באַרימער, און זיי וועלן באַנאַרישט ווערן!
אַ שווערד אויף אירע גיבּורים, און זיי וועלן צעבראָכן ווערן!
37 אַ שווערד אויף זייערע פֿערד, און אויף זייערע רייטוועגן,
און אויף אַלע געמישטע פֿעלקער וואָס אין איר,
און זיי וועלן ווערן ווי ווייבער!
אַ שווערד אויף אירע אוֹצרות,
און זיי וועלן צעראַבּעוועט ווערן!
38 אַ טריקענישב אויף אירע וואַסערן,
און זיי וועלן אויסגעטריקנט ווערן!
וואָרום אַ לאַנד פֿון געצן איז דאָס,
און מיט שרעקבילדער זיינען זיי משוגע.
39 דרום וועלן דאָרט וווינען ווילדע קעץ מיט שאַקאַלן,
און וווינען אין איר וועלן שטרויספֿויגלען,
און זי וועט ניט באַזעצט ווערן אויף אייביק,
און ניט באַוווינט ווערן אויף דור־דוֹרות.
40 אַזוי ווי גאָטס איבערקערעניש פֿון סדוֹם און עֲמוֹרָה
און אירע שכנים, זאָגט גאָט,
וועט קיין מענטש דאָרט ניט וווינען,
און קיין מענטשנקינד וועט זיך ניט אויפֿהאַלטן אין איר.

41 זע, אַ פֿאָלק קומט פֿון צפֿון,
און אַ גרויסע אומה און פֿיל מלכים
דערוועקן זיך פֿון די עקן ערד.
42 בּויגן און שפּיז האַלטן זיי,
אַכזרים זיינען זיי, און האָבן קיין רחמנות ניט;

א, ב חָרֶב–חֹרֶב.

טוט יאָמערן אויף איר;
קריגט אַ באַלזאַם פֿאַר איר ווייטאָק,
אפשר וועט זי געהיילט ווערן.
9„מיר האָבן געהיילט בָּבל,
אָבער זי איז ניט געהיילט געוואָרן;
פֿאַרלאָזט זי, און לאָמיר גיין איטלאַכער צו זיין לאַנד;
וואָרום ביז צום הימל גרייכט איר משפּט,
און ער הייבט זיך אויף ביז די וואָלקנס".
10גאָט האָט אַרויסגעבראַכט אונדזער גערעכטיקייט;
קומט, און לאָמיר דערציילן אין צִיוֹן
דעם אויפֿטו פֿון יהוה אונדזער גאָט.

11מאַכט בלאַנק די פֿיילן,
פֿילט אָן די פֿיילבײַטלען,
גאָט האָט דערוועקט דעם גייסט פֿון די מלכים פֿון מָדַי;
וואָרום אויף בָּבל איז זיין טראַכטונג, זי צו צעשטערן,
ווייל די נקמה פֿון גאָט איז דאָס,
די נקמה פֿאַר זיין טעמפּל.
12קעגן די מויערן פֿון בָּבל הייבט אויף אַ פֿאָן,
פֿאַרשטאַרקט די וואַך,
שטעלט אויף וועכטער, ברייט אָן לויערער,
וואָרום אי געטראַכט האָט גאָט אי געטאָן
וואָס ער האָט גערעדט אויף די באַוווינער פֿון בָּבל.

13דו וואָס וווינסט ביי גרויסע וואַסערן,
דו רייכע אין אוֹצרות,
געקומען איז דיין סוֹף,
די מאָס פֿון דיין גייציקייט.

נא 1 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך דערוועק אויף בָּבל,
און אויף די באַוווינער פֿון לֵב־קָמָי[א],
אַ ווינט אַ צעשטעריקן.
2 און איך וועל אָנשיקן אויף בָּבל פֿרעמדע,
און זיי וועלן זיי ווינטשופֿלען[ב],
און וועלן אויסליידיקן איר לאַנד;
וואָרום פֿון רונד אַרום וועלן זיי זיין אויף איר,
אין דעם טאָג פֿון אומגליק.
3 אַהין זאָל שפּאַנען דער שפּאַנער זיין בויגן,
און אַהין זאָל ער זיך אויפֿהייבן אין זיין פּאַנצער;
און איר זאָלט ניט שוינען אירע יונגעלייט;
פֿאַרוויסט איר גאַנצן חיל.
4 און דערשלאָגענע וועלן פֿאַלן אין לאַנד פֿון די כַּשׂדים,
און דערשטאָכענע אין אירע גאַסן.
5 וואָרום ניט פֿאַראַלמנט איז ישׂראל און יהודה
פֿון זיין גאָט, פֿון יהוה פֿון צבָאוֹת;
וואָרום זייער לאַנד איז פֿול מיט שולד
אַקעגן דעם הייליקן פֿון ישׂראל.
6 אַנטלויפֿט פֿון בָּבל, און ראַטעוועט איטלאַכער זיין נפֿש,
איר זאָלט ניט פֿאַרשניטן ווערן דורך איר זינד;
וואָרום אַ צייט פֿון נקמה איז דאָס ביי גאָט,
אַ פֿאַרגעלטונג באַצאָלט ער איר.
7 אַ גילדערנער כּוֹס איז בָּבל געווען אין גאָטס האַנט,
די גאַנצע ערד האָט זי פֿאַרשיכּורט;
פֿון איר וויין האָבן די פֿעלקער געטרונקען,
דרום זיינען די פֿעלקער צעדולט געוואָרן.
8 פּלוצלינג איז געפֿאַלן בָּבל און צעבראָכן געוואָרן;

[א] „דאָס האַרץ פֿון מיינע פֿיינט", פֿאַרשטעלטער נאָמען פֿאַר כַּשׂדים (לויט די אַלטע מפרשים דורך פֿאַרבייטונג פֿון אותיות: א פֿאַר ת, ב פֿאַר ש, א. א. וו.
[ב] וואָרטשפּיל: זָרִים זֵרוּהָ.

און איך וועל צעבּרעכן מיט דיר דעם רייטוואָגן און זיין רייטער;

22 און איך וועל צעבּרעכן מיט דיר מאַן און ווייב,
און איך וועל צעבּרעכן מיט דיר אַלט און יונג,
און איך וועל צעבּרעכן מיט דיר בּחור און מיידל;

23 און איך וועל צעבּרעכן מיט דיר דעם פּאַסטוך און זיין סטאַדע,
און איך וועל צעבּרעכן מיט דיר דעם אַקערמאַן און זיין געשפּאַן,
און איך וועל צעבּרעכן מיט דיר דוכּסים און פירשטן.

24 אָבער איך וועל בּאַצאָלן בָּבל
און אַלע בּאַוווינער פון כַּשׂדים
אַל זייער בּייז וואָס זיי האָבן געטאָן אין צִיוֹן
פאַר אייערע אויגן, זאָגט גאָט.

25 זע, איך קום צו דיר,
דו צעשטעריקער בּאַרג, זאָגט גאָט,
וואָס צעשטערט די גאַנצע ערד;
און איך וועל אויסשטרעקן מיין האַנט אויף דיר,
און וועל דיך אַראָפּקייקלען פון די פעלזן,
און דיך מאַכן פאַר אַן אויסגעבּרענטן בּאַרג.

26 און מע וועט ניט נעמען פון דיר אַ שטיין פאַר אַ ווינקל,
און אַ שטיין פאַר גרונטפעסטן;
נייערט אייבּיקע וויסטענישן וועסטו זיין,
זאָגט גאָט.

27 הייבּט אויף אַ פאָן אין לאַנד,
בּלאָזט אַ שופר צווישן די פעלקער,
בּרייט אָן קעגן איר די פעלקער,

14 גאָט פון צבָאות האָט געשוואָרן ביי זיך:
פאַרוואָר, איך פיל דיך אָן מיט מענטשן ווי היישעריקן,
און זיי וועלן אויסרופן קעגן דיר „הֵידָד"!

15 ער האָט געמאַכט די ערד מיט זיין כּוח,
ער האָט אויפגעשטעלט די וועלט מיט זיין חכמה,
און מיט זיין פאַרשטאַנדיקייט אויסגעשפּרייט די הימלען.
16 ביים קָול פון זיין דונערן
ווערט אַ פילקייט פון וואַסער אין הימל,
און ער ברענגט אויף וואָלקנס
פון עק פון דער ערד;
ער מאַכט בליצן צום רעגן,
און ציט אַרויס פון זיינע שפּייכלערס דעם ווינט.
17 איטלאַכער מענטש איז פאַרגרעבט, אָן פאַרשטאַנד,
איטלאַכער שמעלצער ווערט צו שאַנד פון דעם געץ,
וואָרום פאַלש איז זיין געגאָסענער אָפּגאָט,
און קיין אָטעם איז אין זיי ניטאָ.
18 נישטיק זיינען זיי, אַ ווערק פון פאַרפירעניש;
אין דער צייט פון זייער רעכנשאַפט וועלן זיי אונטערגיין.
19 ניט אַזוי ווי דידאָזיקע איז דער טייל פון יעקב,
וואָרום ער איז דער באַשעפער פון אַלץ,
און [ישׂראל] איז דער שֵבֶט פון זיין אַרבונג;
יהוה פון צבָאות איז זיין נאָמען.

20 אַ האַמער ביסטו מיר, אַ געצייג פון מלחמה,
און איך וועל צעברעכן מיט דיר פעלקער,
און צעשטערן מיט דיר קיניגרייכן.
21 און איך וועל צעברעכן מיט דיר דעם פערד און זיין רייטער,

טאָכטער בָּבל איז ווי אַ שייער
אין דער צייט וואָס מע טרעט אים;
נאָך אַ קליין ווײַלע,
און קומען וועט די שניטצייט אויף איר.

34 פֿאַרצערט האָט מיך, צעדריקט האָט מיך,
נבוכַדרֶאצַר דער מלך פֿון בָּבל;
ווי אַ ליידיקע כּלי האָט ער מיך אָפּגעשטעלט,
ווי אַ קראָקאָדיל האָט ער מיך אײַנגעשלונגען;
ער האָט אָנגעפּילט זיין בויך מיט מיינע געריכטן;
אַוועקגעשווענקט האָט ער מיך.
35 „דאָס אומרעכט צו מיר און מיין פלייש אויף בָּבל!"
זאָגט די באַוווינערן פֿון צִיון;
און: „מיין בלוט אויף די באַוווינער פֿון כַּשׂדים!"
זאָגט ירושָלַיִם.

36 דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט:
זע, איך קריג דיין קריג,
און וועל זיך נוֹקם זיין דיין נקמה;
און איך וועל אויסטריקענען איר ים,
און טרוקן מאַכן איר קוואַל.
37 און בָּבל וועט ווערן צו הויפנס,
אַ וווינונג פֿון שאַקאַלן,
אַ שרעק און אַ שמוצערונג,
אָן אַ באַוווינער.
38 אין איינעם ווי יונגלייבן וועלן זיי ברילן,
ווי קליינע לייבן וועלן זיי שרייען.
39 מיט גיפט וועל איך צוריכטן זייער טראַנק,

רופט צונויף קעגן איר די קיניגרייכן
אַרָרַט, מִני, און אַשכּנַז;
זעצט אויף קעגן איר אַ חיל־פירער,
בּרענגט אַרויף פערד ווי האָריקע היישעריקן.
28 בּרייט אָן קעגן איר די פעלקער,
די מלכים פון מָדַי,
אירע דוכּסים און אַלע אירע פירשטן,
און דאָס גאַנצע לאַנד פון זיין ממשלה.
29 און די ערד שטורעמט און ציטערט,
וואָרום מקוים געוואָרן זיינען אויף בָּבל
די טראַכטונגען פון גאָט,
צו מאַכן לאַנד בָּבל צו וויסט, אָן אַ וווינער.
30 די גיבּורים פון בָּבל האָבן אויפגעהערט מלחמה האַלטן,
זיי זיצן אין די פעסטונגען;
אָפּגעטאָן האָט זיך זייער גבורה,
זיי זיינען געוואָרן ווי ווייבּער;
מע האָט אָנגעצונדן אירע וווינונגען,
צעבּראָכן געוואָרן זיינען אירע ריגלען.
31 אַ לויפער קעגן אַ לויפער לויפט,
און אַן אָנזאָגער קעגן אַן אָנזאָגער,
אָנצוזאָגן דעם מלך פון בָּבל,
אַז זיין שטאָט איז באַצוווּנגען פון אַלע עקן;
32 און די איבערפאָרן זיינען פאַרכאַפּט,
און די פעסטונגען האָט מען פאַרבּרענט אין פייער,
און די מלחמה־לייט זיינען צעטומלט.

33 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת,
דער גאָט פון ישׂראל:

און רויב וועט זײַן אין לאַנד,
אַ געוועלטיקער קעגן אַ געוועלטיקער.
47 פֿאַרוואָר, זע, טעג קומען,
און איך וועל זיך אָפּרעכענען מיט די געצן פֿון בָּבֿל,
און איר גאַנץ לאַנד וועט זיך שעמען,
און אַלע אירע דערשלאָגענע וועלן פֿאַלן אין איר מיט.
48 און זינגען וועלן איבער בָּבֿל
הימל און ערד און אַלץ וואָס אין זיי;
וואָרום פֿון צפֿון וועלן קומען אויף איר
די פֿאַרווּיסטערס, זאָגט גאָט.
49 אויך בָּבֿל איז צום פֿאַלן
איר דערשלאָגענע פֿון ישׂראל!
אויך אין בָּבֿל טוט מען פֿאַלן,
איר דערשלאָגענע פֿון דער גאַנצער ערד!
50 איר אַנטרונענע פֿון שווערד,
גייט, איר זאָלט אײַך ניט אָפּשטעלן;
דערמאָנט פֿון דער ווײַטן גאָט,
און ירושָלַיִם זאָל אויפֿגיין אויף אײַער האַרצן.
51 „מיר שעמען זיך, ווײַל חרפּות האָבן מיר זיך אָנגעהערט,
אַ בושה באַדעקט אונדזער פּנים,
ווײַל פֿרעמדע זײַנען געקומען
אויף די הייליקטומען פֿון גאָטס הויז".
52 אָבער זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך וועל זיך אָפּרעכענען מיט אירע געצן,
און אין איר גאַנצן לאַנד וועלן קרעכצן דערשלאָגענע.
53 ווען אַרויפֿגיין אין הימל זאָל בָּבֿל,
און ווען זי זאָל באַפֿעסטיקן די הייך פֿון איר מאַכט,
וועלן פֿון מיר קומען פֿאַרווּיסטערס אויף איר,

און איך וועל זיי פֿאַרשיכּורן, כּדי זיי זאָלן זיך צאַפּלען,
און אײַנשלאָפֿן אַן אייביקן שלאָף,
און זיך ניט אויפֿכאַפּן, זאָגט גאָט.
40 איך וועל זיי מאַכן נידערן ווי לעמער צו דער שחיטה,
ווי ווידערס מיט בּעק.
41 ווי איז באַצוווּנגען געוואָרן ששך[א],
און אײַנגענומען געוואָרן דער לויב פֿון דער גאַנצער ערד!
ווי איז בּבל צו וויסט געוואָרן
צווישן די פֿעלקער!
42 אויפֿגעגאַנגען איז דער ים אויף בּבל;
פֿון זײַנע פֿיל אינדן איז זי פֿאַרדעקט געוואָרן.
43 אירע שטעט זײַנען געוואָרן אַ וויסטעניש,
אַ טרוקן לאַנד און אַ מדבּר,
אַ לאַנד וואָס קיין שום מענטש וווינט ניט דערין,
און קיין מענטשנקינד גייט ניט דורך דערין.
44 און איך וועל זיך אָפּרעכענען מיט בּל אין בּבל[ב],
און וועל אַרויסציִען זײַן שלונג[ג] פֿון זײַן מויל,
און מער וועלן ניט שטראָמען צו אים פֿעלקער;
אויך די מויער פֿון בּבל טוט פֿאַלן.

45 גייט אַרויס פֿון איר, מײַן פֿאָלק,
און ראַטעוועט איטלאַכער זײַן נפֿש,
פֿון דעם גרימצאָרן פֿון גאָט.
46 און זאָל ניט שלאַף ווערן אײַער האַרץ,
אַז איר זאָלט מורא האָבן
פֿאַר דער הערונג וואָס ווערט געהערט אין לאַנד;
וואָרום אַ הערונג וועט קומען איין יאָר,
און דאָס יאָר נאָכדעם אַ הערונג,

[א] זע כה, 26. [ב, ג] וואָרטשפּיל: בּל בּבבל בּלעו.

59 דאָס וואָרט וואָס יִרמִיָהו הַנָביא האָט באַפוילן שְׂרָיָה דעם
זון פון נֵרִיָה דעם זון פון מַחסֵיָהן, ווען ער איז געגאַנגען מיט
צִדקִיָהו דעם מלך פון יהודה קיין בָבל, אין פירטן יאָר פון זיין
מלוכה; און שְׂרָיָה איז געווען דער לאַגערמייסטער. 60 און
יִרמִיָהו האָט אויפגעשריבן דאָס גאַנצע בייז וואָס וועט קומען
אויף בָבל, אין איין בוך, אַלע דידאָזיקע ווערטער וואָס זיינען
געשריבן אויף בָבל. 61 און יִרמִיָהו האָט געזאָגט צו שְׂרָיָהן: ווי
דו קומסט קיין בָבל, אַזוי זאָלסטו זען און איבערלייענען אַלע
דידאָזיקע ווערטער, 62 און זאָלסט זאָגן: גאָט, דו האָסט גערעדט
אויף דעמדאָזיקן אָרט, אים צו פאַרשניידן, אַז קיין וווינער זאָל
אין אים ניט זיין, פון אַ מענטש ביז אַ בהמה, נייערט אייביקע
וויסטענישן זאָל עס זיין. 63 און עס וועט זיין, ווי דו ענדיקסט
לייענען דאָסדאָזיקע בוך, זאָלסטו אָנבינדן אָן אים אַ שטיין,
און עס אַריינוואַרפן אין מיטן פְּרָת; 64 און זאָלסט זאָגן: אַזוי וועט
אַיינזינקען ווערן בָבל, און ניט אויפשטיין, פון וועגן דעם בייז
וואָס איך ברענג אויף איר. און זיי וועלן פאַרמאַטערט ווערן.
ביז דאַנען זיינען די ווערטער פון יִרמִיָהון.

נב 1 איין און צוואַנציק יאָר איז צִדקִיָהו אַלט געווען, אַז ער איז
געוואָרן מלך, און עלף יאָר האָט ער געקיניגט אין ירושָלַיִם;
און דער נאָמען פון זיין מוטער איז געווען חַמוּטַל די טאָכטער
פון יִרמִיָהון פון לִבנָה. 2 און ער האָט געטאָן וואָס איז שלעכט
אין די אויגן פון גאָט, אַזוי ווי אַלץ וואָס יהוֹיָקים האָט געטאָן.
3 וואָרום פון וועגן דעם צאָרן פון גאָט איז דאָס געשען אין
ירושָלַיִם און יהודה, ביז ער האָט זיי אַוועקגעוואָרפן פון זיין
פנים.
און צִדקִיָהו האָטווידערשפעניקט אָן דעם מלך פון בָבל.
4 און עס איז געווען אין ניינטן יאָר פון זיין מלוכה, אין צענטן

זאָגט גאָט.
54אַ קָול פֿון געשריי פֿון בָּבל,
און אַ גרויסער בראָך פֿון לאַנד כַּשׂדים!
55וואָרום גאָט פֿאַרוויסט בָּבל,
און וועט אונטערברעגען פֿון איר דעם גרויסן טומל;
און זייערע אינדן וועלן ברומען ווי גרויסע וואַסערן;
עס הילכט דער ליאַרעם פֿון זייער קָול.
56וואָרום עס קומט אויף איר, אויף בָּבל, אַ פֿאַרוויסטער,
און אירע גיבורים וועלן באַצוווּנגען ווערן,
זייערע בויגנס ווערן צעבראָכן;
וואָרום אַ גאָט פֿון פֿאַרגעלטונג איז יהוה,
באַצאָלן וועט ער באַצאָלן.
57און איך וועל פֿאַרשיכּורן אירע האַרן און אירע חכמים,
אירע דוכּסים און אירע פֿירשטן און אירע גיבורים,
און זיי וועלן אײַנשלאָפֿן אַן אייביקן שלאָף,
און וועלן זיך ניט אויפֿכאַפּן,
זאָגט דער קיניג–
יהוה פֿון צבָאות איז זיין נאָמען.

58אַזוי האָט געזאָגט גאָט פֿון צבָאות:
אײַנגעוואָרפֿן וועלן אײַנגעוואָרפֿן ווערן
די ברייטע מויערן פֿון בָּבל,
און אירע הויכע טויערן
וועלן אין פֿייער אָנגעצונדן ווערן;
און די פֿעלקער וועלן זיך מיען אומנישט,
און די אומות פֿאַרן פֿייער;
און זיי וועלן פֿאַרמאַטערט ווערן.

הויז; און אַלע הייזער פון ירושָלַיִם, ווי נאָר אַ הויז פון אַ גרויסן
מאַן, האָט ער פאַרברענט אין פייער. 14און אַלע מויערן פון
ירושָלַיִם רונד אַרום האָט דער גאַנצער חיל פון די כַּשׂדים וואָס
מיט דעם הויפּט פון דעם לייבּ־חיל אַיינגעוואָרפן. 15און פון די
אָרעמע פון פאָלק, און דעם רעשט פון פאָלק וואָס זיינען
געבליבן אין שטאָט, און די צוגעפאַלענע וואָס זיינען צוגעפאַלן
צו דעם מלך פון בָּבל, און דעם רעשט פון די מיינסטער, האָט
נבוזַרְאַדָן דער הויפּט פון דעם לייבּ־חיל פאַרטריבן. 16אָבער
פון די אָרעמע פון לאַנד האָט נבוזַרְאַדָן דער הויפּט פון
דעם לייבּ־חיל איבערגעלאָזט פאַר ווייִנגערטנירער און פאַר
אַקערלייט.

17און די קופּערנע זיילן וואָס אין הויז פון גאָט, און די
געשטעלן, און דעם קופּערנעם ים וואָס אין הויז פון גאָט, האָבן
די כַּשׂדים צעבראָכן, און האָבן אַוועקגעטראָגן זייער גאַנצע
קופּער קיין בָּבל. 18אויך די טעפּ, און די שופלען, און די
שנייצמעסערס, און די שפּרענגבעקנס, און די שאָלן, און אַלע
קופּערנע כּלים וואָס מע פלעגט דינען מיט זיי, האָבן זיי צו־
גענומען. 19און די בעקנס, און די פייערפאַנען, און די שפּרענג־
בעקנס, און די טעפּ, און די מנורות, און די שאָלן, און די שיסלען,
וואָס גאָלד, גאָלד, און וואָס זילבער, זילבער, האָט דער הויפּט
פון לייבּ־חיל צוגענומען. 20די צוויי זיילן, דער איין ים, און די
צוועלף קופּערנע רינדער וואָס אונטער די געשטעלן, וואָס
שלמה המלך האָט געמאַכט פאַרן הויז פון גאָט—דאָס קופּער
פון אַלע דידאָזיקע כּלים איז ניט געווען אָפּצוּוועגן. 21און די
זיילן: אַכצן איילן איז געווען די הייך פון איין זייל, און אַ פאָדים
פון צוועלף איילן האָט אים אַרומגערינגלט, און זיין גרעבּ איז
געווען פיר פינגער; הויל אינעווייניק. 22און אַ קרוין איז געווען
אויף אים פון קופּער; און די הייך פון איין זייל איז געווען פינף

חודש, אין צענטן טאָג פון חודש, איז געקומען נבוכַדרֶאצַר דער
מלך פון בָבל, ער מיט זיין גאַנצן חיל, אויף ירושָלַיִם, און זיי
האָבן געלעגערט אויף איר, און געבויט אַ באַלעגערמויער רונד
אַרום איר. [5]און די שטאָט איז געווען אין באַלעגערונג ביזן
עלפטן יאָר פון מלך צִדקִיָהון. [6]אין פירטן חודש, אין ניינטן
טאָג פון חודש, האָט זיך געשטאַרקט דער הונגער אין שטאָט,
און עס איז ניט געווען קיין ברויט פאַר דעם פאָלק פון לאַנד.
[7]איז אַיינגעבראָכן געוואָרן די שטאָט; און אַלע מלחמה־לייט
זיינען אַנטלאָפן, און זיינען אַרויס פון שטאָט ביי נאַכט דורך
דעם טויער צווישן די צוויי מויערן וואָס ביים מלכס גאָרטן–
און די כַשׂדים זיינען געווען ביין שטאָט רונד אַרום–און זיי זיינען
אַוועק מיטן וועג פון פלוין. [8]האָט דער חיל פון די כַשׂדים
נאָכגעיאָגט דעם מלך, און זיי האָבן אָנגעיאָגט צִדקִיָהון אין די
פלוינען פון יריחו; און זיין גאַנצער חיל איז זיך צעלאָפן פון
אים. [9]און זיי האָבן געכאַפּט דעם מלך, און האָבן אים אַרויפ־
געבראַכט צו דעם מלך פון בָבל קיין רִבלָה אין לאַנד חַמָת;
און ער האָט אַרויסגעזאָגט אויף אים אַ משפט. [10]און דער
מלך פון בָבל האָט געשאָכטן די זין פון צִדקִיָהון פאַר זיינע
אויגן; און אויך אַלע האַרן פון יהודה האָט ער געשאָכטן אין
רִבלָה. [11]און צִדקִיָהוס אויגן האָט ער בלינד געמאַכט, און האָט
אים געשמידט אין קופּערנע קייטן; און דער מלך פון בָבל האָט
אים געבראַכט קיין בָבל, און האָט אים אַריינגעזעצט אין וואַכ־
הויז ביז דעם טאָג פון זיין טויט.

[12]און אין פינפטן חודש, אין צענטן טאָג פון חודש–דאָס
איז דאָס ניינצנטע יאָר פון מלך נבוכַדרֶאצַר, דעם מלך פון
בָבל–איז געקומען נבוזַרְאַדָן דער הויפּט פון דעם לייב־חיל,
וואָס איז געשטאַנען פאַר דעם מלך פון בָבל אין ירושָלַיִם.
[13]און ער האָט פאַרברענט דאָס הויז פון גאָט, און דעם מלכס

אין פינף און צוואַנציקסטן טאָג פון חודש, האָט אֶוִיל־מְרוֹדַך
דער מלך פון בָּבל, אין דעם יאָר וואָס ער איז געוואָרן מלך,
אויפגעהויבן דעם קאָפּ פון יהוֹיָכין דעם מלך פון יהודה, און
האָט אים אַרויסגעצויגן פון תּפיסה. [32]און ער האָט גערעדט
צו אים פריינטלאַך, און האָט געשטעלט זיין שטול איבער די
שטולן פון די מלכים וואָס ביי אים אין בָּבל. [33]און ער האָט
אומגעביטן זיינע תּפיסה־קליידער; און ער האָט געגעסן ביי אים
ברויט תּמיד, אַלע טעג פון זיין לעבן. [34]און זיין אויסקומעניש,
אַ שטענדיקע אויסקומעניש, איז אים געגעבן געוואָרן פון דעם
מלך פון בָּבל טאָגטעגלאַך ביז צום טאָג פון זיין טויט, אַלע
טעג פון זיין לעבן.

יידישע פאלקס ביבליאטעק טאראנטא
JEWISH PUBLIC LIBRARY TORONTO

איילן, מיט אַ נעצווערק און מילגרוימען אויף דער קרוין רונד
אַרום, אַלצדינג פון קופּער; און אַזוי ווי די דאָזיקע אויפן צווייטן
זייל, מיט מילגרוימען. [23]און די מילגרוימען זיינען געווען זעקס
און ניינציק צו דערויסן צו; אַלע מילגרוימען אויפן נעצווערק
רונד אַרום זיינען געווען הונדערט.
[24]און דער הויפּט פון דעם לייב־חיל האָט גענומען שׂרָיָה
דעם אויבער־כהן, און צפַניָה דעם צווייטן כהן, און די דריי
שוועלהיטער; [25]און פון דער שטאָט האָט ער גענומען איין הויפּ־
דינער וואָס איז געווען דער אויפזעער איבער די מלחמה־לייט,
און זיבן מענער פון די וואָס פלעגן זען דעם מלכס פּנים, וואָס
האָבן זיך געפונען אין שטאָט, און דעם שרייבער פון דעם חיל־
פירער, וואָס פלעגט אויפנעמען אין חיל דאָס פאָלק פון לאַנד,
און זעכציק מאַן פון דעם פאָלק פון לאַנד, וואָס האָבן זיך
געפונען אין שטאָט. [26]און נבוזַראַדן דער הויפּט פון דעם לייב־
חיל האָט זיי גענומען, און האָט זיי אַוועקגעפירט צום מלך פון
בָבל קיין רִבלָה. [27]און דער מלך פון בָבל האָט זיי געשלאָגן
און זיי געטייט אין רִבלָה אין לאַנד חַמָת. אַזוי איז יהודה אין
גָלות אַוועק פון זיין לאַנד.
[28]דאָס איז דאָס פאָלק וואָס נבוכַדרֶאצַר האָט פאַרטריבן:
אין זיבעטן יאָר, יהודער דריי טויזנט און דריי און צוואַנציק;
[29]אין אַכצנטן יאָר פון נבוכַדרֶאצַרן, פון ירושָלַיִם אַכט הונדערט
און צוויי און דרייסיק נפשות; [30]אין דריי און צוואַנציקסטן יאָר
פון נבוכַדרֶאצַרן האָט נבוזַראַדן דער הויפּט פון דעם לייב־חיל
פאַרטריבן יהודער זיבן הונדערט און פינף און פערציק
נפשות; אַלע נפשות, פיר טויזנט און זעקס הונדערט.

[31]און עס איז געווען אין זיבן און דרייסיקסטן יאָר פון דעם
גָלות פון יהויָכין דעם מלך פון יהודה, אין צוועלפטן חודש,

פאלקס ביבליאטעק
טאראנטא
...ISH PUBLIC LIBRARY

י. מאטענקא

יידישע
JEWISH PUBLIC LIBRARY

#1772

י. מאטענקא

1772

REFERENCE

ספריה עממית בטורונטו
יידישע
פאלקס ביבליאטעק
טאראנטא
JEWISH PUBLIC LIBRARY, TORONTO

י. מאטענקא